

กองบรรณาธิการ (ภายนอกและภายใน)

Associate Professor Dr. Ian Smith

Assistant Professor Dr. Iin Purnamasari

Dr. Thippavanh Duangvilaykeo

ศาสตราจารย์ ดร. กุลธิดา ท้วมสุข

ศาสตราจารย์ ดร. ครองชัย หัตถา

ศาสตราจารย์ ดร. จำเนียร จวงตระกูล

ศาสตราจารย์ ดร. ชีระ ลินเดชาภิรักษ์

ศาสตราจารย์ ดร. ศุภชัย ยาวะประภา

รองศาสตราจารย์ ดร. กล้าหาญ ณ น่าน

รองศาสตราจารย์ ดร. ขวัญกมล ดอนขวา

รองศาสตราจารย์ ดร. โชคชัย ยืนยง

รองศาสตราจารย์ ดร. โยธิน แสงวงศ์

รองศาสตราจารย์ ดร. รสริณ พิมลบรรยงก์

รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา กิรติจำเริญ

รองศาสตราจารย์ ดร. วิระพงศ์ จันทน์สนาม

รองศาสตราจารย์ ดร. สุธานันท์ โพธิ์ชาธาร

รองศาสตราจารย์ ดร. อภิศักดิ์ ชีระวิสิทธิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญจนวลัย นนทแก้ว แฟร์รี่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรพันธุ์ ชัดชุมแสง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปณิดา แจ้ดนาลาว

อาจารย์ ดร. จันทร์จิรา เหลลราช

อาจารย์ ดร. แววลี แววมพิล

นายชาติวี วงษ์แก้ว

The University of Sydney, Australia

School Education, Universitas PGRI Semarang, Indonesia

Faculty of Economics and Tourism,

Souphanouvong University, Laos

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

นักวิชาการอิสระ

(ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์

วิจัยและนวัตกรรม (สกว.)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

นักวิชาการอิสระ

หน้าที่ 1. ให้ข้อคิดเห็น แนวทาง คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการจัดทำวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม
ให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. ส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินงานจัดทำวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม สำเร็จลุล่วงด้วยดี

3. พิจารณาประเมินบทความที่ส่งเข้าสู่กระบวนการของวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม
ตามความเหมาะสม

ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพบทความก่อนตีพิมพ์ (Peer review)

ศาสตราจารย์ ดร. ชีระ สินเดชาวัณษ์	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา จิ๊งสุวดี	คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร. จตุพร สิม่วง	คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร. จันทิมา เขียวแก้ว	คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
รองศาสตราจารย์ ดร. จิราภรณ์ ชันทอง	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร. เจษฎา นกน้อย	คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ
รองศาสตราจารย์ ดร. บุญทวรรณ วิงวอน	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา พงศ์กิตติวิบูลย์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ไตรภพสกุล	คณะกรรมการเจ้าของธุรกิจและการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
รองศาสตราจารย์ ดร. สุปิน ยุระรัช	ศูนย์ส่งเสริมการวิจัยและการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรพร เณลิขิต	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร. อุณาโลม จันทร์รุ่งมณีกุล	สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร. อุ๋นเรื่อน เล็กน้อย	สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ลินนภัส วุฒิกนกัญจน์	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลธรรม เกื้อบุตร	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณประภา สุขสวัสดิ์	สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิลุบล วิโรจน์ฐิตยวงศ์	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไร่พล บุรณรักษ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วาญ แวงแก้ว	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อาจารย์ ดร. ชีระวัฒน์ อาจปรุ	คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

บทบรรณาธิการ

วารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 เผยแพร่บทความในรูปแบบออนไลน์ (Online Articles Publishing) เดือนเมษายน ถึงเดือนมิถุนายน 2567 จำนวน 10 เรื่อง ประกอบด้วย บทความวิชาการ (ภาษาไทย) จำนวน 1 เรื่อง ด้วยการผสมผสานแนวคิดในการสื่อสารและการจัดการสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีใหม่เพื่อตอบสนองความท้าทายสังคมยุคดิจิทัล บทความวิจัย (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 2 เรื่อง เป็นการนำแนวคิดและวิธีการทางสังคมวิทยา มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมและการศึกษา สำหรับบทความวิจัย (ภาษาไทย) จำนวน 7 เรื่อง โดยมีสาระเนื้อหาแต่ละบทความในศาสตร์ทางสาขาการบัญชีและการเงิน บริหารธุรกิจและการจัดการ และสาขาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาร่างกาย จิตใจ ซึ่งสามารถสร้างทักษะชีวิต ส่งเสริมสุขภาพที่ดี และเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินชีวิตและการเรียนรู้ในอนาคต

ทั้งนี้ บทความที่เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ ได้รับการกลั่นกรองและผ่านกระบวนการที่เข้มข้นทุกรายละเอียด ด้วยการตรวจสอบต้นฉบับบทความ การให้คำแนะนำเบื้องต้นที่เป็นประโยชน์ การกำกับ ควบคุม ดูแล ติดตาม และตรวจทาน เพื่อให้การบริหารจัดการต้นฉบับบทความมีความสมบูรณ์ เรียบร้อยมากที่สุด ส่งผลให้รูปแบบและรายละเอียดเนื้อหา มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ พัฒนาต่อยอดงานวิจัยและงานวิชาการ ที่มีคุณค่าได้จริง โดยยังคงมุ่งมั่น ปรับปรุงการดำเนินงานและบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องต่อไป สำหรับผู้เขียน ผู้ประสานงาน และผู้แต่ง ที่มีข้อสงสัย หรือต้องการปรึกษาปัญหาการดำเนินการจัดทำบทความให้เป็นไปตามที่วารสารกำหนดไว้อย่างถูกต้อง เรียบร้อย ครบถ้วน คณะดำเนินงานมีความยินดีให้คำปรึกษาและคำแนะนำตามความเหมาะสม โดยสามารถติดต่อได้ตามวัน และเวลาราชการ

ดังนั้น เพื่อให้การเผยแพร่บทความทางวิชาการและผลงานทางวิชาการให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากยิ่งขึ้น จึงขอความร่วมมือท่านผู้ส่งบทความได้ตระหนักถึงความสำคัญต่อคุณภาพของบทความ และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและคำชี้แจงอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดการถูกปฏิเสธหรือยกเลิกบทความที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณา โดยจะถือเป็นการสิ้นสุดการพิจารณาทันที และจะไม่ได้รับการเผยแพร่ในวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม ทั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ช่วยแนะนำและชี้แจงการปรับปรุงคุณภาพวารสารให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม สำหรับการเผยแพร่บทความในวารสารแต่ละฉบับ เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา การนำข้อความใด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของต้นฉบับไปตีพิมพ์ใหม่ จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของต้นฉบับและกองบรรณาธิการ รวมถึงการนำไปอ้างอิงให้ถูกต้อง ผลการวิจัยและความคิดเห็น ที่ปรากฏในบทความแต่ละฉบับที่ได้รับการเผยแพร่ เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน/ผู้แต่ง/ผู้พิมพ์ ซึ่งไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากเทคนิคการพิมพ์ และท้ายสุดนี้ วารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม พร้อมทั้งคณะผู้ดำเนินงานจะมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพวารสารทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อไปสู่การได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ดร. รุจิรา ริการมย์

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า
วัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมาย/เงื่อนไข/ข้อกำหนด/กำหนดการเผยแพร่/การประเมินบทความ/ที่ปรึกษา/บรรณาธิการ/ผู้ช่วยบรรณาธิการและเลขานุการ/ฝ่ายจัดการวารสาร.....	i
กองบรรณาธิการ (ภายนอกและภายใน).....	ii
ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพบทความก่อนตีพิมพ์ (Peer Review).....	iii
บทบรรณาธิการ.....	iv
สารบัญ (Content).....	v-vi
บทความวิชาการ/Academic Article (Thai)	
คุณสมบัติ “Instafamous” กับชื่อเสียงดิจิทัล (Characteristics of "Instafamous" and Digital Fame): พัทธนันท์ เด็ดแก้ว* (Pattanan Dedkaew)*, กิตติมา ชาญวิชัย (Kittima Chanvichai).....	180-194
บทความวิจัย/Research Article (English)	
The Phenomenon of Musical Transculturation: The Impact of Western Flute Influences on Chinese Music Society (ปรากฏการณ์การผ่านข้ามทางวัฒนธรรมดนตรี: ผลกระทบจากอิทธิพลของเครื่องเป่าฟลูตตะวันตกต่อสังคมดนตรีจีน): Yizhen* (ซุน อี้เจิน)*, Surasak Jamnongsam (สุรศักดิ์ จำนงค์สาร), Tepika Rodsakan (เทพิกา รอดสการ).....	195-211
บทความวิจัย/Research Article (Thai)	
การดำรงชีพอย่างยั่งยืนของเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจน กรณีศึกษา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน (Sustainable livelihood of out-of-poverty farming households: A case study in Yunnan Province, China): Li Xinghong* (หลี่ ซิงหง)*, รัดเกล้า เปรมประสิทธิ์ (Rudklaw Premprasit), พารุ่ง มีอุดร (Fharung Mee Udon), นพรัตน์ รัตนประทุม (Nopparat Rattanprathum).....	212-231
การประเมินผลตอบแทนทางสังคมเพื่อสร้างความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู (Assessment of Social Returns for Sustainability of Ban Du Silk Handicraft Community Enterprise): พรสวรรค์ สิงห์ยาม (Pornsawat Singyam), นิลุบล วิโรจน์วิทย์วงศ์ (Nilubon Wirotthitayawong)*, สุนิษา ธงจันทร์ (Sunisa Thongchan), ดวงพร ขุนอาจสูงเนิน (Duangporn Khunardsungnern), จิราพร จิระชีวี (Jiraporn Jiracheewee).....	232-251
ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะ ความสามารถทางนวัตกรรม และความสามารถในการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย (The Causal Relationships among Competencies, Innovativeness, and Competitive Advantages Affecting the Performance of Smart Farmers in Nakhon Ratchasima, Thailand): อิศริย์ เดชตานนท์ (Isari Dejtanon)*, เอกรัตน์ เอกศาสตร์ (Ekarat Ekasart), สุธาสิณี โพธิ์ชาธาร (Suthasinee Pochatan), สุธานันท์ โพธิ์ชาธาร (Suthanun Pochatan).....	252-271
การฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืดที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อและทักษะการสกัดกั้นในกีฬาวอลเลย์บอล (The Effects of Plyometric Training Combined with Weighted Sandbags and Elastic Resistance Bands on Leg Muscle Power and Blocking Skills in Volleyball): รัชนก ราชโชติ* (Ratchanok Rachote)*, ชานุกิจ คำพวง (Chankit Kumpuang), ลักขมี ฌิมวงษ์ (Luxamee Chimwong).....	272-289
แนวทางการบริหารความเสี่ยงหลังการระบาดใหญ่ของโควิด-19 ด้วยการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าสินค้าและบริการใหม่อย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนด่านเกวียน (Guidelines for risks management after the COVID-19 pandemic with sustainable development of value chains of new goods and services: A case study of Dan Kwian community): สุนิษา ธงจันทร์ (Sunisa Thongchan), นิลุบล วิโรจน์วิทย์วงศ์ (Nilubon Wirotthitayawong)*, บุษบกช บัญกุศล (Busabongkot Boonkusol), พรพิมล อีฐรัตน์ (Pompimon Ittarat), นัทสวัญย์ กิตติลาภานนท์ (Natsawan Kittilapanont).....	290-308

หน้า

การพัฒนาแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วมฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง ตำบลสาริกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก (Development of a Creative Tourism Learning Resources Management Model by Community Participation: Ban Kut Rang Dairy Buffalo Farm, Sarika Subdistrict, Mueang Nakhon Nayok District, Nakhon Nayok Province): อดิศักดิ์ คูกระสังข์ (Apisak Koograsang), สุบัน บัวขาว* (Suban Buakhao)*, กนกพิชญ์ วิชญวรนนท์ (Kanokphit Vichayavoranan), สาวิตรี คุ่มทะยาย (Savitri Kumthayai).....	309-325
การจัดการทุนทางวัฒนธรรมด้วยกลไกความร่วมมือเพื่อยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของกลุ่มชาติพันธุ์กูย คนเลียงช้าง จังหวัดสุรินทร์ (Cultural Capital Management with Collaborative Mechanism for Sustainable Elevate Economic Value of Kui Ethnic Group who Herdered Elephant in Surin Province): ฉลอง สุขทอง (Chalong Sukthong), อัษฎพร สุขทอง* (Autcharaporn Suktong)*, วิจิตรา โพธิสาร* (Wijittra Potisarn)*, พีรวัส อินทวิ (Peerawas Intawee), ศิวพร พยัคฆนันท์ (Siwaporn Phayakkanant), วาฤทธิ์ นวลนาง (Warit Nualnang), สมบัติ สมัครสมาน (Sombat Samaksamarn), พาดล สมบรรณ (Pahdol Somban).....	326-345
บทความวิจัย/Research Article (English)	
Effects of Teaching English Using Phonics with Storybooks on Oral Reading Fluency of sixth Graders (ผลของการสอน ภาษาอังกฤษผ่านการใช้เทคนิคเชื่อมโยงเสียงตัวอักษร (Phonics) และหนังสือนิทานที่มีต่อการอ่านคล่องของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6): Thooptong Worratao* (ฐปทอง วรเท่า)*, Waewalee Waewchimplee (แหววาลี แหวฉิมพลี).....	346-362
คำชี้แจงการเขียนต้นฉบับบทความเพื่อขอรับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม	vii
แบบเสนอขอส่งต้นฉบับบทความ	xiv
รูปแบบบทความวิจัย	xv
รูปแบบบทความวิชาการ	xvi
มาตรฐานทางจริยธรรมการตีพิมพ์ในวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม	xvii

บทความวิชาการ (ภาษาไทย)/ Academic Article (Thai)

คุณสมบัติ “Instafamous” กับชื่อเสียงดิจิทัล Characteristics of "Instafamous" and Digital Fame

พัทธนันท์ เด็ดแก้ว^{1*}, กิตติมา ชาญวิชัย²Pattanan Dedkaew^{1*}, Kittima Chanvichai²

^{1*} นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร
จังหวัดพิษณุโลก ประเทศไทย

^{1*} Doctoral Student, Doctor of Philosophy, Faculty of Business, Economics and Communications, Naresuan University, Phitsanulok Province, Thailand
² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ประเทศไทย

² Associate Professor Dr., Faculty of Business, Economics and Communications, Naresuan University, Phitsanulok Province, Thailand

E-mail address (Corresponding author): ^{1*}Pattananand@nu.ac.th; (Authors): ²Kittimak@hotmail.com

รับบทความ: 3 ธันวาคม 2566/ ปรับแก้ไข: 22 กุมภาพันธ์ 2567/ ตอรับบทความ: 4 มีนาคม 2567

Received: 3 December 2023/ Revised: 22 February 2024/ Accepted: 4 March 2024

Abstract

Introduction: Digital fame has been widely recognized and promoted individual identity in business, became popular and followed through content creation, valuable personal identity for understanding the role of visitors on social media. These efforts increase attraction, trust, and credibility within the digital community.

Main body: 1) Social Media: Social media platforms are fundamental in allowing human beings to reach a global audience using digital technology to create identity, fame, and global community connections. 2) Instagram: Instagram can support content creation, allowing users to share photos, videos, and engaging stories that resonate with followers. 3) Digital Fame: Digital fame arises from the influence and connects the popularity gained in the online world. 4) Instafamous Individuals: The new term "Instafamous" describes individuals who represent popular interests, items, or trends, are famous, and who have garnered significant followings by using the Instagram platform specifically.

Conclusion: Instafamous are characterized by sharing popular photos, videos, and stories primarily limited to the Instagram platform. In contrast, Opinion leaders, are highly credible and accepted by groups with the same shared interests. Moreover, Influencers are associated with products and services and drive followers' purchasing decisions for products and services. In addition, Celebrities are widely recognized and followed by the public and media, operating across multiple platforms without restriction.

Benefit, Utilization: 4 important concepts in this about Characteristics of "Instafamous" and Digital Fame which is a body of knowledge based on: “digital media representatives,” “voice with influence,” “Instagram reputation-building,” and “storytelling for reliability and trust in the imagination of readers and viewers.”

Keywords: Digital Fame; Instagram; Instafamous; Opinion Leaders and Influencers; Celebrities

บทคัดย่อ

บทนำ: การมีชื่อเสียงดิจิทัลเต็มไปด้วยการสร้างและส่งเสริมความเป็นตัวตนทางธุรกิจได้รับรู้ได้รับความนิยมและติดตามจากการสร้างเนื้อหา ความเป็นเอกลักษณ์ส่วนตัวที่มีคุณค่าเพื่อการเข้าใจบทบาทของผู้เข้าชม ส่งผลให้เกิดการดึงดูดความสนใจ ความเชื่อมั่น และความไว้วางใจในสังคมดิจิทัล

เนื้อเรื่อง: 1) สื่อสังคมออนไลน์ เป็นพื้นฐานสำคัญที่เปิดโอกาสให้มนุษย์เข้าถึงโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างอัตลักษณ์ตัวตน ชื่อเสียง และเข้าถึงสังคมโลก 2) อินสตาแกรม สามารถสนับสนุนการสร้างเนื้อหาแบ่งปันภาพถ่าย วิดีโอ และเรื่องราวที่น่าสนใจที่สัมพันธ์กับผู้ติดตาม 3) ชื่อเสียงดิจิทัล เกิดจากอิทธิพลและเชื่อมโยงการได้รับความนิยมในโลกออนไลน์ และ 4) ผู้มีชื่อเสียงในอินสตาแกรม เป็นนิยามใหม่ที่อธิบายถึงบุคคลซึ่งเป็นตัวแทนผู้ที่สนใจคน สิ่งของ หรือสิ่งที่มีความนิยม มีชื่อเสียง และมีผู้ติดตามเป็นจำนวนมากผ่านการใช้งานแพลตฟอร์มอินสตาแกรมโดยเฉพาะ

ส่วนสรุป: ผู้มีชื่อเสียงในอินสตาแกรม (Instafamous) มีลักษณะการแบ่งปันภาพถ่าย วิดีโอ และเรื่องราวที่ได้รับความนิยมจำกัดเพียงแพลตฟอร์มอินสตาแกรม ขณะที่ผู้มีอิทธิพลที่เป็นผู้นำความคิด (Opinion Leaders) ที่มีความน่าเชื่อถือสูงและได้รับการยอมรับจากกลุ่มที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน และผู้นำการตัดสินใจ (Influencers) มีความเกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการ เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้ติดตามตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ สำหรับคนดัง (Celebrities) ซึ่งเป็นผู้มีชื่อเสียงที่ได้รับความนิยมจากสาธารณชน และสื่อมวลชน โดยสามารถใช้งานไม่จำกัดอยู่เพียงแพลตฟอร์มเดียว

องค์ความรู้: 4 แนวคิดสำคัญซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่อยู่บนพื้นฐาน “ตัวแทนสื่อตัวตน” “เสียงที่มีเสียง” “อินสตาแกรมสร้างชื่อเสียง” “การเล่าเรื่องให้เป็นสิ่งที่ฟังและเชื่อถือได้ในจินตนาการผู้อ่านและผู้ชม”

คำสำคัญ: ชื่อเสียงดิจิทัล; อินสตาแกรม; ผู้มีชื่อเสียงในอินสตาแกรม; ผู้นำความคิดและการตัดสินใจ; คนดัง

บทนำ

การเพิ่มขึ้นของสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ในยุคดิจิทัลที่กำลังพัฒนาของยุคดิจิทัล (Digital Era) มีการหมุนเวียนอย่างรวดเร็วและต้องพึ่งพาสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น (Azoury & Daou, 2020) โดยในปี พ.ศ. 2565 หรือปี 2022 มีจำนวนผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั่วโลกมากกว่า 4.59 พันล้านคน (Dixon, 2023) ดังนั้น การสื่อสารและการเชื่อมต่อผ่านสื่อสังคมออนไลน์จึงกลายเป็นส่วนสำคัญของชีวิตประจำวัน สำหรับคนในยุคดิจิทัล รวมถึงความสนใจต่อการโฆษณาที่เพิ่มขึ้น ทักษะการติดต่อสัมพันธ์ภาพ ความตั้งใจซื้อ และยอดขายที่เพิ่มขึ้น (Um, 2022) นั้นหมายถึงสิ่งสำคัญของการนำระบบที่เรียกว่า “แพลตฟอร์ม (Platform)” มาใช้สร้าง และเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชื่อเสียง รวมทั้งกิจกรรมสาธารณะที่คาดการณ์ได้ยาก เพื่อให้เกิดความสามารถแบ่งปันประสบการณ์ การแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกลึกซึ้งส่วนบุคคลทั้งเชิงบวก หรือเชิงลบผ่านช่องทางออนไลน์ (Rust et al., 2021)

โลกดิจิทัล (Digital World) คือ สภาพแวดล้อมที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาทุกด้านของชีวิต ได้นำพานวัตกรรมใหม่ (Innovation) การรับรองดิจิทัล (Digital Certificate) การรับรองปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence Certification: AI Certification) และผู้มีอิทธิพลเสมือน (Virtual Influencer) ซึ่งเป็นตัวแทนบุคคลที่สร้างขึ้นจากคอมพิวเตอร์ให้มีบทบาทอย่างเข้มข้น (Li et al., 2023; Wang & Qiu, 2023) ขณะที่คลื่นความถี่ของผู้มีอิทธิพลในสื่อสังคมออนไลน์ขนาดใหญ่ที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสะท้อนให้เห็นถึงพลวัตที่เปลี่ยนแปลงไปของการมีส่วนร่วมในยุคดิจิทัล (Shi et al., 2023; Borges-Tiago et al., 2023) ทำให้การเปิดรับดาราดังและผู้ได้รับความนิยมด้านความงาม การแต่งกาย เกม การเมือง กลายเป็นแหล่งข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบและเป็นแนวทางการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคผ่านเนื้อหาที่สร้างขึ้นเองและการโต้ตอบออนไลน์กับผู้ติดตาม เกิดเป็นจุดเปลี่ยนการเข้าถึงอย่างตรงเป้าหมายและเพิ่มอัตราส่วนการมีส่วนร่วม (Ashraf et al., 2023; Zheng et al., 2024)

การมีชื่อเสียงบนสื่อสังคมออนไลน์ในโลกดิจิทัลที่มีแพลตฟอร์มช่วยเป็นรากฐานของการตอบสนอง ต่อผู้บริโภคและการรับรองสื่อออนไลน์ (Berge, 2023; Syrdal et al., 2023) จึงกล่าวได้ว่าเป็นการเพิ่ม

การมองเห็น แบ่งปัน ดึงดูดผู้ติดตาม และสร้างความสัมพันธ์กับผู้ชม มีความเกี่ยวข้องกับระบบบริการดิจิทัล และกลุ่มผู้มีชื่อเสียงในโลกดิจิทัล ดังนั้น ผู้เขียนจึงกำหนดประเด็นการนำเสนอใน 4 ประเด็น ประกอบด้วย 1) สื่อสังคมออนไลน์ 2) อินสตาแกรม 3) ชื่อเสียงดิจิทัล และ 4) ผู้มีชื่อเสียงในอินสตาแกรม พร้อมกับเนื้อหาในบทสรุปและองค์ความรู้ที่ได้ โดยมีสาระสำคัญตามลำดับดังต่อไปนี้

สื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นเครื่องมือสื่อสารเครือข่ายสังคมผ่านอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่เชื่อมต่อกันทั่วโลก หรือเรียกว่า “อินเทอร์เน็ต (Internet)” โดยผู้ใช้งานสามารถเป็นทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสารที่ผลิตหรือส่งต่อเนื้อหาสารขึ้นเอง (Royal Institute, 2011) ซึ่งมีกลุ่มเทคโนโลยีที่เรียกว่า แพลตฟอร์ม (Platform) ครอบคลุมการใช้งานที่ผู้ใช้งานสามารถสร้าง แบ่งปัน แลกเปลี่ยน ข้อมูล ความคิดเห็น และเนื้อหาได้หลากหลาย เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) ดิกตอก (TikTok) ยูทูบ (YouTube) อินสตาแกรม (Instagram) เป็นต้น หรือสื่อใหม่ (New Media) ที่ผู้ใช้งานสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว

ความสำคัญของสื่อสังคมออนไลน์ที่เพิ่มขึ้น จำเป็นต้องใช้วิธีการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ การทบทวนอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูล และจริยธรรม เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์อยู่ในโลกเสมือนจริงที่จับต้องไม่ได้ นอกจากนี้ ยังเป็นผู้บริโภคและผู้ผลิตเนื้อหาของตนเอง ข้อมูลดิจิทัลที่เกิดขึ้นสามารถวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ได้ ข้อมูลขนาดใหญ่สามารถถูกคัดลอก จัดเก็บ นำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (Al-Zaman et al., 2024) กลายเป็นช่องทางสนับสนุนการสื่อสาร การมีส่วนร่วมกับผู้ชม สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักโดยตรง (Wang & Yang, 2020) ซึ่งมีคุณสมบัติเกี่ยวกับ 1) กระบวนการสร้างอิทธิพลทางสังคม 2) การยอมรับกฎเกณฑ์ 3) การหาเอกลักษณ์ระบุตัวตน 4) การรับเข้าความรู้ 5) การใช้งานและความพึงพอใจ 6) ความน่าเชื่อถือ 7) การนำไปใช้อย่างแพร่หลาย 8) การตั้งใจที่จะใช้งานอย่างยั่งยืน และ 9) ทักษะคติ (Junveroad et al., 2021)

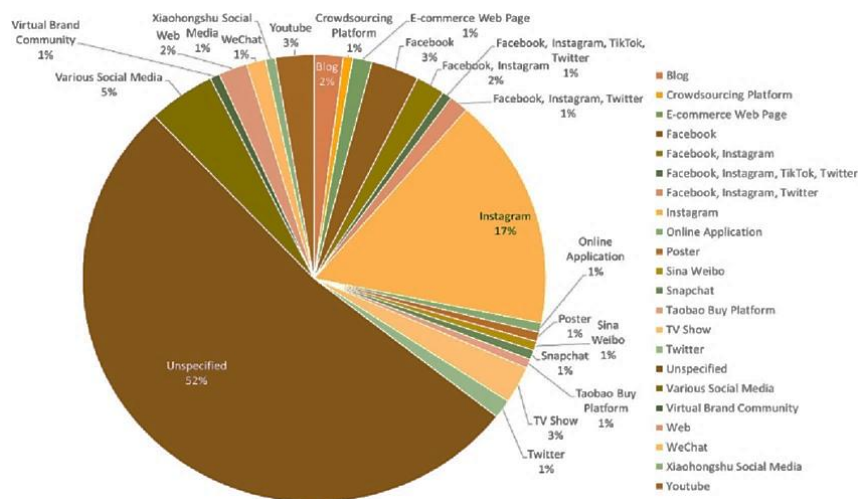
ดังนั้น คุณสมบัติและการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ จึงครอบคลุมและมีความหลากหลาย เช่น การลงหรือระบุข้อความ การแบ่งปันภาพและสื่อเคลื่อนไหวที่เรียกว่า “วิดีโอ (Video)” การส่งข้อความส่วนตัว การถ่ายทอดสด การสร้างกลุ่มหรือชุมชน การติดตามข่าวสาร การค้นหาข้อมูล การโฆษณา เป็นต้น โดยมีกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมผู้ใช้ทุกกลุ่มวัย การใช้งานหลายรูปแบบ เช่น การสื่อสาร การตลาด การศึกษา การเชื่อมต่อเครือข่ายอาชีพ สร้างตัวตน การติดตามข่าวสาร เป็นต้น

อินสตาแกรม

หนึ่งในแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ อินสตาแกรม (Instagram) เป็นโปรแกรมที่ทำงานบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ หรือแอปพลิเคชัน (Application) ที่ผู้นำและผู้มีอิทธิพลให้ความสนใจนำมาใช้มากที่สุด (Casaló et al., 2020) โดยเน้นการแบ่งปัน (Share) การนำเสนอรูปภาพและวิดีโอ การเล่าเรื่องด้วยภาพอันน่าหลงใหลผ่านอินสตาแกรมเพื่อการสื่อสาร ค้นหาข้อมูลร่วมกับผู้อื่น (Yoo, 2023) เป็นเครื่องมือ

ที่สร้างประโยชน์ ได้รับความนิยม และดึงดูดผู้ชมผ่านแอปพลิเคชันที่มีการใช้คำหรือวลีเรียกว่า “แฮชแท็ก (Hashtag)” ของทุกเรื่องราวในชีวิตตนเองเพื่อให้ได้รับการถูกใจและความคิดเห็น ด้วยการใช้เครื่องหมาย “#” หน้าประโยคหรือวลีบนโลกออนไลน์ และเป็นมากกว่าการส่งข้อมูล (Upload) การแสดงความชื่นชอบรูปภาพ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญหนึ่งที่ทำให้อินสตาแกรมเติบโตขึ้นเมื่อเทียบกับสื่อสังคมออนไลน์อื่น เช่น Snapchat, Facebook เป็นต้น (Gupta et al., 2020)

คุณลักษณะระบบปฏิบัติการกำหนดลำดับการประมวลผล (Algorithm) ของอินสตาแกรมให้สามารถสร้างชุมชนจากบัญชีส่วนบุคคลและค่านิยมจากการแฮชแท็กสาธารณะในรูปแบบที่สอดคล้องกับสิ่งที่ประมวลผลการมองเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ใช้สามารถเพิ่มเนื้อหาและถูกนำเสนอในหน้าจอของผู้ใช้อื่นในอินสตาแกรมได้ (Moran et al., 2022) ซึ่งโดยปกติแล้ว การปรากฏตัวของเนื้อหาที่ผู้ใช้สร้างขึ้น ไม่ได้จำเพาะจากบุคคลที่มีชื่อเสียงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้บริโภคหรือบุคคลทั่วไป (Argyris et al., 2021; Mathur et al., 2021)



ภาพที่ 1 ฐานบริการสื่อสังคมออนไลน์

Figure 1. Social Media Platform

ที่มา: Hariningsih et al. (2024)

Source: Hariningsih et al. (2024)

จากภาพข้างต้น Hariningsih et al. (2024) ค้นพบว่าการใช้อินสตาแกรมที่ได้รับความนิยมเพิ่มสูงขึ้นมากถึงร้อยละ 17 ขณะที่เฟสบุ๊ก (Facebook) และยูทูบ (Youtube) อยู่ที่ร้อยละ 3 แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและพลวัตบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีความท้าทายมากขึ้น การใช้ประโยชน์แพลตฟอร์มแสดงเนื้อหาส่วนบุคคลเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นระหว่างสินค้าและผู้บริโภคสอดคล้องกับการสนับสนุนเป้าหมายการใช้การตลาดแบบสมบูรณ์อย่างแพร่หลายและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนเพิ่มมากขึ้น ผู้เขียนได้ทำการเปรียบเทียบโดยยกตัวอย่างแพลตฟอร์มในสื่อสังคมออนไลน์ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบลักษณะตัวอย่างแพลตฟอร์มในสื่อออนไลน์

Table 1 Comparison of Characteristics of Platform Examples in Online Media

แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Platform)	ลักษณะ (Characteristics)
Instagram (Yenilmez Kacar, 2024)	แบ่งปันภาพถ่าย วิดีโอ และเรื่องราวของตนเอง (แบ่งปันภาพถ่ายเป็นหลัก) (Sharing photos, videos, and personal stories (with an emphasis on sharing photos))
Facebook (Alhabash et al., 2024; Huang et al., 2020)	สาธารณูปโภคทางสังคม (Social Utility) (ผู้ใช้แลกเปลี่ยน โฆษณา และมีส่วนร่วม) การเขียนเนื้อหาที่โดดเด่น (Social Utility (user engagement, advertising, and participation): writing outstanding content)
Twitter หรือ X (Gorodnichenko et al., 2021)	ระบบกระจายเสียงส่วนบุคคลแบบข้อความของผู้ใช้ (เผยแพร่ แสดงความคิดเห็น) และสาธารณะ (User's message-based personal broadcasting system (distribution and engagement) and public)
Youtube (Qu et al., 2023)	โต้ตอบและมีปฏิสัมพันธ์ด้านวิดีโอความละเอียดสูงแบบมีส่วนร่วม (Interactive and engaging High-definition video interactions)
Tiktok (Statista, 2022)	เนื้อหาวิดีโอสั้น (สื่อสารผ่านภาพและเสียง) (Short video content (Communication through images and sounds))

จากตารางข้างต้นพบว่า อินสตาแกรม (Instagram) มีลักษณะที่โดดเด่นในเรื่องการแบ่งปันภาพถ่าย วิดีโอ และนำเสนอเรื่องราวเป็นหลัก ขณะเดียวกันยังมีความเชื่อมโยงกับเฟสบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) ยูทูบ (Youtube) และติ๊กต็อก (Tiktok) ในการนำภาพถ่ายและเรื่องราวไปใช้สื่อสารแลกเปลี่ยน แบ่งปัน ร่วมกันกับผู้ใช้ ผู้ติดตาม และผู้มีส่วนร่วมต่อสาธารณะได้ทั่วโลก

ชื่อเสียงดิจิทัล

ชื่อเสียงดิจิทัล (Digital Reputation) มีความสำคัญต่อการสร้างและรักษาภาพลักษณ์ที่ดี ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือองค์กร ดังนั้น การสร้างชื่อเสียงในโลกดิจิทัลที่ดีจึงขึ้นอยู่กับการสร้างเนื้อหาที่มีคุณภาพ การมีส่วนร่วมกับผู้ติดตาม ความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ที่อยู่ในระดับแนวหน้าและเป็นผู้มีชื่อเสียงที่เป็นดาราภาพยนตร์ นักดนตรี บุคคลสำคัญทางโทรทัศน์ ยังคงได้รับส่วนแบ่งความสนใจและเป็นรากฐานสำคัญในการใช้ประโยชน์จากการได้รับการยอมรับ สร้างฐานผู้ติดตามเพื่อปลูกฝังความไว้วางใจและความน่าเชื่อถือให้กับตัวตนทางธุรกิจ (Brand) (Kleine et al., 2023; Rao Hill & Qesja, 2023) โดยผู้เขียนนำเสนอผู้มีชื่อเสียงในโลกดิจิทัลที่พบเห็นได้ทั่วไป ดังต่อไปนี้

ผู้นำความคิด (Opinion leader)

ในด้านการตลาด ผู้นำทางความคิด (Opinion Leader: OL) เป็นผู้มีข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่แม่นยำ ได้รับการยอมรับหรือไว้วางใจและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อในกลุ่มมากขึ้น (Junting, 2020) ซึ่งส่วนใหญ่จัดอยู่ใน 3 หมวดหมู่ (Lin, 2024; Niu, 2023) ดังนี้

1. ความเป็นมืออาชีพ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือ สร้างความไว้วางใจเพื่อเพิ่มคุณค่าทางอารมณ์ของการรับรู้และพฤติกรรม

2. การโต้ตอบและการสร้างอารมณ์ เป็นการแสดงปฏิสัมพันธ์การรับรู้ต่อคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการโต้ตอบ เช่น ถูกใจ แสดงความคิดเห็น ถ่ายทอด เป็นต้น ทำให้ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น และสร้างความรู้สึกรู้สึกถึงความห่วงใยและพึ่งพาได้ ช่วยเพิ่มมูลค่าทางอารมณ์และส่งเสริมพฤติกรรม

3. การมีอิทธิพล เป็นการสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ผู้ติดตามเกิดผลกระทบแบบกลุ่มและส่งผลกระทบต่อผู้อื่นผ่านการส่งข้อมูลขนาดใหญ่ เช่น แบ่งปันประสบการณ์ สร้างการบอกต่อ และความเป็นไปได้ในการซื้อ เป็นต้น ดังคำกล่าวของ Baudrillard ที่ว่า “เพื่อให้วัตถุกลายเป็นวัตถุการบริโภคจะต้องกลายเป็นสัญลักษณ์” (Baudrillard, 2001, p. 223)

ทั้งนี้ ผู้นำทางความคิด จะมีสัดส่วนผู้ติดตามจากเมืองหลักและเมืองรองเป็นจำนวนมาก รวมถึงกำลังซื้อของผู้บริโภคที่สูงขึ้น และการโฆษณาสินค้าที่ชื่นชอบความรู้สึกหรูหราของผู้นำทางความคิด มักนำเสนอว่ามีกำลังซื้อสูงในวิถีโอของตนและมีความเฉพาะเจาะจงคุณภาพสูง (Niu, 2023)

คนดัง (Celebrities)

การเป็นคนดังเป็นเงื่อนไขของการมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก และเป็นที่ยอมรับในสื่อสังคมออนไลน์เฉพาะบุคคล (ผู้มีชื่อเสียง) ซึ่งความมีชื่อเสียง ความกล้าหาญ การเป็นดารา ความมีอุดมการณ์ สื่อ อำนาจ และสินค้า มีความเกี่ยวข้องกับคำว่า ผู้มีชื่อเสียง (Ahmed & Faiq, 2022) การสร้างเนื้อหาและสร้างผู้ติดตามบนสื่อสังคมออนไลน์ช่วยให้ผู้คนขยายการเข้าถึงและเชื่อมต่อกับผู้ชมทั่วโลก ส่งผลให้คนดังทางอินเทอร์เน็ตมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ด้วยการปรากฏตัวทางออนไลน์และเนื้อหาที่น่าดึงดูด มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมของผู้ติดตามคนดัง (Kaka et al., 2022; Lina et al., 2022) ส่งผลให้มีปรากฏการณ์ของกลุ่มคนดังในสื่อสังคมออนไลน์กลายเป็นส่วนสำคัญของภูมิทัศน์สื่อสมัยใหม่ (Ajina et al., 2024)

คนดังที่มีชื่อเสียงบนสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อการโน้มน้าวผู้ชมเชิงบวก คุณค่าของคนดังมาจากรูปลักษณ์ภายนอก บุคลิกภาพ สถานะทางสังคมของตนเองที่มีผลและช่วยเพิ่มความสนใจของสาธารณชนแตกต่างกัน (Chen & Zong, 2024) ซึ่งคุณลักษณะสำคัญ ประกอบด้วย 1) ความน่าเชื่อถือ เกี่ยวข้องกับความมั่นใจ ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ 2) ความเชี่ยวชาญ เกี่ยวข้องกับระดับประสบการณ์ ความรู้ ทักษะ และ 3) ความน่าดึงดูด เกี่ยวข้องกับความชื่นชอบ รับรู้ ระดับการรับรู้ระดับการตอบโต้เป็นอย่างมาก (Kaka et al., 2022; Lina et al., 2022)

ผู้นำการตัดสินใจ (Influencer)

การเพิ่มขึ้นของสื่อสังคมออนไลน์ ผู้นำการตัดสินใจ (Influencer) เป็นผู้ทรงอิทธิพลประเภทใหม่ได้ถือกำเนิดขึ้น มีผู้ติดตามจำนวนมากผ่านการปรากฏตัวทางออนไลน์และทักษะในช่องทางเฉพาะบางกลุ่ม ดังเช่นนักการตลาดสามารถใช้ความพยายามทางการตลาดที่มีอิทธิพลเพื่อเข้าถึงผู้ชมจำนวนมากได้ด้วยการใช้การวิเคราะห์เชิงทำนายและการสังเกตข้อมูล ชื่อเสียงตัวตนทางธุรกิจ สามารถยืนยันได้ว่าแนวคิดเนื้อหา และข้อเสนอของตนมีความเหมาะสมต่อความสนใจของผู้คนโดยเฉพาะในระดับของความเป็นส่วนตัวมากขึ้น (Ramachandran et al., 2024) รวมถึงอารมณ์ความรู้สึก การเข้าถึง การมีส่วนร่วม และการเพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุนแบบทันที (Real-time) (Al Khaldy et al., 2023) ซึ่งมีคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการ

คือ 1) เชี่ยวชาญ 2) น่าเชื่อถือ 3) ใกล้ชิด (Hudders et al., 2021) โดยอาจเป็นจนกระทั่งนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่รู้จัก สร้างตัวตนออนไลน์ผ่านกิจกรรมประจำวัน ใช้ตัวตนทางธุรกิจเพื่อสนับสนุนและดึงดูดความอยากรู้อยากเห็น และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของลูกค้าอย่างแท้จริง (Masuda et al., 2022) สิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม คือ การร่วมมือกับคนดังที่มีประวัติความสำเร็จ เพื่อมุ่งเน้นไปที่ตลาดเฉพาะเจาะจงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแม่นยำ (Ramachandran et al., 2024)

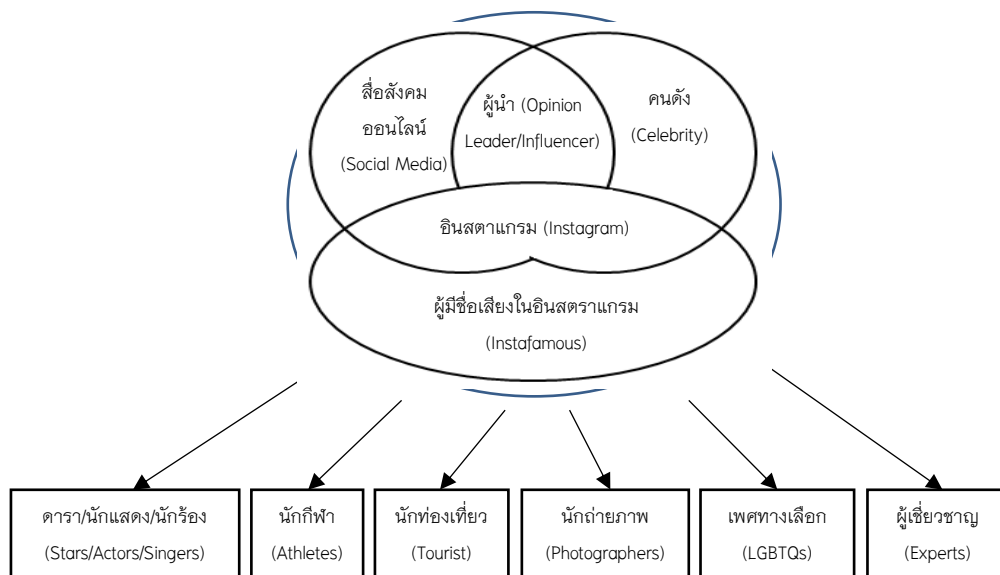
สำหรับการตลาดบนสื่อสังคมออนไลน์ ผู้ทรงอิทธิพลหรือผู้นำการตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากกว่าคนดัง เนื่องจากมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ชม ทำให้ผู้ชมเข้าถึงได้และมีความน่าเชื่อถือมากกว่าคนดัง (Blight, 2022) หากผู้เข้าชมค้นพบผู้มีอิทธิพลสะท้อนถึงคุณค่า บุคลิกภาพ หรือภาพลักษณ์ของตนเอง และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ (Promote) ที่ปรากฏสอดคล้องกับรูปแบบการใช้ชีวิต ผู้ชมเหล่านั้นจะมีแนวโน้มปรับการรับรู้ของตนต่อผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับการรับรู้ต่อความรู้สึกของผู้มีอิทธิพล (Belanche et al., 2021) ดังเช่น Casaló et al. (2021) ได้ยืนยันผลกระทบการรับรู้โดยตรงของผู้ติดตามต่อความคิดสร้างสรรค์ การแบ่งปันตัวตนทางธุรกิจต่อการสร้างอารมณ์เชิงบวก การสื่อสารขึ้นอยู่กับสื่อด้วยภาพ รวมไปถึงบทบาทการสร้างแรงบันดาลใจ การส่งเสริมการระบุตัวตนทางสังคม และการเลือกจุดหมายปลายทางด้วย (Angaramo & Pérez-Torres, 2021)

ผู้มีชื่อเสียงในอินสตาแกรม

“ผู้มีชื่อเสียง” หรือ “คนดัง” ในอินสตาแกรม ซึ่งต่างประเทศเรียกว่า “Instafamous” เกิดขึ้นจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์สร้างและแสดงให้เห็นตัวตน (Personal Brand) บนฐานบริการของอินสตาแกรม โดยมีผู้ติดตามและมีอิทธิพลต่อผู้ติดตามจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการแต่งกายที่ได้รับความนิยม ความงาม การท่องเที่ยว อาหาร การออกกำลังกาย หรือสิ่งที่ให้ความสนใจ เป็นการนำทัศนคติและพฤติกรรมมาใช้เป็นสื่อผ่านกระบวนการอิทธิพลทางสังคม ด้วยการระบุตัวตนที่คล้ายคลึงกับตัวตนที่แท้จริงของผู้ใช้สื่อ และคล้ายกับตัวตนในอุดมคติของผู้ใช้สื่อ ซึ่งผู้ใช้สื่อแบบมีส่วนร่วมจะขึ้นอยู่กับระดับความภาคภูมิใจในตนเอง (Piehler et al., 2021)

แนวคิดหลักของนักทฤษฎี Roland Barthes นักเขียนสาขาสัญศาสตร์ เป็นรูปแบบรากฐานที่มีความเกี่ยวข้องและถูกนำมาใช้กับภาพถ่ายบนอินสตาแกรม โดยวางกรอบการวิเคราะห์รูปถ่ายส่งข้อความถึงผู้ชม และทุกภาพต้องมีช่องทางการถ่ายทอดที่เป็นสื่อกลางการเข้าถึงอินสตาแกรมของผู้ชมในวงกว้างมากขึ้นได้ ฉาก วัตถุ และพื้นหลังของภาพถ่าย เป็นผลมาจากวิธีที่มีพื้นฐานมาจากบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมเฉพาะอย่าง โดยมีแนวคิดความหมายแฝงความรู้สึกบางอย่างผ่านวัตถุ คำพูด ท่าทาง กระตุ้นตัวบุคคลให้เกิดระดับการรับรู้ วัฒนธรรมเบื้องต้น ซึ่งเป็นสัญญาณท่าทาง ทัศนคติ การแสดงออก สี หรือผล อันประกอบด้วยความหมายแห่งการปฏิบัติคุณธรรมสังคมบางอย่าง การเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย และการจัดการความหมายแฝง ที่สามารถใช้เปลี่ยนข้อความรูปถ่ายไม่ได้สะท้อนความเป็นจริงเสมอไป เพียงเพื่อแนะนำให้ผู้ชมคาดเดาบางอย่างในภาพถ่ายนั้น และข้อความถือเป็นกาฝากที่ออกแบบมาเพื่อสื่อถึงรูปภาพ เป็นการบรรยายทางภาษาใต้ภาพที่เขียน ซึ่งแนะนำให้ผู้ติดตามได้คิดเกี่ยวกับชีวิตของพวกเขา (Barthes, 1977)

การแสดงตัวตนผ่านบทสนทนา เสื้อผ้า รสนิยมทางดนตรีในชีวิตบนอินสตาแกรม เป็นสถานที่ที่สามารถสร้างอัตลักษณ์ขึ้นมาใหม่ได้อย่างสมบูรณ์ (Erickson, 1968) นอกจากนี้ Haenlein et al. (2020) ได้กล่าวถึงแนวคิดการตลาดของผู้มีชื่อเสียงทางสื่อสังคมออนไลน์ที่รวมถึงอินสตาแกรมให้เชื่อมโยงกันโดยธรรมชาติ จำเป็นต้องนำเสนอเนื้อหาให้ได้รับความสนใจและติดตามผ่านแพลตฟอร์มที่ตัวตนทางธุรกิจสามารถเชื่อมโยงกับคนดังสายพันธุ์ใหม่-คนดังทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มจำนวนขึ้น เข้าถึงผู้ชมจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งชื่อเสียงสามารถโน้มน้าวใจผู้บริโภคและมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อตัวตนทางธุรกิจได้ (Chan & Fan, 2022) อย่างไรก็ตามคำว่า “Instafamous” ในต่างประเทศพบการใช้คำนี้ในวงการการศึกษาและวงการวิชาชีพ และยังไม่มีหรือนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศไทย ซึ่งผู้เขียนได้ดัดแปลงความสัมพันธ์ของสื่อกับชื่อเสียงในโลกดิจิทัลจาก McCorquodale (2021) ดังต่อไปนี้



ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของสื่อกับชื่อเสียงในโลกดิจิทัล

Figure 2. Relations of media and fame in digital world

ที่มา : ดัดแปลงจาก McCorquodale (2021)

Source: Adapted from McCorquodale (2021)

จากภาพข้างต้น แสดงถึงความสัมพันธ์ของชื่อเสียงผู้นำทางความคิดและผู้นำการตัดสินใจ (Opinion Leader/Influencer) คนดัง (Celebrity) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผู้มีชื่อเสียงในอินสตาแกรม (Instafamous) โดยผ่านการเชื่อมต่อด้วยสื่อสังคมออนไลน์ในโลกดิจิทัลด้วยการสร้างชื่อเสียงที่มีความสนใจให้กับผู้ติดตามได้ ได้แก่ ดารา/นักแสดง/นักร้อง (Stars/Actors/Singers) นักกีฬา (Athletes) นักท่องเที่ยว (Tourist) นักถ่ายภาพ (Photographers) เพศทางเลือก (LGBTQs) ผู้เชี่ยวชาญ (Experts) เป็นต้น ด้วยการสร้างชื่อเสียงที่มีความน่าสนใจให้กับผู้ติดตามได้

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้สรุปเปรียบเทียบความเหมือนกันและความแตกต่าง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคำเรียกบุคคลที่เป็นตัวแทนชื่อเสียงในยุคดิจิทัล

Table 2 Comparision of the personal pronoun who represent the popularity in the digital age

ประเด็น (Issues)	คำเรียกบุคคล/ตัวแทนชื่อเสียง (Personal Pronoun/ Popularity Representative)			
	ผู้นำความคิด (Opinion leader)	ผู้มีชื่อเสียง (Celebrity)	ผู้นำการตัดสินใจ (Influencer)	ผู้มีชื่อเสียงในอินสตาแกรม (Instafamous)
ลักษณะการส่งสาร (Communication Characteristics)	การให้ข้อมูล/ความคิดเห็น (Individuals with influence from information and opinions)	เป็นที่รู้จัก/ประสบ ความสำเร็จ (Individuals who are famous and successful in various fields)	ได้รับการยอมรับความสามารถ/ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Individuals who are recognized for their abilities and specific expertise)	มีผู้ติดตามจำนวนมากทางอินสตาแกรม/ กลุ่มคนที่มีลักษณะหรือพฤติกรรมตาม รูปแบบการดำเนินชีวิตคล้ายกัน (Individuals with a large following on Instagram and is a social group of people with similar characteristics or behavior patterns in their lifestyles)
การติดต่อกับ ผู้รับสาร (Communication with the recipient)	เข้าถึงได้/อยู่ในสังคม เดียวกัน (Accessible/ Living a same society)	เข้าถึงไม่ได้/ไม่ได้อยู่ในสังคม เดียวกัน/ใช้ช่องทางเผยแพร่ ผ่านสื่อออฟไลน์เป็นบางครั้ง (Inaccessible/ Living a difference society/ Using offline media channels for occasional dissemination)	เข้าถึงไม่ได้/ไม่ได้อยู่ในสังคม เดียวกัน/ใช้ช่องทางเผยแพร่ ผ่านสื่อออฟไลน์เป็นบางครั้ง (Inaccessible/ Living a difference society/ Using offline media channels for occasional dissemination)	เข้าถึงได้และสร้างความสัมพันธ์ผ่าน อินสตาแกรม (Accessible and building relationships through Instagram)
บทบาทหน้าที่ (Role and duty)	รับนวัตกรรมแล้วบอกต่อ/ สั่งการให้ปฏิบัติตาม (Embrace innovation, spread the word, and command implementation)	สร้างตัวตน/ภาพลักษณ์ ให้เกิดการเลียนแบบ (Create an identity to form an image, which the audience desires to emulate)	สร้างการรับรู้ ทัศนคติและ พฤติกรรมทางการตลาด (Making awareness, attitudes, and behaviors in the marketing)	ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้รับสาร ชัดเจนเพราะไม่ได้มีการเชื่อมโยงกับ ตัวตนทางธุรกิจ (There is no significant influence on the audience's behavior due to the lack of connection with a business identity)
ผลสะท้อนต่อ ผู้รับสาร (Impact on the audience)	ทำตามทันที (Immediately follows)	ไม่ได้ทำตามทันที (Uncertainly follows)	ทำตามเพราะเชื่อถือ (Following due to trustworthiness)	ชื่นชอบ และติดตามทางอินสตาแกรม (Admire and follow on Instagram)
การนำไปใช้ (Implementation)	ไม่จำเป็นต้องใช้ทางการ ตลาด (Not required for marketing purpose)	ใช้เป็นกลยุทธ์ทางการตลาด (Employed as a marketing strategy)	ใช้เป็นกลยุทธ์ทางการตลาด (Employed as a marketing strategy)	นำเสนอเนื้อหาและบริการตัวตนทางธุรกิจ สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิต เพื่อการดึงดูดใจ ชื่นชอบ และติดตาม (Presenting content and business identity services that align with lifestyle patterns to attract, appeal to, and retain followers)

จากตารางข้างต้น แสดงถึงความแตกต่างของบุคคลที่มีชื่อเสียงในอินสตาแกรม (Instafamous) ทุกประเด็น คือ ลักษณะการส่งสาร การติดต่อกับผู้รับสาร บทบาทหน้าที่ ผลสะท้อนต่อผู้รับสาร และการนำไปใช้ เนื่องจากเป็นสื่อบุคคลที่มีบัญชีและดำเนินการผ่านระบบอินสตาแกรมบนกลุ่มสื่อสังคมออนไลน์เพียงช่องทางเดียว ขณะที่ผู้นำความคิด (Opinion Leader) คนดัง (Celebrity) ผู้นำการตัดสินใจ (Influencer) มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงการสื่อสาร การแบ่งปันข้อมูลระหว่างกัน และผู้มีชื่อเสียงในอินสตาแกรมจะถูกนำมาใช้

สื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายร่วมกันได้ โดยผู้เขียนสามารถอธิบายคุณสมบัติของผู้มีชื่อเสียงในอินสตาแกรม (Instafamous) ได้ 4 ประการ ประกอบด้วย 1) ความน่าเชื่อถือ (Credibility) 2) ความเป็นที่นิยม (Popularity) 3) ความเชี่ยวชาญ (Expertise) 4) ความดึงดูดใจ (Attractiveness)

บทสรุป

“Instafamous” เป็นปรากฏการณ์ที่บุคคลสามารถสร้างชื่อเสียงและมีอิทธิพลผ่านอินสตาแกรม (Instagram) เพียงแพลตฟอร์มเดียว ที่มีคุณสมบัติการสร้างสรรคเนื้อหาที่น่าสนใจ สามารถสร้างแรงบันดาลใจที่มีคุณภาพ มีการแบ่งปันภาพถ่าย วิดีโอ และเรื่องราวเพื่อดึงดูดสายตาของผู้ติดตามจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง โดยการปฏิสัมพันธ์กับผู้ติดตามด้วยการใช้แฮชแท็กเพิ่มการมองเห็นเนื้อหา สร้างเนื้อหาเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ชัดเจน จริงใจ และน่าเชื่อถือ เน้นการแสดงตัวตนผ่านการแบ่งปัน เพื่อสร้างอิทธิพลทางคุณค่าในสังคมดิจิทัลอย่างมีความหมาย ทำให้บุคคลธรรมดาสามารถกลายเป็นที่รู้จัก ติดตามในวงกว้าง เกิดความสัมพันธ์แบบผูกพันอย่างแน่นเหนียวและยั่งยืน

ขณะเดียวกัน บุคคลที่ทำหน้าที่สื่อสารซึ่งได้รับความนิยมโดยไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแพลตฟอร์มเดียว คือ ผู้นำความคิดซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลต่อความคิด (Opinion Leader) มักจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีความน่าเชื่อถือสูง และได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมายที่สนใจในเรื่องเดียวกัน สำหรับคนดัง (Celebrity) ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการบันเทิง กีฬา หรือสื่อที่มีการรับรู้และได้รับความสนใจจากสาธารณชน และสื่อมวลชนขยายวงกว้างไปทั่วสังคม และผู้นำการตัดสินใจ หรือผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ (Influencer) ของผู้ติดตามส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการซื้อสินค้าหรือบริการ มีการสร้างเนื้อหาที่มีเป้าหมายการส่งเสริมสินค้าและบริการ เพื่อสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้ผู้ติดตามทำการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ ซึ่งอาจจะเป็นการสร้างการรับรู้ การสร้างภาพลักษณ์ให้กับสินค้าหรือบริการ การโน้มน้าวใจและเปลี่ยนแปลงทัศนคติ นำไปสู่พฤติกรรมตัดสินใจซื้อตามหรือยอมรับอิทธิพลที่สามารถสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการได้

องค์ความรู้

การศึกษานี้ ช่วยให้ผู้ใช้เสริมสร้างภูมิคุ้มกันและเส้นทางสร้างเสริมพฤติกรรมที่ดีในสื่อสังคมออนไลน์ได้ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เขียนได้นำมาประยุกต์ใช้นำเสนอ 4 แนวคิดสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการเป็นตัวแทนในยุคดิจิทัล (The Concept of Representation in the Digital Age) อยู่บนพื้นฐาน “ตัวแทนสื่อตัวตน Instafamous” เป็นความสามารถสร้างและส่งเสริมตัวตนตามเส้นทางบนโลกดิจิทัลที่สร้างแรงบันดาลใจและความเปลี่ยนแปลงในฐานะตัวแทนออนไลน์ผ่านช่องทางเฉพาะ ซึ่งเป็นศูนย์กลางกิจกรรมที่ทำให้เกิดการได้รับความนิยมและมีผู้ติดตามเพิ่มจำนวนมากขึ้น

2. แนวคิดการใช้ชื่อเสียง Instafamous (The Concept of Utilizing Instafamous Fame) บนพื้นฐาน “เสียงที่มีเสียง” ตามคุณสมบัติการใช้ชื่อเสียงดิจิทัลสร้างตัวตนทางธุรกิจ และการบริหารจัดการชื่อเสียงในโลกออนไลน์ โดยเน้นความน่าสนใจ การนำเสนอมุมมองที่เป็นเอกลักษณ์เพิ่มมากขึ้น เช่น การใช้ชื่อเสียงสร้างผลกระทบที่ยั่งยืน การใช้ชื่อเสียงเป็นอำนาจสร้างความสำเร็จและการเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัล เป็นต้น

3. แนวคิดการเป็น Instafamous (The Concept of Being Instafamous) บนพื้นฐาน “อินสตาแกรมสร้างชื่อเสียง” เป็นการใช้นำแพลตฟอร์มอินสตาแกรมสร้างและส่งเสริมชื่อเสียงการมีตัวตนให้กับสาธารณชนด้วยการสร้างภาพถ่ายและวิดีโอที่มีคุณภาพสูงออนไลน์ โดยมีเนื้อหาความเป็นเอกลักษณ์ ความเป็นตัวตน ความน่าเชื่อถือ ความเป็นประโยชน์ และแบ่งปันประสบการณ์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ติดตามและเพิ่มพื้นที่ของชื่อเสียงมากขึ้น

4. แนวคิดการเล่าเรื่อง Instafamous (The Concept of Instafamous Storytelling) บนพื้นฐาน “การเล่าเรื่องให้เป็นที่ฟังและเชื่อถือได้ในจินตนาการผู้อ่านและผู้ชม” เป็นการเจาะลึกเรื่องราวความสำเร็จและความเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัล เช่น การเล่าเรื่องเกี่ยวกับการสร้างภาพลักษณ์ตนเอง การเป็น Instafamous ในการทำงาน โดยเน้นความเป็นจริงและความเป็นมนุษย์ การแบ่งปันประสบการณ์ที่มีประโยชน์และสนใจเส้นทางสู่ความสำเร็จ การเรียนรู้จากความล้มเหลวและความสำเร็จ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Ahmed, A., & Faiq, A. (2022). An Investigation into Different Perspectives on the Concept of Celebrity and Celebritized. *Journal of Language Studies*, 5(4), 136–147.
- Ajina, A. S., Ali, S., Zamil, A. M. A., Khalid, N., & Bait Ali Sulaiman, M. A. (2024). Unleashing the potential of social media celebrities to promote food waste reduction in educational institutions: developing an extended model based on the value–belief–norm theory. *British Food Journal*, 126(7), 2787–2808. <https://doi.org/10.1108/BFJ-04-2023-0279>
- Al Khaldy, M. A., Al–Obaydi, B. A. A., & al Shari, A. J. (2023, May). The Impact of Predictive Analytics and AI on Digital Marketing Strategy and ROI. In *Conference on Sustainability and Cutting–Edge Business Technologies* (pp. 367–379). Springer Nature Switzerland.
- Alhabash, S., Smischney, T. M., Suneja, A., Nimmagadda, A., & White, L. R. (2024). So Similar, Yet So Different: How Motivations to Use Facebook, Instagram, Twitter, and TikTok Predict Problematic Use and Use Continuance Intentions. *SAGE Open*, 14(2), 21582440241255426. <https://doi.org/10.1177/215824402412554>
- Al–Zaman, M. S., Khemka, A., Zhang, A., & Rockwell, G. (2024). The Defining Characteristics of Ethics Papers on Social Media Research: A Systematic Review of the Literature. *Journal of Academic Ethics*, 22(1), 163–189.
- Angaramo Corvalán, R. L., & Pérez–Torres, V. (2021). Instagram: Inspiration, social identification, and motivation in the destination choice. *Pasos: Revista de Turismo y Patrimonio Cultural*, 19(4), 811–824.
- Argyris, Y. A., Muqaddam, A., & Miller, S. (2021). The effects of the visual presentation of an Influencer's Extroversion on perceived credibility and purchase intentions—moderated by personality matching with the audience. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 59, 102347. <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2020.102347>

- Ashraf, A., Hameed, I., & Saeed, S. A. (2023). How do social media influencers inspire consumers' purchase decisions? The mediating role of parasocial relationships. *International Journal of Consumer Studies*, 47(4), 1416–1433. <https://doi.org/10.1111/ijcs.12917>
- Azoury, N., & Daou, L. (2020). *Business and Social Media in the Middle East*. Palgrave Macmillan Cham.
- Barthes, R. (1977). *Image, Music, Text*. Fontana Press.
- Baudrillard, J. (2001). *Le Système des objets*. Shanghai People Press.
- Belanche, D., Casaló, L. V., Flavián, M., & Ibáñez-Sánchez, S. (2021). Understanding influencer marketing: The role of congruence between influencers, products and consumers. *Journal of Business Research*, 132, 186–195. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.03.067>
- Berge, P. S. (2023). #Answeryoutube: predatory influencers and cross-platform insulation. *Fem Media Stud.* <https://doi.org/10.1080/14680777.2023.2231655>
- Blight, M. G. (2022). Exploitation of Health on Instagram: Motivations, Social Support, and Influencers. In *Research Anthology on Improving Health Literacy through Patient Communication and Mass Media* (pp. 436–452). IGI Global. DOI: 10.4018/978-1-6684-2414-8.ch024
- Borges-Tiago, M. T., Santiago, J., & Tiago, F. (2023). Mega or macro social media influencers: Who endorses brands better? *Journal of Business Research*, 157, 113606. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.113606>
- Casaló, L. V., Flavián, C., & Ibáñez-Sánchez, S. (2020). Influencers on Instagram: Antecedents and consequences of opinion leadership. *Journal of Business Research*, 117, 510–519. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2018.07.005>
- Casaló, L. V., Flavián, C., & Ibáñez-Sánchez, S. (2021). Be creative, my friend! Engaging users on Instagram by promoting positive emotions. *Journal of Business Research*, 130, 416–425. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.02.014>
- Chan, K., & Fan, F. (2022). Perception of advertisements with celebrity endorsement among mature consumers. *Journal of Marketing Communications*, 28(2), 115–131.
- Chen, Z., & Zong, W. (2024). Influence of Celebrities on the Image Building of Luxury Brands. *Highlights in Business, Economics and Management*, 27, 165–171. <https://doi.org/10.54097/mtzg1385>
- Dixon, S. J. (2023). *Number of social media users worldwide from 2017 to 2027*. Statista. <https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-socialnetwork-users/>
- Erickson, E. H. (1968). *Identity: Youth and Crisis*. Norton and Company.
- Gorodnichenko, Y., Pham, T., & Talavera, O. (2021). Social media, sentiment, and public opinions: evidence from# brexit and# USElection. *European Economic Review*, 136, 103772.

- Gupta, Y., Agarwal, S., & Singh, P. B. (2020). To Study the Impact of Instafamous Celebrities on Consumer Buying Behavior. *Academy of Marketing Studies Journal*, 24(2),1–13. <https://www.proquest.com/openview/a4668ca2b99a48b92214d6546c6ed236/1?pq-origsite=gscholar&cbl=38744>
- Haenlein, M., Anadol, E., Farnsworth, T., Hugo, H., Hunichen, J., & Welte, D. (2020). Navigating the New Era of Influencer Marketing: How to be Successful on Instagram, TikTok, & Co. *California management review*, 63(1), 5–25. <https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/0008125620958166>
- Hariningsih, E., Haryanto, B., Wahyudi, L., & Sugiarto, C. (2024). Ten years of evolving traditional versus non-traditional celebrity endorser study: review and synthesis. *Management Review Quarterly*, 1–61. <https://doi.org/10.1007/s11301-024-00425-0>
- Huang, S., Aral, S., Hu, Y. J., & Brynjolfsson, E. (2020). Social advertising effectiveness across products: A large-scale field experiment. *Marketing Science*, 39(6), 1142–1165. <https://doi.org/10.1287/mksc.2020.1240>
- Hudders, L., De Jans, S., & De Veirman, M. (2021). The commercialization of social media stars: a literature review and conceptual framework on the strategic use of social media influencers. In *Social media influencers in strategic communication* (pp. 24–67). Routledge.
- Junveroad, V., Sasuad. K., Dilokwutthisit, P., & Nontanaprakit, W. (2021). Components of Social Media Use for Business: Concept and Theory Perspective. *NRRU Community Research Journal*, 15(2), 13–26. <https://doi.org/10.14456/nrru-rdi.2021.22>
- Kaka, H., Tao, M., Tandon, A., Ashfaq, M., & Dhir, A. (2022). Social media celebrities and new world order. What drives purchasing behavior among social media followers? *Journal of Retailing and Consumer Services*, 68, 103076. doi: 10.1016/j.jretconser.2022.103076
- Kleine, J., Friederich, N., & Paul, M. (2024). Celebrity endorser scandals and competitor firm value. *Journal of Advertising*, 53(2), 262–277. <https://doi.org/10.1080/00913367.2023.2204906>
- Li, H., Lei, Y., Zhou, Q., & Yuan, H. (2023). Can you sense without being human? Comparing virtual and human influencers' endorsement effectiveness. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 75, 103456. <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2023.103456>
- Lin, C. (2024). AN EMPIRICAL STUDY BASED ON THE INFLUENCE OF ONLINE SOCIAL PLATFORM LEADERS ON THE BEHAVIOR OF YOUNG CHINESE FEMALE CONSUMERS TO BUY BEAUTY PRODUCTS-USING THE PERCEIVED VALUE AS THE MEDIATING VARIABLE. *The EUrASEANs: journal on global socio-economic dynamics*, 3(46), 201–214.

- Lina, Y., Hou, D., & Ali, S. (2022). Impact of online convenience on Generation Z online impulsive buying behavior: the moderating role of social media celebrity. *Frontiers in Psychology*, 13, 1–17. doi: 10.3389/fpsyg.2022.951249
- Masuda, H., Han, S. H., & Lee, J. (2022). Impacts of influencer attributes on purchase intentions in social media influencer marketing: Mediating roles of characterizations. *Technological Forecasting and Social Change*, 174, 121246.
- Mathur, S., Tewari, A., & Singh, A. (2022). Modeling the factors affecting online purchase intention: the mediating effect of consumer's attitude towards user-generated content. *Journal of Marketing Communications*, 28(7), 725–744. <https://doi.org/10.1080/13527266.2021.1936126>
- McCorquodale, S. (2021). *Influencer: The Power of Selling Like Not Selling*. Amarin How to Amarin Printing and Publishing.
- Niu, R. (2023, September). A Study on the Influence of Opinion Leaders' Content Production on Fan Consumption Behavior: Taking Xiaohongshu App as an Example. In *3rd International Conference on Economic Development and Business Culture (ICEDBC 2023)* (pp. 444–450). Atlantis Press.
- Oxford Dictionary (2024) *Definition of Celebrity*. <http://oxforddictionaries.com/definition/celebrity?q=celebrity>
- Piehler, R., Schade, M., Sinnig, J., & Burmann, C. (2021, June). Traditional celebrity or Instafamous starlet? The role of origin of fame in social media influencer marketing: An abstract. In *Academy of Marketing Science Annual Conference–World Marketing Congress* (pp. 457–458). Springer International Publishing.
- Qu, B., Kang, B., Chen, X., Ao, Y., Wang, L., & Cui, W. (2023). YouTube is a source of information on preventing the use of valproic acid in women during pregnancy. *BMC Public Health*, 23(1), 1–7. <https://doi.org/10.1186/s12889-023-16036-5>
- Ramachandran, K. K., Suma, S., Banerjee, D., Mathew, B., Cheepurupalli, N. R., & Mohan, C. R. (2024). The Effectiveness of Influencer Marketing in the Age of AI. *Journal of Informatics Education and Research*, 4(2), 1194–1203.
- Royal Institute. (2011). *Royal Institute Dictionary 2011 AD*. Nanmeebooks.
- Rust, R. T., Rand, W., Huang, M. H., Stephen, A. T., Brooks, G., & Chabuk, T. (2021). Real-time brand reputation tracking using social media. *Journal of Marketing*, 85(4), 21–43. <https://doi.org/10.1177/0022242921995173>

- Shi, G. G., Bitterman, A. D., de Netto, C. C., Geaney, L. E., Kaplan, J. R. M., Vulcano, E., & Saltzman, C. L. (2023). FAI/FAO social media presence and introduction to visual abstract opportunities. *Foot Ankle Int*, 44(6), 479–480. <https://doi.org/10.1177/10711007231171824>
- Statista. (2022, November 16). *Average time spent using selected mobile social apps daily for users worldwide in the 2nd quarter of 2022*. www.statista.com/statistics/1322876/social-media-apps-time-spent-global/
- Syrdal, H. A., Myers, S., Sen, S., Woodroof, P. J., & McDowell, W. C. (2023). Influencer marketing and the growth of affiliates: The effects of language features on engagement behavior. *Journal of Business Research*, 163, 113875. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2023.113875>
- Um, N. (2022). Impact of Parasocial Interaction, Perceived Ad Message Authenticity, and Match-Up between Brand and Celebrity in Evaluation of Instagram Celebrity-Based Brand Endorsement. *Sustainability*, 14, 2928. <https://doi.org/10.3390/su14052928>
- Wang, X., & Qiu, X. (2023). The Influence of image realism of digital endorsers on the purchase intention of gift products for the elderly. *Behavioral Sciences*, 13(1), 74. <https://doi.org/10.3390/bs13010074>
- Yenilmez Kacar, G. (2024). Instagram as one tool, two stages: self-presentational differences between main feed and story on Instagram. *Atlantic Journal of Communication*, 32(1), 108–123. <https://doi.org/10.1080/15456870.2023.2202401>
- Yoo, J. J. (2023). Visual strategies of luxury and fast fashion brands on Instagram and their effects on user engagement. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 75, 103517.
- Zheng, L., Huang, B., Qiu, H., & Bai, H. (2024). The role of social media followers' agency in influencer marketing: a study based on the heuristic-systematic information processing model. *International Journal of Advertising*, 43(3), 554–579. <https://doi.org/10.1080/02650487.2023.2229148>

Research Article (English)/ บทความวิจัย (ภาษาอังกฤษ)

The Phenomenon of Musical Transculturation: The Impact of Western Flute Influences on Chinese Music Society

ปรากฏการณ์การผ่านข้ามทางวัฒนธรรมดนตรี:
ผลกระทบจากอิทธิพลของเครื่องเป่าฟลูตตะวันตกต่อสังคมดนตรีจีน

Sun Yizhen^{1*}, Surasak Jamnongsarn², Tepika Rodsakan³
ซุน อี้เจิน^{1*}, สุรศักดิ์ จำนงค์สาร², เทพิกา รอดสการ³

^{1*}Doctoral Student, Doctor of Arts Program in Thai and Asian Music, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand
^{1*} นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

^{2,3}Assistant Professor Dr., Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

E-mail address (Corresponding author): ^{1*}349979866@qq.com; (Authors): ²surasakja@g.swu.ac.th, ³tepika@g.swu.ac.th

รับบทความ: 19 มีนาคม 2567/ ปรับแก้ไข: 4 มิถุนายน 2567/ ตอรับบทความ: 7 มิถุนายน 2567

Received: 19 May 2024/ Revised: 4 June 2024/ Accepted: 7 June 2024

Abstract

Background and Objective: The historical and cultural evolution that has contributed to the development and transformation of music over time is relevant to research aimed at 1) study the influence of globalization and nationalism on Chinese music, 2) study the transculturalization process of the western Flute influences phenomenon in China, and 3) arrange a Chinese song influenced by the western Flute.

Methology: The research adopts a mixed-method approach, targeting a specific group of music teachers at intermediate or higher levels with government positions in China, and a sample group of Western flute musicians residing in China with at least 5 years of experience, totaling 8 individuals. A sample size of 222 will be interviewed using semi-structured interviews and questionnaires with the overall IOC value of the questionnaire is 0.91; each item's means will range from 0.80 to 1.00, consequently. Data were collected through individual interviews and an online questionnaire using the WJX application. Analysis will involve data transcription, interpretation of interviews, and the use of descriptive statistics to determine averages.

Results: This study found that globalization has introduced diverse music formats and techniques to Chinese music, while nationalism plays a significant role in preserving traditional Chinese music. Additionally, the adaptation of Western culture in China reveals its role as a symbol of musical integration and cross-cultural between Eastern and Western musical traditions. Finally, the arrangement of the “Soring Song” masterfully blends traditional Mongolian music from “Teng Fei Song” with contemporary flute techniques, showcasing a nuanced reinterpretation of cultural elements and technical challenges while preserving cultural identity.

Discussion: The influence of Western flute on traditional Chinese national music reflect a musical identity resulting from the fusion of traditional Chinese music with Western music through contemporary Chinese popular songs imbued with Western musical elements, showcasing China's acceptance of global globalization trends.

Suggestion: Long-term research can track the development of Western flute training in China over time, providing in-depth data on trends and evaluation influences that have changed.

Keywords: Musical Transculturation; Western flute; Chinese Music Society; Influence of Wind Instruments

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์การวิจัย: วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่นำมาสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเครื่องดนตรีตามช่วงเวลาที่ผ่านมา มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาอิทธิพลของโลกาภิวัตน์และชาตินิยมที่มีต่อดนตรีจีน 2) ศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของปรากฏการณ์อิทธิพลขลุ่ยตะวันตกในประเทศจีน และ 3) เรียบเรียงเพลงจีนที่ได้รับอิทธิพลจากขลุ่ยตะวันตก

ระเบียบวิธีวิจัย: การวิจัยแบบผสมผสานวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กำหนดกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจงเป็นครูสอนดนตรีในระดับกลางหรือสูงกว่า มีตำแหน่งทางราชการในประเทศจีน และมีประสบการณ์ในการเล่นเครื่องดนตรีฟลูตตะวันตกอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 8 คน และกลุ่มตัวอย่างเป็นนักดนตรีผู้บรรเลงเครื่องเป่าฟลูตตะวันตกที่อาศัยอยู่ในประเทศจีน จำนวน 222 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามที่มีค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ตามลำดับ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์เอง และเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องเอกลักษณ์ทางดนตรีจีนในบทเพลงปัจจุบันที่บรรเลงด้วยเครื่องเป่าฟลูตตะวันตกโดยใช้แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน WJX ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการถอดความและตีความการสัมภาษณ์ และใช้สถิติเชิงพรรณนาในการหาเฉลี่ย

ผลการวิจัย: 1) กระแสโลกาภิวัตน์ได้นำเสนอรูปแบบและเทคนิคทางดนตรีที่หลากหลายมากขึ้นให้กับดนตรีจีน ในขณะที่แนวคิดชาตินิยมมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการอนุรักษ์ดนตรีจีนแบบดั้งเดิม 2) การปรับตัวของวัฒนธรรมตะวันตกในประเทศจีน ยังได้แสดงให้เห็นถึงบทบาทในฐานะสัญลักษณ์การบูรณาการข้ามวัฒนธรรมดนตรีระหว่างดนตรีตะวันออกและดนตรีตะวันตก 3) การเรียบเรียงบทเพลงซอริง (Soring) จากการผสมผสานดนตรีมองโกเลียแบบดั้งเดิมในเพลงเถิงเฟย (Teng Fei) เข้ากับเทคนิคเครื่องเป่าฟลูตตะวันตกแนวร่วมสมัยอย่างลงตัว เพื่อแสดงถึงการตีความองค์ประกอบทางวัฒนธรรมและความท้าทายทางเทคนิคดนตรีใหม่ไปพร้อมกับการรักษาเอกลักษณ์ทางดนตรีไว้ด้วย

อภิปรายผล: อิทธิพลของเครื่องเป่าฟลูตตะวันตกที่มีต่อดนตรีประจำชาติจีนที่เป็นแบบดั้งเดิมนั้นได้สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ทางดนตรีที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างดนตรีจีนดั้งเดิมกับดนตรีตะวันตกผ่านเพลงจีนสมัยนิยมที่เต็มไปด้วยองค์ประกอบทางดนตรีตะวันตกและแสดงให้เห็นถึงการยอมรับของประเทศจีนต่อกระแสโลกาภิวัตน์ทั่วโลก

ข้อเสนอแนะ: การวิจัยระยะยาวสามารถติดตามวิวัฒนาการของการฝึกฝนขลุ่ยตะวันตกในประเทศจีนเมื่อเวลาผ่านไป โดยให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวโน้มและอิทธิพลทางวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไป

คำสำคัญ: การข้ามผ่านทางวัฒนธรรมดนตรี; เครื่องเป่าฟลูตตะวันตก; สังคมดนตรีจีน; อิทธิพลเครื่องดนตรีประเภทเป่า

Introduction

The evolution of music in China, especially in the context of globalization and nationalistic tendencies, presents a rich and intriguing area for exploration. This study delves deeply into the historical development of Chinese music, aiming to uncover the complex interplay between external influences and internal dynamics that have shaped its evolution over the years. In examining the historical trajectory of Chinese music, this study pays particular attention to periods of significant transformation influenced by political, social, and cultural shifts (Chu, 2020). The impact of the Cultural Revolution, for instance, the Cultural Revolution did not only leave these musicians destitute; China as a whole was extremely deprived of culture and music. In the 1970's, China finally opened its doors to the outside world through the Open Door Policy introduced by Xiaoping Deng (Chen, 2009). This period saw a concerted effort to purge elements deemed counter-revolutionary, leading to a dramatic shift in the musical landscape of China. Furthermore, the study explores the role of contemporary music education in China, which reflects a blend of indigenous traditions and Western influences, shaping the musical landscape of future generations. This aspect of the research examines how music education has evolved in response to changing societal needs and global trends, influencing the development of new musical talents and styles

(Wang, 2007). When, the research also delves into the phenomenon of fusion music, where traditional Chinese instruments are combined with Western genres, creating a unique and innovative musical expression that transcends cultural boundaries. This fusion not only exemplifies the adaptability and resilience of Chinese music but also highlights the creative potential of cross-cultural collaboration. By analyzing various fusion music examples, the study seeks to understand how these blends contribute to the ongoing evolution of Chinese music. Furthermore, the study considers the implications of digital technology and social media on the dissemination and consumption of Chinese music, both domestically and globally. The digital age has facilitated unprecedented access to a wide range of musical styles, enabling Chinese musicians to reach a global audience and contributing to the ongoing dialogue between different musical traditions. This aspect of the research explores how digital platforms have transformed the way music is created, shared, and experienced, and how this has impacted the perception and popularity of Chinese music worldwide. (Kramsch & Uryu, 2020)

One of the notable points of intersection between Chinese and Western music is the introduction of Western musical elements, such as the Western flute, into the traditional Chinese music landscape. This incorporation marks a significant moment of cultural and artistic exchange, highlighting the impact of globalization on the development of Chinese music. The flute is immensely popular among the younger generation (Toff, 2012). Because of this growth, an increasing number of Chinese composers began to favor this flexible, melodic Western musical instrument and took the flute from its Western origins and used it to interpret the spiritual world of Chinese culture (Song, 2023). The introduction of the Western flute and other Western instruments into Chinese music has been a transformative process, blending the tonalities and techniques of two distinct musical traditions. This fusion has led to the creation of new musical forms that retain the essence of traditional Chinese music while incorporating the harmonic and melodic complexities of Western music. The result is a rich tapestry of sound that reflects a broader cultural dialogue between East and West. The evolution of a global musical culture may be influenced by local changes, which are described by the characteristic features of the performed musical compositions (Xu, 2022). This cross-cultural exchange has not been limited to the mere adoption of Western instruments but has also extended to compositional styles and performance practices. Chinese composers and musicians have experimented with Western musical forms, such as the symphony and the concerto, adapting them to suit the characteristics of Chinese instruments and musical sensibilities. This has led to innovative compositions that bridge the gap between the two traditions, offering audiences new ways of experiencing and appreciating music. Moreover, the integration of Western musical elements into Chinese music has been facilitated by the global movement of musicians and the exchange of ideas through international collaborations and performances. This has allowed for a continuous flow of musical influences, enriching the musical landscapes of both China and the West. The introduction of Western musical elements into the traditional Chinese music landscape represents a significant moment in the history of global cultural exchange. It highlights the dynamic and evolving nature of music as a form of artistic expression that transcends geographical and cultural boundaries, continually shaped by the interplay of diverse influences. (Liu, 2020)

The relevance of this study extends beyond historical analysis, as it also sheds light on the ongoing global-cultural exchanges that continue to influence artistic expressions and cultural identities in the contemporary world. Central to this research are the objectives focused on dissecting the multifaceted impacts of globalization and nationalism on Chinese music. These objectives involve examining how global influences have permeated and transformed traditional Chinese music, understanding the role of nationalistic movements in shaping music policies and practices, and exploring the dynamic process of transculturation in the adaptation and integration of the Western flute into Chinese music traditions (Luyin, 2022). Until Globalization, with its rapid exchange of cultural products and ideas, has played a pivotal role in the dissemination and reception of Chinese music on the global stage. This study aims to unravel the complexities of how global trends and international collaborations have influenced the development of Chinese music, from the incorporation of Western musical instruments and techniques to the adoption of new genres and styles. By analyzing the cross-cultural interactions facilitated by globalization, this research seeks to understand the extent to which global influences have enriched Chinese music while also examining the challenges and tensions that arise from cultural hybridization (Pieterse, 2019).

Nationalism, on the other hand, provides a contrasting lens through which to view the evolution of Chinese music. This study investigates how nationalistic movements have influenced music policies and practices in China, particularly in the context of cultural preservation and identity assertion. By exploring the ways in which nationalism has shaped the promotion of traditional Chinese music and the resistance to foreign influences, this research aims to uncover the intricate relationship between music and national identity in China. However, The process of transculturation, or the merging of cultural elements from different traditions, is exemplified in the integration of the Western flute into Chinese music. This study delves into the dynamics of this adaptation,

examining how the flute has been incorporated into traditional Chinese ensembles, how it has influenced the development of new musical forms, and how it has contributed to the creation of a distinctive sound that bridges Eastern and Western musical traditions. By exploring the transculturation process, this research seeks to shed light on the creative and adaptive capacities of Chinese music in the face of global influences. (Wu, 2020).

This study aims to provide a comprehensive understanding of the multifaceted nature of Chinese music's evolution, highlighting the interconnections between historical developments, cultural expressions, and technological advancements. By examining these various dimensions, the research seeks to contribute to a deeper appreciation of the richness and complexity of China's musical heritage and its contemporary manifestations. And To achieve a comprehensive understanding of these phenomena, the study employs a combination of qualitative and quantitative methodologies. These include literature reviews, case studies, and data analysis, which are well-suited for capturing the intricacies of cultural studies in the fields of musicology and ethnomusicology. Qualitative methods, such as literature reviews, provide a foundational understanding of the theoretical frameworks and historical contexts relevant to the study of Chinese music. These reviews enable a deep dive into existing scholarship, offering insights into the evolution of music in China and the various factors that have shaped its development. Case studies, on the other hand, offer a more focused examination of specific instances of cultural exchange, adaptation, and innovation in Chinese music. By analyzing particular examples of fusion music or the integration of Western elements into Chinese compositions, case studies provide detailed insights into the processes and outcomes of cross-cultural interactions. Quantitative methods, such as data analysis, complement the qualitative approaches by offering empirical evidence to support the study's findings. Data on music consumption patterns, the popularity of different genres, and the impact of digital technology on music distribution can provide valuable information on the contemporary landscape of Chinese music. This data helps to quantify the extent of global influences on Chinese music and the reception of fusion music among different audiences. The contributions of this research extend beyond the academic realm, offering new perspectives on the complexities of cultural exchange, artistic adaptation, and the evolving nature of musical forms. The study's findings have implications for understanding the role of music in cultural identity formation, policy-making, and global cultural interactions. By exploring the interplay between globalization, nationalism, and musical innovation, the research adds depth to the discourse on music and culture in a globalized world. This makes it a valuable addition to the fields of musicology and ethnomusicology, as well as to broader discussions on cultural studies and globalization.

Research Objectives

1. To study the influence of globalization and nationalism on Chinese music
2. To study the transculturalization process of the western Flute influences phenomenon in China
3. To arrange a Chinese song influenced by the western Flute

Literature Review

The literature review provides a comprehensive and detailed exploration of the historical and cultural context of the Western flute in China, its evolution, and the cultural and social factors that have shaped its practice. The introduction of the Western flute in China can be traced back to the early 20th century when China underwent a period of cultural exchange with the West. At this time, Western music was seen as a symbol of modernization, and Chinese musicians who were interested in learning it started to adopt Western instruments. Before the introduction of the Western flute, the most commonly used wind instrument in traditional Chinese music was the bamboo flute. The introduction of the Western flute offered a new tonal range and playing technique for Chinese musicians. Initially, Chinese musicians primarily used the Western flute to play Western classical music. However, over time, they began to integrate it into traditional Chinese music, adapting the instrument to suit the unique characteristics of Chinese music. The development of the Western flute in China can also be attributed to the efforts of pioneering musicians and educators. For example, the establishment of the Central Conservatory of Music in Beijing in 1950 helped to cultivate a new generation of musicians who could integrate Western music into Chinese culture. These musicians went on to become influential teachers and performers, shaping the development of the Western flute in China.

The review also delves into the concepts of transculturation and the contact zone, offering a theoretical framework for understanding the complex interactions between Chinese and Western musical traditions. The historical context highlights the introduction of the Western flute in China as part of a broader cultural exchange and modernization effort. In the context of Chinese music, the concept of transculturation and the contact zone can be applied to explore the interactions and influences between Chinese musical traditions and external cultural forces. Furthermore, the contact zone and transculturation can be observed in contemporary Chinese music as well, where globalization has facilitated cultural exchange on a global scale. Chinese musicians today engage with diverse musical genres, styles, and technologies from around the world, resulting in the creation of unique musical expressions that fuse elements of Chinese tradition with global influences (Garfias, 2004).

The evolution of the Western flute in China is marked by a gradual integration of the instrument into traditional Chinese music, resulting in a unique blend of Western and Chinese musical styles. This evolution is

facilitated by globalization, increased access to Western music education, and international exchanges of musicians and music performances (Hijleh, 2018). Cultural and social factors such as the influence of traditional Chinese music, nationalization efforts, and modernization have played significant roles in shaping the practice of the Western flute in China. The review emphasizes the development of a unique style of Western flute playing that incorporates Chinese musical techniques and aesthetics, as well as the creation of a new musical repertoire that combines elements of both Chinese and Western traditions. The discussion of transculturation and the contact zone provides a theoretical lens for understanding the dynamic processes of cultural exchange and transformation that occur when different cultures come into contact. This perspective is particularly relevant in the context of Chinese music, where the introduction of Western musical elements and the ongoing global cultural exchanges have resulted in hybrid forms of music and complex power dynamics. (Cai & Liu, 2020)

This conceptual framework outlines the key components of the study, guides the research process, and provides a structured approach to exploring the fusion of Eastern and Western musical traditions in context of Chinese music.

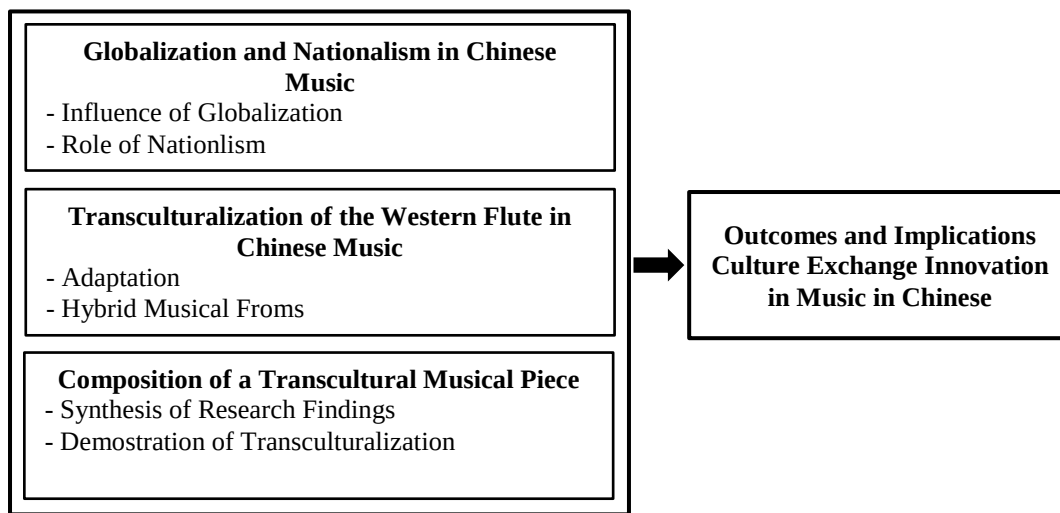


Figure 1. Conceptual framework

Research Questions

The study begins by exploring the impact of globalization on Chinese music, with a particular focus on the integration of Western musical elements such as the Western flute. This part of the research aims to understand how global influences have reshaped traditional Chinese music, leading to a fusion of styles that reflects a broader cultural dialogue between East and West. The research also delves into the role of nationalism in shaping Chinese music traditions, investigating how nationalistic movements and the promotion of Chinese cultural heritage have influenced the development and preservation of distinct musical identities. This includes examining the impact of these movements on music policies and practices in China.

The study then shifts its focus to the transculturalization of the Western flute in Chinese music. This section of the research analyzes the ways in which the Western flute has been adapted to fit the characteristics of Chinese music, including technical and tonal adjustments made to the instrument. It also explores the creation of new musical forms that blend Western flute music with traditional Chinese elements, investigating how composers and musicians have combined the distinct qualities of the Western flute with Chinese instruments and melodies to create innovative and unique musical compositions.

In this part of the study, the researcher uses the insights gained from the research to compose an original piece that embodies the fusion of Western and Chinese musical traditions. The composition, titled "Whispers of the East," serves as a practical example of the transculturalization process, showcasing the integration of the Western flute into Chinese music. This composition highlights the creative possibilities that arise from the blending of different musical traditions.

To support the research, the study employs various data collection and analysis methods. This includes collecting and analyzing interviews with Chinese composers to understand their perspectives on incorporating Chinese elements into contemporary music. The research also involves reviewing reports on compositions that blend Western flute music with Chinese elements, providing insights into the transculturalization process and identifying notable examples of successful fusion between Western and Chinese musical traditions. (Chen, 2022).

The study concludes by assessing the implications of the fusion of Western and Chinese musical traditions for cultural exchange and musical innovation. It aims to highlight how this fusion contributes to cross-cultural understanding and exchange, as well as evaluating the impact of transculturalization on the creation of

new hybrid musical forms. This research ultimately seeks to demonstrate how the blending of Western and Chinese musical elements can lead to the development of innovative compositions that enrich the global musical landscape. (Ting & Ran, 2022)

The creation of hybrid musical forms that blend Western flute music with traditional Chinese elements is another area of exploration. The study investigates how musicians and composers have combined the distinct qualities of the Western flute with Chinese instruments and melodies to produce innovative musical compositions. This aspect of the research highlights the creative potential of cross-cultural musical fusion. Utilizing the insights gained from the study, the researcher plans to compose an original piece that embodies the fusion of Western and Chinese musical traditions. This composition aims to demonstrate the practical application of the theoretical concepts explored in the research, showcasing the potential for transcultural musical innovation. The composition is intended to serve as a practical example of the transculturalization process. It will showcase the integration of the Western flute into Chinese music, highlighting the creative possibilities that arise from blending different musical traditions. This piece will illustrate how transculturalization can lead to the creation of new, hybrid musical forms that enrich the global musical landscape.

Research Methodology

Research methods

In order to investigate the multifaceted impact of globalization, nationalism, and transculturalization on the practice of the Western flute in Chinese music, this study employs a mixed-methods approach, combining qualitative and quantitative research methodologies. This approach allows for a comprehensive exploration of the topic, capturing both the nuanced experiences of individual musicians and the broader trends within the music community.

Population , Sample group, and Methods of acquisition

The sample for the qualitative research was determined through purposive sampling, selecting a subset of eight music teachers. The selection criteria included a minimum of five years of proficiency in Western flute performance, validated expertise in Western music as certified by the National Orchestra Player Qualification Exam, and a minimum grade point average of 2. The selected music teachers must also hold mid to upper-tier civil service positions in China.

The population for the quantitative research of the study consisted of a group of Western flute performers residing in China. The actual population size is unknown, therefore the formula of Cochran (1953) was used for calculation, applying the general population sampling proportion of 30% or 0.30, with a significance level of 0.05 (equivalent to 1.96), a confidence level of 95%, and a margin of error of 0.05, results in 322.69 or 323 samples. The criteria set by the researcher for the sample group include all genders, with an age range between 30 and 60 years. For education, the sample group must have at least a bachelor's degree in music or a related field. The sampling was conducted using convenience sampling through an online system.

Research tools methods for finding quality and tool quality results

The research instrument was an open-ended, semi-structured interview with questions about the identity of Chinese music in current songs played on Western flutes, as well as a questionnaire about Western flute practice sets, the impact of globalization on music education, and the integration of Chinese musical elements with Western music in contemporary compositions. The scale type is estimated at 5 levels using the rating criteria: level 1 equals least, the level 2 equals little, level 3 equals moderate, the level 4 equals a lot, and level 5 equals the greatest (Srisa-ard, 2017). Three experts evaluated both sets of tools to assess their content validity through scoring. +1 means sure compliant, 0 means not sure compliant, and -1 means sure not compliant, followed by suggestions for improvement. The obtained scores using a formula to find the consistency index between the questions and the research objectives, with a content validity value of 0.60 or higher. The entire IOC (Index of Item-Objective Congruence) value came out to be 0.91. When considering each item, the score will be between 0.80 and 1.00, respectively. Every question with a value greater than 0.5 is considered usable (Hair et al., 2003)

Method of data collection

Qualitative data were collected by contacting and requesting assistance from a group of informants to meet, interview, and record individual written observations using a semi-structured interview form. The researcher then conducted a survey by sending and receiving questionnaires to collect quantitative data. Then, the data was collected online through the Wenjuanxing application (WJX application) which is a Chinese open-access application with its language to obtain information on Facebook Messenger (Chat box), mail, and Line which helps identify trends and formats that support or challenge qualitative findings. This approach provides a more comprehensive picture of the musical landscape, allowing the qualitative quantification of observed phenomena for three months. Quantitative survey data was collected from 222 respondents, representing 68.73%.

Data analysis and Statistics methods

Data obtained from the interviews were analyzed using content analysis on musical cultural identity, the introduction of Western musical knowledge into Chinese musical society, and the application of music to the current situation. Data obtained from the questionnaire used descriptive statistics to find the average by specifying

criteria for interpreting the average score: 4.51-5.00 is the most appropriate, 3.51-4.50 is very appropriate, 2.51-3.50 is moderately appropriate, 1.51-2.50 is slightly appropriate, and 1.00-1.50 is the least appropriate (Rodsakan, 2017).

Research Results

This study delves into the intricate characteristics of compositions that skillfully blend Western flute music with Chinese elements, shedding light on the factors that contribute to their success and resonance with audiences. The findings underscore the significance of the composers' experience, the thoughtful use of traditional instruments, and the deliberate emphasis on Chinese elements in crafting compositions that strike a chord with listeners. Which shows the results of research according to the following research objectives.

1. Studying the influence of globalization and nationalism on Chinese music covers the following related issues:

Understanding the Globalization Impacts on Chinese Music.

Globalization's Influence: Globalization has introduced diverse musical styles and techniques to Chinese music, leading to increased experimentation and innovation. Nationalism has significantly influenced Chinese music development, promoting national identity and cultural pride. Historically, music expressed nationalist sentiments and unity. Today, the Chinese government and cultural institutions support music reflecting national values, ensuring nationalism's pivotal role. Music has historically served as a medium for nationalistic themes, as seen in the New Culture Movement. Presently, state-sponsored events emphasize music's role in showcasing heritage and unity. Education includes traditional and patriotic songs, fostering national pride among the younger generation.

The Role of Nationalism on the Development of Chinese Music.

Role of Nationalism: Nationalism has played a crucial role in preserving traditional Chinese music, with government efforts promoting and protecting cultural heritage. Nationalism has significantly influenced Chinese music development, promoting national identity and cultural pride. Historically, music expressed nationalist sentiments and unity. Today, the Chinese government and cultural institutions support music reflecting national values, ensuring nationalism's pivotal role. Music has historically served as a medium for nationalistic themes, as seen in the New Culture Movement. Presently, state-sponsored events emphasize music's role in showcasing heritage and unity. Education includes traditional and patriotic songs, fostering national pride among the younger generation.

Investigating the Preservation of Traditional Chinese Music through Nationalization.

The nationalization of traditional Chinese music has played a pivotal role in its preservation and continuation within modern Chinese society. Through various strategies such as incorporating traditional music into the national education curriculum, funding research and preservation projects, and organizing performances and festivals, the Chinese government has demonstrated a commitment to safeguarding this cultural treasure.

Incorporating traditional music into the national education curriculum has been a cornerstone of this preservation effort. Students across China have the opportunity to learn the fusion of the flute with Chinese instruments such as the Morin khuur, Erhu, Guzheng, Xiao and Guqin and other traditional music genres, and gain an in-depth understanding of their historical significance, instruments and playing techniques. This educational initiative not only fosters an appreciation for traditional music among the youth but also nurtures future musicians and custodians of this cultural legacy. Moreover, the government's support for research and preservation projects has been instrumental. Institutions and scholars dedicated to the study and preservation of traditional music have received resources to document, analyze, and revive ancient musical forms and compositions. These endeavors have deepened our understanding of the music's historical and cultural importance, ensuring that valuable musical traditions endure over time. Additionally, the organization of performances and festivals celebrating traditional Chinese music has provided a platform for showcasing its richness and diversity to both domestic and international audiences. These events not only highlight the vibrancy of traditional music but also foster collaboration and innovation among musicians within the traditional music framework.

In conclusion, the nationalization of traditional Chinese music has been crucial for its preservation and continued development. By integrating traditional music into education, supporting research and preservation initiatives, and promoting it through performances and festivals, the Chinese government has ensured that this significant aspect of the nation's cultural heritage remains vibrant and relevant for generations to come.

Exploring the Incorporation of Traditional Elements in Modern Chinese Music.

The fusion of traditional and modern elements in Chinese music is also a reflection of the broader cultural dynamics in China, where there is a growing appreciation for both heritage and innovation. This trend has led to the emergence of new genres and styles that are uniquely Chinese, contributing to the diversity and vibrancy of the global music scene. Overall, the integration of traditional elements into modern Chinese music represents a creative and respectful way to keep the country's musical traditions alive while embracing the possibilities of contemporary music. It is a testament to the adaptability and enduring appeal of Chinese music across different eras and audiences.

Table 1. The adoption of the Western flute in the performance of Whispers of the East Song

Section/ Instrumentation	Key Elements
I. Introduction: Dawn in the Bamboo Forest	
 Western Flute Sources: Photo recorded on 10 October 2023 at HeNan Province.	
 Xiao-Traditional Wind Instruments Source: Photo recorded on 10 October 2023 at HeNan Province	- Delicate, echoing motif on Western Flute - Gentle, pentatonic melody on Xiao - Soft, arpeggiated accompaniment on Guzheng<Rabato> <Rabato>:Free style performance
 Guzheng-Traditional Plucked Instrument Sources: Photo recorded on 10 October 2023 at HeNan Province.	
II. Middle: The Dance of the Dragon	
 Western Flute Sources: Photo recorded on 10 October 2023 at HeNan Province.	- Rhythmic and lively pace - Spirited melody on Western Flute - Rhythmic support from Erhu and Pipa<Rabato> - Percussion enhances energy<Rabato> <Rabato>:Free style performance
 Erhu-Traditional Chinese String Instrument Sources: Photo recorded on 10 October 2023 at HeNan Province..	

Table 1. (Cont.)

Section/ Instrumentation	Key Elements
 Pipa-Traditional Plucked Instrument Sources: Photo recorded on 10 October 2023 at HeNan Province.	
 Handpan-Modern Percussion Instruments Sources: Photo recorded on 10 October 2023 at HeNan Province.	
 Western Flute Sources: Photo recorded on 10 October 2023 at HeNan Province.	
 Guqin-Traditional Plucked Instrument Sources: Photo recorded on 10 October 2023 at HeNan Province.	- Reflective, improvisatory melody on Western Flute - Sparse accompaniment on Guqin<Rabato> - Ambient sounds evoke a peaceful ambiance<Rabato> <Rabato>:Free style performance

Table 1. (Cont.)

Section/ Instrumentation	Key Elements
	Piano-Ambient sounds
Sources: Photo recorded on 10 November 2023, at HeNan Province.	

One exemplary composition that embodies this fusion of Western and Chinese musical traditions is "Whispers of the East." The structure of this composition is thoughtfully designed to take listeners on a vivid journey through various moods and soundscapes. It features distinct sections and a carefully selected instrumentation that includes traditional Chinese instruments such as the Guzheng, Xiao, Erhu, Pipa, and Guqin, alongside the Western flute. This combination allows for a rich exploration of timbral and harmonic possibilities, creating a unique and captivating auditory experience. The performance notes for "Whispers of the East" emphasize the importance of dynamics, articulation, and phrasing in conveying the intended emotional and musical nuances. These elements are crucial for achieving the desired effect and ensuring that the fusion of Western and Chinese musical traditions is expressed with clarity and depth. In addition to the technical and instrumental considerations, the study also highlights the cultural and emotional dimensions of these compositions. The blending of Western flute music with Chinese elements often involves a deep exploration of cultural themes and narratives, which adds a layer of depth and meaning to the music. Composers seek to tell stories or evoke imagery that resonates with both Chinese and international audiences, bridging cultural gaps through the universal language of music.

Assessing the Influence of Government Policies on the Development of Chinese Music.

In conclusion, government policies have significantly influenced the development of Chinese music. From content regulation and censorship to support for cultural initiatives, these policies shape the industry's landscape. Content regulation emphasizes positive social values, limiting creative freedom. However, the government also supports projects promoting traditional music and organizes festivals showcasing Chinese talent. Media control affects music distribution, while internet regulations impact consumption and monetization. While policies aim to promote cultural values, they also pose challenges for artistic expression. Balancing regulation with artistic freedom continues to shape the evolution of the Chinese music industry.

Identifying the Interaction between Globalization and Nationalization in Shaping Chinese Music.

The interaction between globalization and nationalization has been pivotal in shaping Chinese music, resulting in a dynamic and culturally rich musical landscape. Globalization introduces international influences, fostering the creation of new styles and techniques embraced by Chinese artists. Meanwhile, nationalization efforts focus on preserving traditional Chinese music through education, funding, and cultural initiatives. This interplay has led to a music scene that is both globally connected and deeply rooted in Chinese cultural heritage. Chinese musicians blend traditional elements with contemporary styles, creating innovative fusion genres that resonate with diverse audiences. This dynamic interaction promotes cultural diversity and enhances the appreciation of China's musical traditions within a global context.

Principles and supporting factors affecting the current development of Chinese music.

The current development of Chinese music is influenced by several principles and supporting factors, including innovation, cultural preservation, market dynamics, and technological advancements. Government support, educational initiatives, and the growing global interest in Chinese culture also play crucial roles. Balancing tradition and modernity, local and global influences, and artistic expression and commercial success are key challenges that shape the evolution of Chinese music.

In addition to cultural identity, the composers are motivated by a desire to innovate and push the boundaries of musical expression. They see the integration of Chinese elements as a way to create new sounds and styles that blend traditional and contemporary influences. This commitment to innovation is evident in their

willingness to experiment with different musical techniques and genres, resulting in compositions that are both culturally significant and artistically innovative. Furthermore, the composers are deeply committed to educating audiences about Chinese musical traditions. They view their compositions as a form of cultural diplomacy, using music to bridge cultural gaps and promote cross-cultural understanding. By incorporating Chinese elements into their work, they hope to introduce audiences to the beauty and complexity of Chinese music, fostering a greater appreciation for cultural diversity. The themes of authenticity, respect, and global collaboration are also central to the creative process of these composers. They are deeply committed to ensuring that their compositions authentically represent Chinese musical traditions, avoiding superficial or tokenistic use of Chinese elements. This commitment to authenticity reflects a deep respect for Chinese culture and a desire to honor its traditions in their work. Additionally, the composers value global collaboration as a way to enrich their compositions and reach a wider audience. They are open to working with musicians from different cultural backgrounds, recognizing the potential for cross-cultural fertilization in music.

2. The transculturalization process of the western Flute influences phenomenon in China can be classified as follows:



Figure 2. Chinese Bamboo Flute

Source: Photo recorded on 10 October 2023 at HeNan Province.

The transculturalization process of the western Flute influences phenomenon in China.

The transculturalization of the Western flute in China involves the sequential introduction of Western music and the flute itself, followed by an exploration of its significant role within Chinese musical traditions. This process includes comparisons between Western flute tunings and Chinese tuning systems, as well as the adaptation of flute techniques for Chinese music. Overall, it illustrates a dynamic exchange between Western musical influences and Chinese traditions, leading to the integration and evolution of the flute within the diverse landscape of Chinese music.

Investigating the Cultural Significance of Modified Western Flute in China.

Investigating the cultural significance of the modified Western flute in China reveals its role as a symbol of cross-cultural integration and innovation. Embraced across various genres, from traditional to contemporary and fusion styles, it embodies the blending of Eastern and Western musical traditions. This instrument bridges diverse musical worlds, facilitating dialogue and harmonious fusion. In traditional music, it brings new timbral qualities, while in contemporary contexts, it seamlessly merges with modern sounds. Its versatility extends to orchestral music, film scores, and solo performances, reflecting Chinese musicians' adaptability and openness to experimentation. Overall, the modified Western flute embodies the dynamic interplay between tradition and modernity in Chinese music, showcasing the endless possibilities of cultural exchange and creative merging.



Figure 3. Western Flute

Sources: Photo recorded on 10 October 2023 at HeNan Province.

Evaluating the Artistic Merit and Commercial Viability of Modified Western Flute Music.

Evaluating the artistic merit and commercial viability of modified Western flute music reveals its unique ability to blend cultural influences, creating a distinctive sound appreciated by diverse audiences. This fusion of Eastern and Western elements showcases the creativity and versatility of Chinese musicians, transcending cultural boundaries and enriching the global music landscape. Its growing popularity within China and internationally demonstrates its commercial success, driven by its adaptability and appeal in various musical settings. In summary, modified Western flute music embodies both artistic excellence and commercial appeal, highlighting the ongoing relevance of cross-cultural musical innovation.

Identifying the Key Players in the Development of Modified Western Flute in China.

The key participants in the development of the modified Western flute in China include pioneering musicians, composers, instrument manufacturers, music educators, and cultural advocates. They have contributed to the advancement of the Western flute by experimenting with its design, incorporating traditional Chinese elements, and promoting its utilization across various musical settings. Their collective efforts ensure the continued relevance and growth of the instrument within the evolving landscape of Chinese music.

The Adaptation of Chinese Music to Global Audiences.

Overall, the adaptation of Chinese music to global audiences is an ongoing process that requires creativity, openness, and a willingness to experiment with new sounds and ideas. The modified Western flute, with its unique ability to bridge Eastern and Western musical traditions, plays a vital role in this adaptation, helping to create a sound that is both authentic and universally appealing.

However, while embracing fusion, it is essential for songwriters to maintain cultural authenticity. This means preserving the cultural essence of the music, even as it is being fused with other styles. By doing so, songwriters can ensure that their music remains true to its roots and resonates with audiences who value cultural integrity. This authenticity can also help differentiate their music in a competitive global market, where listeners are increasingly seeking out genuine and meaningful cultural experiences. Understanding the audience is another crucial strategy for successful songwriting in a globalized and nationalized music industry. Songwriters need to tailor their music to cater to the preferences and expectations of both local and international listeners. This requires a deep understanding of cultural nuances and musical tastes, as well as the ability to adapt and evolve their music to meet changing audience demands. By connecting with their audience on a personal and emotional level, songwriters can create music that is not only commercially successful but also artistically meaningful. Leveraging technology is also key to success in today's music industry. Digital platforms and social media have made it easier than ever for songwriters to reach a global audience and promote their music. By utilizing these platforms effectively, songwriters can connect with fans around the world, build a strong online presence, and expand their reach beyond traditional music markets. Additionally, technology can also be used as a creative tool, allowing songwriters to experiment with new sounds, techniques, and production methods to enhance their music. Collaboration is another important strategy for songwriters looking to succeed in a globalized and nationalized music industry. By working with artists from different cultural backgrounds, songwriters can create music that transcends cultural boundaries and speaks to a universal audience. Collaborations can also help songwriters tap into new creative ideas and approaches, leading to more innovative and impactful music.

Table 2. Questionnaire on the musical dynamics of Western flutes in Chinese music society

Questionnaires	Average point
1. What is the current status of Western flute practice in China?	4.65
2. To what extent do you believe globalization has influenced Chinese music?	4.56
3. To what extent do you believe nationalization has influenced Chinese music?	4.32
4. To what extent do you believe cross-culturalization have on the development of Western flutes in China?	4.43
5. How would you rate the integration of Chinese and Western musical elements in contemporary compositions?	3.72
6. Considering the impact of cultural integration on Western flutes in China, please give your overall impression?	4.26
7. The number of Western works performed in Chinese flute concerts?	4.86
8. The number of Chinese works performed in Chinese flute concerts?	3.90
9. Is the number of Chinese compositions performed on the Western flute that you are aware of sufficient?	3.70
10. The degree of cultural differences between Chinese and Western musical traditions?	4.22
Total Average Score	4.26

In order to analyze the musical dynamics of Western flute in Chinese music society, a questionnaire survey was used as a research tool. The questionnaire showed that participants gave similar responses to the questions. Overall, participants responded positively to the question of the musical dynamics of the Western flute in Chinese musical society.

It can be seen from their questionnaire: Over time, cultural influence has significantly impacted the practice of Western flute in China, evident in both globalization and nationalization trends. Globalization is reflected in the widespread adoption and integration of Western flute practices into Chinese musical culture, while nationalization is observed through efforts to adapt and innovate Western flute techniques to suit Chinese musical sensibilities. Cross-culturalization emerges as a pivotal factor driving the development of Western flutes in China, fostering a rich exchange between Chinese and Western musical traditions. However, challenges arise from cultural differences, posing obstacles to seamless integration. Despite this, the current status of Western flute performance in China is still strong. Flutists still like to play Western works most of the time, and only play Chinese works at specific or a few times. The wide spread of Chinese flute works benefits from its adaptability and resonance to different audiences. In the digital age, the rapid development of information technology and the Internet has brought new opportunities to Western flutes and promoted global interconnection, collaboration and innovation in the field of flute music.

3. The arrangement of Chinese song influenced by the western Flute are as follows:

Using a semi-structured interview format, Conduct interviews with five Western flute experts to collect information. The topic of the interview is The study of the incorporation of Chinese elements in contemporary music compositions by Chinese composers. The interview results are shown in Table 3 below:

Table 3. The Key Themes Identified in The Study of Chinese Elements in Contemporary Music Compositions and arrange the Flute Song

Theme	Description
Cultural Identity and Expression	Emphasizing the use of Chinese elements to express cultural heritage and identity.
Innovation and Fusion	Blending Chinese elements with Western musical techniques to create a unique sound.
Authenticity and Respect	Respecting the cultural significance and historical context of Chinese elements.
Educating Audiences	Aiming to educate audiences about the value and meaning of Chinese elements in music.
Global Influence and Collaboration	Discussing the impact of globalization and the opportunities for cross-cultural collaborations.

The arrangement of the flute piece "Soring" was detailed below: Arranging the song "Soring" from the Morin Khuur solo piece "Teng Fei" into a flute version is a creative and challenging process. The following are the specific arrangement ideas and concepts (with music score) as the adhere demonstration clip of "Soring":

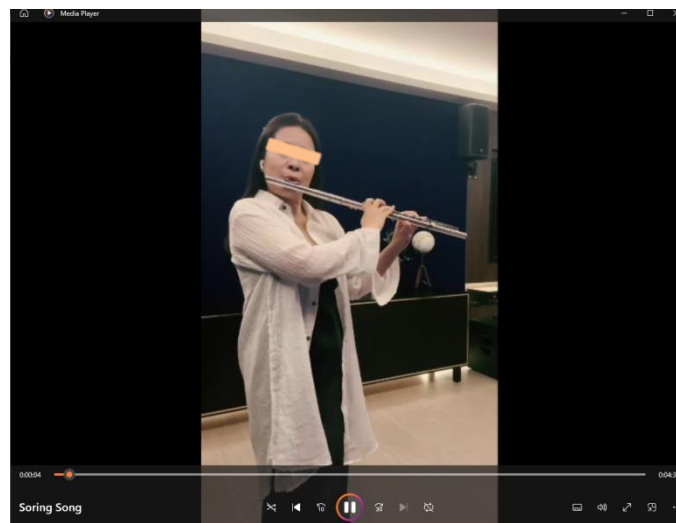


Figure 3. The demonstration clip for playing flute in "Soring" song on <https://drive.google.com/file/d/1t6n5V3L9r6pjkPUG2Tpp8Q9S0OLMvV8-/view?usp=sharing>

From the demonstration clip can explain the figure 3 as followings:

Arrangement of the Long Tone Section:

The researcher reinterpreted the long tone section of "Teng Fei" to create a rubato passage for the flute in B $\flat$ major, ending on the note G. Modern special flute techniques, such as breath tones and air sounds, were incorporated to convey the musical scene better. This arrangement retains the traditional basis while introducing innovative elements ("Soring" Rubato).

Arrangement of the Allegro Section:

In B $\flat$ major, the arrangement utilizes a combination of single and double tonguing techniques on the flute. Double tonguing vividly portrays the scene of a horse galloping. From measures 14 to 26 ("Soring" Allegro part (14 to 26)), the flute employs continuous double tonguing, and in the final allegro passage from measures 198 to 207 ("Soring" Allegro part (198 to 207)), rapid fingerings with slurred articulations are used. This not only increases the technical difficulty of the piece but also enhances its expressive quality.

Arrangement of the Overtone Part:

The overtone part in the Morin Khuur solo "Teng Fei" is derived from traditional Uliger storytelling melodies from the Khorchin region. In the flute arrangement, the original melodies are preserved but the harmonics are replaced with actual notes. This flute sound is richer and maintains the distinctive flavor of Khorchin music ("Soring" Overtone part).

Arrangement of the Melody Part:

Based on Jian Guangyi's famous flute piece "The song of Herdsmen", the original melody is retained, which is rich in the atmosphere of the grasslands. The melody is naturally melodious, presenting a sense of tranquility, happiness, and beauty ("Soring" Melody Part). This part emphasizes the rhythmic theme of horse steps. Additionally, elements of Chinese music, such as the pentatonic scale and ornamental techniques, are incorporated to enhance the Eastern timbre and cultural elements.

By capturing the essence of Mongolian nomadic life through musical themes and techniques, the arrangement reflects a deep connection with nature and a sense of freedom. Utilizing the lyrical qualities of the flute, the arrangement evokes the serene beauty of the grasslands while also imitating the sound of the Morin Khuur and the galloping of horses.

Overall, arranging "Soring" into a flute version is a cross-cultural innovation that respects the original Mongolian musical elements while incorporating Western and Chinese musical techniques and styles. This arrangement showcases the diversity and inclusivity of music. It is not only a tribute to the Mongolian cultural heritage but also a new attempt and exploration in musical creation and expression.

The success of these compositions also depends on the ability of the musicians to navigate the nuances of both Western and Chinese musical traditions. This requires not only technical proficiency but also a sensitivity to the cultural context and the emotional content of the music. The performers' interpretation and expression play a crucial role in bringing the compositions to life and ensuring that the fusion of styles is both authentic and impactful. Furthermore, the study underscores the importance of audience reception in evaluating the success of these compositions. The ability of the music to engage and move listeners, to evoke a sense of cultural connection, and to inspire curiosity about the fusion of musical traditions is a key measure of its success. The positive reception of compositions like "Whispers of the East" indicates a growing appreciation for the richness and diversity of musical expressions that emerge from the blending of different cultural influences. To thrive in a music industry that is both globalized and nationalized, songwriters must adopt a multifaceted approach that acknowledges and integrates diverse musical influences. One key strategy is to embrace fusion by blending elements from different musical traditions. This can lead to the creation of a unique and compelling sound that resonates with a wide audience. By combining traditional Chinese melodies with Western harmonies or rhythms, for example, songwriters can create music that is both innovative and accessible to listeners around the world.

Discussion

The discussion section of the study will integrate the findings from the data analysis with the existing literature and theoretical frameworks to provide a comprehensive understanding of the impact of globalization, nationalism, and transculturalization on the practice of the Western flute in Chinese music. Key points to be addressed in the discussion include:

1. The influence of globalization and nationalism on Chinese music.

The discussion of the results from the study on the influence of globalization and nationalism on Chinese music, particularly focusing on the transculturation of Western flute influences, reveals several important themes:

Globalization as a Catalyst for Innovation: Globalization has played a crucial role in introducing new musical styles and techniques to Chinese music. This has led to a more diverse musical landscape, with Chinese musicians experimenting with a variety of genres and incorporating global influences into their compositions. While the influences from Western genres are inevitable under the phenomenon of globalization, Chinese

songwriters utilized these Western inspirations to modernize their musical traditions. It is a sensitivity for exhibiting cultural identities that enabled popular music to present a unique Chinese global image while transcending political discord and unifying mass cultures across the strait (Cheng, 2023).

Nationalism as a Guardian of Tradition: Nationalism has been instrumental in preserving the rich heritage of traditional Chinese music. Government initiatives aimed at promoting and protecting traditional music have ensured its continued relevance in the modern music industry. Folk music is the artistic treasure and symbol of Chinese culture, and it is the spokesman and inheritance of Chinese culture, which has a wide range of themes and rich contents and contains very strong national culture and regional characteristics. The development of folk music is crucial to the inheritance and development of traditional folk music (Zhang, 2023).

2. The transculturalization process of the western Flute influences phenomenon in China.

Balancing Act: The study highlights the delicate balance between embracing globalization and maintaining national identity in Chinese music. Musicians and policymakers must navigate the challenges of integrating global influences while preserving the cultural essence of traditional music. Global forces, as represented in this scholarship, can be appropriated only precariously, and prising open and forging new and precarious inroads into global networks is always difficult when the human/local is left to carry this burden alone, without mediation (Knights, 2016).

Fusion of East and West: The transculturation of Western flute influences in Chinese music exemplifies the creative fusion of Eastern and Western musical elements. This blending of styles has led to innovative compositions that appeal to both domestic and international audiences. The results produced a self-initiated transculturation that not only incorporated Western music into the nation's soundscape but also used it as a model of reform that resulted in many musical changes in indigenous traditions. Such transculturation is also closely tied to globalization. After all, the impact of increasingly globalized markets has reshaped China's music as well as that of the West (Yang & Saffle, 2017).

Impact of Government Policies: Government policies have a significant impact on the development and direction of the Chinese music industry. Policies that support cultural preservation and innovation can foster a thriving music scene that honors tradition while embracing change. The Chinese government has greatly influenced the process of innovation within China's music industries through its censorship, on the one hand, and direct policy and investment, on the other (Morrow & Li, 2016).

3. The arrangement of Chinese song influenced by the Western Flute.

The arrangement of the flute piece "Soring" from the Morin Khuur solo "Teng Fei" represents a fusion of traditional Mongolian music with contemporary flute techniques. This discussion analyzes the intricate adaptation process and the cultural significance of this cross-cultural musical innovation (Yang & Saffle, 2017).

Reinterpretation of Traditional Elements: The reimagining of the long tone section in B ♭ major with a rubato passage demonstrates a nuanced understanding of both the original Morin Khuur piece and the expressive capabilities of the flute. Incorporating modern flute techniques such as breath tones adds depth to the musical narrative, reflecting the vast Mongolian landscapes and nomadic lifestyle (Laycock, 2005).

Technical and Expressive Challenges: The Allegro section highlights the technical prowess required in adapting the rapid horse galloping motif from the original Morin Khuur solo to the flute. Through a combination of single and double tonguing techniques, the arrangement effectively conveys the dynamic energy of the scene. The integration of slurred articulations in the final allegro passage further elevates the expressive quality, offering a nuanced interpretation of the traditional theme (Zhang et al., 2024).

Preservation of Cultural Identity: The adaptation of the overtone part maintains the essence of Khorchin storytelling melodies while enhancing the flute's timbral richness. By replacing harmonics with actual notes, the arrangement stays true to the original Morin Khuur piece while catering to the flute's capabilities. This preservation of cultural identity amidst cross-cultural adaptation is a testament to the arrangement's authenticity and artistic integrity (Wong, 2020).

Cross-Cultural Dialogue and Innovation: Drawing inspiration from both Mongolian and Chinese musical traditions, the arrangement seamlessly integrates Eastern and Western elements. The incorporation of Jian Guangyi's flute piece "The Song of Herdsmen" and Chinese ornamental techniques enriches the musical tapestry, providing a holistic portrayal of nomadic life on the grasslands. Through this cross-cultural dialogue, the arrangement transcends geographical boundaries, celebrating the diversity of musical heritage (Li, 2010).

In conclusion, "Soring" serves as a bridge between past and present, tradition and innovation. By honoring nationalism while embracing diverse musical influences in the world, the arrangement exemplifies the transformative power of music. It is not merely a performance piece but a testament to the universal language of music, fostering understanding and appreciation across cultures. As such, this cross-cultural endeavor represents a significant contribution to the global musical landscape, inspiring further exploration and creativity in musical expression.

Suggestion

For prospective flute arrangers looking to transcribe Chinese songs influenced by Western flute, a fruitful approach could involve amalgamating Chinese national musical elements with contemporary flute techniques. Experimenting with techniques such as breath tones, air sounds, and double tonguing can effectively capture the essence of the original piece while infusing it with innovative elements. Additionally, when adapting traditional melodies, it is imperative to strive for cultural authenticity while exploring new instrumental possibilities. This might entail substituting traditional instrumental techniques with equivalent flute techniques to preserve the music's original flavor. Furthermore, during the arrangement process, drawing inspiration from various musical traditions, including Chinese ethnic music and Western music, can enrich the arrangement. Incorporating elements like the pentatonic scale and ornamental techniques can enhance the cultural depth and diversity of the composition. By integrating these diverse musical influences, future flute arrangers can create arrangements that not only pay homage to the original source material but also offer fresh interpretations that resonate with contemporary audiences.

The study's findings may be limited by several factors. First, the size and diversity of the participant sample might not be sufficient to provide a comprehensive perspective on the practice of the Western flute in China. Additionally, the geographical scope of the research may be restricted to certain regions or cities, which might not fully represent the national practice. The interpretation of qualitative data, such as interview responses and observational notes, is inherently subjective, which could influence the analysis and conclusions. Moreover, the study captures a snapshot of the practice at a specific point in time, and longitudinal studies would be required to understand changes and trends over time. Finally, limited access to certain composers, musicians, or educational institutions may have restricted the scope of the study.

Future research could take several directions to build upon the findings of this study. Longitudinal research could track the evolution of the Western flute's practice in China over time, providing insights into changing trends and influences. Comparative studies could offer a global perspective by comparing the practice in China with that in other countries or regions. Exploring the practice in different regions within China could provide a more nuanced understanding of regional variations and influences. Investigating the role of digital media and online platforms in the dissemination and teaching of Western flute music could offer insights into modern avenues of cultural exchange. Additionally, focusing on the reception of Western flute music by Chinese audiences could explore how cultural and musical preferences impact the instrument's popularity and integration. Incorporating perspectives from other disciplines, such as sociology, anthropology, or psychology, could provide a deeper understanding of the cultural and social factors influencing the practice. By addressing these limitations and exploring these future research directions, scholars can continue to build on their understanding of the complex interplay between globalization, nationalism, and transculturalization in the context of Chinese music and the Western flute.

Output/Outcome/Impact

The research demonstrates the influence of globalization and nationalism on Chinese music by incorporating modern Western flute techniques into traditional Mongolian melodies. It examines the transculturalization process, highlighting how the Western flute's influence is adapted within a Chinese context. The arrangement of "Soring" for the flute features key elements such as a rubato passage in B ♭ major with modern techniques like breath tones and air sounds, vivid double tonguing to depict galloping horses, and rich overtone parts that replace harmonics with actual notes to maintain the Khorchin musical flavor. This arrangement demonstrates the innovative potential of Chinese music in the context of globalization by integrating Western flute techniques with traditional Chinese ethnic melodies. It offers music practitioners a research methodology for exploring and blending musical elements from different cultures.

References

- Cai, T., & Liu, Z. (2020). *Global Studies: Volume 1: Globalization and Globality*. Routledge.
- Changsha Ranxing Information Technology. (n.d.) *Wenjuanxing application*. WJX. Wjx.cn
- Chen, Y. (2022). *Two Sonatas for Flute and Piano by Jin Ta: An Analysis, Descriptions, and Composer Interviews*. The Ohio State University.
- Chen, Z. R. (2009). *The Western flute in China: History, pedagogy, and new trends*. University of Washington.
- Cheng, Y. H. (2023). *The Evolution of Chinese Popular Music: Modernization and Globalization, 1927 to the Present*. Routledge.
- Chu, Y. (2020). *The inheritance and development of Chinese traditional culture*. Xinhua Publishing House.
- Cochran, W. G. (1953). *Sampling techniques*. John Wiley & Sons.
- Garfias, R. (2004). *Music: the cultural context*. National Museum of Ethnology.
- Hair, J. F., Babin, A., Money, A., & Samouel, P. (2003). *Essentials of Business Research Methods*. Lehigh Publishing.

- Hijleh, M. (2018). *Towards a global music history: intercultural convergence, fusion, and transformation in the human musical story*. Routledge.
- Knights, V. (2016). *Music, national identity and the politics of location: Between the global and the local*. Routledge.
- Kramsch, C., & Uryu, M. (2020). Intercultural contact, hybridity, and third space. In *The Routledge Handbook of Language and Intercultural Communication* (pp. 204-218). Routledge.
- Laycock, J. (2005). *A changing role for the composer in society: a study of the historical background and current methodologies of creative music-making*. Peter Lang.
- Li, C. (2010). *A critical history of new music in China*. The Chinese University of Hong Kong Press.
- Liu, N. (2020). *Development and difference of China and Western music for flute* [Doctoral dissertation, Lietuvos muzikos ir teatro akademija]. eLABa. <https://gs.elaba.lt/object/elaba:59512637/>
- Luyin, S. (2022). *Recurrence and (Dis) Continuity as Identity in Chen Yi's Trans-Cultural Musical Style* [Doctoral dissertation, State University of New York at Buffalo]. ProQuest Dissertation & Theses.
- Morrow, G., & Li, F. (2016). The Chinese music industries: Top down in the bottom-up age. In *Business innovation and disruption in the music industry* (pp. 133-150). Edward Elgar Publishing.
- Pieterse, J. N. (2019). *Globalization and culture: Global mélange*. Rowman & Littlefield.
- Rodsakan, T. (2017). *Music and quantitative research*. Chulalongkorn University Press
- Song, Y. (2023). Tradition with Modernity: Chinese Culture Meets Western Composition. *The Flutist Quarterly*, 48(2), 1-9.
- Srisa-ard, B. (2017). *Preliminary Research* (10th ed.). Suweeriyasarn.
- Ting, Y., & Ran, Z. (2022). *Fusion and Application of Chinese Ethnic Elements in Electroacoustic Music in Mist on a Hill*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/S1355771822000498>
- Toff, N. (2012). *The flute book: a complete guide for students and performers*. Oxford University Press.
- Wang, Y. (2007). *Modern Music History of China*. The People's Music Press.
- Wong, J. Y. (2020). Chinese musical culture in the global context—modernization and internationalization of traditional Chinese music in the twenty-first century. *Chinese culture in the 21st century and its global dimensions: Comparative and interdisciplinary perspectives*, 105-122.
- Wu, Y. (2020). Globalization, Divergence, and Cultural Fecundity: Seeking Harmony in Diversity through François Jullien's Transcultural Reflection on China. *Critical Arts*, 34(2), 30-42. DOI:10.1080/02560046.2020.1713836
- Xu, Z. (2022). Chinese Art of Playing the Bamboo Flute: the Differences in Acoustic Parameters When Performing Music of Contemporary Chinese Composers and the Influence of the National Compositional Tradition. *Revista Música Hodie*, 22, e73248.
- Yang, H. L., & Saffle, M. (2017). *China and the West: Music, representation, and reception*. University of Michigan Press. <https://doi.org/10.3998/mpub.5555199>
- Zhang, S. (2023). *Innovative Reform Strategies of Artistic Practice of College Ethnic Music Education Based on Information Fusion Technology*. Applied Mathematics and Nonlinear Sciences.
- Zhang, X., Chu, X., Liang, H., & He, J. (2024). Exploring music geography beyond the West: Clustering and mobility of Chinese musicians in the digital era. *Geoforum*, 150, 103990.

บทความวิจัย (ภาษาไทย)/ Research Article (Thai)

การดำรงชีพอย่างยั่งยืนของเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจน

กรณีศึกษา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

Sustainable livelihood of out-of-poverty farming households:
A case study in Yunnan Province, Chinaชิงหง หลี่^{1*}, รัดเกล้า เปรมประสิทธิ์², ฟาร์ุง มีอุตร³, นพรัตน์ รัตนประทุม⁴Li Xinghong^{1*}, Rudklaw Premprasit², Fharung Mee Udon³, Nopparat Rattanaprathum⁴^{1*} นักศึกษาปริญญาเอก สาขาพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ประเทศไทย^{1*} Doctoral Student, Social Development, Faculty of Social Science, Naresuan University, Thailand^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ประเทศไทย^{2,3} Assistant Professor Dr., Faculty of Social Science, Naresuan University, Thailand⁴ อาจารย์ ดร. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ประเทศไทย⁴ Lecturer Dr., Faculty of Social Science, Naresuan University, ThailandE-mail address.(Corresponding author): ^{1*}41132948@qq.com; (Authors): ²rudklaw@yahoo.com, ³farungm@nu.ac.th, ⁴nopparatr@nu.ac.th

รับบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2567/ ปรับแก้ไข: 23 พฤษภาคม 2567/ ตอรับบทความ: 29 พฤษภาคม 2567

Received: 23 February 2024/ Revised: 23 May 2024/ Accepted: 29 May 2024

Abstract

Background and Objective: Background and Objective: Investing in rural areas not only fosters career opportunities and stability for the local populace but also lays the groundwork for intergenerational prosperity. Examining the livelihood dynamics of communities and assessing the strategic allocation of sustainable livelihood capital among farming households who have transcended poverty offers an objective lens to understand this transformative process.

Methodology: This study employs qualitative research through a detailed case study of the Tan Hua community in the Tan Hua Subdistrict, Dayao District, Yunnan Province, China. A total of 52 informants were purposefully selected, comprising three focus groups with 21 participants and an interview cohort of 31 households, with one participant per household. Data collection involved organizing focus groups and conducting semi-structured, in-depth individual interviews, all of which received approval from the human research ethics committee. The interviews and group discussions were recorded and supplemented with detailed notes. The data were analyzed using content analysis and interpretive analysis to understand the events and dynamics within the community.

Results: Escaping poverty involves: 1) livelihood dynamics, which encompass physical, economic, social, and cultural aspects. Changes have occurred in line with policies that directly address poverty problems by clearly and concretely focusing on people as the center. Optimal deployment of human capital, characterized by varying levels of use of livelihood capital-low, medium, and high. This results in five key outcomes: 1) Increased income. 2) Improved living conditions and quality of life. 3) Reduced vulnerability. 4) Sustainable use of natural resources. 5) Enhanced awareness and consciousness.

Discussion: Establishing a positive correlation between farmers' capital dynamics and their livelihoods significantly influences the opportunity to directly address and sustainably escape poverty.

Suggestion: Place emphasis on facilitating access to essential resources; Establish learning exchange platforms; Foster the adoption of suitable technologies; Establish fair market systems; Provide training in business and management skills for farmers; These initiatives lay a robust foundation for long-term economic and social development.

Keywords: Community dynamics; Sustainable livelihood; Households lifted from poverty in China; Targeted Poverty Alleviation (TPA)

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์การวิจัย: การลงทุนฐานรากในพื้นที่ชนบท เป็นการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและการคงอยู่อย่างมั่นคงของประชาชนและเกิดการสืบทอดต่อคนรุ่นหลัง เป็นหนทางที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพลวัตการดำรงชีพของชุมชนและวิเคราะห์การปรับใช้ทุนการดำรงชีพอย่างยั่งยืนของครัวเรือนเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจน

ระเบียบวิธีวิจัย (วิธีดำเนินการวิจัย): การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนชนานหัว ตำบลถานหัว อำเภอตำบะยา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เลือกแบบเฉพาะเจาะจง 52 คน ประกอบด้วย กลุ่มการสนทนากลุ่ม 3 กลุ่ม รวม 21 คน และกลุ่มการสัมภาษณ์ 31 ครึ่งเรือน ครึ่งเรือนละ 1 คน โดยใช้แบบสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ที่ได้รับการรับรองจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์เรียบร้อยแล้ว ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการจัดการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ เชิงลึกเป็นรายบุคคลร่วมกับการบันทึกเสียงและจดบันทึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการวิเคราะห์เหตุการณ์แบบตีความ

ผลการวิจัย: การหลุดพ้นจากความยากจนเกี่ยวกับ 1) พลวัตการดำรงชีพ ด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามนโยบายแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างตรงจุด โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม สำหรับ 2) การปรับใช้ทุนทางมนุษย์สูงที่สุด ขณะที่มัลักษณะการใช้ทุนการดำรงชีพเช่นเดียวกัน แต่มีการใช้ในระดับน้อย ปานกลาง มาก แตกต่างกันไป ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ 5 ประเด็น คือ 1) รายได้เพิ่มขึ้น 2) ความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตดีขึ้น 3) ความเปราะบาง ลดลง 4) ความยั่งยืนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และ 5) จิตสำนึกที่ดีขึ้น

อภิปรายผล: การทำให้พลวัตทางทุนของเกษตรกรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงชีพ มีผล ต่อโอกาสแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างตรงจุด และหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ: การเน้นวิธีเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็น สร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาการใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม สร้างระบบตลาดที่เป็นธรรม พัฒนาทักษะทางธุรกิจและการบริหารจัดการให้กับ เกษตรกร เป็นการสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว

คำสำคัญ: พลวัตชุมชน; การดำรงชีพอย่างยั่งยืน; ครึ่งเรือนที่หลุดพ้นจากความยากจนในประเทศจีน; นโยบายTPA

บทนำ

ความยากจนเป็นความท้าทายที่มนุษย์ต้องเผชิญและการขจัดความยากจนเป็นเป้าหมายร่วมกัน และภารกิจสำคัญของสังคมมนุษย์ โดยวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติในปี 2030 ให้ความสำคัญ สูงสุดกับการลดความยากจน ซึ่งในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีความก้าวหน้าอย่างน่าทึ่งในการลด ความยากจนทั่วโลก แต่ก็ยังมีความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ในการบรรลุเป้าหมายการขจัดความยากจนทุกรูปแบบ ภายในปี 2573 ความขัดแย้งในระดับภูมิภาค การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ วิกฤตการณ์ และความไม่เท่าเทียมทางเพศในหลายประเทศล้วนก่อให้เกิด ความท้าทายอย่างมากต่อการลดความยากจน (Yu et al., 2023) และด้วยความพยายามร่วมกันของประเทศ และองค์กรทั่วโลก ทำให้ความยากจนทั่วโลกได้รับการบรรเทาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีอัตราการลดลง จาก 36.3% ในปี 1990 เป็น 8.4% ในปี 2019 (World Bank, 2020) อย่างไรก็ตาม การรักษาเสถียรภาพ ของสถานะทางเศรษฐกิจของครึ่งเรือนที่หลีกเลี่ยงจากความยากจนและการป้องกันความยากจนซ้ำ ได้กลายเป็น ข้อกังวลเร่งด่วนสำหรับรัฐบาลและชุมชน (Pan et al., 2022)

ความยากจนเป็นปัญหาร้ายแรงของสังคมจีนมานานหลายศตวรรษ สาเหตุหลักมาจากการปิดประเทศ การรุกรานของประเทศจักรวรรดินิยม ตามมาด้วยความแตกแยกภายในระบบการเมือง และสงครามกลางเมือง โดยความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความยากจนเริ่มมองเห็นเค้าลางเมื่อตั้งเสี้ยวผิงขึ้นสู่อำนาจปลายปี 1978 และเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลักด้วยนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศ นำระบบการตลาดมาประยุกต์ใช้กับระบบสังคมนิยม ทำให้เศรษฐกิจจีนเติบโตอย่างก้าวกระโดดต่อเนื่องมาถึงยุคปัจจุบัน รัฐบาลประกาศให้นโยบายขจัดความยากจนให้หมดไปจากแผ่นดินจีนใน ค.ศ. 2020 เป็นวาระแห่งชาติ พร้อมกับดำเนินมาตรการแก้ปัญหาความยากจนแบบแม่นยำเจาะจงลงรายละเอียดย่อยรายพื้นที่และรายครัวเรือน เพื่อไม่ให้ตกหล่นแม้แต่คนเดียว (Rathamarit et al., 2020) ดังเช่นมณฑลในประเทศจีนที่มีความยากจนร้ายแรงคือ ทิเบต กวางสี ชิงไห่ และยูนนาน ซึ่งต่างอยู่ในเขตชายแดนที่เป็นที่ราบสูง (Chen et al., 2021) ซึ่งมณฑลยูนนานเป็นหนึ่งในมณฑลในภูมิภาคที่มีประชากรยากจนมากที่สุด พื้นที่ความยากจนกว้างที่สุด และระดับความยากจนที่ลึกที่สุดในบรรดาพื้นที่ความยากจนพิเศษที่ต่อเนื่องกันในประเทศจีน (Wu et al., 2023) และภายหลังจากปี 2020 ที่จีนประกาศความสำเร็จนโยบายขจัดความยากจน พบว่า ชาวจีนหลุดพ้นจากความยากจนสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2021 รายได้ต่อหัวของประชาชนจีนที่หลุดพ้นจากความยากจนเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.6 นั่นคือรายได้ค่าจ้างต่อหัวของประชาชนที่หลุดพ้นจากความยากจนในปี 2021 อยู่ที่ 8,527 หยวน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 67.9 ของรายได้ทั้งหมดในจีน (Phanishasam, 2022)

การเข้าใจสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบากของเกษตรกรเพชฌัญญู จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างตรงจุด และเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารประเทศเชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต และปรับเปลี่ยนการดำรงชีพของเกษตรกรให้หลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน ไม่เพียงแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกษตรกรมีชีวิตดีขึ้น แต่ยังมีผลกระทบต่อการเพิ่มพลังการเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหนึ่งในวิธีปรับปรุงคุณภาพชีวิตและการดำรงชีพ คือ การส่งเสริมการศึกษาและการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรทุกคน เพื่อให้มีความเข้าใจและมีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีปรับปรุงเกษตรกรของตนเอง นอกจากนี้ การส่งเสริมการเข้าถึงสินค้าและบริการทางการเงินสำหรับเกษตรกรยังช่วยเพิ่มพลังเศรษฐกิจในชนบทของประเทศ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการปรับเปลี่ยนการดำรงชีพของเกษตรกรในประเทศจีน จึงเป็นหนทางสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการสร้างความยั่งยืนและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของชนบทไปพร้อมกับการหลุดพ้นจากสภาพความยากจนได้ต่อไปในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพลวัตการดำรงชีพของชุมชนถ้ำหัวที่หลุดพ้นจากความยากจนอำเภอต้าเหยา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน
2. เพื่อวิเคราะห์การปรับใช้ทุนการดำรงชีพอย่างยั่งยืนของครัวเรือนเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจนของชุมชนถ้ำหัว อำเภอต้าเหยา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

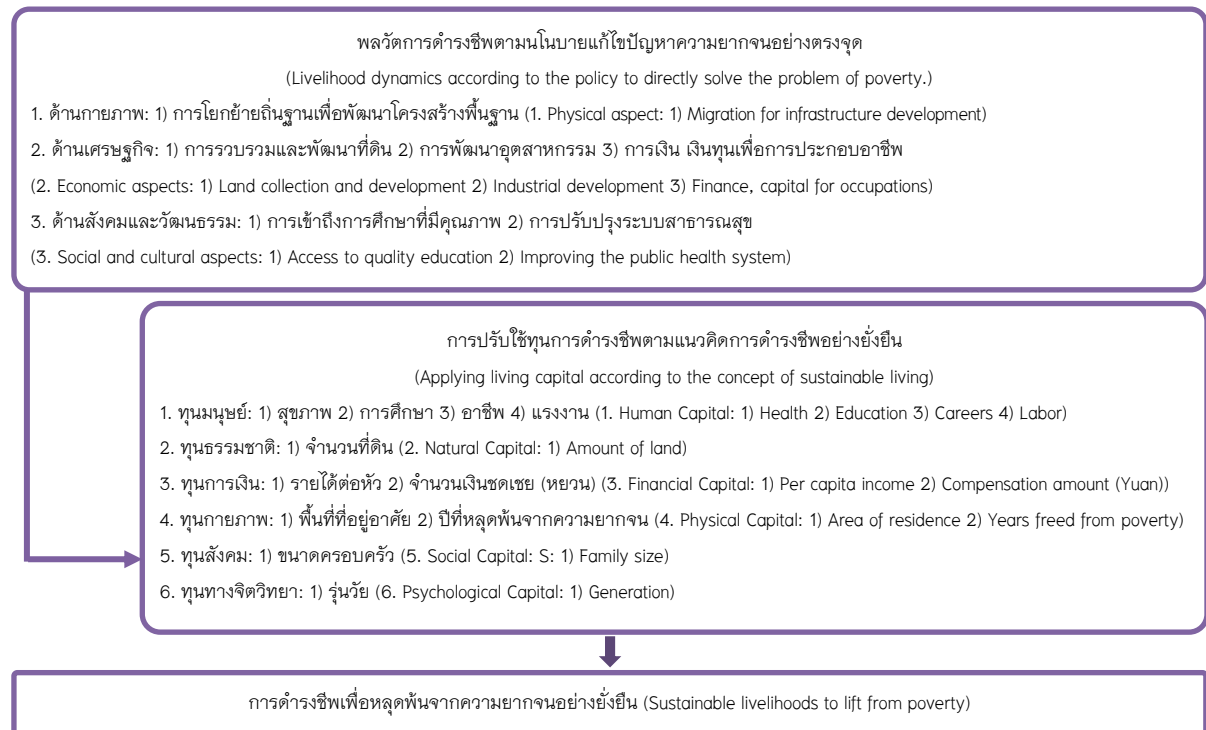
การทบทวนวรรณกรรม

นโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างตรงจุด (Targeted Poverty Alleviation: TPA) ของประเทศจีน ทำให้เกิดการพัฒนาด้านระดับรายได้ คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรอย่างเป็นรูปธรรม 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การย้ายถิ่นฐานแบบถาวร โดยภาครัฐสร้างที่อยู่ใหม่และสร้างสังคมใหม่ และการย้ายถิ่นฐานแบบชั่วคราว กรณีพื้นที่บริเวณนั้นมีแนวโน้มที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นได้ ภาครัฐจะเข้าไปปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะสมกับการใช้ชีวิตมากขึ้น แล้วให้ประชาชนย้ายกลับเข้ามาอยู่อาศัยใหม่ 2) การรวบรวมและพัฒนาที่ดิน เป็นแนวทางแก้ปัญหา ปรับปรุงระบบโดยการเปลี่ยนที่ดินให้เป็นพื้นที่การเกษตรหรือแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาสภาพความเป็นอยู่ และสร้างอาชีพให้หลุดพ้นจากความยากจนได้ 3) การพัฒนาอุตสาหกรรม โดยรัฐบาลส่งเสริมการพัฒนาเกษตรพื้นฐานที่มีความเฉพาะตัวแต่ละพื้นที่ พิจารณาปัจจัยสภาพแวดล้อมท้องถิ่น ความต้องการของตลาด ผลิตภัณฑ์ที่มีโอกาสเติบโต ขยายสินค้าออนไลน์ และโครงสร้างพื้นฐาน 4) การเงิน เป็นเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ ผ่านกลไกการพัฒนาทางการเงินก่อให้เกิดโมเดลความร่วมมือ ซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ชนบทยากจนรุนแรง และเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการเงินให้คนยากจนสามารถรับมือกับความเสี่ยงได้ 5) การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยส่งเสริมนโยบายสร้างความทันสมัยด้านการศึกษาของจีน “China education modernization 2035” ตามแนวทาง 8 ข้อ คือ เชิดชูคุณธรรม พัฒนาทักษะรอบด้าน เข้าถึงการศึกษาถ้วนหน้า เรียนรู้ตลอดชีวิต เรียน-สอนแบบตรงจุด ตระหนักรู้จากภายในและนำไปใช้ พัฒนาคณะแบบเบ็ดเสร็จ และร่วมสร้างแบ่งปันโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายความทันสมัยและความเข้มแข็งด้านการศึกษา 3 เรื่อง คือ (1) จัดสรรทุนการศึกษาให้เหมาะสม (2) เพิ่มความเสมอภาคด้านการศึกษา (3) จัดสวัสดิการครูผู้สอนที่รับผิดชอบการศึกษาภาคบังคับ (เงินเดือนทั่วถึง พัฒนาทักษะต่อเนื่อง และสนับสนุนความสามารถ) และ 6) ปรับปรุงระบบสาธารณสุข โดยจัดตั้งโครงการปฏิรูปการบริการทางการแพทย์และระบบสาธารณสุขเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในเขตเมืองและชนบท (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2020)

กรอบแนวคิดการดำรงชีพอย่างยั่งยืน (Sustainable Livelihoods Framework: SLF) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ 5 ประการ ซึ่งเป็นทุนสำหรับการดำรงชีพ (Livelihoods Assets) หรือเป็นต้นทุนที่เกษตรกรนำมาใช้ในกระบวนการดำรงชีพ (Livelihoods Process) ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเกิดผลลัพธ์ที่มีผลต่อโอกาสการเลือกวิถีการดำรงชีพได้รับอิทธิพลโดยตรงจากบริบทของความอ่อนแอ และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและสถาบันทรัพย์สินที่สำคัญ (Department for International Development (DFID), 2000) โดยทุนสำคัญในกระบวนการดำรงชีพมี 5 ทุน คือ ทุนมนุษย์ (ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ด้านแรงงาน คุณภาพแรงงาน ศักยภาพการเป็นผู้นำ และความมีสุขภาพดี) ทุนธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้ คุณภาพอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ การเข้าถึงและครอบครองทรัพยากรร่วมที่เอื้อต่อการดำรงชีพ) ทุนการเงิน (เงินตรา การเข้าถึงแหล่งเงินทุนดำรงชีพ การออม เงินสะสมที่นำมาใช้ประโยชน์ และเงินหมุนเวียน) ทุนกายภาพ (ที่อยู่อาศัย สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือเครื่องจักรการผลิต สาธารณูปโภค

สาธารณูปการเหมาะสมต่อการดำรงชีวิต) และทุนสังคม (กลุ่ม เครือข่าย ประชาสังคม การเป็นสมาชิก ความสัมพันธ์ในครอบครัว ชุมชน และสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน) นอกจากนี้ ทุนทางจิตวิทยา (Psychological Capital หรือ PsyCap) เน้นการนำคุณลักษณะด้านบวก ทั้งความเข้มแข็งและความสามารถทางด้านจิตใจ ของทรัพยากรมนุษย์ไปใช้ สิ่งที่สามารถวัดได้ พัฒนาได้ และนำไปพัฒนาการบริหารจัดการผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Luthans et al., 2007)

ทั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้ประยุกต์สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย แสดงดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

Figure 1. Research Conceptual Framework

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การดำรงชีพอย่างยั่งยืนของเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจน กรณีศึกษา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน” หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาพลวัตการดำรงชีพของชุมชนและการเปลี่ยนแปลงการดำรงชีพของครัวเรือนเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจน ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

พื้นที่วิจัย

พื้นที่วิจัยครั้งนี้ คือ ชุมชนถ่านหัว ตำบลถ่านหัว อำเภอต้าเหยา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่รวมกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภูเขาที่ติดชายแดน เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีจำนวนคนยากจน

มากที่สุด ระดับความยากจนลึกที่สุด และการแก้ไขปัญหาความยากจนที่ยากที่สุดในประเทศจีน (Science and Technology Department Royal Thai Embassy in Beijing and the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2021)

ประชากร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและวิธีการได้มา

ประชากรการวิจัย คือ ประชาชนในพื้นที่ชุมชนถนอหว ตำบลถนอหว อำเภอต้าเหยา ประเทศจีน จำนวน 1,806 คน ประกอบด้วยครัวเรือน 519 ครัวเรือน มีครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการตามนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างตรงจุด (TPA) 108 ครัวเรือน มีครัวเรือนที่หลุดพ้นจากความยากจน 104 ครัวเรือน ครอบครัวประชากร 460 คน (National Statistical Office Department of Rural Economic and Social Survey, 2021) กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 52 คน จำแนกเป็นกลุ่มสนทนากลุ่ม 3 กลุ่ม รวม 21 คน กำหนดเกณฑ์การคัดเลือก 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เป็นคณะกรรมการและผู้นำที่การบริหารจัดการประจำอำเภอต้าเหยาและตำบลถนอหว ด้านการวางแผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม การจัดสรรและกระจายทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐานการแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามเป้าหมายยุทธศาสตร์นโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างตรงจุด (TPA) และกิจกรรมสนับสนุนการกระจายทรัพยากรแก้ไขปัญหาความยากจน 7 คน 2) กลุ่มผู้นำชุมชน เป็นผู้บริหารและผู้ใหญ่บ้านของชุมชนที่เข้าใจการพัฒนาอำเภอต้าเหยาและชุมชนถนอหว ผู้อาวุโสที่เป็นปราชญ์หรือผู้รู้ประวัติศาสตร์การพัฒนาและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นอายุ 50 ปีขึ้นไป 6 คน และ 3) กลุ่มเกษตรกร เป็นหัวหน้าหรือตัวแทนครัวเรือนที่หลุดพ้นจากความยากจนตามโครงการย่อย เช่น โครงการอุตสาหกรรม โครงการย้ายถิ่นฐาน โครงการชดเชยระบบนิเวศ โครงการการศึกษา และโครงการประกันชีวิตขั้นต่ำ เป็นต้น ภายใต้นโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างตรงจุด (TPA) 8 คน สำหรับกลุ่มการสัมภาษณ์ ใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้ที่เป็นหัวหน้าหรือตัวแทนครัวเรือนเกษตรกรในชุมชนถนอหวและอำเภอต้าเหยาที่หลุดพ้นจากความยากจน เป็นกลุ่มหัวหน้าหรือตัวแทนครัวเรือนเกษตรกร 31 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ กำหนดแนวประเด็นคำถามที่ครอบคลุมการวิเคราะห์ผลการดำรงชีพตามนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างตรงจุด และการปรับใช้ทุนการดำรงชีพตามแนวคิดการดำรงชีพอย่างยั่งยืน (ดังภาพที่ 1) ระดับชุมชน 3 ด้าน คือ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Sonnes, 2015) ประกอบด้วย แบบสนทนากลุ่มชนิดปลายเปิด จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ 4 ข้อ กลุ่มผู้นำชุมชน 9 ข้อ กลุ่มเกษตรกร 6 ข้อ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างชนิดปลายปิดและปลายเปิด 6 ข้อ ทำการระบุเลือกทุนการดำรงชีพ 6 ทุน คือ 1) ทุนมนุษย์ 2) ทุนทางสังคม 3) ทุนทางธรรมชาติ 4) ทุนทางกายภาพ 5) ทุนการเงิน 6) ทุนทางจิตวิทยา ตัวแปรทุนการดำรงชีพ 10 ตัวแปร คือ จำนวนที่ดิน สุขภาพ การศึกษา อาชีพ แรงงาน ขนาดครอบครัว รุ่นวัย เนื้อที่ที่อาศัย ปีที่หลุดพ้นจากความยากจน รายได้ต่อหัว และจำนวนเงินชดเชย โดยผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การจัดระดับการคัดเลือกทุนการดำรงชีพขึ้น 3 ระดับ คือ ระดับน้อย (Low: L) ระดับปานกลาง (Middle: M) และระดับมาก (High: H) ซึ่งได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 3 คน พิจารณาพร้อมให้ความเห็นชอบเรียบร้อยแล้ว

และได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัย
นครสวรรค์ ตามหมายเลข COA No. 373/2021, IRB No. P2-0057/2564 เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2564

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ประสานงานและติดต่อเพื่อขอความอนุเคราะห์
จัดการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์พร้อมการขออนุญาตบันทึกเสียงและจัดบันทึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
ซึ่งได้รับการยินยอมเรียบร้อยแล้ว จึงได้ทำการลงพื้นที่ครั้งที่ 1 โดยจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
แต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 ครั้ง รวมการจัดสนทนากลุ่ม 3 ครั้ง โดยเริ่มจากกลุ่มแรก คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ
ตามด้วยกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มเกษตรกร ด้วยการอธิบายได้ตอบอย่างอิสระ
ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ตามประเด็นการสนทนาที่ได้เตรียมไว้เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพลวัตการดำรงชีพ
ของชุมชน จากนั้นได้ลงพื้นที่ครั้งที่ 2 ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นรายบุคคลกับกลุ่มหัวหน้า
หรือตัวแทนครัวเรือนเกษตรกร ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)
(Chantavavich, 2018) จากการจัดสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อน
ของข้อมูล จากนั้นจึงทำการบันทึกประเด็นที่ต้องการเพิ่มเติมเพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องและสมบูรณ์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์
เหตุการณ์ (Event Analysis) โดยให้ความสำคัญกับการตีความ (Interpretation) คำตอบที่ครอบคลุม
ด้วยความเป็นจริง สาเหตุ และระดับความสำคัญ โดยแสดงข้อมูลด้วยการอธิบายความ (Explanation)
ประกอบแผนภาพเชื่อมโยง สร้างข้อสรุป (Conclusion) ประเด็นเป็นรายด้าน (Patton, 2002) และนำเสนอ
ผลการวิจัยในรูปแบบการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ พร้อมยกตัวอย่างการให้ข้อมูลสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาพลวัตการดำรงชีพของชุมชนถาวรที่หลุดพ้นจากความยากจนอำเภอด้าเหว้า
มณฑลยูนนาน ประเทศจีน จำแนกผลการวิจัยเป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านกายภาพ พบว่า พลวัตการคมนาคม เกิดการเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนโฉมที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน
ต่อวิถีชีวิต จากเดิมเมื่อ 20 ปีก่อน ยังไม่มีถนน ต่อมาพัฒนาเป็นถนนดิน การเดินทางสัญจรไป-มา อาศัย
การเดินเท้า ซี่ม้า ซี่ลา ซึ่งต้องใช้เวลาในการเดินทาง ปัจจุบันได้กลายเป็นถนนคอนกรีตส่วนใหญ่
และถนนลาดยางบางส่วน ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ปลอดภัย และเกิดประสิทธิภาพในการส่งออก
สินค้าเกษตรอย่างคึกคัก ทั้งทรัพยากรเวลาและแรงงาน ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่วิจัย

“...เมื่อสร้างถนนที่มีคุณภาพแล้ว สามารถดึงดูดให้ประชาชนอาศัยอยู่ต่อ
ในชุมชนมากขึ้น แถมยังมีมาตรการการบำรุงรักษาถนนอย่างต่อเนื่อง
โดยเฉพาะถนนที่ต้องเลี้ยวกะทันหัน ถนนสูงชัน และถนนริมอ่างน้ำ
(When a quality road is built, it Can attract more people to stay in
the community. In addition, there are continuous road maintenance

measures (Road Maintenance). Especially roads that require sudden turns, high terraced roads, and roads near reservoirs)...” (Director of the rural road construction planning station, personal communication, August 20, 2021)

พลวัตด้านทรัพยากรและการจัดการที่ดิน โดยได้รับสิทธิพื้นฐานการอยู่อาศัย การจัดการที่ดิน เพื่อประกอบอาชีพและดำรงชีพอย่างปลอดภัยจากการคุกคามของภัยพิบัติทางธรรมชาติ เกิดความมั่นคง และเข้าถึงบริการโครงสร้างพื้นฐาน



ภาพที่ 2 ตัวอย่างการจัดทรัพยากรที่ดินสำหรับการเพาะปลูกยาสูบไฟร

ที่มา: ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2564 ณ ชุมชนถ่านหั่ว ตำบลถ่านหั่ว อำเภอต้าเหยา ประเทศจีน

Figure 2. Example of arranging land resources for cultivation

Source: Photo taken on September 3, 2021 at Tanhua Community, Tanhua Subdistrict, Dayao District, China.

จากภาพที่ 2 แสดงตัวอย่างการจัดสรรที่อยู่อาศัยต้องวางรากฐานของบ้านให้มั่นคงและแข็งแรง โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณสร้างที่อยู่อาศัย 20,000 หยวน ต่อครัวเรือน ทำให้ครัวเรือนที่หลุดพ้นจากความยากจนในพื้นที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญและมีความคิดสร้างสรรค์ในการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ยาสูบไฟร เซอร์รี่ และรากิลลี่ เป็นต้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำรงชีพที่ยั่งยืน

พลวัตด้านลักษณะที่อยู่อาศัยและการย้ายถิ่นฐาน





ภาพที่ 3 ตัวอย่างบ้านเรือนแบบดิน อิฐ กระเบื้องดินเผา และคอนกรีต
ที่มา: ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม, 1 และ 2 กันยายน 2564 ณ ชุมชนถ่านหัว ตำบลถ่านหัว
อำเภอต้าเหยา ประเทศจีน

Figure 3. Examples of houses made of clay, brick, terracotta tiles, and concrete.

Source: Photographs taken on August 27, September 1 and 2, 2021 at Tanhua Community, Tanhua Subdistrict, Dayao District, China.

จากภาพที่ 3 แสดงตัวอย่างลักษณะบ้านเรือนที่แข็งแรง เหมาะสมกับการพักอาศัย ทำให้ประชาชนที่ย้ายกลับเข้ามาอยู่อาศัยเกิดความปลอดภัยและมีความมั่นคงต่อการดำเนินชีวิต

พลวัตด้านการบริการสาธารณะ ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีสุขอนามัยที่ดี ได้แก่ การประปา การไฟฟ้า หอพัก ไฟติดตามท้องถนน เป็นต้น



ภาพที่ 4 ตัวอย่างสภาพถนน การสร้างและปรับปรุงถนนและไฟฟ้า
ที่มา: ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม, 8 และ 16 กันยายน 2564 ณ ชุมชนถ่านหัว ตำบลถ่านหัว
อำเภอต้าเหยา ประเทศจีน

Figure 4. Examples of road conditions and building of improving roads and electricity

Source : Photographed on 30 August, 8 and 16 September 2021 at Tan Hua Community, Tan Hua Subdistrict, Dayao District, China.

จากภาพที่ 4 แสดงตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานด้านการบริการสาธารณะ ซึ่งเกิดจากการปรับปรุงสภาพถนนและติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างเพื่อความปลอดภัย เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ซึ่งช่วยส่งเสริมและยกระดับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนให้มีความมั่นคง สามารถหล่อเลี้ยงประชาชนในชุมชนให้ดำรงชีพได้อย่างหลุดพ้นจากความยากจน

พลวัตด้านการประกันทางสังคม ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับนโยบายการบรรเทาความยากจนอย่างตรงจุด (TPA) ยึดถือประชาชนเป็นศูนย์กลาง ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่วิจัย

“...ประชาชนได้รับสิทธิการประกันสุขภาพขั้นต่ำ อันเป็นหลักประกันสุขภาพ และการประกันโรคร้ายแรง (Citizens are entitled to minimum health insurance. which is health insurance and critical illness insurance)...”
(Government officials from the Department of Social Development and Reform, Dayao District, personal communication, August 20, 2021)

2. ด้านเศรษฐกิจ พบว่า พลวัตแรงงานและการจ้างงาน มีการจ้างงานต่างมณฑลเพิ่มขึ้น แรงงานมีคุณภาพและสามารถปรับตัวในการทำงานต่างถิ่นได้ รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงความคิดการทำงาน และการรับจ้างงานต่างถิ่น ตลอดจนเกิดความมั่นใจในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้จากการรับจ้างภายนอกชุมชนได้อย่างยั่งยืน ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่วิจัย

“...การอบรมทักษะทางอาชีพเพื่อประกอบอาชีพ เช่น การอบรมช่วยเหลือ การสอนการปลูกขวนเจียและลิลลี่ปีละ 1 ครั้ง โดยมีบริษัทเอกชนเข้ามาอบรมในเรื่องการเก็บเกี่ยว การเพิ่มผลผลิต การทำเบอเกอร์เพื่อการกินในครอบครัว ทำให้สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ใช้เวลา 1 สัปดาห์ อบรมในแต่ละวันจะได้เบี้ยเลี้ยง 80 หยวน เพื่อเป็นแรงจูงใจ หลังจากเรียนและอบรมผู้เข้าร่วมอบรมต้องสอบใบรับรองทักษะทางอาชีพ หากผ่านการรับรองจะใช้เป็นหนึ่งในเงื่อนไขของการพิจารณาเข้าทำงานด้วย (Vocational skills training for occupations, such as training to help teach the cultivation of Chuanjia and lilies once a year, with private companies coming to train on harvesting. Productivity increase Baking for the family to eat Makes it possible to practice on your own. It takes 1 week. Each day of training will receive an allowance of 80 yuan as an incentive. After studying and training, participants must take a professional skills certification exam. If certified, it will be used as one of the conditions for employment consideration)...”
(Farmer Group, personal communication, August 20, 2021)

พลวัตด้านการเพาะปลูก สามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น เกษตรกรสามารถเพาะปลูกพืชผักผลไม้ทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปให้ความรู้ และแนะนำวิธีการปลูกที่เหมาะสมกับสภาพดินและอากาศ ได้แก่ พริกหม่าล่า ลูกสมอ ข้าวโพด มันฝรั่ง หัวไชเท้า ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ บัควิท เซอร์ลี ลิลลี่ เป็นต้น ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่วิจัย

“...ชุมชนมีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา และการอยู่อาศัยก็กระจัดกระจาย ไม่เหมาะกับการเพาะปลูก รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับสินค้าเกษตร การปลูกลิลลี่มากขึ้น โดยให้เงินอุดหนุน 1,000 หยวน เพื่อใช้ซื้อปุ๋ย หรือสิ่งจำเป็นในการปลูก (The community has mountainous terrain, and the dwellings were scattered. Not suitable for cultivation The government therefore gives importance to agricultural products. Planting more lilies provides a subsidy of 1,000 yuan to purchase fertilizer or other planting necessities)...” (Tanhua community leader, personal communication, August 20, 2021)

พลวัตด้านการเลี้ยงสัตว์ ทำให้เกิดรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ เกิดการปรับปรุง เพาะเลี้ยงพันธุ์สัตว์ที่เหมาะสมกับชุมชน และการได้รับการสนับสนุนการแจกแม่พันธุ์สัตว์มาเลี้ยงเพิ่มขึ้น การที่เกษตรกรถูกส่งไปรับจ้างงานต่างมณฑลนั้น ไม่เพียงทำให้พวกเขามีรายได้สะสมมากขึ้น ยังทำให้ ได้เปิดหูเปิดตา และนำความคิดใหม่กลับมาสู่รุ่นลูกหลาน บางคนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานเสริม เช่น การถ่ายทำเรื่องราวชีวิตประจำวันในรูปแบบวิดีโอ (Vlog) ธุรกิจออนไลน์ การทำ “วี มีเดีย” (We media) เป็นการทำให้ตัวเองเป็นสื่อเผยแพร่เนื้อหาและข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลให้ประชาชนยอมที่จะอยู่ อาศัยในบ้านเกิดที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างยั่งยืนได้

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า พลวัตการศึกษา ทำให้ประชาชนได้รับการช่วยเหลือ ทางด้านการศึกษาในระดับที่แตกต่างกัน เช่น ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจะไม่เสียค่าใช้จ่าย สำหรับค่าเล่าเรียน หนังสือ และที่อยู่อาศัย เป็นต้น สำหรับพลวัตประเพณีและวัฒนธรรม มีการเปลี่ยนแปลง อย่างชัดเจน



ภาพที่ 5 การแต่งกายชุดพื้นเมืองของชนเผ่าอี

ที่มา: ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2564 ณ ชุมชนถานหัว ตำบลถานหัว อำเภอต้าเหยา ประเทศจีน

Figure 5. Dressing in traditional clothing of the Yi tribe

Source : Photo taken on September 9, 2021 at Tanhua Community, Tanhua Subdistrict, Dayao District, China.

จากภาพที่ 5 แสดงตัวอย่างการแต่งกายชุดพื้นเมืองของประชาชนที่มีบุคลิกภาพที่ดี รู้จักขอบคุณ บุญคุณของผู้อื่นและรัฐบาล มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างค่านิยมให้รักษาภาพลักษณ์ครัวเรือน และชุมชน มีส่วนร่วมในเทศกาลทางประเพณีและวัฒนธรรม เช่น งานมงคล งานศพ การจัดพิธีกรรม และมีรายได้จากการประกอบพิธีกรรม เป็นต้น ก่อให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายทางสังคม การเลือกคู่ครอง การค้าและการแลกเปลี่ยน และการอวยพรต่อกัน

พลวัตการรวมกลุ่ม เป็นการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างตามแนวทางของพรรคคอมมิวนิสต์ และสามารถมีความเป็นผู้นำแก่ผู้อื่นได้

การวิเคราะห์การปรับใช้ทุนการดำรงชีพอย่างยั่งยืนของครัวเรือนเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจนชุมชนฐานหัว แสดงผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ลักษณะการใช้ทุนการดำรงชีพของครัวเรือนเกษตรกรในชุมชนฐานหัว ตำบลฐานหัว อำเภอตำบะเย้า มณฑลยูนนาน แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะการใช้ทุนการดำรงชีพของครัวเรือนเกษตรกรในชุมชน

Table 1. Characteristics of the use of living capital by farming households in the community

ตัวแปร (Variable)	ทุนการดำรงชีพ (Living Allowance)	รหัสครัวเรือน (Household Code)		
		ระดับทุนที่มีอยู่ (Existing Capital Level)		
		น้อย (L)	ปานกลาง (M)	มาก (H)
จำนวนที่ดิน (Number of land)	ทุนทางธรรมชาติ (Natural Capital: N)	76	56	59
สุขภาพ (Health)	ทุนมนุษย์ (Human Capital: H)	79	4	2
การศึกษา (Study)	ทุนมนุษย์ (Human Capital: H)	7	18	6
อาชีพ (Occupation)	ทุนมนุษย์ (Human Capital: H)	20	50	93*
จำนวนแรงงาน (Number of Workers)	ทุนมนุษย์ (Human Capital: H)	41	29	37
ขนาดครอบครัว (Family Size)	ทุนทางสังคม (Social Capital: S)	84	8	13
รุ่นวัย (Generation)	ทุนทางจิตวิทยา (Psychological Capital: Psy)	15	30*	102
เนื้อที่อยู่อาศัย (Residential Area)	ทุนทางกายภาพ (Physical Capital: P)	60	9	93*
ปีที่หลุดพ้นจากความยากจน (Years Freed from Poverty)	ทุนทางกายภาพ (Physical Capital: P)	58	54	108
รายได้ต่อหัว (หยวน) (Per Capita Income (Yuan))	ทุนทางการเงิน (Financial Capital: F)	81	12	42
จำนวนเงินชดเชย (หยวน) (Compensation amount (Yuan))	ทุนทางการเงิน (Financial Capital: F)	30*	77	34

* ครัวเรือนที่ซ้ำกัน (Duplicate Households)

จากตารางที่ 1 พบว่า ทุกครัวเรือนของกลุ่มหัวหน้าหรือตัวแทนครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 31 ครัวเรือน มีลักษณะการใช้ทุนการดำรงชีพทั้ง 10 ตัวแปร เช่นเดียวกัน ขณะที่ทุกครัวเรือนมีระดับการใช้ทุนการดำรงชีพที่มีอยู่ในระดับน้อย ปานกลาง และมาก แตกต่างกันทั้ง 6 ทุน

2. การปรับใช้ทุนการดำรงชีพของครัวเรือนเกษตรกรที่หลุดพ้นความยากจน พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงมากหากเทียบกับการดำรงชีพก่อนหลุดพ้นจากความยากจน โดยสะท้อนออกมาจากการปรับการใช้ทุนการดำรงชีพ นั่นคือ “ครัวเรือนเกษตรกรมีทุนและทรัพยากรใหม่ ได้ยุทธศาสตร์และทางเลือกในการดำรงชีพที่แตกต่างจากเมื่อก่อน” ซึ่งการปรับใช้ทุนของครัวเรือนเกษตรกรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการหลุดพ้นจากความยากจน และมีผลต่อโอกาสการเลือกวิถีการดำรงชีพของครัวเรือน นั่นคือ “การปรับใช้ทุนการดำรงชีพที่ดีและเหมาะสมก็จะไม่กลับไปสู่ความยากจนอีก และเป็นสนับสนุนการดำรงชีพอย่างยั่งยืน” โดยจำแนกได้เป็น 10 ตัวแปร แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การปรับใช้ทุนเพื่อการดำรงชีพของครัวเรือนเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจนอย่างยั่งยืน

Table 2. Deploying capital for sustainable livelihoods of farming households escaping poverty

ตัวแปร (Variable)	ทุนหลัก (Main capital)	ทุนรอง (Secondary capital)					
		ทุนมนุษย์ (Human Capital)	ทุนสังคม (Social Capital)	ทุนกายภาพ (Physical Capital)	ทุนธรรมชาติ (Natural Capital)	ทุนการเงิน (Financial Capital)	ทุนจิตวิทยา (Psychological Capital)
1. การจ้างงานระยะยาว (Long-term employment)	ทุนมนุษย์ (Human Capital)		✓				✓
2. การชดเชยรายได้จากผลผลิตทางการเกษตร (Compensation for income from agricultural products)	ทุนสังคม (Social Capital)	✓				✓	✓
3. การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานของชุมชนอย่างต่อเนื่อง (Continuous development of the community's basic utilities)	ทุนสังคม (Social Capital)						✓
4. การเสริมสร้างความหวัง ความภูมิใจและความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Strengthening hope Pride and never giving up in the face of obstacles)	ทุนจิตวิทยา (Psychological Capital)		✓				
5. การป้องกันความปลอดภัยในชีวิต (Life safety protection)	ทุนมนุษย์ (Human Capital)		✓	✓			
6. การเกษตรเชิงอนุรักษ์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Conservation and environmentally friendly agriculture)	ทุนมนุษย์ (Human Capital)		✓	✓	✓		
7. การพัฒนาการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเกษตร (Development of investment in agricultural industry)	ทุนกายภาพ (Physical Capital)		✓		✓		
8. การสร้างความมั่นคงทางอาหาร (Creating food security)	ทุนธรรมชาติ (Natural Capital)	✓	✓				
9. ความเข้มแข็งทางจิตใจกับการเปลี่ยนผ่านจากความยากจน (Mental strength and transitioning out of poverty)	ทุนจิตวิทยา (Psychological Capital)	✓					
10. การเสริมรายจ่ายในชีวิตประจำวันโดยทำการเกษตรและรักษาโรค (Supplementing daily expenses for both agriculture and disease treatment)	ทุนการเงิน (Psychological Capital)	✓	✓				

จากตารางที่ 2 พบว่า 1) การจ้างงานระยะยาว ด้วยทุนมนุษย์เป็นหลัก เสริมด้วยทุนสังคม และทุนจิตวิทยา 2) การชดเชยรายได้จากผลผลิตทางการเกษตร ด้วยทุนสังคมเป็นหลัก เสริมด้วยทุนมนุษย์ ทุนการเงิน และทุนจิตวิทยา 3) การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ด้วยทุนสังคมเป็นหลัก เสริมด้วยทุนจิตวิทยาและทุนวัฒนธรรม 4) การเสริมสร้างความหวัง ความภูมิใจและความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ด้วยทุนจิตวิทยาเป็นหลัก เสริมด้วยทุนสังคมและทุนวัฒนธรรม 5) การป้องกันความปลอดภัยในชีวิต ด้วยทุนมนุษย์เป็นหลัก เสริมด้วยทุนสังคม ทุนกายภาพ และทุนวัฒนธรรม 6) การเกษตรเชิงอนุรักษ์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยทุนมนุษย์เป็นหลัก เสริมด้วยทุนสังคม ทุนกายภาพ ทุนธรรมชาติ และทุน

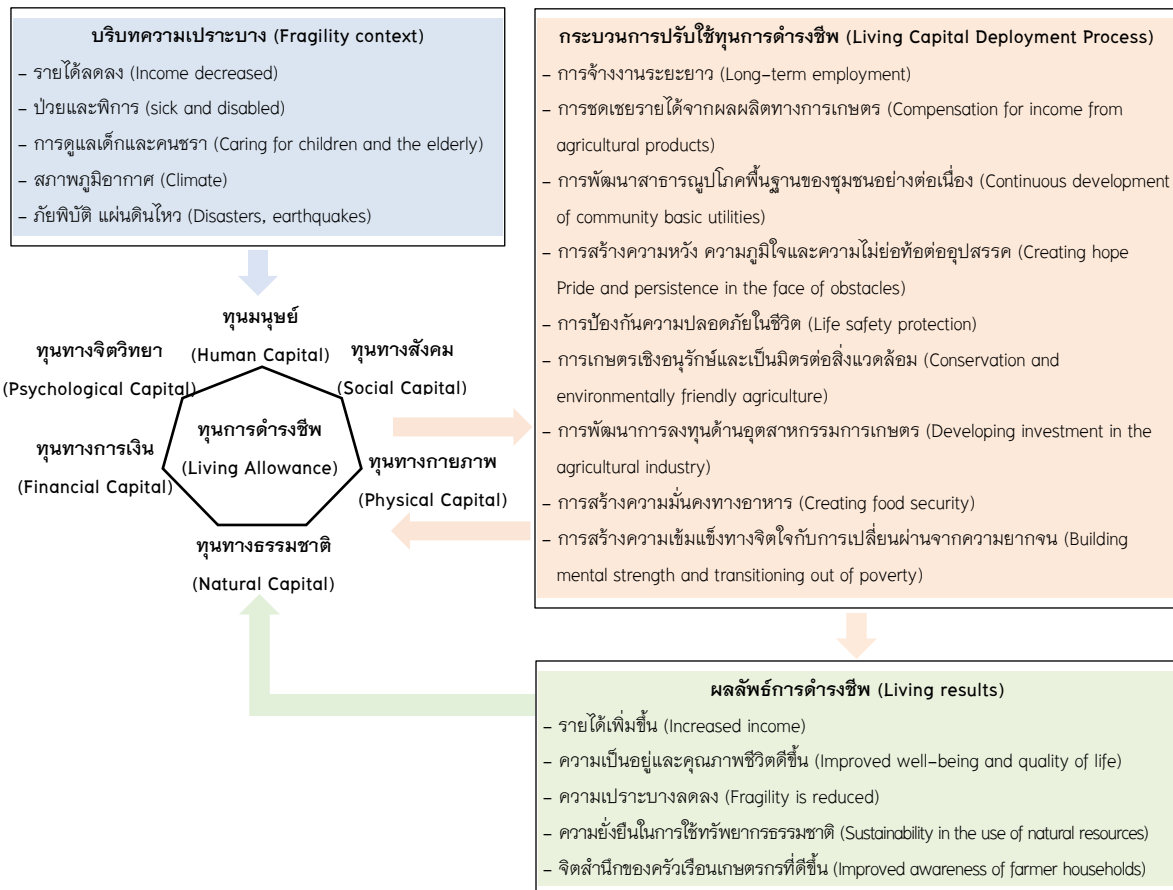
วัฒนธรรม 7) การพัฒนาการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเกษตร ด้วยทุนกายภาพเป็นหลัก เสริมด้วยทุนสังคม และทุนธรรมชาติ 8) การสร้างความมั่นคงทางอาหาร ด้วยทุนธรรมชาติเป็นหลัก เสริมด้วยทุนมนุษย์ และทุนสังคม 9) ความเข้มแข็งทางจิตใจกับการเปลี่ยนผ่านจากความยากจน ด้วยทุนจิตวิทยาเป็นหลัก เสริมด้วยทุนมนุษย์ และ 10) การเสริมรายจ่ายในชีวิตประจำวันโดยทำการเกษตรและรักษาโรค ด้วยทุนการเงินเป็นหลัก เสริมด้วยทุนมนุษย์และทุนสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นการปรับใช้ทุนเพื่อการดำรงชีพมีความยั่งยืนนั้น ไม่สามารถใช้เพียงทุนเดียวได้ จำเป็นต้องใช้ทุนหลักและทุนรองร่วมสนับสนุนเพื่อให้การดำรงชีพยั่งยืนได้

นอกจากนี้ ผลการวิจัยข้างต้น พบว่า เกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจนในชุมชนถาวร ได้ปรับใช้ทุนทางมนุษย์เป็นหลักสูงสุด รองลงมาคือ ทุนทางสังคม ทุนทางจิตวิทยา ทุนทางกายภาพ ทุนทางการเงิน และทุนทางธรรมชาติ ตามลำดับ ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่วิจัย

“...ก็โชคดีที่ฉันยังแข็งแรง ตอนนี้ก็ขับมอเตอร์ไซด์ได้แล้ว แต่คงกลับไปทำงาน

ข้างนอกไม่ได้แล้ว เพราะสามีเกิดอุบัติเหตุเสียชีวิตปี 2018 อยู่ในบ้าน ฉันต้องดูแลลูกสองคนที่อายุ 9 ขวบและ 3 ขวบและดูแลพี่ชายสามีด้วย ส่วนบ้านไม่ต้องสร้างใหม่ 90 ตารางเมตรพออยู่แล้ว ก็ได้ไปอบรมทักษะการปลูกเชอร์รี่มา แต่ปลูกแล้วมีนกมากินเลยได้ผลไม่มาก...ตอนนี้ชีวิตความเป็นอยู่ดีกว่าแต่ก่อนเยอะ รัฐบาลทำให้หลายอย่าง (Luckily I'm still strong. Now I can drive a motorcycle. But I probably won't be able to go back to work outside. Because my husband died in an accident in 2018, in the house I have to take care of my two children, ages 9 and 3, and take care of my husband's brother as well. As for the house, there is no need to build a new one, 90 square meters is enough. I went to receive training in cherry growing skills. But when I planted it and birds came to eat it, it didn't produce much results... Now life is much better than before. The government does many things)...” (Household representatives in Tanhua community, personal communication, July 27, 2021)

3. ผลลัพธ์การดำรงชีพของครัวเรือนเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจน แสดงดังภาพที่ 6



ภาพที่ 6 รูปแบบการดำรงชีพอย่างยั่งยืนของครัวเรือนที่หลุดพ้นจากความยากจน

Figure 6. Sustainable livelihood model for households emerging from poverty

จากภาพที่ 6 แสดงรูปแบบการดำรงชีพของครัวเรือนเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจน ซึ่งเกิดจากกระบวนการปรับใช้ทุนการดำรงชีพอย่างยั่งยืน 5 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

3.1 รายได้เพิ่มขึ้น เช่น การปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับฤดูกาล การรวมตัวของกลุ่มครัวเรือนเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจนเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและการต่อรองราคาสินค้าการเกษตร การมีรายได้เสริมจากการเก็บเห็ดป่าและการถนอมเห็ดป่าเพื่อการค้า การเพิ่มมูลค่าของเห็ดป่า การลดต้นทุนของการทำเกษตรโดยเฉพาะต้นทุนจากการขนส่ง การพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรในการปลูกพืชให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น และการเพิ่มศักยภาพการจ้างงานของแรงงาน เป็นต้น

3.2 ความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตดีขึ้น เช่น การปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวโพดแทนยาสูบเพื่อลดปัญหาสุขภาพและคุณภาพของดินเสื่อมโทรม การไม่ทอดทิ้งผู้ป่วย เด็ก และคนชราให้ดำรงชีพเพียงลำพัง การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่อการดำรงชีวิตให้มีมุมมองการดำเนินชีวิตเชิงบวก มีความเข้มแข็งทางจิตใจ สามารถฟันฝ่าต่ออุปสรรคที่เผชิญอยู่ได้ การปรับปรุง พัฒนา และดูแลระบบสาธารณูปโภคให้มีความพร้อมใช้งานและมีสุขอนามัยที่ดีต่อครัวเรือนเกษตรกร และการเข้าถึงการจัดการศึกษาและการอบรมศักยภาพการประกอบอาชีพ เป็นต้น

3.3 ความเปราะบางลดลง เห็นได้ชัดจากความเปราะบางของการขาดรายได้ รายได้ไม่แน่นอน ต่อผลผลิตเกษตรที่ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงัก การขาดทุนจากการประกอบอาชีพเกษตรที่ลดลง เช่น การปรับเทคนิควิธีการปลูกพืชเศรษฐกิจ การพัฒนาทักษะที่จำเป็น และการสร้างความมั่นใจของแรงงานที่ได้รับการจ้างงานจากนอกชุมชน เป็นต้น

3.4 ความยั่งยืนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การตระหนักและมีจิตสำนึก รัฐบาล และทรัพยากรธรรมชาติ การทำเกษตรอินทรีย์เพื่อระบบนิเวศที่ดี ได้แก่ การลดการใช้สารเคมีด้วยปุ๋ยอินทรีย์ธรรมชาติ การป้องกันศัตรูพืชจากการแบ่งสัดส่วนพื้นที่การปลูกพืช การรวมตัวกลุ่มเกษตรกรเพื่อลดปัญหาโรคระบาดของสัตว์เลี้ยง และศัตรูพืช เป็นต้น

3.5 จิตสำนึกของครัวเรือนเกษตรกรที่ดีขึ้น เช่น การรับรู้คุณค่าของผู้ให้ การรู้จักการขอบคุณ ความกตัญญูต่อบิดามารดาและผู้สูงอายุ การให้ความสำคัญกับทรัพยากรทางธรรมชาติ ความสำคัญของการอยู่ร่วมกันแบบพึ่งพาอาศัย การสืบสานต่อความเป็นชาติพันธุ์ของชนเผ่า เป็นต้น

อภิปรายผล

พลวัตการดำรงชีพของชุมชนถาวรที่หลุดพ้นจากความยากจนในชุมชนถาวร อำเภอตำบองหมื่น หนองนาคำ จังหวัดนครราชสีมา เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดในด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ เนื่องจากจากประชาชนในทุกครัวเรือนของชุมชนได้รับสิทธิอย่างเสมอภาค สามารถดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัย และมีรายได้มั่นคงจากการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับทุนการดำรงชีพของชุมชน สอดคล้องกับกระบวนการของนโยบายการบรรเทาความยากจนอย่างตรงจุด (TPA) หลายประการ ดังตัวอย่างเช่น การสร้างโครงสร้างพื้นฐานและกายภาพ โครงการตั้งแนวกันดินถล่มเพื่อรักษาความปลอดภัย การสร้างถนนลาดยาง การปรับปรุงบริการสาธารณสุขภาคให้กับประชาชนได้มีถนนคอนกรีตและมาตรการป้องกันอันตราย มีไฟฟ้า มีวิทยุและโทรทัศน์ มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และมีน้ำประปาและน้ำดื่ม เป็นต้น ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ Zhang et al. (2024) ในบริบทการย้ายที่อยู่เพื่อบรรเทาความยากจนโดยพลวัตการดำรงชีวิตของเกษตรกรเป็นไปตามตรรกะของ “ผลกระทบจากการย้ายที่อยู่ → การเปลี่ยนแปลงทุนในการดำรงชีวิต → การปรับรูปแบบการดำรงชีวิต” นอกจากนี้ การเสริมสร้างความยืดหยุ่นของครัวเรือนในชนบทได้เน้นย้ำถึงบทบาทที่สำคัญของการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรมทั้งในท้องถิ่นหรือในฐานะแรงงานข้ามชาติ (Tang et al., 2023) ขณะเดียวกัน ครัวเรือนชนบทจำนวนมากในประเทศกำลังพัฒนายังคงต้องพึ่งพาการเกษตรกรรม เนื่องจากไร้ความสามารถทางกายภาพในการทำงานนอกฟาร์ม เช่น วัยชรา ความเจ็บป่วย ขาดทักษะ การดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ และสมาชิกผู้พิการ เป็นต้น หรือการทำนาเป็นอาชีพหลักของพวกเขาที่มีความจำเป็นที่ต้องมุ่งเน้นการตอบสนองต่อการดำรงชีวิตจากครัวเรือนที่ถูกครอบงำโดยภาคเกษตรกรรมเหล่านี้ต่อสิ่งรบกวนภายนอก เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงในทุนการดำรงชีวิตในครัวเรือน และเหตุการณ์สำคัญในครอบครัว เช่น การเจ็บป่วยสาหัส การสูญเสียสัตว์เลี้ยง บ้านที่อยู่อาศัย การลงทุนศึกษาต่อ และการสมรสของบุตรหลาน ที่ส่งผลต่อความสามารถในการดำรงชีวิตแบบยืดหยุ่น เป็นต้น (Tang et al., 2023)

การปรับใช้ทุนการดำรงชีพของครัวเรือนเกษตรกรในชุมชนมีลักษณะเช่นเดียวกัน แต่มีการนำทุนการดำรงชีพไปใช้ระดับน้อย ปานกลาง และมาก ในครัวเรือนแตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่าแต่ละครัวเรือนจำเป็นต้องปรับใช้ทุนการดำรงชีพให้เป็นไปตามสภาพความเป็นอยู่ จึงมีผลต่อวิถีการและการวางแผนใช้ทุนในแต่ละระดับให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเองสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตัวอย่างเช่น ระดับน้อย เป็นการใช้ทุนดำรงชีพในอุปกรณ์พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการผลิต หรือจ้างงานชั่วคราวในการทำงานเป็นบางครั้ง ระดับปานกลาง เป็นการใช้ทุนเพิ่มเติมในการลงทุนเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่มีราคาสูงขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และระดับมาก เป็นการใช้ทุนในการลงทุนโครงการหรือกิจกรรมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น ได้แก่ การเปิดร้านค้าที่มุ่งขายผลผลิตเกษตรหรือผลิตภัณฑ์แปรรูปของตนเอง เป็นต้น ซึ่งเป็นการช่วยให้มองเห็นภาพรวมความต้องการและโอกาสการพัฒนา วางแผนสนับสนุน ส่งเสริม และสร้างชุมชนที่มั่งคั่งยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคมได้ดียิ่งขึ้นอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สำหรับเกษตรกรในพื้นที่ ดังนั้น ทุนการดำรงชีพระดับบุคคลและระดับภูมิภาค จึงมุ่งเน้นประชาชนเป็นหลัก ซึ่ง “คน” ที่กำหนดเป้าหมายมีความแตกต่างกันสำหรับทุนการดำรงชีวิตรดับบุคคล คำว่า “ผู้คน” หมายถึงบุคคลหรือครอบครัว ในขณะที่ทุนการดำรงชีวิตในระดับภูมิภาคถือว่า “ผู้คน” เหมือนกับทุกคน ในภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง (Ghosh & Ghosal, 2023) โดยเกษตรกรสามารถเลือกรูปแบบการดำรงชีวิตที่เหมาะสมเพื่อสร้างผลลัพธ์การดำรงชีวิตที่คาดหวัง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทุนการดำรงชีวิตและนำไปสู่วงจรการดำรงชีพสำหรับเกษตรกรต่อไป อย่างไรก็ตาม ทุนการดำรงชีวิตคือผลรวมของเงินทุนที่มีอยู่ทั้งหมดและเป็นเงื่อนไขสำหรับประชาชนในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน (Wang et al., 2021)

อย่างไรก็ตาม การที่ทุนทางมนุษย์ เป็นทุนหลักในการดำรงชีพอย่างยั่งยืนของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานระยะยาว การป้องกันความปลอดภัยในชีวิต การเกษตรเชิงอนุรักษ์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีทุนรองที่เป็นทุนทางสังคม ทุนทางกายภาพ ทุนทางธรรมชาติ และทุนทางจิตวิทยา ที่คอยช่วยหนุนเสริม เช่น การสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในชุมชน การให้บริการด้านการแพทย์พื้นฐาน การส่งเสริมการใช้วิถีการทางการเกษตรที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม รวมถึงการให้คำปรึกษาเพื่อลดความเครียดและแนะนำแนวทางการทำงานที่มีความสุขให้กับเกษตรกรภายในฟาร์ม เป็นต้น ซึ่งทุนกายภาพ ทุนการเงิน และการฟื้นฟูอุตสาหกรรม มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจ ทุนสังคมและการฟื้นฟูวัฒนธรรมและองค์การมุ่งเป้าไปที่การบริการสังคม ทุนมนุษย์และการฟื้นฟูความสามารถมุ่งเน้นไปที่ทรัพยากรมนุษย์ (Liu et al., 2021; Chen et al., 2021) ขณะที่ในงานวิจัยของ Shaojun et al. (2023) พบว่า ทุนกายภาพ ทุนการเงิน และทุนมนุษย์ มีผลกระทบเชิงลบต่อครอบครัวผู้อพยพที่มีเกษตรกรรมเป็นกิจกรรมหลักและแรงงานเป็นประเภทเสริม ซึ่งในทางตรงกันข้าม ทุนมนุษย์และทุนสังคมมีผลเชิงบวกต่อผู้อพยพ ครอบครัวที่มีการจ้างงานเป็นแกนนำ และเกษตรกรรมเป็นประเภทเสริม ส่วนทุนกายภาพ ทุนการเงิน และทุนสังคม มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อครอบครัวผู้อพยพที่มีวิถีชีวิตหลากหลาย ปัจจัยสำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงของผู้อพยพประเภทเกษตรกรรมและแรงงาน โดยช่วยเหลือไปเป็นแรงงานและเกษตรกรรม คือ ทุนกายภาพและทุนมนุษย์ ได้แก่ จำนวนทรัพย์สินในครัวเรือน รายได้ การฝึกอบรมทักษะการจ้างงาน และจำนวนการจ้างงาน

นอกภาคเกษตรกรรมส่งเสริมการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงของผู้อพยพประเภทที่เกี่ยวข้องกับแรงงานภาคเกษตรกรรมไปสู่กลุ่มที่มีความหลากหลายในการดำรงชีวิต ได้แก่ ทุนกายภาพ ทุนการเงิน และทุนมนุษย์ ซึ่งสภาพแวดล้อมทางนิเวศของสถานที่อยู่อาศัย พื้นที่ที่อยู่อาศัย จำนวนทรัพย์สินในครัวเรือน รายได้ สินเชื่อธนาคาร การฝึกอบรมทักษะการจ้างงาน และจำนวนจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรมส่งเสริมการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น ซึ่งไม่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fan et al. (2023) ที่พบว่าทุนเพื่อการดำรงชีพทุกประเภทช่วยลดความเสี่ยงต่อความยากจนอีกครั้งได้เป็นอย่างมาก โดยทุนธรรมชาติมีบทบาทสำคัญที่สุดในครัวเรือนเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังการผลิตแรงงาน พื้นที่เพาะปลูก ผู้นำท้องถิ่น และเงินกู้ มีผลยับยั้งความเสี่ยงต่อความยากจนอีกครั้งอย่างมีนัยสำคัญมากขึ้น การค้นพบนี้ให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าสำหรับการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้ของครัวเรือนและป้องกันการเกิดความยากจนซ้ำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า การปรับใช้ทุนการดำรงชีพของครัวเรือนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการหลุดพ้นจากความยากจน ดังนั้น รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการสร้างและพัฒนานโยบายที่สนับสนุนและส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษา เทคโนโลยี และทักษะการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับเกษตรกรเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและลดความเสี่ยงต่อการผลิต รวมทั้งสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเกษตรกรชุมชนที่มีประสบการณ์และความรู้ที่แตกต่างกันสามารถช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันทุกภูมิภาคของประเทศ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจว่าสามารถดำรงชีพได้เกี่ยวพันกับอาชีพที่มีผลตอบแทนได้อย่างยั่งยืนและหลุดพ้นจากความยากในได้อย่างแท้จริงในระยะยาว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการนำรูปแบบการดำรงชีพอย่างยั่งยืนของครัวเรือนเกษตรกรที่หลุดพ้นจากความยากจนที่พัฒนาขึ้นไปศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสารสนเทศในการใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งควรดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยครอบคลุมผู้เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรกร ชุมชน ผู้นำชุมชน นายจ้าง เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น เป็นต้น สำหรับการเข้ามาร่วมกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ โดยได้รับการสนับสนุนจากทุนการศึกษารัฐบาลจีน (China Scholarship Council: CSC) ในฐานะอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยวงลี ประจำปีงบประมาณ ค.ศ. 2018

เอกสารอ้างอิง

- Chantavavich, S. (2018). *Qualitative research methods* (24th ed.). Chulalongkorn University Press.
- Chen, J., Rong, S., & Song, M. (2021). Poverty vulnerability and poverty causes in rural China. *Social Indicators Research*, 153(1), 65–91.
- Chen, M., Zhou, Y., Huang, X., & Ye, C. (2021). The integration of new-type urbanization and rural revitalization strategies in China: Origin, reality and future trends. *Land*, 10(2), 207. doi:10.3390/land10020207
- Department for International Development (DFID). (2000). *Sustainable Livelihoods Guidance Sheets*. Department for International Development.
- Fan, Y., Ning, J., & Qin, H. (2023). Investigating the effectiveness of livelihood capital in reducing re-poverty risk: an empirical analysis of policy withdrawal and income structures in rural China. *Frontiers in Environmental Science*, 11, 1175315. <https://doi.org/10.3389/fenvs.2023.1175315>
- Ghosh, M., & Ghosal, S. (2023). Multidimensional rural livelihoods in Indian sub-Himalaya: Regional analysis, households well-being and its determinants. *International Journal of Rural Management*, 19(1), 45–63. <https://doi.org/10.1177/09730052211047>
- Liu, M., Feng, X., Wang, S., & Zhong, Y. (2021). Does poverty-alleviation-based industry development improve farmers' livelihood capital? *Journal of Integrative Agriculture*, 20(4), 915–926. doi:10.1016/S2095-3119(20)63449-9
- Luthans, F., Youssef, C. M., & Avolio, B. J. (2007). *Psychological capital: Developing the human competitive edge*. Oxford University Press.
- Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2020). *AWT's white paper and the precise eradication of poverty*. https://www.nxpo.or.th/th/wp-content/uploads/2021/01/2020.10.16-Poverty-to-prosperity_V2.0.pdf
- National Statistical Office Department of Rural Economic and Social Survey. (2021). *Report on progress in solving poverty problems in Than Hua community, Than Hua Subdistrict, Dayao District, 2019* [Photocopied Document]. (n.p.).
- Pan, Y., Chen, J., Yan, X., Lin, J., Ye, S., Xu, Y., & Qi, X. (2022). Identifying the spatial-temporal patterns of vulnerability to Re-poverty and its determinants in rural China. *Applied Spatial Analysis and Policy*, 15(2), 483–505. doi:10.1007/s12061-021-09407-1
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative evaluation and research methods*. Sage Publications.
- Phanishasarn, A. (2022). Lessons learned from Poverty Alleviation in China with 2D 3M approach. *The National Defence College of Thailand Journal*, 64(1), 75–84.

- Rathamarit, N., Thananithichot, S., Saengsap, S., Sathitphon, W., Jiewpanya, N., Loramachan, W., & Sinthupong, T. (2020). *The state and poverty alleviation in the Chinese context: within the framework of the subcommittee on poverty alleviation*. King Prajadhipok's Institute.
- Science and Technology Department Royal Thai Embassy in Beijing and the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2021). Solving China's poverty problem. *Thai-Chinese Science Journal, January*(Special Issue), 1–28.
- Shaojun, C., Ming, M., & Siji, T. (2023). The Influence of Livelihood Capital, Livelihood Strategies, and Livelihood Choice Behavior of Poverty Alleviation Relocation from the Perspective of Common Prosperity. *Journal of Hohai University (Philosophy and Social Sciences)*, 25(1), 94–108. DOI:10.3876/j.issn.1671-4970.2023.01.010
- Sonnes, I. (2015). *Sustainable Rural Livelihoods and Rural Development*. Fernwood Publishing.
- Tang, L., Xu, Y., Wang, W., & Wang, Y. (2023). Impact of livelihood capital and rural site conditions on livelihood resilience of farm households: evidence from contiguous poverty-stricken areas in China. *Environmental Science and Pollution Research*, 30(59), 123808–123826. <https://doi.org/10.1007/s11356-023-30426-7>
- Wang, W., Lan, Y., & Wang, X. (2021). Impact of livelihood capital endowment on poverty alleviation of households under rural land consolidation. *Land Use Policy*, 109, 105608. doi:10.1016/j.landusepol.2021.105608
- World Bank (2020). *Poverty and shared prosperity 2020: Reversals of fortune*. The World Bank. <https://www.worldbank.org/en/publication/poverty-and-shared-prosperity>
- Wu, J., Yang, H., & Ahmed, T. (2023). An assessment of the policy of poverty alleviation in continuous poverty-stricken areas: Evidence from Yunnan Province, China. *Environment, Development and Sustainability*, 25(9), 9757–9777. <https://doi.org/10.1007/s10668-022-02459-4>
- Yu, W., Wang, Q., Wang, Y., Guan, G., & Gao, Y. (2023). Does targeted poverty alleviation policy reduce poverty? Evidence from Rural China. *SAGE Open*, 13(4), 21582440231197281. <https://doi.org/10.1177/21582440231197281>
- Zhang, C., Zhou, Z., Zhu, C., Chen, Q., Feng, Q., Zhu, M., Tang, F., Wu, X., Zou, Y., Zhang, F., Sheng, J., & Yu, T. (2024). Analysis of the Evolvment of Livelihood Patterns of Farm Households Relocated for Poverty Alleviation Programs in Ethnic Minority Areas of China. *Agriculture*, 14(1), 94. <https://doi.org/10.3390/agriculture14010094>

บทความวิจัย (ภาษาไทย)/ Research Article (Thai)

การประเมินผลตอบแทนทางสังคม

เพื่อสร้างความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่

Assessment of Social Returns for Sustainability of Ban Du Silk Handicraft Community Enterprise

พรสวรรค์ สิงห์ยาม¹, นิลุบล วิโรจน์ฐิตยวงศ์^{2*}, สุนิษา ธงจันทร์³, ดวงพร ขุนอาจสูงเนิน⁴, จิราพร จิระชีวี⁵
 Pomsawad Singyam¹, Nilubon Wirotthitayawong^{2*}, Sunisa Thongchan³, Duangporn Khunardsungnern⁴, Jiraporn Jiracheewee⁵
^{1, 3, 4}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

^{1, 3, 4}Assistant Professor, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

^{2*}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

^{2*}Assistant Professor Dr., Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

⁵อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

⁵Lecture, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

E-mail address (Corresponding author): ^{2*}nilubon.du@rmuti.ac.th; (Authors): ¹singyam_p@hotmail.com, ³Sunisa.th@rmuti.ac.th,

⁴duang951@hotmail.com, ⁵jiracheewee.ji@gmail.com

รับบทความ: 12 มกราคม 2567/ แก้ไข: 8 มีนาคม 2567/ ตอบรับบทความ: 11 เมษายน 2567

Received: 12 January 2024/ Revised: 8 March 2024/ Accepted: 11 April 2024

Abstract

Background and Objective: This research encourages to foster the sustainable development of community enterprises, focusing on financial stability, social cohesion, and promoting appropriate enduring opportunities. The objective of this study were to: 1) study the operational status and evaluate operational performance, 2) develop a business management model to enhance guidelines for value creation, and 3) evaluate the social return on investment, with research scope focusing on the community enterprise of the Ban Du silk handicraft.

Methodology: The research methodology employs a mixed-method approach, the study targets three qualitative sample groups through purposive sampling, including 13 operational staffs, 5 community members, and 5 support personnel. Ethically approved semi-structured interviews were conducted, complemented by individual interviews, non-participatory observation, focus group discussions, and document analysis. Data analysis techniques encompassed content analysis, the Five Force Model, PEST Analysis, SWOT Analysis, Business Model Canvas (BMC), Logical Model Analysis, and Social Return on Investment (SROI) analysis.

Results: In summary, the results of this study showed that: 1) The Ban Doo silk handicraft community, adorned with the royal emblem "Blue Peacock," operates through a nine-step production process, markets high-value products, and caters to a specialized customer base. 2) The industry faces intense competition with numerous new entrants and abundant substitute products, empowering customers with price negotiation leverage and wider product options. Traditional offline and online distribution channels persist for sellers. Environmental analysis revealed 7 strengths, 4 weaknesses, 6 opportunities, and 9 obstacles, forming the basis for a comprehensive business management model focusing on value creation across 9 dimensions: partnerships, key resources, key activities, value proposition, customer relationships, key resources, distribution channels, overall business costs, and primary revenue streams. 3) Development initiatives based on the business management model in 2022 yielded tangible investment returns and social benefits.

Discussion: The Social Return on Investment (SROI) assessment emerges as a pivotal tool for comprehending the multifaceted impacts of community enterprise activities, transcending mere financial metrics to encompass broader societal outcomes.

Suggestion: The Social Return on Investment (SROI) continuous feedback mechanisms and iterative improvement processes are essential for refining social return on investment assessments and ensuring ongoing enhancement.

Keywords: Social Return on Investment; Sustainable Development; Community Enterprise; Ban Du Silk Handicraft

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์การวิจัย: การทำให้วิสาหกิจชุมชนมีความยั่งยืนในด้านการเงิน การสร้างสังคม และสร้างโอกาสพัฒนากิจกรรมให้เหมาะสมอย่างมั่นคง โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงาน 2) พัฒนาตัวแบบของการบริหารธุรกิจเพื่อสร้างแนวทาง

การสร้างคุณค่า 3) ศึกษาประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน โดยมีขอบเขตการวิจัยเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู

ระเบียบวิธีวิจัย (วิธีดำเนินการวิจัย): ดำเนินการวิจัยแบบผสานวิธี โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน 13 คน กลุ่มประชาชน 5 คน และกลุ่มผู้สนับสนุน 5 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการลงพื้นที่ทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม และข้อมูลได้ นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา วิเคราะห์แบบจำลองแรงผลักดัน (Five Force Model) วิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (PEST Analysis) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) วิเคราะห์แบบจำลองธุรกิจ (BMC) วิเคราะห์โมเดลเชิงตรรกะ และวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคม (SROI)

ผลการวิจัย: 1) หัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู ได้รับตราสัญลักษณ์พระราชทาน “นกยูงสีน้ำเงิน” โดยมีกระบวนการผลิต 9 ขั้นตอน จำหน่ายสินค้าราคาสูงและมีฐานลูกค้าเฉพาะกลุ่ม 2) สภาพการแข่งขันภายในอุตสาหกรรมเดียวกันสูงมาก มีผู้แข่งขันรายใหม่จำนวนมาก สินค้าทดแทนเกิดขึ้นมากหมายลูกค้ามีอำนาจต่อรองราคาและมีทางเลือกมากขึ้น ขณะที่ผู้ขายมีโอกากระบายสินค้าตามช่องทางดั้งเดิม (Offline) และที่มีอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลาง (Online) สำหรับความถี่ของสภาพแวดล้อม พบว่า มีจุดแข็ง 7 ข้อ จุดอ่อน 4 ข้อ โอกาส 6 ข้อ และอุปสรรค 9 ข้อ ซึ่งพัฒนาเป็นตัวแบบการบริหารธุรกิจเพื่อสร้างแนวทางการสร้างคุณค่า 9 ด้าน คือ คู่ค้า แหล่งวัตถุดิบ (KP) กิจกรรมสำคัญหลักของธุรกิจ (KA) คุณค่าสิ่งสำคัญที่มอบให้ลูกค้า (VP) การดูแลรักษาลูกค้าเดิม (CR) ทรัพยากรหลักที่สำคัญของธุรกิจ (KR) ช่องทางการจัดจำหน่ายและเข้าถึง (CH) ต้นทุนในการทำธุรกิจทั้งหมด และรายได้หลักของธุรกิจ และ 3) การพัฒนาตามตัวแบบการบริหารธุรกิจ ณ ปีฐาน 2565 สามารถสร้างความคุ้มค่าในการลงทุนและเกิดผลประโยชน์ต่อสังคมได้

อภิปรายผล: การประเมินผลตอบแทนทางสังคมเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้เข้าใจถึงผลกระทบในกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจน และครอบคลุมความเชื่อถือได้ โดยไม่จำเป็นต้องเน้นเฉพาะผลกำไรทางการเงิน

ข้อเสนอแนะ: การประเมินผลตอบแทนทางสังคมต้องมีการตอบรับผลประโยชน์และมีกระบวนการปรับปรุงกิจกรรมตามผลการประเมินอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ผลตอบแทนทางสังคม; การสร้างความยั่งยืน; วิสาหกิจชุมชน; หัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู

บทนำ

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยบนพื้นฐานของเอกลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มคุณค่าสร้างมูลค่า ส่งเสริมความสามารถให้สินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชนของไทยมีศักยภาพในการแข่งขันอยู่แล้ว มาสร้างสรรค์ให้เกิดความแตกต่างในผลิตภัณฑ์ ทำให้มีความโดดเด่นและเป็นที่ต้องการของตลาดโลกมากขึ้น (Yodkaew, 2022) โดยหนึ่งในผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่นที่มีศักยภาพในประเทศไทย คือ ผ้าไหม (Thai Silk)

เป็นสินค้าหัตถกรรมที่มีส่วนสำคัญและมีอิทธิพลต่อความเชื่อและการปฏิบัติตัวทางวัฒนธรรมและประเพณี การสวมใส่ผ้าไหมแสดงให้เห็นถึงสถานะทางสังคม การผลิตผ้าไหมช่วยสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น ส่งผลให้เศรษฐกิจในพื้นที่เติบโตได้ และการปลูกไหมยังช่วยให้เกิดการรักษาพื้นที่ป่าไม้ซึ่งเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นได้ว่าผ้าไหมในสังคมไทยยังเป็นสินค้าที่รู้จักและคุ้นเคยเป็นอย่างดี อาจกล่าวได้ว่าการใช้ผ้าไหมเป็นวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศ เช่นเดียวกับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมปักธงชัย ในชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ เป็นสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นสำคัญของจังหวัดนครราชสีมา ที่มีศักยภาพนำไปขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือเรียกว่า “สินค้า GI” (Geographical Indication) ในอนาคต เนื่องจากเป็นสินค้ารักษาและสืบทอดวัฒนธรรมการทอผ้าไหมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ มีกรรมวิธีการทอซับซ้อน ต้องอาศัยช่างทอที่มีฝีมือประณีตและพิถีพิถันทุกขั้นตอน อีกทั้งการคัดสรรเส้นไหมคุณภาพดี เกิดจากกระบวนการย้อมสีจากวัสดุธรรมชาติ เช่น ครั่ง คราม เปลือกมังคุด เปลือกมะขาม แก่นขน แก่นฝาง เป็นต้น ซึ่งเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้ได้ผ้าไหมที่มีความสวยงาม มันวาว คุณภาพดี และได้รับตราสัญลักษณ์พระราชทาน “นกยูงสีน้ำเงิน” เป็นเครื่องหมายันตี โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาพร้อมผลักดันให้เป็นสินค้า GI เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากของจังหวัดให้เข้มแข็งต่อไป (Bangkok Business, 2019)

อย่างไรก็ตาม ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าส่งออกสินค้าหม่อนไหมของประเทศไทย ในปี 2562 ดุลการค้าจำแนกเป็นสินค้าต้นน้ำ (รังไหมและเส้นไหม) สินค้ากลางน้ำ (ผ้าไหม) และสินค้าปลายน้ำ (ผลิตภัณฑ์ไหม) พบว่า ขาดดุลรวม (-) 133.86 ล้านบาท ซึ่งน้อยกว่าปี 2561 อยู่ที่ (-) 166.63 ล้านบาท สำหรับในปี 2563 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-2019) พบว่า ขาดดุลรวม (-) 57.54 ล้านบาท และในปี 2564 พบว่า เกินดุลรวม 47.74 ล้านบาท เนื่องจากการผ่อนคลายมาตรการของแต่ละประเทศ สำหรับการสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้ประกอบการ พบว่า ประสบปัญหาด้านการตลาดเส้นไหม โดยเฉพาะราคาเส้นไหมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานถูกกดให้ใกล้เคียงกับราคาเส้นไหมทั่วไป พื้นที่ปลูกหม่อนลดลง มีการใช้สารเคมีเกินค่ามาตรฐาน การใช้ผ้าชนิดอื่นมาทดแทนผ้าไหมจำนวนมาก การขาดแคลนแหล่งน้ำในช่วงฤดูแล้ง ราคาซื้อไหมลดต่ำลง การขาดแคลนเส้นไหมสำหรับทอผ้า ผลิตภัณฑ์ไม่ตรงกับความต้องการตลาด รวมถึงเกษตรกรและผู้ประกอบการเป็นผู้สูงอายุ ไม่มีผู้สืบทอดภูมิปัญญาด้านหม่อนไหม (The Queen Sirikit Department of Sericulture, 2022)

การดำเนินการรูปแบบวิสาหกิจชุมชน โดยชุมชนเป็นเจ้าของและดำเนินการ ผลผลิตมาจากกระบวนการ การใช้วัตถุดิบ ทรัพยากร แรงงานในชุมชนเป็นหลัก อาจมีการนำวัตถุดิบบางส่วนมาจากภายนอกได้ เพื่อริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมชุมชน โดยชุมชนมีความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นเดิมแล้ว หากมีการพัฒนาศักยภาพ มีกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำให้เกิดความเชื่อมั่นที่จะริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ไม่เลียนแบบหรือแสวงหาสูตรสำเร็จ เป็นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานภูมิปัญญาสากล มีการบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ประสานพลังกัน เกื้อกูลกัน มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจหลัก ฟังพาตนเองในครอบครัว และชุมชนเป็นเป้าหมาย ซึ่งเป็นเป้าหมายอันดับแรกและสำคัญที่สุดของวิสาหกิจชุมชน (Social Enterprise Promotion Office, Community Development Department, 2002) ดังนั้น การพัฒนาที่ยั่งยืน

กับการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคมตามพันธกิจทางสังคม จึงต้องรักษาระดับการผลิตไว้ให้ดีหรือน้อย จะต้องรักษาระดับสินค้าคงเหลือของทุน ประกอบไปด้วย ทุนที่มนุษย์สร้าง ทุนทรัพยากรมนุษย์ และทุนธรรมชาติ โดยใช้แนวทางสามเสาหลักที่เน้นเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมีความสำคัญและสัมพันธ์กันเป็นอย่างมาก (Pochanukul Suzuki, 2005) ช่วยให้องค์กรและนักลงทุนได้เห็นภาพรวมของผลประโยชน์จากการลงทุนด้านเวลา เงิน และทรัพยากร ที่สามารถเห็นได้ในแง่ของผลตอบแทนสำหรับแต่ละบุคคล ชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม (Lawlor et al., 2009) ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ เกิดความตระหนักถึงความพร้อมในการดำเนินการและบริหารจัดการกระบวนการ การผลิต การบริหารทรัพยากร เพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้มาวางแผนพัฒนาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและรักษาสีสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้อย่างเหมาะสม เพียงพอ สามารถสร้างคุณค่า เกิดผลกำไรและธุรกิจเติบโต ยั่งยืนอย่างต่อเนื่องตลอดไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อพัฒนาตัวแบบการบริหารธุรกิจเพื่อสร้างแนวทางการสร้างคุณค่า (Value creation) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

การทบทวนวรรณกรรม

การร่วมมือของคนในชุมชนที่มีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมเรียนรู้ ร่วมดำเนินกิจกรรม การผลิตและแปรรูปโดยใช้ทุนทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมของชุมชน การร่วมระดมทุน การผลิต การตลาด การจัดการ สินค้า การเงิน/บัญชี การสร้างเครือข่าย การจัดสวัสดิการ การแบ่งปันผลประโยชน์เพื่อการพึ่งตนเอง และการเพิ่มรายได้ให้ชุมชน มุ่งเน้นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับคนในชุมชน รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน (Kanchanawisut, 2015) เป็นไปตามลักษณะการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise: SE) คือ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน สังคม หรือสิ่งแวดล้อม โดยมีได้มุ่งสร้างกำไรสูงสุดต่อผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วน เป็นเป้าหมายร่วมกันของกิจการเพื่อสังคม (Chaloryou, 2021) โดยมีลักษณะพิเศษ คือ 1) กระบวนการผลิตในส่วนผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่ก่อให้เกิดผลเสียในระยะยาวต่อสุขภาพ สังคม และสิ่งแวดล้อม 2) การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ 3) ศักยภาพความยั่งยืนทางการเงินได้ด้วยตัวเอง 4) ผลกำไรส่วนใหญ่จากกิจการหรือการดำเนินการถูกนำไปขยายผลเพื่อบรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม หรือคืนผลประโยชน์ให้แก่สังคม 5) รูปแบบองค์กรหลากหลาย และ 6) การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Regulations of the Prime Minister's Office Concerning the promotion of national social enterprises 2011, 2011)

การพัฒนาตัวแบบการบริหารธุรกิจเพื่อสร้างแนวทางการสร้างคุณค่า ศึกษาในประเด็นดังนี้

1. แบบจำลองแรงผลักดัน 5 ประการ (Five Force Model) (Porter, 1980) เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมการแข่งขันทางธุรกิจ คือ 1) มองอุปสรรคในธุรกิจแบบเดียวกัน กรณีที่อาจสร้างปัญหาในการอยู่รอด 2) อำนาจการต่อรองของผู้ขายปัจจัยการผลิต มีความสำคัญในการควบคุมราคาและคุณภาพสินค้า 3) อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ สามารถต่อรองคุณภาพ ราคา และหรือปริมาณสินค้า 4) ผลิตภัณฑ์ที่ทดแทนกันได้ แรงกดดันจากผลิตภัณฑ์ทดแทนจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อผลิตภัณฑ์ทดแทนให้คุณค่าเดียวกันแต่มีราคาสูงกว่าและผู้ซื้อคุ้นเคยกับสินค้าทดแทน 5) ความเข้มข้นของการแข่งขันระหว่างคู่แข่งในอุตสาหกรรม เป็นผลจากปัจจัยสำคัญ เช่น มีบริษัทขนาดเล็กจำนวนมาก หรือไม่มีบริษัทใดเหนือบริษัทอื่นอย่างชัดเจน เป็นต้น

2. เครื่องมือการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (PEST Analysis) (Johnson et al., 2009) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลกับธุรกิจ 6 ปัจจัย คือ 1) การเมือง รัฐบาลเป็นผู้ออกนโยบายมีผลกับการดำเนินธุรกิจ 2) เศรษฐกิจและการเงินในประเทศ 3) สังคมและวัฒนธรรม เกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ นิสัยใจคอ พฤติกรรม ที่สะท้อนพฤติกรรมผู้บริโภคในแต่ละตลาด 4) เทคโนโลยี 5) สภาพแวดล้อมที่เข้าไปลงทุนส่งผลต่อกิจกรรมทางโลจิสติกส์ 6) กฎระเบียบ กฎหมาย ส่งผลต่อธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม

3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) (Certo & Peter, 1991) เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีอยู่เกี่ยวกับการสร้างความสำเร็จในการดำเนินงาน คือ จุดแข็งหรือจุดเด่น และจุดอ่อน และประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร คือ โอกาส เพื่อค้นหาช่องทางที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และผลิตภาพเพิ่มขึ้น และข้อจำกัด หรืออุปสรรค หรือภาวะคุกคาม เน้นค้นหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงาน ซึ่งควบคุมไม่ได้ เช่น สภาพเศรษฐกิจ คู่แข่งขัน นโยบายของรัฐ การเมือง กฎหมาย เป็นต้น

4. แนวคิดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) จำเป็นต้องหาจุดยืน ความโดดเด่นในตัวสินค้าที่สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ทั้งด้านราคาและการสร้างความแตกต่าง โดยต้องเข้าใจกิจกรรมเกี่ยวกับตัวสินค้า คือ กิจกรรมภายในองค์กร ประกอบด้วย กิจกรรมหลัก เริ่มตั้งแต่การไหลเข้าของวัตถุดิบ ผ่านกระบวนการผลิตไปจนถึงมือผู้บริโภค และกิจกรรมสนับสนุน เพื่อให้กิจกรรมหลักสามารถดำเนินไปได้ รวมถึงการสร้างคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ในลักษณะการสร้างความแตกต่าง และความได้เปรียบด้านต้นทุน เป็นสิ่งที่ช่วยให้เจ้าของธุรกิจสามารถกำหนดราคา ความแตกต่าง และสร้างสรรค์คุณค่าตัวสินค้าได้ โดยมีโครงสร้างพื้นฐานขององค์กร ประกอบด้วย กิจกรรมการเงินและบัญชี กฎหมาย รัฐบาล และระบบสารสนเทศ ช่วยสนับสนุนเครือข่ายการสร้างคุณค่า ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของทุกองค์กร (Porter, 2008) สำหรับกระบวนการนวัตกรรม คือ 1) สร้างองค์ความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรม หรือเทคโนโลยี เกี่ยวกับนวัตกรรมที่ต้องการสร้างขึ้น 2) การแปลงองค์ความรู้ไปสู่ชิ้นส่วนประกอบ หรือผลิตภัณฑ์ หรือบริการ ที่จับต้องได้ นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม และ 3) กระบวนการและกลยุทธ์การตลาด รวมถึงกลยุทธ์การสร้างความต้องการใหม่ในตลาด และการสนองความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ของตลาดด้วยนวัตกรรมที่ต้องการสร้างขึ้น (Tantayanon, 2017)

5. แบบจำลองธุรกิจ (Business Model Canvas: BMC) (Osterwalder & Pigneur, 2020) ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 9 ช่อง คือ 1) กลุ่มลูกค้า เช่น กลุ่มตามความต้องการ พฤติกรรม พื้นที่หรือรูปแบบสินค้า เป็นต้น 2) คุณค่าของสินค้าและบริการ ตอบสนองความต้องการของลูกค้า แปลกใหม่ มีประสิทธิภาพ

ราคาเหมาะสม ความสะดวกสบาย ออกแบบดี ปรับเปลี่ยนตามความต้องการได้ และมีตราสินค้าชัดเจน

3) ช่องทางการเข้าถึงลูกค้า การซื้อขายและติดต่อสื่อสารตั้งแต่กระบวนการก่อนการขายไปจนถึงหลังการขาย

4) ความสัมพันธ์กับลูกค้า เกิดการบอกต่อ การซื้อซ้ำ นำไปสู่การเป็นลูกค้าประจำ

5) รายรับ ในรูปแบบเครดิตหรือเงินสด

6) รายจ่าย ต้นทุน อาจจำแนกเป็น ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร ต้นทุนผลิต ต้นทุนซื้อ

7) ทรัพยากรหลัก จำแนกเป็นส่วนที่มีอยู่แล้วกับส่วนที่จำเป็นต้องมี

8) กิจกรรมหลัก ช่วยขับเคลื่อนธุรกิจ และ

9) ผู้ร่วมงานหลัก ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำธุรกิจ กระจายความเสี่ยง และประหยัดเวลา

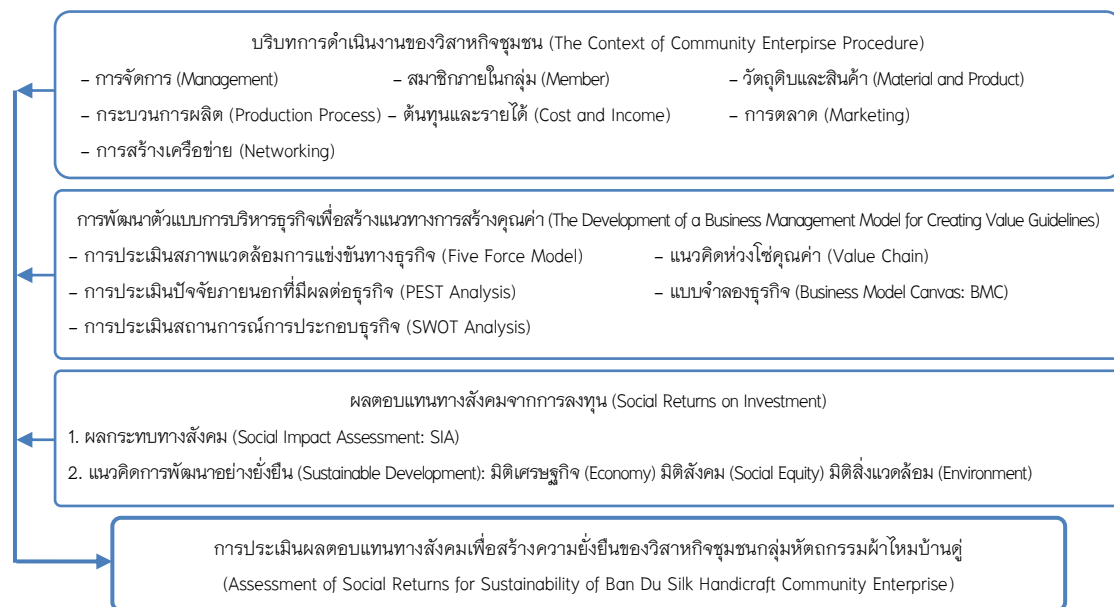
แนวคิดการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development) มุ่งสร้างความสมดุล 3 มิติ คือ 1) มิติเศรษฐกิจ ด้วยการพัฒนาที่มีคุณภาพ มีเสถียรภาพ และกระจายรายได้ 2) มิติสังคม ด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความมั่นคง ศักยภาพ และปรับตัวบนสังคมฐานความรู้ สร้างคุณค่าภูมิปัญญาวัฒนธรรมไทยให้เป็นภูมิคุ้มกันสังคม สร้างความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม 3) มิติสิ่งแวดล้อม ด้วยการสงวนรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี การมีส่วนร่วมและกระจายการใช้ทรัพยากร (Office of the National Economic and Social Development Council, 2004) สำหรับความยั่งยืนของนวัตกรรมสังคม มีขั้นตอนการก่อรูปนวัตกรรมสังคม 6 ขั้นตอน (Murray et al., 2010) คือ 1) ขั้นรวบรวมปัจจัยทั้งหมด เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนวัตกรรม 2) ขั้นการขยายแนวความคิด เชื่อมโยงกับวิธีการ 3) ขั้นนำแนวคิดไปปฏิบัติ เป็นการทำแบบทดลองผิด ถูก ทำให้กระบวนการความคิดแข็งแกร่ง และจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น 4) ขั้นการเกิดแนวคิดเป็นวิธีการทำให้แนวคิดนั้นมีความยั่งยืนในแง่สถานะทางการเงิน การประกอบการวิสาหกิจ และการผลักดันนวัตกรรมให้ก้าวไปข้างหน้า รวมถึงทีมงาน งบประมาณ และทรัพยากร 5) ขั้นการยกระดับของนวัตกรรมตามความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ประกอบสร้างขึ้น และแนวคิดหรือวิธีการจัดการให้เกิดการแพร่กระจายไปเป็นที่ต้องการของตลาด สังคม และเติบโตในกระบวนการนวัตกรรม และ 6) ขั้นการเปลี่ยนเชิงระบบ ถือเป็นขั้นสูงสุดของนวัตกรรมสังคมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทางสังคม รูปแบบของธุรกิจ กฎหมายและข้อกำหนด ข้อมูลและสาธารณูปโภค และความคิดใหม่ โดยกรอบความคิดใหม่ของการออกแบบนวัตกรรม สามารถเปลี่ยนในระดับภาครัฐ ภาคเอกชน การให้ทุนสนับสนุนทางเศรษฐกิจ และระดับครัวเรือน ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นความสัมพันธ์ในระยะยาว

ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (Social Return Investment: SROI) เป็นกรอบการวัดและการบัญชีสำหรับแนวคิดเรื่องมูลค่า โดยพยายามลดความไม่เท่าเทียมกัน ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดี ด้วยการผสมผสานต้นทุนและผลประโยชน์ทางสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจเข้าด้วยกันให้ความสำคัญกับคุณค่ามากกว่าเงิน ใช้เป็นฐานการตัดสินใจ เป็นกรณีศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ และการเงิน ที่ได้รับการพัฒนาจากการบัญชีทางสังคม การวิเคราะห์ต้นทุน และหลักผลประโยชน์ 7 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) การทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลง 3) การเห็นคุณค่าสิ่งสำคัญ 4) รวมเฉพาะสิ่งที่เป็สาระสำคัญ 5) ไม่เรียกร้องมากเกินไป 6) มีความโปร่งใส 7) ตรวจสอบผลลัพธ์ (Lawlor et al., 2009)

สำหรับกรอบการวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคม (Social Impact Assessment: SIA) หรือห่วงโซ่ผลกระทบ (Impact Value Chain) เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ใช้ในการวัดผลสำเร็จโครงการเพื่อสังคม โดยเชื่อมโยงองค์ประกอบ

ตามโมเดลเชิงตรรกะ 5 ส่วน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า หรือปัจจัยขั้นต้น เป็นทรัพยากรที่ใช้ดำเนินงานหรือกิจกรรม 2) กิจกรรม โดยใช้ทรัพยากรทำกิจกรรมให้เกิดผลลัพธ์ 3) ผลผลิต เป็นผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจากกิจกรรม และที่สำคัญ คือ ต้องมีผู้ใช้ที่ยอมรับ 4) ผลลัพธ์ เป็นการนำผลผลิตจากกิจกรรมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับการยอมรับไปใช้ประโยชน์โดยกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ใช้ และ 5) ผลกระทบ เป็นการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมจากผลลัพธ์กิจกรรม ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (Earl et al., 2001; Epstein & Yuthas, 2014; Iswilanon & Phalanurak, 2018)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น คณะวิจัยนำมาประยุกต์สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ดังต่อไปนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Figure 1. Research Framework

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) เป็นวิธีการที่สามารถเสริมต่อกันโดยใช้ผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งอธิบายขยายความและพัฒนาการวิจัยอีกวิธีหนึ่งเพื่อช่วยให้การตอบวัตถุประสงค์หรือคำถามการวิจัยได้ละเอียดชัดเจนมากขึ้น (Creswell, 2009) ด้วยวิธีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และข้อมูลทางการเงิน (Financial Data) (Lawlor et al., 2009) กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัยสำหรับการวิจัยนี้ คือ ชุมชนบ้านดู่ ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรการวิจัย

ประชากรการวิจัย คือ ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านดู่ ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1,009 คน (Strategy and Budget Division, Office of Mueang Pak Municipality, Pak Thong Chai District, Nakhon Ratchasima Province, n.d.) และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน ซึ่งไม่ทราบจำนวน ประชากรที่ชัดเจน จึงทำการเลือกแบบเจาะจง 2 หน่วยงาน คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 กลุ่ม โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน คือ สมาชิกที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ 13 คน 2) ประชาชนรอบข้างวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่และลูกค้า 5 คน 3) กลุ่มผู้สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นตัวแทนภายในหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล และศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 6 จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 23 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview Form) ลักษณะแบบปลายเปิด (Open-End) กำหนดแนวประเด็นคำถามเกี่ยวกับ 1) การดำเนินงานและบริหารจัดการ 2) กระบวนการและขั้นตอนการผลิต 3) แรงผลักดันให้เกิดผลตอบแทนทางสังคมของกลุ่ม 4) ความร่วมมือในชุมชน 5) กลุ่มลูกค้าหลัก 7) แหล่งวัตถุดิบ 8) ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อธุรกิจ 9) สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 10) ผลตอบแทนทางสังคมที่ได้จากกิจกรรมการผลิตผ้าไหม ในปี พ.ศ. 2565 (ต้นทุนทางตรง ต้นทุนทางอ้อม ผลตอบแทนจากการลงทุนด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม) ซึ่งได้นำเสนอรับการพิจารณาและผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา เลขที่ HEC-01-66-038 วันที่ 18 พฤษภาคม 2566

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มจากการติดต่อประสานงานนัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับการสัมภาษณ์กับผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้น จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และจัดส่งให้ผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องล่วงหน้า 1 สัปดาห์ ก่อนลงพื้นที่ และลงพื้นที่ตามกำหนดนัดหมาย ระยะที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล จากนั้นศึกษาดูงานการบริหารจัดการ กระบวนการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าผ้าไหมบ้านดู่ร่วมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นและออกแบบรูปสัญลักษณ์บรรจุภัณฑ์ที่สามารถสร้างเรื่องราวตามรูปแบบวิถีชีวิตของคนทำผ้าไหมบ้านดู่ คณะวิจัยได้แสดงตัวอย่างรูปแบบการทำธุรกิจพร้อมกับให้ผู้เข้าร่วมซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายได้ทดลองสร้างแบบจำลองธุรกิจร่วมกัน และทำการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มผู้รับผลกระทบในพื้นที่ และระยะที่ 2 สัมภาษณ์กลุ่มผู้สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นอิสระ ซึ่งคำตอบจากการสัมภาษณ์เป็นไปตามความคิดและประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละคนในสภาพแวดล้อมที่เป็นส่วนตัว ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกสบายใจและสามารถให้ความเห็นได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากคณะวิจัยได้จัดแบ่งผู้ร่วมวิจัยลงพื้นที่ไปทำการสัมภาษณ์ในบริเวณที่พักผ่อนหน้าบ้านของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ใช้เวลาการสัมภาษณ์ 15-30 นาทีโดยประมาณต่อคน และยุติการสัมภาษณ์เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ต้องการให้สัมภาษณ์

ต่อไป ทั้งนี้ คณะวิจัยได้รับความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์จากทุกคนเป็นอย่างดี ซึ่งใช้เวลาในการสัมภาษณ์ 30 นาทีขึ้นไป ครบถ้วนตามจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

คณะวิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่และสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานและการบริหารจัดการ กระบวนการและขั้นตอนการผลิต ความร่วมมือในชุมชน กลุ่มลูกค้าหลัก และแหล่งวัตถุดิบ สำหรับเครื่องมือการวิเคราะห์ ประกอบด้วย 1) Five Force Model วิเคราะห์แรงผลักดันให้เกิดผลตอบแทนทางสังคมของกลุ่ม 2) PEST Analysis วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อธุรกิจ 3) SWOT Analysis วิเคราะห์สถานการณ์การประกอบธุรกิจ และนำผลวิเคราะห์ที่ได้มาทำการวิเคราะห์ Business Model Canvas (BMC) เพื่อสร้างแบบจำลองธุรกิจ 9 ช่อง

สำหรับข้อมูลการประเมินผลกระทบทางสังคม ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบตามโมเดลเชิงตรรกะ และการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากกิจกรรมกลุ่ม ใช้โปรแกรมพัฒนาเบื้องต้น (Spread Sheet) ของเศรษฐกิจ บัวทอง และคณะ (Buathong et al., 2023) มาใช้ในการวิเคราะห์โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาจากดัชนีชี้วัดสำคัญ 3 ตัวชี้วัด คือ 1) มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ส่วนเพิ่มสุทธิ (Net Present Value: NPV) ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0 หรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างน้อยที่สุดควรมีค่าไม่ต่ำกว่าต้นทุนหรือทรัพยากรที่ลงทุนไป 2) การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (Social Return on investment: SROI) ทุกการลงทุน 1 บาท จะสามารถสร้างผลตอบแทนทางสังคมเป็นเงินกี่บาท และ 3) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) เป็นมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ส่วนเพิ่มสุทธิ (NPV) มีค่าเท่ากับ 0 หรือการเท่าทุน โดยเกณฑ์การพิจารณาว่าโครงการสามารถสร้างผลกระทบได้ก็ต่อเมื่อค่า IRR มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับอัตราคิดลด หรืออัตราดอกเบี้ยตลาด หรืออัตราค่าเสียโอกาสของโครงการเพื่อสังคม (IRR มากกว่าหรือเท่ากับ r) ทั้งนี้ IRR มีหน่วยเป็นร้อยละ (%) ซึ่งการแปลความหมาย คือ โครงการเพื่อสังคมสร้างผลประโยชน์ส่วนเพิ่ม เท่ากับค่า IRR ที่ % ต่อปี หากมีกรณีที่ได้ค่าสูงมาก ควรมีการตรวจสอบข้อมูลและการคำนวณหรือความเป็นไปได้ที่โครงการจะสร้างผลกระทบสูงในระยะเวลานานสั้น หากเป็นกรณีที่มีค่าต่ำ ให้ตรวจสอบการคำนวณและวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผลกระทบของโครงการต่ำ

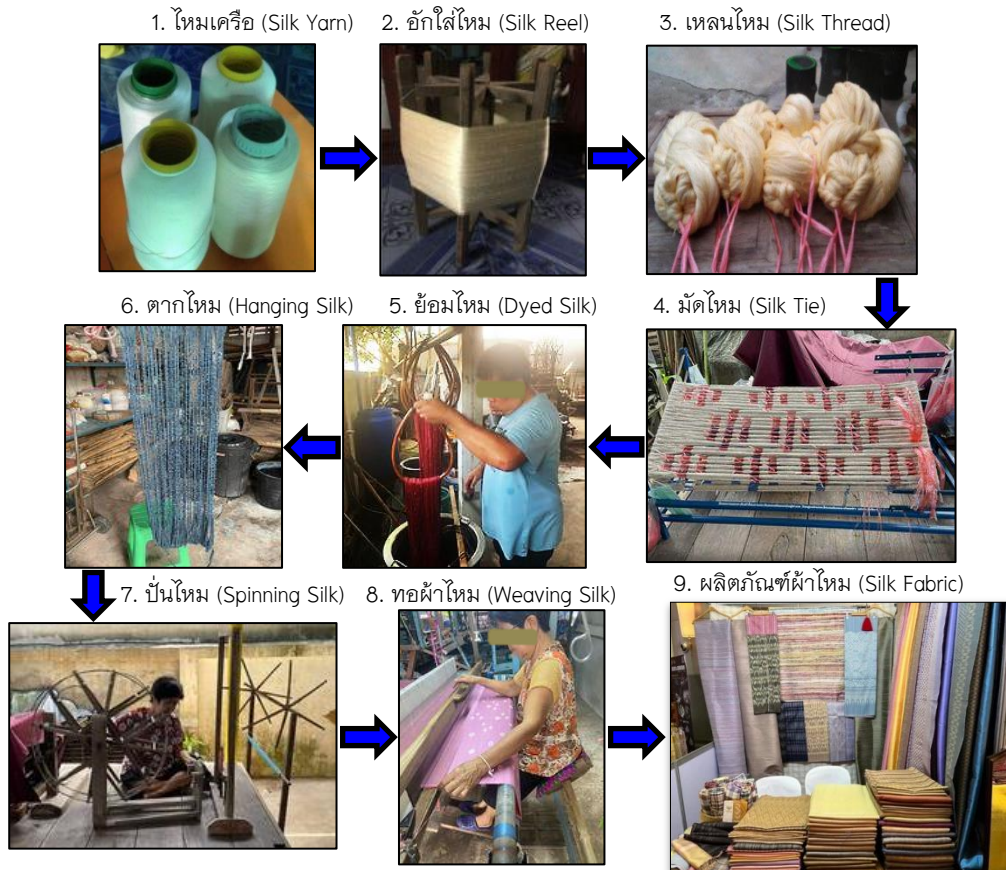
ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม จำแนกผลการวิจัย 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 สภาพการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านคูเป็นวิสาหกิจชุมชน ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีสมาชิกภายในกลุ่ม จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ประธานกลุ่ม 1 คน เป็นผู้ถือหุ้น 100% รองประธานกลุ่ม 1 คน เลขานุการและเหรัญญิก 1 คน สมาชิกฝ่ายจัดซื้อ 2 คน สมาชิกฝ่ายผลิตและแปรรูป 2 คน สมาชิกฝ่ายบรรจุภัณฑ์ 3 คน ร่วมกันดำเนินการผลิตโดยใช้วัตถุดิบ คือ “เส้นไหม” ที่รับซื้อมาจากเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในพื้นที่มาอีกทอดหนึ่ง ซึ่งผ้าไหม

ที่เกิดจากการมัดหมี่และย้อมไหมด้วยสีจากธรรมชาติ เช่น ครั่งคราม เปลือกมังคุด เปลือกมะขามเทศ แก่นฝาง เป็นต้น เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้ผ้าไหมมีลวดลายสวยงาม มันวาว คุณภาพดี และได้รับตราสัญลักษณ์พระราชทาน “นกยูงสีน้ำเงิน” สำหรับจำหน่ายตามความต้องการของลูกค้า

ทั้งนี้ กระบวนการผลิตผ้าไหมที่เกิดจากความเชี่ยวชาญ ใช้เวลานานในการผลิต ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายเป็นเสื้อผ้าสำหรับสวมใส่มีราคาสูงและมีฐานลูกค้าเฉพาะกลุ่ม แสดงดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 กระบวนการผลิตผ้าไหมของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่

Figure 2. Production Process of Ban Du Silk Handicraft Community Enterprise

ที่มา: ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2566 ณ ที่ตั้งกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ ตำบลบ้านดู่ อำเภอปากธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

Source: Photo recorded on 24 June 2023 at Ban Du Silk handicraft Group Location, Ban Du Subdistrict, Pak Thong Chai District, Nakhon Ratchasima Province

จากภาพที่ 2 แสดงกระบวนการผลิตผ้าไหมของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ 9 ขั้นตอน คือ 1) ซื้อมไหมเครือ กิโลกรัมละ 2,300 บาท 2) นำไหมที่ได้ไปกวักใส่ชัก 3) เสริมแล้วปั่นใส่เครื่องเหลนไหม ให้ได้เป็นหัวแบน 4) นำไหมที่ได้ไปมัดเป็นสาย ด้วยเชือกฟาง 5) นำไหมที่มัดแล้วไปย้อมสี การย้อมสีธรรมชาติ

ไหมพอกขาวแล้ว 1 กิโลกรัม น้ำสัทธิรรมชาติ 30 ลิตร นำเส้นไหมย้อมนวดในน้ำสีแล้วบิดหมาด ล้างน้ำ 2-3 ครั้ง ต้มพริกสีและทำความสะอาดเส้นไหม ตรวจสอบคุณภาพ บิดหมาด กระตุก ตากให้แห้ง และเตรียมการทอ 6) ย้อมไหมเสร็จตัดเชือกฟางที่มัดดอกและนำไปตากให้แห้ง 7) ตากไหมเสร็จแล้วนำไปปั่นใส่หลอด 8) ปั่นใส่หลอดเสร็จแล้วนำไปใส่กระสวยทอด้วยมือกับทอด้วยกี่เสร็จ 9) นำผลิตภัณฑ์ผ้าไหมออกจำหน่าย

ประเด็นที่ 2 การประเมินผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ มีดังนี้

1. สภาพแวดล้อมการแข่งขันทางธุรกิจ พบว่า 1) ภาวะการแข่งขันภายในอุตสาหกรรมเดียวกันสูงมาก เนื่องจากการขายสินค้าได้รับความนิยมในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ลูกค้าไม่ต้องเดินทางออกจากบ้านสามารถทำการสั่งซื้อผ้าไหมได้จากทุกที่ ทำให้ผู้ประกอบการหลายคนใช้ช่องทางนี้ขายสินค้าเช่นกัน 2) ผู้แข่งขันรายใหม่มีจำนวนมากเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการขายสินค้าออนไลน์ สามารถทำได้ไม่มีค่าเช่าที่ตั้งเช่นการขายหน้าร้าน ขณะที่ผ้าไหมบ้านดู่มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างและโดดเด่น 3) ร้านค้าส่งผ้าไหมอนุญาตให้ห้างหรือร้านขายของฝากสามารถกำหนดราคาขายให้ต่ำได้ ทำให้ลูกค้าหันไปซื้อสินค้าทดแทน 4) อำนาจต่อรองของผู้ขายปัจจัยการผลิตค่อนข้างต่ำ เนื่องจากผู้ขายผลิตผ้าไหมจำนวนมากทำให้ลูกค้าสามารถต่อรองราคาได้และมีทางเลือกซื้อสินค้ามากขึ้น 5) อำนาจต่อรองของผู้บริโภคสูงเป็นผลจากการมีคู่แข่งจำนวนมากในอุตสาหกรรมเดียวกัน ทำให้ลูกค้ามีทางเลือกมากขึ้น การเข้าถึงข้อมูลทำได้ง่ายขึ้น และการทำโปรโมชั่นทำให้เปลี่ยนใจลูกค้าได้

2. ปัจจัยภายนอกที่มีผลธุรกิจ พบว่า 1) รัฐบาลมีนโยบายเปิดประเทศให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวได้ จึงมองเห็นโอกาสในการกระจายสินค้า โดยนำผ้าไหมกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ไปวางจำหน่ายยังแหล่งท่องเที่ยว 2) วัตถุดิบบางอย่างมีราคาสูงขึ้น เช่น เส้นไหม มีราคาที่แพงขึ้น เป็นต้น 3) กลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยทำงานขึ้นไป จึงมีกำลังซื้อสินค้าที่จำหน่าย 4) การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดอุปสรรคกับผู้ดูแลการตลาดออนไลน์ เนื่องจากเป็นเพียงชาวบ้านธรรมดาที่มีความรู้และการเข้าถึงเทคโนโลยีน้อย

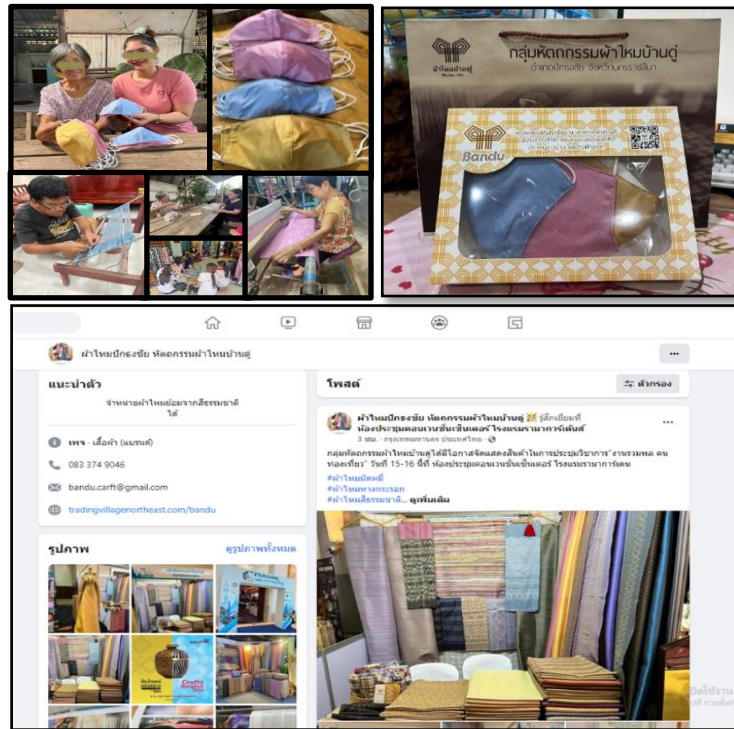
3. สถานการณ์การประกอบธุรกิจ พบว่า 1) จุดแข็งมี 7 ข้อ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ วิสาหกิจมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่น มีลวดลายที่มีเอกลักษณ์ ผ้าไหมมีความละเอียดและคุณภาพสูง สีไม่ตก มีการพัฒนาออกแบบลวดลายผ้าไหมใหม่และไม่ซ้ำกับลวดลายของกลุ่มผ้าไหมอื่น 2) จุดอ่อนมี 4 ข้อ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ การผลิตผ้าไหมไม่สามารถผลิตได้จำนวนมาก เนื่องจากเป็นสินค้าที่ทอด้วยมือ ต้องใช้เวลาการผลิตค่อนข้างนาน และขาดคนรุ่นใหม่ในการสืบทอด โดยเฉพาะคนทอผ้า 3) โอกาส มี 6 ข้อ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ปัจจุบันคนนิยมใช้บริการสั่งซื้อสินค้าบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในรูปแบบออนไลน์จำนวนมาก ทำให้ธุรกิจมีโอกาสสร้างยอดขายได้เพิ่มมากขึ้น และรัฐส่งเสริมการเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม 4) อุปสรรคมี 9 ข้อ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ คนรุ่นใหม่มีรสนิยมแต่งกายชุดผ้าไหมค่อนข้างน้อย และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส (โควิด-19) ทำให้คนส่วนมากตกงานไม่มีรายได้ จึงยากต่อการขายมากขึ้น

การพัฒนาตัวแบบของการบริหารธุรกิจเพื่อสร้างแนวทางการสร้างคุณค่า (Value creation) วิสาหกิจชุมชน แสดงดังภาพที่ 3

คู่ค้า แหล่งวัตถุดิบ (Key Partners: KP)	กิจกรรมสำคัญของธุรกิจ (Key Activities: KA)	คุณค่าสำคัญที่ส่งมอบให้ลูกค้า (Value Propositions: VP)	การดูแลรักษาลูกค้าเดิม (Customer Relationships: CR)	กลุ่มลูกค้า (Customer Segments: CS)
แหล่งวัตถุดิบ: เส้นไหมจากคนในชุมชน (Sources of raw materials: Silk threads from local community members) แหล่งผลิต: กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ (Production base: Ban Du silk community enterprise) การตลาด: ศูนย์จำหน่ายสินค้าโอท็อป ร้านผ้าไหมปักธงชัย, ศูนย์วัฒนธรรมผ้าไหมปักธงชัย, ช่องทางการตลาดออนไลน์ (Marketing: Otop product distribution center, Pakthongchai silk weaving shop, Ban Du cultural silk center, Online marketing channels)	แบบดั้งเดิม (Offline) (Original) (Offline) Format) – จัดแสดงและจำหน่ายสินค้า (Product showcasing and distribution) – การพัฒนาเศษผ้าเหลือทิ้งให้เป็นสินค้าใหม่ (Development of leftover fabric waste into new products) ทรัพยากรหลักที่สำคัญธุรกิจ (Key Resources: KR) – เงินทุน: เงินลงทุน (Finance: Funding) – วัตถุดิบ: เส้นไหมธรรมชาติ (Raw materials: Natural silk threads) – เครื่องจักร: หูกทอผ้า (Machinery: Weaving looms) – แรงงาน: สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ (Labor: Members of the Ban Du silk handicraft community enterprise)	– ผ้าไหมเนืองงามทอมือมีคุณภาพ (Beautiful handwoven silk fabric of high quality) – ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าไหม (Products made from silk fabric scraps) – ผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์ (Unique cultural identity Isan silk) – ผลิตภัณฑ์ที่มาจากการทำงาน (Handcrafted products) – การผลิตแบบลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmentally friendly production methods) – ผลิตภัณฑ์ที่สร้างงานสร้างอาชีพให้คนในชุมชน (Products that create jobs and livelihoods for community members) – ผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบธรรมชาติในท้องถิ่น (Products made from local natural materials)	– ติดต่อลูกค้าและให้คำแนะนำสม่ำเสมอ (Maintain regular communication with customers and consistently provide advice) – ดูแลลูกค้าประหนึ่งคนพิเศษ (Care for each customer as an individual) – สังเกตพฤติกรรมความชอบ ความนิยม และการซื้อสินค้า (Observe customer purchasing behaviors to understand their preferences and interests) ช่องทางจัดจำหน่ายการเข้าถึง (Channels: CH) Offline: ผ้าไหมปักธงชัย หัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ (Offline: Pakthongchai Silk Weaving, Ban Du silk handicraft community enterprise) Facebook: ผ้าไหมปักธงชัย หัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ (Facebook: Pakthongchai Silk Weaving, Ban Du silk handicraft community enterprise) Line: RINBANDU Instagram: banduthaisilk2000	– ลูกค้าที่อยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมาย (Target customers within the local area) – ลูกค้าทุกเพศ ทุกวัย (Customers of all genders and ages) – ลูกค้าทั่วไปที่อยู่ในช่วงวัยทำงานและวัยสูงอายุขึ้นไป (The majority of general customers are typically in the working age range and older)
ต้นทุนในการทำธุรกิจทั้งหมด (Cost Structure: CS)		รายได้หลักของธุรกิจ (Revenue Streams: RS)		
– ค่าแรงงาน (Labour Cost) – ค่าสาธารณูปโภค (Utilities Expense) – ค่าเครื่องผลิต เครื่องจักร (Machine Cost) – ค่าเดินทาง (Travelling Expense)		– ค่าวัตถุดิบ (Material Cost) – ค่าขนส่ง (Shipping Cost) – การขายผ้าไหมทั้งทางตรงและช่องทางออนไลน์ (Directly and Online Silk Selling) – กำไรจากการขายผ้าไหม (Selling Silk Profit)		

ภาพที่ 3 ตัวแบบการบริหารธุรกิจเพื่อสร้างแนวทางการสร้างคุณค่า
สำหรับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่

Figure 3. The Development of a Business Management Model for Creating Value Guidelines



ภาพที่ 4 ตัวอย่างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ นวัตกรรมทางสังคม และช่องทางการตลาดสมัยใหม่ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่

Figure 4. Examples of Innovations in product and packaging, social innovations, and modern marketing channels of the Ban Du Silk Handicraft Community Enterprise

ที่มา: ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2566 ณ ร้านจำหน่ายหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ ตำบลบ้านดู่ อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดนครราชสีมา

Source: Photo recorded on 8 July 2023 at Ban Du Silk handicraft Shop, Ban Du Subdistrict, Pak Thong Chai District, Nakhon Ratchasima Province

จากภาพที่ 3 และภาพที่ 4 แสดงภาพรวมตัวอย่างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าไหมทิ้งแล้ว ซึ่งพัฒนาการออกแบบด้วยการพิมพ์ลายกล่องเป็นลวดลายแบบไทย คล้ายลายผ้าไหมสำหรับบรรจุภัณฑ์แบบกล่องและสร้างเรื่องราวลงบนกล่องด้านหลังเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และสร้างช่องทางการตลาดสมัยใหม่บนเว็บไซต์ที่ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่า “Facebook” เกิดจากการสังเคราะห์ตัวแบบการบริหารธุรกิจเพื่อสร้างแนวทางการสร้างคุณค่าของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ จำนวน 9 ด้าน คือ คู่ค้า แหล่งวัตถุดิบ (KP) กิจกรรมสำคัญหลักของธุรกิจ (KA) คุณค่าสิ่งสำคัญที่มอบให้ลูกค้า (VP) การดูแลรักษาลูกค้าเดิม (CR) ทรัพยากรหลักที่สำคัญของธุรกิจ (KR) ช่องทางการจัดจำหน่ายการเข้าถึง (CH) ต้นทุนในการทำธุรกิจทั้งหมด และ รายได้หลักของธุรกิจ

การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI) แสดงผลการวิจัย 4 ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ต้นทุน (งบประมาณจ่ายลงทุนและสมมติฐานทางการเงิน) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ แสดงดังตารางที่ 1 ถึงตารางที่ 4

ตารางที่ 1 งบลงทุน (เริ่มแรก) (หน่วย: บาท)

Table 1. Initial investment (Unit: Baht)

ลำดับ (Number)	รายการ (Item)	มูลค่าสินทรัพย์ (Asset Value)	ส่วนของผู้เจ้าของ (Owner's Inquiry)	หนี้สิน (Debt)
1	ที่ดิน (Land)	1,000,000	800,000	200,000
2	อาคาร (Building)	50,000	10,000	40,000
3	อุปกรณ์ (Equipment)	80,000	80,000	
4	สินค้าคงเหลือ: วัตถุดิบ (Inventory: Raw Materials)	50,000	50,000	
5	สินค้าคงเหลือ: สินค้าสำเร็จรูป (Inventory: Finished Products)	30,000	30,000	
6	สินค้าคงเหลือ: ระหว่างผลิต (Inventory: Work in Progress)	20,000	20,000	
7	เงินสด (เงินทุนหมุนเวียน) Cash (Working Capital)	100,000	20,000	80,000
8	ยานพาหนะ (สินทรัพย์ถาวร) (Vehicles (Fixed Assets))	170,000	40,000	130,000
โครงสร้างทางการเงิน (บาท) (Financial Structure (Baht))		1,500,000	1,050,000	450,000
โครงสร้างทางการเงิน (ร้อยละ) (Financial Structure (Percentage))		-	70%	30%

จากตารางที่ 1 พบว่า งบลงทุน (เริ่มแรก) มีมูลค่าทรัพย์สินที่เป็นโครงสร้างทางการเงินรวม 1,500,000 บาท ส่วนของผู้เจ้าของที่เป็นโครงสร้างทางการเงินรวม 1,050,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 70 และหนี้สินที่เป็นโครงสร้างทางการเงินรวม 450,000 บาท และร้อยละ 30

ตารางที่ 2 การประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิต (หน่วย: บาท)

Table 2. Estimation of Production Costs (Unit: Baht)

ค่าใช้จ่ายในการผลิต	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	
(Cost of production)	(First Year)	(Second Year)	(Third Year)	(Forth Year)	(Fifth Year)	
- ค่าแรงงาน (Labour Cost)	49,500	49,500	49,500	49,500	49,500	
- ค่าสาธารณูปโภค (Utilities Expense)	3,600	3,708	3,819.24	3,933.82	4,051.83	
- ค่าเสื่อมราคาอาคาร (Depreciation Expense for Building)	1,250	1,250	1,250	1,250	1,250	20 ปี (20 Year)
- ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ (Depreciation Expense for Equipment)	8,000	8,000	8,000	8,000	8,000	10 ปี (10 Year)
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต (Total production costs)	62,350	62,458	62,569.24	62,683.82	62,801.83	

จากตารางที่ 2 พบว่า รวมการประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิต ปีที่ 1 เท่ากับ 62,350 บาท ปีที่ 2 เท่ากับ 62,458 บาท ปีที่ 3 เท่ากับ 62,569.24 ปีที่ 4 เท่ากับ 62,683.82 และปีที่ 5 เท่ากับ 62,801.83 บาท

ตารางที่ 3 การประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (หน่วย: บาท)

Table 3. Estimation of Operating Expense (Unit: Baht)

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Expense)	ปีที่ 1 (First Year)	ปีที่ 2 (Second Year)	ปีที่ 3 (Third Year)	ปีที่ 4 (Forth Year)	ปีที่ 5 (Fifth Year)
- เงินเดือน (Salary)	36,000	36,000	36,000	36,000	36,000
- ค่าสาธารณูปโภค (Utilities Expense)	2,400	2,472	2,546.16	2,622.54	2,701.22
- ค่าเสื่อมราคาอาคาร (Depreciation Expense for Building)	1,250	1,250	1,250	1,250	1,250
- ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ (Depreciation expense for equipment)	11,333.33	11,333.33	11,333.33	11,333.33	11,333.33
- ค่าน้ำมัน (Gasoline Price)	24,000	24,720	25,461.60	26,225.45	27,012.21
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Total Operating Expense)	120,000	123,600	127,308	131,127.24	135,061.06

จากตารางที่ 3 พบว่า รวมการประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปีที่ 1 เท่ากับ 120,000 บาท ปีที่ 2 เท่ากับ 123,600 บาท ปีที่ 3 เท่ากับ 127,300 บาท ปีที่ 4 เท่ากับ 131,127.24 บาท และปีที่ 5 เท่ากับ 135,061.06 บาท

ตารางที่ 4 การประมาณการยอดขายรายปี (หน่วย: บาท)

Table 4. Estimation of Annual Sale Volume (Unit: Baht)

ปีที่ (Year)	ปีที่ 1 (First Year)	ปีที่ 2 (Second Year)	ปีที่ 3 (Third Year)	ปีที่ 4 (Forth Year)	ปีที่ 5 (Fifth Year)
รายได้รวม (Total Income)	1,042,500	1,094,625	1,149,356.25	1,206,824.06	1,267,165.27

จากตารางที่ 4 พบว่า รายได้รวม ปีที่ 1 เท่ากับ 1,042,500 บาท ปีที่ 2 เท่ากับ 1,094,625 บาท ปีที่ 3 เท่ากับ 1,149,356.25 บาท ปีที่ 4 เท่ากับ 1,206,824.06 บาท และปีที่ 5 เท่ากับ 1,267,165.27 บาท

ประเด็นที่ 2 ตัวชี้วัดความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ 2 ข้อ ดังนี้

1. เกิดอาชีพและรายได้ภายในชุมชน โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จเชิงปริมาณ คือ 1) มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายผลิตภัณฑ์ใหม่ 2) คนในชุมชนมีอาชีพเพิ่มขึ้น ชาวบ้านมีรายได้เสริมและมีกิจกรรมเวลาว่างอย่างต่อเนื่อง

2. เกิดการเห็นคุณค่าของการทำผลิตภัณฑ์ใหม่มากยิ่งขึ้น โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จเชิงปริมาณ คือ การนำเศษผ้าไหมปลายไม้ที่เหลือจากการจำหน่ายมาเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ และเชิงคุณภาพ คือ เศษผ้าไหมปลายไม้ที่เหลือจากการจำหน่ายสามารถเพิ่มมูลค่า และลดต้นทุนการผลิต

ประเด็นที่ 3 ผลกระทบทางสังคมของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ มีดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 1) โครงการพัฒนาส่งเสริมให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม 2) เงินลงทุน 1,500,000 บาท 3) นักวิจัยและผู้มีส่วนได้เสีย 4) องค์ความรู้ศาสตร์ด้านบริหารธุรกิจ

2. กิจกรรม (Activities) ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม 2) การพัฒนาตัวแบบของการบริหารธุรกิจเพื่อสร้างแนวทางการสร้างคุณค่า (Value creation) วิสาหกิจชุมชน 3) การศึกษาประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI)

3. ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย 1) เกิดนวัตกรรมชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชนจากกิจกรรมสามารถดัดแปลงสร้างรายได้ให้ชุมชน 2) การสร้างการเปลี่ยนแปลงจากผลิตภัณฑ์ชุมชนวิสาหกิจ

4. ผู้รับผลประโยชน์ (User) ประกอบด้วย 1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ 2) ประชาชนในชุมชนมีงานทำ เกิดการสร้างรายได้ 3) ประเทศมีวิสาหกิจที่รับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้น 4) เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้เรียน เนื่องจากการบูรณาการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการ

5. ผลลัพธ์ (Outcome) ประกอบด้วย 1) เกิดวิสาหกิจเพื่อสังคมใหม่ ที่สร้างแนวคิดการบริหารงานภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้เกิดผลลัพธ์ต่อปัญหาสังคมที่ดีขึ้น และทำให้วิสาหกิจเกิดความยั่งยืน

6. ผลกระทบ (Impact) จำแนกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านสังคม คือ 1) เกิดองค์ความรู้และแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นระบบภายในชุมชนมากขึ้น 2) คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น 3) วัฒนธรรมท้องถิ่นได้รับการอนุรักษ์สืบทอดอย่างยั่งยืน 4) เกิดการบูรณาการทำงานร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชน 5) ชุมชนมีความเข้มแข็ง

ด้านเศรษฐกิจ คือ สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น สำหรับกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่มีรายได้จากการผลิตสินค้าใหม่ และสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

ด้านสิ่งแวดล้อม คือ กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่สามารถลดต้นทุนการผลิตโดยนำเศษผ้าไหมมาผลิตสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่ 4 การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่

Table 5. The Estimation of Social Returns on Investment of Ban Du Silk Handicraft community Enterprise

เกณฑ์การประเมิน (Evaluation Criteria)	ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (Social Returns on Investment: SROI)
มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์สุทธิ (NPV) (Net Profit Value (NPV))	2,450,594.38 บาท (Bath)
อัตราส่วนของผลตอบแทนทางสังคม (SROI) (Social Return on Investment Ratio (SROI))	2.04%
อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) (Internal Rate of Return (IRR))	124.70%

จากตารางที่ 5 พบว่า หากมีการพัฒนาตามตัวแบบการบริหารธุรกิจ จะทำให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ สามารถสร้างผลกระทบแก่สังคมเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) หรือมูลค่าผลประโยชน์สุทธิ ณ ปีฐาน 2565 จำนวน 2,450,594.38 บาท โดยมีดัชนีชี้วัดผลตอบแทนทางสังคม (SROI) เท่ากับ 2.04 เท่า กล่าวคือ หากมีการลงทุนไป 1 บาท ได้ผลตอบแทนต่อสังคม 2.04 บาท และอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) มีค่าเท่ากับ 124.70% ซึ่งมีความมากกว่าอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด แสดงว่าโครงการวิจัย ณ ปีฐาน 2565 นี้ สร้างความคุ้มค่าในการลงทุนและเกิดผลประโยชน์ต่อสังคม

อภิปรายผล

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ มีการพัฒนาการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพิ่มมากขึ้น และต่อเนื่อง ขณะที่ผลิตภัณฑ์ยังมีการบวนการผลิตแบบดั้งเดิมตามกรรมวิธีการย้อมสีจากธรรมชาติ ตามความนิยมที่ผสมผสานกับความเชี่ยวชาญของผู้ทอ ทำให้ผ้าไหมบ้านดู่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทรงคุณค่า และเมื่อสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้กิจการต้องปรับตัวแบบคู่ขนานตามกระแสเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตต่อไป ดังที่ ณัฐพนธ์ สกุลพงษ์ (Sakunpong, 2022) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไว้ คือ ต้องเป็นการพึ่งพาตนเองของคนในชุมชน ชุมชนเป็นรากฐานที่สำคัญของการทำวิสาหกิจ การปรับปรุงชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จะต้องมาจากพลังทางปัญญา พลังความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้บนพื้นฐานความรู้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชนมากมาย

นำมาบริหารจัดการให้สอดคล้องกับศักยภาพในการบริหารจัดการองค์กรชุมชนโดยเชื่อมโยงการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนนำไปสู่การแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป ซึ่งงานวิจัยของณรงค์กร เจียมจิตร (Jaimjit, 2023) พบว่า วิสาหกิจจะต้องมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เช่น โครงสร้าง กลยุทธ์ ระบบ รูปแบบ บุคลากร ทักษะ และค่านิยมร่วม เป็นต้น นั่นคือ มีจำนวนบุคลากรที่เหมาะสมกับขนาดของวิสาหกิจชุมชน รวมถึงกลยุทธ์และรูปแบบการบริหารงานที่อิงกับวิถีชุมชนอย่างกลมกลืน นอกจากนี้ ณรงค์กร เจียมจิตร (Jaimjit, 2023) ได้เสนอให้วิสาหกิจชุมชนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมจากการมีอยู่ของวิสาหกิจชุมชน โดยมีแผนรองรับเพื่อลดความขัดแย้ง การก่อความรบกวน และสนับสนุนให้เกิดความเป็นธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนได้

การพัฒนาตัวแบบการบริหารธุรกิจในงานวิจัยนี้ มีรูปแบบการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น การนำเศษปลายผ้าไหมมาผลิตสินค้าตามยุคสมัย แบบขึ้นเล็ก ซื่อซายง่าย คู่แข่งน้อย และให้การสนับสนุนคนในชุมชนด้วยการสอนงาน การให้ชิ้นงานไปทำ การรับซื้อ สามารถช่วยเหลือคนที่อาจไม่ได้มีทักษะการตัดเย็บผ้าไหม แต่สามารถทำชิ้นงานที่ไม่ได้ใช้ความชำนาญมากนักพัฒนาเป็นสินค้าเพื่อจำหน่ายอย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามกลุ่มลูกค้าได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อนุรักษ์ บันทิต (Banthit, 2023) คือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตน้ำแร่ธรรมชาติมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และสร้างความแตกต่างตามยุคสมัยใหม่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์ชาย ลิกษา และคณะ (Sikkha et al., 2023) ที่ระบุถึงสถานการณ์ปัจจุบันที่มีผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจและการเลิกจ้างงาน โดยการส่งเสริมอาชีพ การแปรรูปผ้าที่หลากหลาย จะสามารถสร้างรายได้เสริมและรายได้หลักให้กับผู้ว่างงานในชุมชนได้ ดังนั้น การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมและยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลผลิตภาพและการมีงานที่เหมาะสมกับทุกคน คือ การที่วิสาหกิจชุมชนมุ่งเน้นการสร้างอาชีพสำหรับสมาชิกที่เป็นคนในชุมชนเป็นหลัก มีการคัดสรรบุคลากรตามตำแหน่งและรวมถึงการฝึกอบรมเพิ่มทักษะฝีมือที่ส่งต่อให้ลูกหลานได้สืบทอดต่อไปในอนาคต (Banthit, 2023)

ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน สามารถสร้างความคุ้มค่าในการลงทุนและเกิดผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้กับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของพรพิมล อริยะวงษ์ (Ariyawong, 2021) ที่พบว่า ผลลัพธ์กิจกรรมกลุ่มย่อยก่อให้เกิดผลตอบแทนทางสังคมที่น้อยกว่ามูลค่าลงทุนตั้งต้น กล่าวคือ ผลประกอบการได้ผลขาดทุนหรือไม่ทำให้เกิดมูลค่าทางสังคมเพิ่มขึ้น ซึ่งควรได้รับการพัฒนาและปรับปรุงในจุดบกพร่อง โดยได้เสนอแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ การผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด การเงิน การบัญชี การสนับสนุนจากภาครัฐ และการจัดการองค์ความรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ อัตราผลตอบแทนการลงทุนที่ผันแปรตามระยะเวลาที่เปลี่ยนไป ทำให้ผลประโยชน์หรือมูลค่าทางการเงินของกิจการจะเพิ่มมากขึ้นต่อไปในอนาคตได้อีกด้วย ซึ่งในงานวิจัยของผกาภาศ บุตรสาลี (Butsalee, 2022) ได้อธิบายถึงอัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือการวิเคราะห์งบการเงิน ทำให้มองเห็นภาพรวมการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกและความสามารถในการทำกำไรเชิงเปรียบเทียบได้ง่ายขึ้น รวมถึงการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจของผู้นำกลุ่มได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผลลัพธ์และผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนที่ประเมินได้ในการวิจัยนี้ เป็นการคำนวณและประเมินเฉพาะข้อมูลที่สามารถวัดค่าได้ และเป็นมูลค่าที่ได้ ณ ช่วงเวลา ที่ทำการประเมินหรือมูลค่าปัจจุบันเท่านั้น ซึ่งยังมีมูลค่าที่เกิดจากโครงการ เช่น ความสุข ทัศนคติในตนเอง ความอบอุ่นของครอบครัว การได้รับการยอมรับในชุมชน เป็นต้น ที่ไม่สามารถวัดได้ และไม่ได้นำมาคำนวณ รวมถึงมูลค่าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือในระยะยาว

2. การประเมินผลลัพธ์และผลตอบแทนทางสังคมในการวิจัยนี้ เป็นเครื่องมือการจัดการที่มุ่งให้เกิดการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการร่วมมือระหว่างชุมชนกับหน่วยงานที่ดำเนินโครงการ การตรวจสอบผลการดำเนินการและการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนร่วมกัน ดังนั้น จึงควรมุ่งเน้นการสื่อสารต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน การแสวงหาความร่วมมือพัฒนาโครงการเพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าต่อสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปขยายผลโดยการทำการวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยกระบวนการทางเทคโนโลยี และสร้างนวัตกรรมการผลิตให้กับวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้การผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ให้กับองค์กรในระยะยาว

การนำไปใช้

การประเมินผลตอบแทนทางสังคมเพื่อสร้างความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านคู สามารถนำไปใช้สร้างประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคม 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการตัดสินใจและบริหารทรัพยากร โดยใช้ผลการประเมินกำหนดทิศทางการพัฒนาและขยายกิจการวิสาหกิจชุมชน และใช้ข้อมูลเพื่อการจัดการทรัพยากรบุคคล เงินทุน และวัสดุอุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ รองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทสังคมโลก

2. ด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์และการตลาด โดยแสดงให้เห็นถึงผลกระทบทางสังคมที่วิสาหกิจชุมชนสร้างขึ้น เพื่อสร้างสรรคภาพลักษณ์ที่ดีและดึงดูดลูกค้า และใช้ผลประเมินสร้างความเชื่อมั่นให้กับกลุ่มผู้บริโภคและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในคุณค่าของผลิตภัณฑ์และบริการจากวิสาหกิจชุมชน

3. ด้านการระดมทุนและการเงิน โดยผลการประเมินผลตอบแทนทางสังคม สามารถดึงดูดนักลงทุนที่สนใจ และใช้ข้อมูลเพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

4. ด้านการพัฒนาชุมชน โดยใช้ข้อมูลวิเคราะห์ช่องทางแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้เกิดการสร้างงาน การพัฒนาฝีมือแรงงานในชุมชน ส่งผลให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้และคุณภาพชีวิตดีขึ้นอย่างยั่งยืน

5. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ โดยใช้ข้อมูลจากผลประเมินเพื่อปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์และบริการสนองตอบความต้องการของตลาดและผู้บริโภค และใช้ข้อมูลเพื่อระบุโอกาสในการพัฒนาโครงการและผลิตภัณฑ์ที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการวิจัยงบประมาณรายได้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
อีสาน นครราชสีมา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

เอกสารอ้างอิง

- Ariyawong, P. (2021). The Social Return of Investment (SROI) Evaluation for Sustainable Development of Loom Weaving of Western Lai Hin, Koh Kha District, Lampang. *Journal of Public Administration and Politics*, 10(2), 147–166.
- Bangkok Business. (2019, August, 17). Push 'Pak Thong Chai Silk' as a GI Korat product. Bangkokbiznes. <https://www.bangkokbiznews.com/business/844214>
- Banthit, A. (2023). *Factors Contributing to Success of Mineral Water Production Community Enterprises* [Master's Independent Study]. ThaiLIS.
- Buathong, S., Panicharoen, B., Chanjam, C., & Luding, N. (2023). *Manual and criteria for social outcome analysis (SIA) and social returns from Investment (SROI) for sustainable business operations (ESG)*. College of Development Sciences Puey Ungphakorn.
- Butsalee, P. (2022). Analysis of Costs, Returns and Financial Ratios from Mudmee Silk Weaving of Ban Mapsamor Community, Mueang District, Buriram Province. *NRRU Community Research Journal*, 16(3), 111–123. DOI: <https://doi.org/10.14456/nrru-rdi.2022.49>
- Certo, S. C., & Peter, J. P. (1991). *Strategic management: Concept and application* (2nd ed.). McGraw–Hill.
- Chaloryou, S. (2021). *Agenda Setting and Policy Formation of the Map Ta Phut Social Enterprise Policy* [Doctoral dissertation, Rangsit University]. ThaiLIS.
- Creswell, J. W. (2009). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches* (3rd ed.). Sage.
- Earl, S., Carden, R., & Smutylo, T. (2001). *Outcome Mapping: building learning and reflection into development programs*. International Development Research Centre.
- Epstein, M. J., & Yuthas, K. (2014). *Measuring and Improving Social Impacts*. Berrett-Koehler Publishers.
- Iswilanon, S., & Phalanurak, P. (2018). *Managing research towards results and impacts: concepts and case studies*. National Institute of Thinking.
- Jaimjit, N. (2023). *Factors Contributing to Success of Cotton Cloth Product Community Enterprises in Chiang Mai Province* [Master's Independent Study]. ThaiLIS.
- Johnson, G., Whittington, R., & Scholes, K. (2009). *Exploring Corporate Strategy: Text and Cases* (7th ed.). Prentice Hall.
- Kanchanawisut, J. (2015). *Community enterprise path for career development and self-reliance*. Min Service Supply.

- Lawlor, E., Neitzert, E., Nicholls, J., Goodspeed, T. (2009). *A guide to Social Return on Investment*. Cabinet Office, Office of the Third Sector. https://neweconomics.org/uploads/files/aff3779953c5b88d53_cpm6v3v71.pdf
- Murray, R., Caulier-Grice, J., & Mulgan, G. (2010). *The open book of social innovation* (Vol. 24). Nesta.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2004). *Manual for preparing indicators for sustainable development in Thailand*. Office of the National Economic and Social Development Council.
- Osterwalder, A., & Pigneur, Y. (2020). *Business Model Generation*. John Wiley & Sons.
- Pochanukul Suzuki, P. (2005). *Natural Resources and Environmental Economics, Unit 6*. Thammasat Open University Press.
- Porter, M. F. (1980). *Competitive Strategic Technique for Analyzing Industrial And Competitors*. Free Press.
- Porter, M. E. (2008). *Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance*. Simon and Schuster.
- Regulations of the Prime Minister's Office Concerning the promotion of national social enterprises 2011. (2011, May 18). *Government Gazette*. No. 128 Special Section 55 D. page 1–4.
- Sakunpong, N. (2022). *Operational Model of Community Enterprise Networks under the Sustainable Development Concept in Chiang Mai* [Master's thesis]. Communities in DSpace. <http://ir.mju.ac.th/dspace/bitstream/123456789/918/1/6301333006.pdf>
- Sikkha, S., Suwanthada, P., & Chantaduang, T. (2023). *Raising the level of hand-woven silk Ban Huai Sai Silk Weaving Group Maha Sarakham Province to the world*. Technology Clinic, Mahasarakham University.
- Social Enterprise Promotion Office, Community Development Department. (2002). *Basic knowledge about the One Subdistrict One Product Project*. A.T.N Production.
- Strategy and Budget Division, Office of Mueang Pak Municipality, Pak Thong Chai District, Nakhon Ratchasima Province. (n.d.). *Local gold development plan (2023–2027)*. https://www.muangpak1.com/attachments/view/?attach_id=349678
- Tantayanon, R. (2017, April 25). *Social Entrepreneur and innovation for society*. Bangkok Business. <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/641032>
- The Queen Sirikit Department of Sericulture. (2022). *Government operational plan for a period of 5 years (2023–2027)*. <https://qsds.go.th/wp-content/uploads/2023/01/Plan-5-Year2566-2570.pdf>
- Yodkaew, P. (2022). Creative economy concept and creative product development of Lao Khrang ethnic group in Nakhon Pathom Province. In *The 14th NPRU National Academic Conference* (pp. 2873–2886). https://dept.npru.ac.th/conference14/data/files/14_NPRU_Full_Paper_Online_final.pdf

บทความวิจัย (ภาษาไทย)/ Research Article (Thai)

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

The Causal Relationships among Competencies, Innovativeness, and Competitive Advantages Affecting the Performance of Smart Farmers in Nakhon Ratchasima, Thailand

อิศริย์ เดชตานนท์^{1*}, เอกรัตน์ เอกศาสตร์², สุธาสินี โพธิ์ชาธาร³, สุธานันท์ โพธิ์ชาธาร⁴

Isari Dejtanon^{1*}, Ekarat Ekasart², Suthasinee Pochatan³, Suthanun Pochatan⁴

^{1*} นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

^{1*} Doctoral Student, Doctor of Business Administration Program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

^{2,4} รองศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

^{2,4} Associate Professor Dr., Faculty of Management Science, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

³ Assistant Professor Dr., Faculty of Management Science, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

E-mail address (Corresponding author): ^{1*}isari.d@nrru.ac.th; (Authors): ²ekarat.ekasart@gmail.com, ³suthasinee.p@nrru.ac.th,

⁴suthanun.p@nrru.ac.th

รับบทความ: 5 มีนาคม 2567/ ปรับแก้ไข: 26 พฤษภาคม 2567/ ตอรับบทความ: 29 พฤษภาคม 2567

Received: 5 March 2024/ Revised: 26 May 2024/ Accepted: 29 May 2024

Abstract

Background and Objective: Business operations require innovation to raise the competitiveness of entrepreneurs. Therefore, this research aims to study importance and causal relationships between competencies, innovation capabilities, and competitive advantages that affect operating results. Additional, the study seek to create strategies for promoting and developing smart farmers in Nakhon Ratchasima Province.

Methodology: Mixed methods research, a sample size of 400 people was determined through multistage random sampling and a target group of 15 people selected through purposive sampling by using a closed-ended questionnaire with an index of consistency between the questions and the entire objective of 0.96. Field data were collected, distributed, and received back directly. Drafting strategy, organizing a strategy critique workshop, and data analysis were conducted by mean, standard deviation, structural equation analysis, hypothesis testing, SWOT Analysis, and TOWS Matrix.

Results: 1) Smart farmers value innovation capabilities and competitive advantage. 2) Competencies directly and positively influence on innovation ability and competitive advantage. Innovation capabilities has a positive direct impact on the performance of smart farmers. Competitive advantage has a positive direct influence on the performance of smart farmers. Competencies have a positive indirect influence on the performance of smart farmers through innovation capabilities and competitive advantage. 3) Strategies of escalating the performance of smart farmers, Nakhon Ratchasima Province has 2 strategies: strategy for developing innovation competencies for smart farmers; and strategies for developing competency and competitiveness for smart farmer groups.

Discussion: Competencies, innovation capabilities, and competitive advantage are an important thing that affects operations. These used to set strategies for optimization and add value for the agricultural industry positively, both directly and indirectly, at the national and global levels.

Suggestion: Emphasis should be placed on creating a technological basis for smart farmers to develop, improve, and promote agricultural innovations appropriating with local wisdom which are in line with needs, economic, social, and environmental dimensions, and have been accepted for long term at all worldwide levels.

Keywords: Competencies; Innovativeness; Competitive Advantages; Performance; Smart Farmers

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์การวิจัย: การดำเนินงานของธุรกิจจำเป็นต้องมีนวัตกรรมเพื่อยกระดับความสามารถทางการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการ ดังนั้น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำคัญและความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน และสร้างกลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

ระเบียบวิธีวิจัย (วิธีดำเนินการวิจัย): ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และกลุ่มเป้าหมาย 15 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้แบบสอบถาม ชนิดปลายปิด ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 เก็บข้อมูล ภาคสนามแจกและรับกลับคืนด้วยตนเอง การร่างกลยุทธ์ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิพากษ์ร่างกลยุทธ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง การทดสอบ สมมติฐาน การวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix

ผลการวิจัย: 1) เกษตรกรอัจฉริยะให้ความสำคัญกับความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขัน อยู่ในระดับมาก 2) สมรรถนะมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขัน ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ ความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ สมรรถนะมีอิทธิพลทางอ้อมในทางบวกต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ โดยผ่านความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) กลยุทธ์การยกระดับผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 2 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะความสามารถทางนวัตกรรมสำหรับเกษตรกรอัจฉริยะ และกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะความสามารถทางการแข่งขันสำหรับกลุ่มเกษตรกรอัจฉริยะ

อภิปรายผล: สมรรถนะ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขัน เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน โดยนำมาใช้กำหนดกลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรม เกษตรเชิงบวกทั้งทางตรงและทางอ้อมในระดับประเทศและระดับโลก

ข้อเสนอแนะ: ควรให้ความสำคัญกับการสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรอัจฉริยะ เพื่อการพัฒนา ปรับปรุง และส่งเสริมนวัตกรรมการเกษตรที่เหมาะสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องความต้องการที่เชื่อมโยงมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และได้รับการยอมรับทุกระดับทั่วโลกในระยะยาว

คำสำคัญ: สมรรถนะ; ความสามารถทางนวัตกรรม; ความได้เปรียบทางการแข่งขัน; ผลการดำเนินงาน; เกษตรกรอัจฉริยะ

บทนำ

การเกษตรกรรมถือเป็นเส้นเลือดใหญ่ที่มีความสำคัญทางอาหาร การพัฒนาอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ และสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้กับประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีความหลากหลายทางสภาพ ภูมิอากาศ ทรัพยากรดิน น้ำ พืชเกษตรที่ปลูกได้ตามท้องถิ่นแตกต่างกัน และมีประชากรภาคเกษตร มากถึงร้อยละ 40 นับเป็นแหล่งรองรับแรงงานขนาดใหญ่ที่สุด สามารถสร้างรายได้ต่อระบบเศรษฐกิจ ของประเทศประมาณร้อยละ 9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศอีกด้วย (Duangnirat, n.d.) ถึงแม้ว่า ปัจจุบันย้อยด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพโดยรวมมีอันดับคงที่แต่อยู่ในอันดับที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งจะเห็นได้จาก ปี 2565 ปรับลดลงมาอยู่อันดับที่ 47 จากอันดับที่ 41 ในปี 2560 โดยหนึ่งในสาเหตุสำคัญมาจากภาคการเกษตร (Office of the National Economic and Social Development Council, 2023)

การสำรวจในปี 2563 จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ทั้งหมด 12,808,728 ไร่ ใช้ประโยชน์พื้นที่นามากที่สุด ร้อยละ 31.88 รองลงมาคือพืชไร่ ร้อยละ 29.32 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคการเกษตร ณ ราคาประจำปี 2564 มูลค่า 45,014 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 มูลค่า 38,819 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่า 6,195 ล้านบาท หรือร้อยละ 13.76 (Office of the National Economic and Social Development Council, 2023) ซึ่งเป็นแนวโน้มที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ที่สำคัญ เช่น ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ เป็นต้น ทำให้เกิดความต้องการแนวทางช่วยเหลือเกษตรกร พัฒนาการเกษตร เสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม เพิ่มมูลค่าและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรในพื้นที่ 32 อำเภอของจังหวัดนครราชสีมา (Nakhon Ratchasima Provincial Office, 2023) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากที่ผ่านมามาภาคเกษตรของไทยเป็นแบบดั้งเดิม ส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนเป็นหลักและใช้เครื่องจักรกลพื้นฐาน เช่น รถแทรกเตอร์ รถไถ เครื่องสูบน้ำ เครื่องเกี่ยวมัดข้าว เครื่องพ่นปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช เครื่องกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น และปัญหาใหญ่ที่สำคัญของเกษตรกร คือ ขาดประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ขาดความสามารถรับมือต่อความผันผวนของภูมิอากาศ ส่งผลให้ปริมาณและคุณภาพผลผลิตการเกษตรไม่คงที่ และไม่สามารถลดต้นทุนการเพาะปลูกได้เท่าที่ควร (Chan-iam, 2021)

การส่งเสริม และเร่งขยายผลแนวคิดการทำและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmers) เพื่อให้เกษตรกรไทยก้าวไกลด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Agritech and Innovation Center, 2022) อันเกิดจากแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (พระบิดาแห่งนวัตกรรมไทย) (Ang Thong Provincial Agriculture and Cooperatives Office, 2020) โดยนำนวัตกรรมมาช่วยเกษตรกรในพื้นที่ ทำให้การสืบทอดภูมิปัญญาดั้งเดิมคงอยู่ เกิดภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมไปถึงส่งเสริมอาชีพและเพิ่มทักษะฝีมือแรงงานเพื่อสร้างโอกาสสร้างรายได้เชื่อมโยงสินค้าชุมชนกับการท่องเที่ยว (Nakhon Ratchasima Provincial Agriculture and Cooperatives Office, 2022) ดังนั้น การให้ความสำคัญและทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของภาคเกษตรกรรม เพื่อนำไปใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพและผลผลิตภาคการเกษตรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น พร้อมกับสร้างกลยุทธ์ที่เน้นการพัฒนาทักษะและความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการดำเนินงานให้กับเกษตรกรอัจฉริยะจังหวัดนครราชสีมาสำหรับนำไปปรับใช้ ปรับปรุงวิธีการทำงานระบบเกษตรกรรมอย่างเหมาะสม เกิดการปรับตัวต่อการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ในยุคแห่งโลกดิจิทัลได้ต่อเนื่องระยะยาวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาความสำคัญของสมรรถนะ ความสามารถทางนวัตกรรม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา
2. ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขัน ที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา
3. สร้างกลยุทธ์การพัฒนาผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

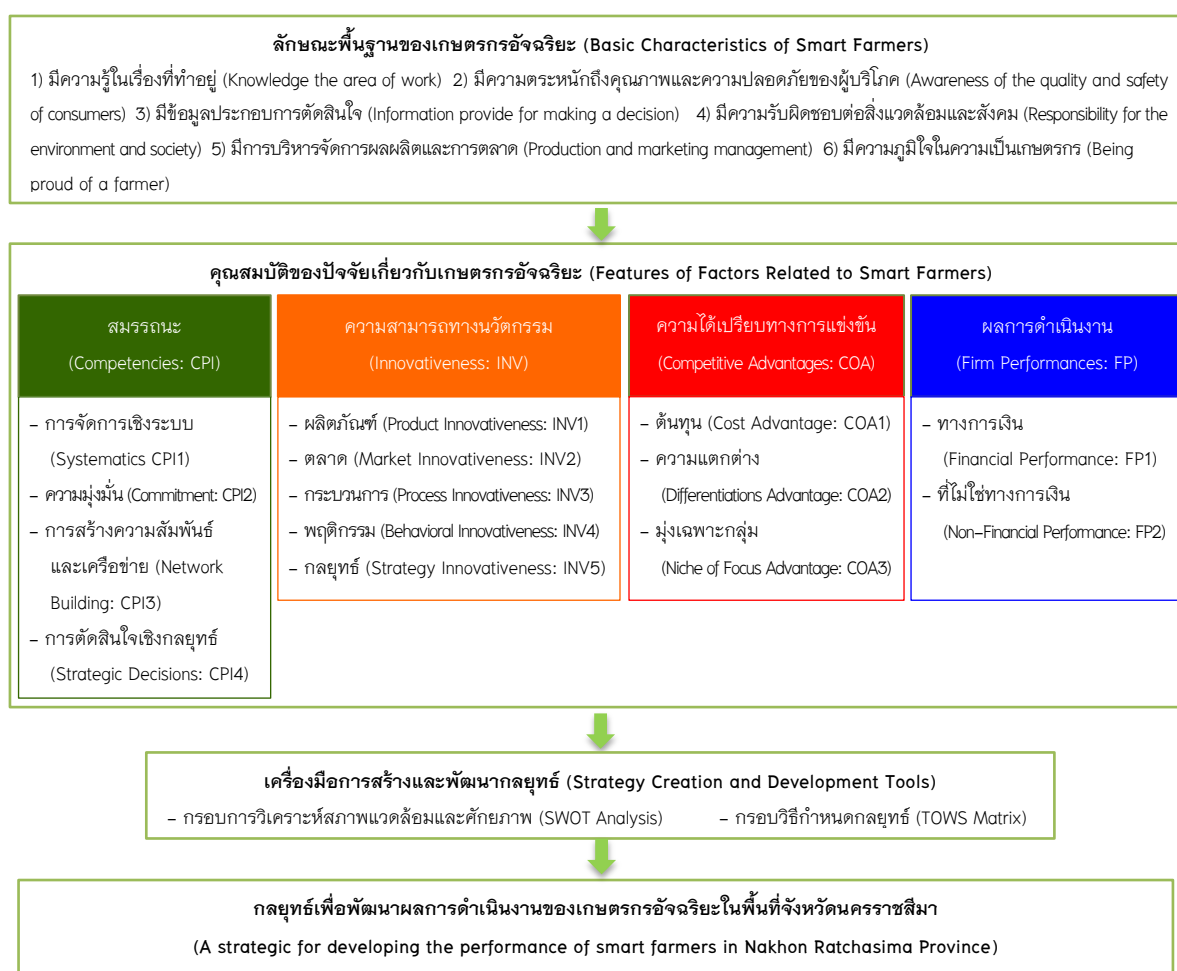
การทบทวนวรรณกรรม

เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmers) เป็นบุคคลที่มีลักษณะพื้นฐานทางด้านความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด มีความตระหนักถึงคุณภาพ และความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม และมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร (The working group was driving the policy of Smart Farmer and Smart Officer, Department of Agricultural Extension, 2013) โดยคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรอัจฉริยะซึ่งจะนำไปใช้สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย และกำหนดตัวแปรการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย สมรรถนะ (Competencies) เป็นการศึกษาการจัดการเชิงระบบ ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจวิธีการทางสังคม องค์กร และเทคนิคการพัฒนาระบบ (Kulovic et al., 2023) การสร้างความสัมพันธ์และเครือข่าย เป็นการพัฒนา รักษา และใช้ทักษะการสื่อสารส่วนบุคคลและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี โดยมุ่งมั่นที่จะแสดงถึงความเต็มใจ ความคิดริเริ่ม มีส่วนร่วมดำเนินการผลักดัน พัฒนา และเติบโตไปข้างหน้าร่วมกับองค์กร และการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ธุรกิจสามารถวางแผนเพื่อการตัดสินใจและดำเนินการได้ดียิ่งขึ้น (Aidara et al., 2021)

ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovativeness) ทำการสังเคราะห์ความสามารถด้านผลิตภัณฑ์ที่เป็นความคิดริเริ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ เพื่อให้มั่นใจและเน้นย้ำแนวคิดที่ว่าผู้บริโภคปลายทางจะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จของนวัตกรรมในท้ายที่สุด (Cukier, 2021; Tan & Staats, 2020) ด้านตลาด เป็นตัวบ่งชี้สำคัญของนวัตกรรมผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Giannakis et al., 2022) เน้นการบรรลุเติบโต และส่วนแบ่งทางการตลาดในสภาพแวดล้อมที่มีจำกัด (Arshi et al., 2020) ด้านกระบวนการ เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับกิจกรรมของธุรกิจทางเศรษฐกิจไปสู่กระบวนการที่ให้ความสำคัญกับลูกค้า (Lee et al., 2022) ด้านพฤติกรรมตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ถูกนำมาใช้อธิบายพฤติกรรมการยอมรับของลูกค้าด้านการตลาดและพฤติกรรมลูกค้า (Lalicic & Weismayer, 2021) และด้านกลยุทธ์ ให้ความสำคัญกับกลยุทธ์นวัตกรรมแบบเปิดเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Rammal et al., 2023)

ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantages) ด้านต้นทุน ที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพ และการจัดการต้นทุน การตลาดสินค้าที่ได้มาตรฐานวิธีการประหยัดต้นทุนภายในองค์กรที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำ (Chelliah et al., 2022) ด้านความแตกต่าง เน้นการใช้ทรัพยากรขององค์กร สิทธิทรัพย์สิน และความสามารถ ในการสร้างความแตกต่าง หายาก ทดแทนไม่ได้ และยากต่อการทำซ้ำจากคู่แข่งทั้งหมด (Hindasah & Nuryakin, 2020) และด้านมุ่งเฉพาะกลุ่ม เป็นการระบุและทำความเข้าใจแรงจูงใจที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้บริโภคที่มีพฤติกรรมซื้อเหมือนกันอาจมีแรงจูงใจแตกต่างกันในกลุ่มตลาดเฉพาะ (Rumondang et al., 2020) สำหรับผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ ทางด้านการเงิน ซึ่งเป็นสถานะทางการเงินและความสามารถในการทำกำไร (Alshira'h et al., 2020) สามารถรักษาการดำเนินงาน การลงทุนในโครงการริเริ่มการเติบโตและฝ่าฟันความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ และด้านที่ไม่ใช่ทางการเงิน มุ่งไปที่การตัดสินใจ กระบวนการ นวัตกรรม ความยืดหยุ่น และการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน (Naguib et al., 2024)

ทั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้สร้างและพัฒนากลยุทธ์ (Strategy Creation) คือ กรอบการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis) เป็นแนวทางการรวบรวมและตีความปัจจัยภายในที่เป็น จุดแข็ง จุดอ่อน ปัจจัยภายนอกที่เป็น โอกาส ภัยคุกคาม อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ สำหรับการพัฒนามาตรการตามกรอบวิธีกำหนดกลยุทธ์ (TOWS Matrix) เป็นส่วนขยายการวิเคราะห์สถานการณ์ โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงรุก ใช้จุดแข็งภายในเพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาสภายนอก กลยุทธ์เชิงแก้ไข มุ่งแก้ไขข้อบกพร่องภายในโดยใช้ประโยชน์จากโอกาสภายนอก กลยุทธ์เชิงป้องกัน ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงหรือบรรเทาผลกระทบของภัยคุกคามภายนอก และกลยุทธ์เชิงรับ เป็นวิธีการป้องกันเพื่อลดข้อบกพร่องภายในและอันตรายภายนอก (Maity et al., 2023) นำไปสู่การวางแผนกลยุทธ์ การพัฒนา การวางแผน และการนำไปใช้งาน (Carvalho et al., 2021) การจัดตำแหน่งและการปรับใช้กลยุทธ์ความยั่งยืนในระยะยาวทั่วทั้งองค์กร (Wijethilake et al., 2023)



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Figure 1. Research Conceptual Framework

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Methods) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmers) พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 735 ราย (Nakhon Ratchasima Provincial Agriculture Office, 2020) เป็นประชากรที่นำมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเงื่อนไขข้อกำหนดขนาดตัวอย่างขั้นต่ำ 5-10 ตัวอย่าง ต่อ 1 ตัวแปรที่ต้องประมาณค่า (Hair et al., 2010) และตามความเหมาะสมของการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างระดับดีถึงดีมาก (300-500) (Comrey & Lee, 1992) การวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 14 ตัวแปร รวมตัวแปรย่อย 66 ตัวแปร ใช้ขนาดตัวอย่างขั้นต่ำอยู่ที่ 5 ตัวอย่าง (66x5) ได้เท่ากับ 330 ตัวอย่าง ทั้งนี้ เพื่อให้ข้อมูลมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้วิเคราะห์ผลการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เป็นวิธีการสุ่มตัวอย่างมากกว่า 1 ขั้นตอน (Gall et al., 1996) ขั้นที่ 1 กำหนดประชากรที่เป็นเกษตรกรอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ขั้นที่ 2 จำแนกตามสภาพภูมิประเทศ ออกเป็น 4 กลุ่ม ขั้นที่ 3 จำแนกกลุ่มอำเภอตามกลุ่มสภาพภูมิประเทศ (Strategy and Information for Provincial Development Group, Nakhon Ratchasima Provincial Office, 2022) ขั้นที่ 4 รวบรวมจำนวนประชากรเกษตรกรอัจฉริยะที่จำแนกตามกลุ่มอำเภอจากกลุ่มสภาพภูมิประเทศ ขั้นที่ 5 คำนวณหาจำนวนตัวอย่างแต่ละกลุ่ม (จำนวนประชากรตามกลุ่มอำเภอในกลุ่มสภาพภูมิประเทศ คูณด้วย จำนวนตัวอย่างทั้งหมด และหารด้วย จำนวนประชากรทั้งหมด) ดังนั้นได้กลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง ประกอบด้วย กลุ่มเทือกเขาและที่สูงทางตอนใต้ 5 อำเภอ รวม 63 ราย (63x400/735) เท่ากับ 34 ตัวอย่าง กลุ่มที่สูงทางตอนกลาง 12 อำเภอ รวม 234 ราย (234x400/735) เท่ากับ 128 ตัวอย่าง กลุ่มพื้นที่ลูกคลื่นทางตอน 7 อำเภอ รวม 160 ราย (160x400/735) เท่ากับ 87 ตัวอย่าง และกลุ่มที่ราบลุ่มทางตอนเหนือ 9 อำเภอ รวม 278 ราย (278x400/735) เท่ากับ 151 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง สำหรับกลุ่มเป้าหมาย ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 15 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มที่ 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มที่ 2 เป็นเกษตรกรอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มที่ 3 เป็นนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) ชนิดปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับความสำคัญ 1 คะแนน คือ น้อยที่สุด 2 คะแนน คือ น้อย 3 คะแนน คือ ปานกลาง 4 คะแนน คือ มาก 5 คะแนน คือ มากที่สุด (Best & Kahn, 2006) โดยผ่านการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ด้วยการให้คะแนนและความคิดเห็นรายข้อตามเกณฑ์พิจารณาความสอดคล้อง คือ +1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่ามีความสอดคล้อง 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง และ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้อง (Kamket, 2012) นำผลคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยสูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งควรมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (Kamket, 2012) ได้เท่ากับ 0.96 ทั้งฉบับ และรายข้ออยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ทุกข้อ จากนั้นทำการหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยการทดลองใช้กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน นำผลคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach' s Alpha Method) ได้เท่ากับ 0.948 ทั้งฉบับ และรายข้ออยู่ระหว่าง 0.810–0.978 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 แสดงว่า แบบสอบถามมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ (Pallant, 2020)

งานวิจัยนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เลขที่ใบรับรอง HE-255-2566 เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2566

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 ลงพื้นที่ภาคสนามเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการแจกแบบสอบถามและรับกลับคืนด้วยตัวเอง ระยะที่ 2 นำผลข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้มาจัดทำ (ร่าง) กลยุทธ์ จากนั้น ทำการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ร่วมกับกลุ่มนักวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มผู้ประกอบการเกษตรอัจฉริยะ และกลุ่มนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เพื่อทำการวิพากษ์ (ร่าง) กลยุทธ์ และร่วมกันระดมความคิดเห็น ณ ห้องประชุมคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อทำการสรุปสร้างเป็นกลยุทธ์การยกระดับผลการดำเนินงานของเกษตรอัจฉริยะ จังหวัดนครราชสีมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าเฉลี่ย (สัญลักษณ์ $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (สัญลักษณ์ S.D.) กำหนดเกณฑ์แปลผลระดับความสำคัญตามความคิดเห็นด้วยค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21–5.00 หมายถึงมากที่สุด 3.41–4.20 หมายถึงมาก 2.61–3.40 หมายถึงปานกลาง 1.81–2.60 หมายถึงน้อย และ 1.00–1.80 หมายถึงน้อยที่สุด (Best & Kahn, 2006) และใช้สถิติเชิงอนุมานวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural equation model: SEM) และทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient: r) ระหว่าง +1 ถึง 1 แสดงว่าสัมพันธ์เชิงบวกอย่างสมบูรณ์ ค่า 0 แสดงว่าไม่สัมพันธ์กัน และค่า -1 แสดงว่าสัมพันธ์ผกผันอย่างสมบูรณ์ (Hair et al., 2010) กำหนดเกณฑ์พิจารณาค่าความสัมพันธ์ 0.00–0.29 ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ 0.30–0.69 ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง และ 0.70–1.00 ถือว่าอยู่ในระดับสูง (Kamket, 2012)

2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA) และตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit) พิจารณาค่าความเปรียบเทียบที่สังเกตได้ ต้องไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$) (Schumacker & Lomax, 2010) ค่าความเปรียบเทียบที่สังเกตได้ ต่อดีกรีความเป็นอิสระ ควรมีค่าน้อยกว่า 3.00 (Kline, 2011) ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์มากกว่า 0.90 ดัชนีวัดความกลมกลืน มากกว่า 0.90 ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว มากกว่า 0.90 ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า น้อยกว่า 0.05 (Hair et al., 2010)

3. วิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมของตัวแปร และการยอมรับสมมติฐาน พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระรูปคะแนนมาตรฐาน (สัญลักษณ์ λ) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (สัญลักษณ์ S.E.) ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (สัญลักษณ์ Sig.) ค่า t (สัญลักษณ์ t) มากกว่า 1.96 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมากกว่า 2.58 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (สัญลักษณ์ R^2) (Kline, 2011; Hair et al., 2010) กำหนดสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้ H_1 สมรรถนะมีอิทธิพลทางบวกกับความสามารถทางนวัตกรรม H_2 สมรรถนะมีอิทธิพลทางบวกกับรายได้เปรียบเทียบการแข่งขัน

H₃ สมรรถนะมีอิทธิพลทางบวกกับผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ H₄ ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลทางบวกกับผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ H₅ ความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกกับผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ H₆ สมรรถนะมีอิทธิพลทางบวกกับผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะโดยผ่านความสามารถทางนวัตกรรม H₇ สมรรถนะมีอิทธิพลทางบวกกับผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะโดยผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขัน และใช้สัญลักษณ์ “→” แทนความมีอิทธิพลของปัจจัยในแต่ละสมมติฐานทางสถิติ

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้นำผลระดับความสำคัญเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาขึ้น ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เรียบร้อยแล้วใน 2 เกณฑ์ คือ 1) ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่เป็นรายด้านและรายข้อที่มากกว่าค่าเฉลี่ยในภาพรวมเป็น “จุดแข็งและโอกาส” 2) ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่เป็นรายด้านและรายข้อที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยในภาพรวมเป็น “จุดอ่อนและโอกาส” และผลคำตอบที่ได้ตามเกณฑ์ ใช้การวิเคราะห์กรอบวิธีกำหนดกลยุทธ์เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัย

การศึกษาความสำคัญของสมรรถนะ ความสามารถทางนวัตกรรม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา แสดงผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสำคัญของคุณสมบัติ (ปัจจัยหรือตัวแปร) เกี่ยวกับเกษตรกรอัจฉริยะพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

Table 1. Importance of Features (Factor or Variable) for Intelligent Farmers in Nakhon Ratchasima Province

คุณสมบัติปัจจัยหรือตัวแปร (Factors or Variables)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ (Priority Level)	อันดับ (Ranking)
สมรรถนะ (Competencies: CPT)	4.17	0.88	มาก (High)	
ด้านการจัดการเชิงระบบ (Systematics)	4.23	0.87	มากที่สุด (Highest)	1
ด้านความมุ่งมั่น (Commitment)	4.18	0.89	มาก (High)	2
ด้านการสร้างความสัมพันธ์และเครือข่าย (Relationships and network)	4.15	0.84	มาก (High)	3
ด้านการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic decisions)	4.10	0.88	มาก (High)	4
ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovativeness: INV)	4.19	0.88	มาก (High)	
ด้านผลิตภัณฑ์ (Product innovativeness)	4.21	0.84	มากที่สุด (Highest)	2
ด้านการตลาด (Market innovativeness)	4.22	0.98	มากที่สุด (Highest)	1
ด้านกระบวนการ (Process innovativeness)	4.13	0.86	มาก (High)	5
ด้านพฤติกรรม (Behavioral innovativeness)	4.19	0.84	มาก (High)	3
ด้านกลยุทธ์ (Strategy innovativeness)	4.18	0.87	มาก (High)	4
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive advantages: COA)	4.19	0.84	มาก (High)	
ด้านต้นทุน (Cost advantages)	4.21	0.82	มากที่สุด (Highest)	1
ด้านความแตกต่าง (Differentiate advantages)	4.19	0.84	มาก (High)	2
ด้านมุ่งเฉพาะกลุ่ม (Focus advantage)	4.18	0.87	มาก (High)	3
ผลการดำเนินงาน (Smart farmer performances: FP)	4.18	0.84	มาก (High)	
ด้านทางการเงิน (Financial performance)	4.18	0.83	มาก (High)	1
ด้านที่ไม่ใช่ทางการเงิน (Non-financial performance)	4.17	0.86	มาก (High)	2

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมของคุณสมบัติมีความสำคัญอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย ดังนี้ 1) สมรรถนะระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.88) รายด้านระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านการจัดการเชิงระบบ ($\bar{X}=4.23$,

S.D.=0.87) 2) ความสามารถทางนวัตกรรม ระดับมาก ($\bar{X}$ =4.19, S.D.=0.88) รายด้านระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก 2 ด้าน คือ ด้านการตลาด ($\bar{X}$ =4.22, S.D.=0.98) และด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}$ =4.21, S.D.=0.84) 3) ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ระดับมาก ($\bar{X}$ =4.19, S.D.=0.84) รายด้านระดับมากที่สุด คือ ด้านต้นทุน ($\bar{X}$ =4.21, S.D.=0.82) 4) ผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ ระดับมาก ($\bar{X}$ =4.18, S.D.=0.84) รายด้านระดับมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านทางการเงิน ($\bar{X}$ =4.18, S.D.=0.83) และด้านที่ไม่ใช่ทางการเงิน ($\bar{X}$ =4.17, S.D.=0.86)

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะ ความสามารถทางนวัตกรรม และความได้เปรียบทางการแข่งขัน ที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา แสดงผลการวิจัยดังต่อไปนี้

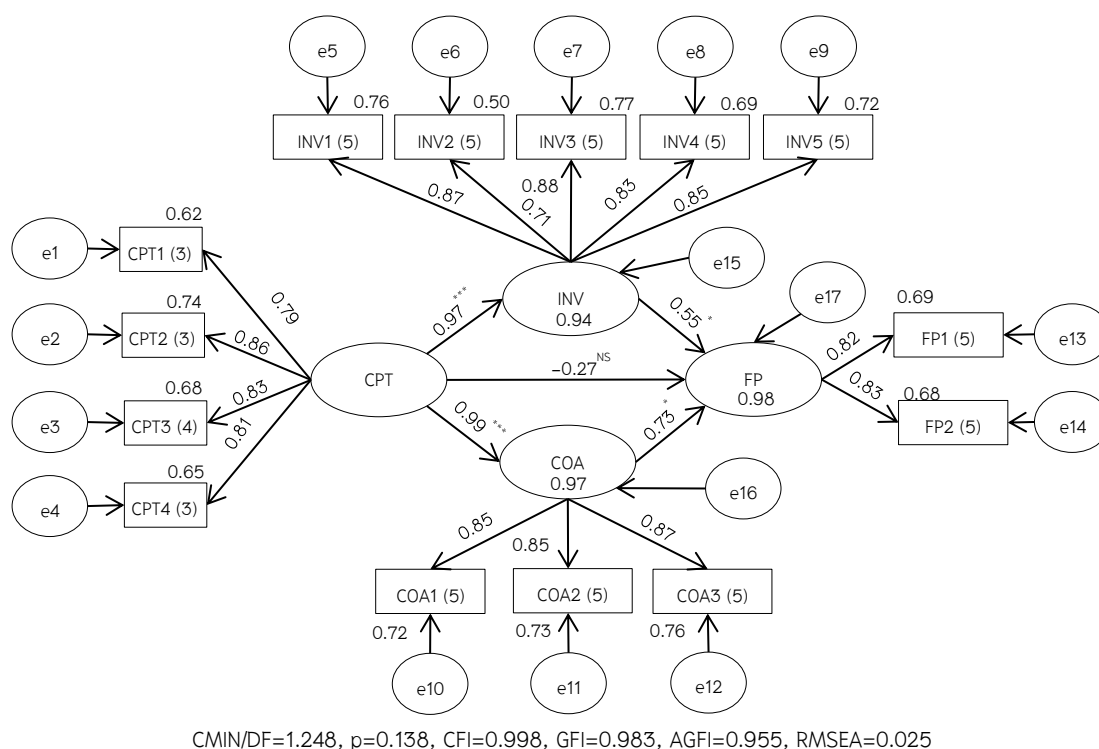
ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ของคุณสมบัติเกี่ยวกับเกษตรกรอัจฉริยะพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

Table 2. Relationship of Features for Smart Farmers in Nakhon Ratchasima Province

ตัวแปร (Variables)	สมรรถนะ (Competencies: CPT)	INV	COA	FP
ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovativeness: INV)	0.871 **	1		
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive advantages: COA)	0.853 **	0.890 **	1	
ผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart farmer performances: FP)	0.788 **	0.837 **	0.831 **	1

**p<0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกระดับสูง ($r>0.70$) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.778–0.890 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถนำไปใช้วิเคราะห์หาลักษณะการโครงสร้างได้ แสดงดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะจังหวัดนครราชสีมา

Figure 2. The Factors Influencing the Performance of Smart Farmers Nakhon Ratchasima Province

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะจังหวัดนครราชสีมา กับข้อมูลเชิงประจักษ์

Table 3. The Factors Influencing the Performance of Smart Farmers Nakhon Ratchasima Province with Empirical Data

ค่าดัชนีและเกณฑ์วัด (Index values and measurement criteria)	ค่าสถิติหลังปรับแก้ (ผ่านเกณฑ์)			
	(Statistics after adjustment (passed the criteria))			
	CPT	INV	COA	FP
– ค่าความเปรียบเทียบที่สังเกตได้ต่อดีกรีความเป็นอิสระ (Relative Chi-square): $CMIN/DF \leq 3$	1.352	1.158	1.278	1.141
– ค่าความเปรียบเทียบที่สังเกตได้ (Chi-square): $p > 0.05$	0.056	0.051	0.064	0.272
– ความกลมกลืน (Goodness of fit index): $GFI \geq 0.9$	0.977	0.950	0.973	0.970
– ความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative fit index): $CFI \geq 0.9$	0.992	0.991	0.992	0.997
– รากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root mean square error of approximation): $RMSEA \leq 0.05$	0.030	0.020	0.026	0.019
– ความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (Adjusted goodness of fit index): $AGFI \geq 0.9$	0.955	0.929	0.951	0.970

CPT: Competencies (สมรรถนะ) INV: Innovativeness (ความสามารถทางนวัตกรรม) COA: Competitive advantages (ความได้เปรียบทางการแข่งขัน) FP: Smart farmer performances (ผลการดำเนินงาน)

จากตารางที่ 3 ภายหลังจากการปรับแก้ไขตัวแปรในตัวแบบ พบว่า มีค่าดัชนีผ่านเกณฑ์วัดทุกตัวแปร แสดงว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะจังหวัดนครราชสีมา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะจังหวัดนครราชสีมา

Table 4. Factors Affecting the Performance of Smart Farmers in Nakhon Ratchasima Province

สมมติฐานทางสถิติ (Statistical assumptions)	λ	S.E.	t-value	Sig.	R ²	ผลการทดสอบ (Test Results)
H ₁ สมรรถนะ (Competencies: CPT) → ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovativeness: INV)	0.97	0.05	18.22	0.000**	0.94	ยอมรับ (Accept)
H ₂ สมรรถนะ (Competencies: CPT) → ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive advantages: COA)	0.99	0.05	17.95	0.000**	0.97	ยอมรับ (Accept)
H ₃ สมรรถนะ (Competencies: CPT) → ผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart farmer performances: FP)	-0.27	0.38	-0.65	0.513 ^{ns}	–	ปฏิเสธ (Refuse)
H ₄ ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovativeness: INV) → ผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart farmer performances: FP)	0.55	0.23	2.21	0.027*	0.98	ยอมรับ (Accept)
H ₅ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (COA) → ผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart farmer performances: FP)	0.73	0.38	1.98	0.048*	0.98	ยอมรับ (Accept)
H ₆ สมรรถนะ (Competencies: CPT) → ผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart farmer performances: FP) → ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovativeness: INV)	0.53	–	–	–	0.98	ยอมรับ (Accept)
H ₇ สมรรถนะ (Competencies: CPT) → ผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart farmer performances: FP) → ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive advantages: COA)	0.96	–	–	–	0.98	ยอมรับ (Accept)

*p<0.05, **p<0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ยอมรับสมมติฐาน จำนวน 6 ข้อ คือ H₁ สมรรถนะ (CPT) มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถทางนวัตกรรม (INV) เป็นไปในทิศทางบวก ($\lambda=0.97$, t-value=18.22) สามารถพยากรณ์ความสามารถทางนวัตกรรมได้ร้อยละ 94 ($R^2=0.94$) H₂ สมรรถนะ (CPT) มีอิทธิพลทางตรงต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน (COA) เป็นไปในทิศทางบวก ($\lambda=0.99$, t-value=17.95) สามารถพยากรณ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันได้ร้อยละ 97 ($R^2=0.97$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 H₄ ความสามารถทางนวัตกรรม (INV) มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ (FP) เป็นไปในทิศทางบวก ($\lambda=0.52$,

t-value=2.21) สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะได้ร้อยละ 98 ($R^2=0.98$) H_5 ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (COA) มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ (FP) เป็นไปในทิศทางบวก ($\lambda=0.74$, t-value=1.98) สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะได้ร้อยละ 98 ($R^2=0.98$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 H_6 สมรรถนะ (CPT) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ (FP) โดยผ่านความสามารถทางนวัตกรรม (INV) เป็นไปในทิศทางบวก ($\lambda=0.53(0.97 \times 0.55)$, $R^2=0.980$) และยอมรับสมมติฐาน H_6 คือ สมรรถนะ (CPT) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ (FP) โดยผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขัน (COA) เป็นไปในทิศทางบวก ($\lambda=0.72(0.99 \times 0.53)$, $R^2=0.980$) และปฏิเสธสมมติฐาน 1 ข้อ คือ H_3 สมรรถนะ (CPT) ไม่มีอิทธิพลและไม่เป็นไปในทิศทางบวกต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ (FP) ($\lambda=-0.25$, t-value=-0.65)

การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา แสดงผลการวิจัยดังภาพที่ 3 และภาพที่ 4

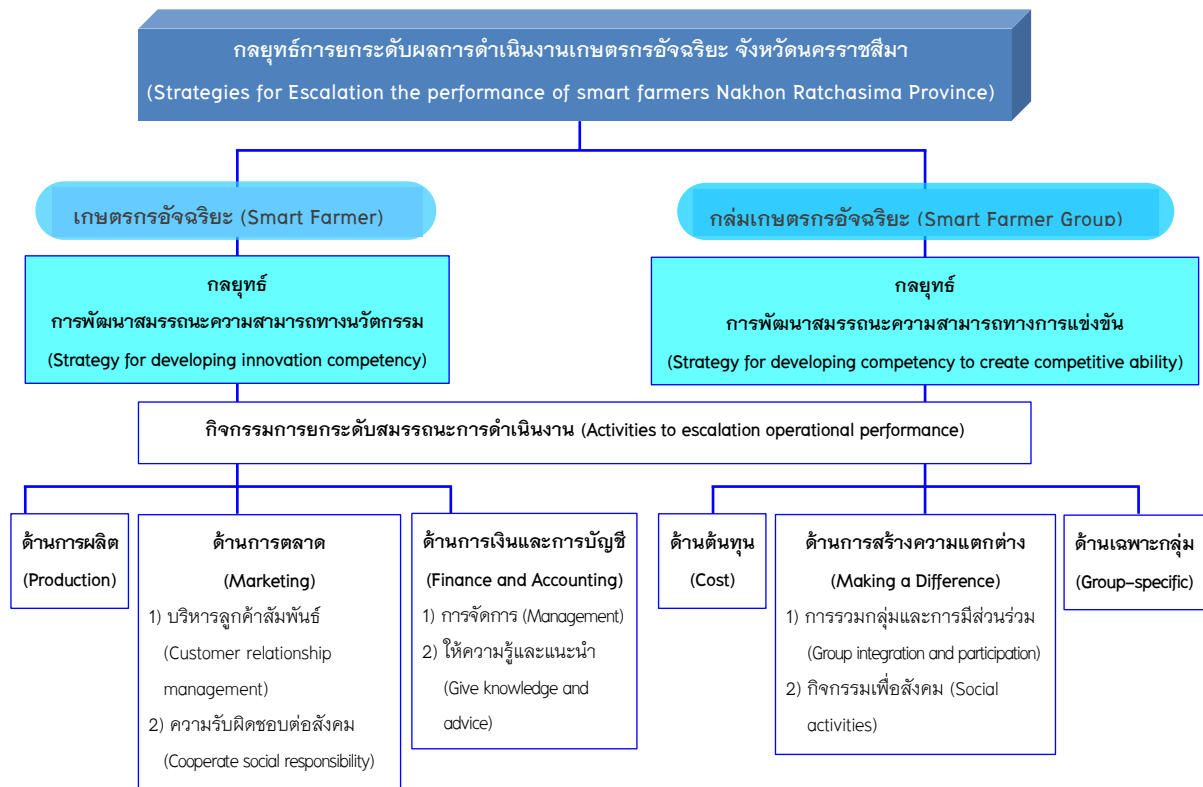
สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment)	จุดแข็ง (Strengths: S) S1 กำกับ ติดตาม การดำเนินธุรกิจด้านการผลิต การตลาด การเงิน การจัดหาสินค้า และการบริการ ให้เป็นไปตามเป้าหมาย (Supervise and follow up on business operations in production, marketing, finance, product procurement, and services to meet goals) S2 แก้ไขปัญหาและอุปสรรคการดำเนินธุรกิจสำเร็จตามเป้าหมาย (Solve problems and obstacles in successfully running the business according to goals)	จุดอ่อน (Weaknesses: W) W1 ทักษะการพูดคุย ตอบคำถาม เจรจาต่อรองอย่างเป็นมิตรกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเครือข่ายทางธุรกิจ (Talking skills, answering questions, and negotiating in a friendly manner with stakeholders and business networks) W2 รับรู้ เข้าใจ และตอบสนองความต้องการของผู้คนรอบข้างได้ดี (Recognize, understand, and well responds to the needs of surrounding people) W3 ติดตามข่าวสารที่จะมีผลต่อกลยุทธ์ทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (Continually follows news that will affect business strategy)
โอกาส (Opportunities: O) O1 พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากผลิตภัณฑ์เดิมโดยใช้เทคโนโลยีช่วย (Develop new products from existing products with the help of technology) O2 ปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้มีคุณสมบัติเฉพาะหรือดีขึ้นจากผลิตภัณฑ์ก่อนหน้า (Improve a product quality to have unique or better properties than previous products) O3 ประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านเทคโนโลยีสมัยเหมาะสมกับกลุ่มลูกค้าได้ดี (Product public relations through modern technology that well suits to customer groups) O4 ใช้ช่องทางการตลาดที่หลากหลายเพื่อให้ผลิตภัณฑ์เข้าถึงกลุ่มลูกค้า (Use various marketing channels to make products accessible to customer groups) O5 การวางแผน จัดหา จัดซื้อ และควบคุมสินค้าคงคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Effective planning, sourcing, purchasing, and controlling inventory)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) S1O1O4O5: การใช้ระบบเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจด้านการผลิต การตลาด การเงิน จัดหาสินค้าและบริการ วางแผน จัดหา จัดซื้อและควบคุมสินค้าคงคลัง พร้อมทั้งพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ด้วยเทคโนโลยีใหม่ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (Using the system to increase business management in producing, marketing, finance, procuring of goods and services, planning, sourcing, purchasing and inventory control along with developing new products with appropriate and effective new technology)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) W1O3O4: การยกระดับการสื่อสารและการตลาดโดยใช้เทคโนโลยีใหม่เป็นเครื่องมือเชื่อมโยง สร้างความสนใจ และเพิ่มช่องทางการตลาดเพื่อการเลือกใช้และเข้าถึงลูกค้าทุกช่วงวัยที่หลากหลาย (Communication escalations and marketing by using new technology as a connecting tool, creating interest, and increasing marketing channels for selection and access to customers of all ages)
โอกาส (Opportunities: O) O6 การจัดตารางการขนส่ง การรับ การตรวจสอบวัตถุดิบ และการ	กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) S2O2O3O6: การใช้เทคโนโลยีใหม่สร้าง	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) W2O2O6: การยกระดับความสามารถการรับรู้

จัดการสิ่งปฏิกูลเพื่อลดต้นทุนการผลิตอย่างเหมาะสม (Schedule transportation, receive, and inspect raw materials and waste management to reduce production costs appropriately)	ช่องทางประชาสัมพันธ์ออนไลน์ และใช้ระบบการจัดการทรัพยากร การวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผล แก้ไขปัญหา ลดต้นทุนการผลิตและและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นอย่างเชี่ยวชาญ (Using new technology to create a public relations platform and a resource management system, analyzing data, evaluating results, solving problems, reducing production costs and developing outstanding products expertly)	และตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยใช้ระบบปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะ และใช้ระบบโลจิสติกส์ในการจัดการขนส่งและลดต้นทุนการผลิต (Escalate the ability to recognize and respond to customer needs by using a unique product quality improvement and development system. And use the logistics system to manage transportation and reduce production costs)
อุปสรรค (Threats: T) T1 แนวคิดริเริ่มนำเทคโนโลยีหรือเครื่องจักรสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิต (Initiative conceptual of modern technology or machinery used in the production process) T2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องจักรสมัยใหม่ที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิต (Modern technology or machinery skill used in the production process) T3 ปรับปรุงหรือลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดูแลรักษา เพื่อเพิ่มความสะดวก แม่นยำ และรวดเร็ว (Improves or reduces operating procedures and maintenance to increase convenience, accuracy, and speed) T4 กำหนดยุทธศาสตร์ของธุรกิจที่ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมองค์กร (Set business strategies that promote organizational innovation) T5 กำหนดแผนการดำเนินงานที่ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมองค์กร (Set an operational plan that promotes organizational innovation) T6 บริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้นวัตกรรม เพื่อป้องกันความล้มเหลวในการใช้นวัตกรรมใหม่ และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี (Risks management from the use of innovations to prevent failure in using new innovations and respond to changes in technology) T7 สอบถามความต้องการของผู้บริโภคแต่ละกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าอย่างสม่ำเสมอ (Regularly inquires the needs of each consumer group in order to produce products) T8 ผลิตสินค้าที่ตอบสนองต่อความแตกต่างกันด้านภูมิศาสตร์ได้ดี (Produce products that respond well to geographic differences)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) S2T1T2T3: การนำเทคโนโลยีใหม่ เครื่องจักรสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความแม่นยำ และพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีใหม่และเครื่องจักรสมัยใหม่เพื่อการปรับปรุง และลดขั้นตอนการทำงานให้สะดวก รวดเร็วในการดำเนินธุรกิจ (Adopting new technology and modern machinery in the production process to increase efficiency, and precision. And developing skills in new technology and modern machinery for improvement, and reduce the work process to be more convenient in business operation)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) W3T4T5T6: การสร้างแผนยุทธศาสตร์นวัตกรรมที่เน้นการส่งเสริมนวัตกรรมองค์กร และใช้ระบบบริหารความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมเพื่อลดความเสี่ยงและเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (Creating an innovation strategic plan that emphasizes promoting organizational innovation and using a risk management system arising from the use of innovation to reduce risks and prepare to deal with technological changes)

ภาพที่ 3 แนวทางการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมต่อสถานการณ์และเป้าหมายการดำเนินงานของเกษตรกร
อัจฉริยะจังหวัดนครราชสีมา

Figure 3. Guidelines of Determining the most appropriate strategy for the situation and operational goals of smart farmers in Nakhon Ratchasima Province

จากภาพที่ 3 พบว่า ปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็ง 2 ข้อ จุดอ่อน 3 ข้อ ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาส 6 ข้อ อุปสรรค 8 ข้อ สามารถนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงรุกได้ 2 ประเด็น กลยุทธ์เชิงแก้ไข 2 ประเด็น กลยุทธ์เชิงป้องกัน 1 ประเด็น และกลยุทธ์เชิงรับ 1 ประเด็น ดังนั้น จึงนำไปใช้สร้างกลยุทธ์การยกระดับผลการดำเนินงานเกษตรกรอัจฉริยะ จังหวัดนครราชสีมา แสดงดังภาพที่ 4



ภาพที่ 4 กลยุทธ์การยกระดับผลการดำเนินงานเกษตรกรอัจฉริยะ จังหวัดนครราชสีมา

Figure 4. Strategies for Escalation the performance of smart farmers Nakhon Ratchasima Province

จากภาพที่ 4 แสดงกลยุทธ์การยกระดับผลการดำเนินงานเกษตรกรอัจฉริยะ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะความสามารถทางนวัตกรรมสำหรับเกษตรกรอัจฉริยะ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional Strategy) โดยนำไปใช้ดำเนินกิจกรรม 3 กิจกรรม ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 ด้านการผลิต โดยใช้ระบบการจัดการและวางแผนการใช้ทรัพยากรองค์กร (Enterprise resource planning: ERP) เป็นการใช้เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตขององค์กร ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและธุรกิจ ทำให้องค์กรเกิดความยืดหยุ่นและสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรการผลิตสินค้าและบริการได้

กิจกรรมที่ 2 ด้านการตลาด โดยนำไปใช้ดำเนินกิจกรรมย่อย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้

1. การสร้างระบบการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ (Customer relationship management: CRM) เป็นการใช้เทคโนโลยีและกระบวนการทางธุรกิจในการจัดการและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า องค์กรสามารถเก็บข้อมูลลูกค้า วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของลูกค้า เพิ่มประสิทธิภาพการติดต่อลูกค้า สร้างกิจกรรมการตลาดและส่งเสริมการขายที่เป็นประโยชน์สำหรับลูกค้าได้อย่างเป็นระบบ บริหารจัดการลูกค้า และเพิ่มศักยภาพสร้างรายได้ให้กับธุรกิจ ช่วยให้องค์กรมีฐานข้อมูลวิเคราะห์แนวโน้ม การซื้อ ประเมินประสิทธิภาพกิจกรรมการตลาด กำหนดแผนการตลาดเชื่อมโยงกับความต้องการของลูกค้า ติดตามและปรับปรุงให้เหมาะสมต่อความต้องการและการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม (Cooperate social responsibility: CSR) ที่มีบทบาทสำคัญในกิจกรรมทางธุรกิจภายใต้หลักการที่ดี โดยให้ความสำคัญกับการสร้างผลกระทบเชิงบวกและเกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เป็นไปตามแนวทางการนำหลักการความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR in process) ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดการของเสียและนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการทำปุ๋ยหมักจากเศษพืชและสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ เป็นต้น

กิจกรรมที่ 3 ด้านการเงิน และการบัญชี โดยนำไปใช้ดำเนินกิจกรรมย่อย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้

1. การจัดการทางการเงินให้มีความเหมาะสม โดยสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีพัฒนาระบบวิเคราะห์ต้นทุน-กำไร กระแสเงินสด การคาดการณ์รายได้ในอนาคต สร้างความร่วมมือกับธนาคารสถาบันการเงิน และใช้เทคโนโลยีฟินเทค (Fintech) เพื่อเข้าถึงและเพิ่มทางเลือกการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

2. การให้ความรู้ และการแนะนำโปรแกรม (Software) หรือระบบที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการบัญชี (Financial accounting) ซึ่งเป็นหนึ่งในฟังก์ชันของระบบบริหารทรัพยากรองค์กร (ERP Software) หรือโปรแกรมบัญชีออนไลน์ (ECOUNT ERP) มีคุณสมบัติการเชื่อมโยงระบบเข้าไว้ด้วยกัน เช่น บัญชีต้นทุน ลูกหนี้ เจ้าหนี้ ภาษี การกระทบยอดบัญชี จัดการเอกสารทางบัญชี การเงิน เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสมรรถนะเกิดความสามารถทางการแข่งขันสำหรับกลุ่มเกษตรกรอัจฉริยะเป็นกลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business strategy) เน้นการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความแข็งแกร่ง สามารถใช้ทรัพยากรพัฒนานวัตกรรมร่วมกัน เพิ่มอำนาจการต่อรองและเพิ่มโอกาสการแข่งขันในตลาด จำนวน 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ด้านต้นทุน โดยใช้วิธีการและการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการต้นทุนการผลิต ลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มผลกำไร ได้แก่ การนำเทคโนโลยีเชื่อมโยงอุปกรณ์อัจฉริยะผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet of Thing: IoT) เช่น ระบบวงจร (Sensor) ตรวจวัดดิน น้ำ อากาศ ใช้ยานบินไร้คนขับ (Drone) เพื่อการเกษตร เป็นต้น การปรับปรุงกระบวนการผลิตด้วยเทคนิคการปลูกพืชหมุนเวียน พืชคลุมดิน การใช้พลังงานทดแทนด้วยการติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อผลิตไฟฟ้า การทำงานร่วมกับผู้ผลิตวัตถุดิบเพื่อได้รับส่วนลดหรือเงื่อนไขที่ดีขึ้น เพื่อการจัดการต้นทุน

กิจกรรมที่ 2 ด้านการสร้างความแตกต่าง โดยใช้การดำเนินกิจกรรมที่ช่วยให้เกษตรกรอัจฉริยะสามารถผลิตสินค้าและบริการที่โดดเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าและสร้างความแตกต่างในตลาดการแข่งขัน ประกอบด้วย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้

1. การรวมกลุ่มเกษตรกรอัจฉริยะ เพื่อระดมความคิดและมีส่วนร่วมออกแบบ สร้างผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น ใช้วัตถุดิบหรือพันธุ์พืชเฉพาะตัวในพื้นที่ เช่น ข้าวหอมมะลิประจำท้องถิ่น ผลไม้พันธุ์หายาก เป็นต้น พัฒนาสินค้าแก้ปัญหาสังคม เช่น อาหารเพื่อสุขภาพ อาหารเสริมแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ เป็นต้น และการตลาดเพื่อสังคมที่เน้นการสร้างความตระหนักรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคให้หันมาใช้สินค้าเกษตรเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) เพื่อประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงกลุ่มเกษตรกรอัจฉริยะให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายมากยิ่งขึ้น เช่น ใช้สื่อประชาสัมพันธ์คุณค่าผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง โครงการเกษตรชุมชนร่วมกับโรงเรียนในท้องถิ่นสอนการปลูกพืชและทำการเกษตร จัดกิจกรรมวันเกษตรกร วันสิ่งแวดล้อมโลก เพื่อสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เป็นต้น

กิจกรรมที่ 3 ด้านเฉพาะกลุ่ม โดยทำกิจกรรมรวมกลุ่มกำหนดแนวทางเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไปพร้อมกับทำการเกษตรเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยจัดบริการที่พักกับครอบครัวในชุมชน (Homestay) เป็นมิตรกับธรรมชาติสนองตอบความต้องการกลุ่มนักท่องเที่ยววิถีธรรมชาติและสุขภาพควบคู่กัน สนับสนุนการใช้ระบบเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากร สร้างชุมชนเกษตรกรแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ สร้างเครือข่ายทางธุรกิจเพื่อส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

อภิปรายผล

การให้ความสำคัญกับความสามารถทางนวัตกรรมและความได้เปรียบทางการแข่งขันมากกว่าสมรรถนะและผลการดำเนินงานนั้น อาจเนื่องมาจากการเป็นเกษตรกรที่มีความมุ่งหวังจะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในภาคเกษตรกรรมแบบครบวงจร เพื่อช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่และแรงงาน ลดโอกาสเกิดปัญหาทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้สินค้าและบริการใหม่เป็นไปตามความต้องการมีความคุ้มค่า รักษาฐานลูกค้า เพิ่มการรับรู้ ความสนใจให้กับผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้ธุรกิจมีความเสี่ยงต่ำลงและมีโอกาสเติบโตและขยายตัวในตลาดใหม่ได้มากขึ้นกว่าคู่แข่งในตลาดธุรกิจเดียวกัน ซึ่งเป็นนวัตกรรมการสร้าง การยอมรับ การนำแนวคิด กระบวนการ และผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ไปใช้ (Ferreira et al., 2020) การได้รับความได้เปรียบที่เกิดจากการสร้างและใช้ทรัพยากรที่เป็นที่ต้องการมาก หายาก โดดเด่น ยากจะทำซ้ำ เป็นการให้ความสำคัญกับความสามารถดิจิทัลเพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Chaudhuri et al., 2022) ซึ่งความโดดเด่น แตกต่าง เป็นส่วนสำคัญหนึ่งที่แสดงถึงความหลากหลายของฐานทรัพยากรพื้นฐานในการพัฒนาทักษะ ทำให้องค์กรได้เปรียบทางการตลาด (Bhatti et al., 2024)

ทั้งนี้ ปัจจัย คือ สมรรถนะ ความสามารถทางนวัตกรรม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์ ความเกี่ยวข้องที่ส่งผลเชิงบวกต่อกันทั้งทางตรงและทางอ้อม แสดงว่าทุกปัจจัยมีความเหมาะสมและเข้มแข็ง สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำคัญสร้างความสามารถทางนวัตกรรมและความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับกลุ่มเกษตรกรอัจฉริยะและอุตสาหกรรมเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืนระยะยาวได้ ซึ่ง Aboul-Dahab et al. (2021) กล่าวถึงทักษะด้านนวัตกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล จะเพิ่มประสิทธิภาพองค์การผ่านการทำงานร่วมกันทั้งทางตรงและทางอ้อมเช่นเดียวกับนวัตกรรมร่วม และ Agag et al. (2023) อธิบายว่านวัตกรรมช่วยให้ธุรกิจมีเครื่องมือที่จำเป็นในการชนะคู่แข่งและสร้างธุรกิจให้เป็นผู้นำตลาด และแสดงถึงความสามารถของธุรกิจในการคาดการณ์และจัดการกับการเปลี่ยนแปลงในตลาดอย่างเชี่ยวชาญ (Kozak et al., 2021) ธุรกิจจึงสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตนเองและพันธมิตรในระบบนิเวศได้โดยการรับและปรับใช้เพื่อตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของผู้บริโภค (Agag et al., 2020; Sultana et al., 2022)

กลยุทธ์การยกระดับผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ จังหวัดนครราชสีมา คือ การพัฒนาสมรรถนะทางนวัตกรรมเชิงบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และตัวบุคคล เพื่อส่งเสริมการให้ความรู้ พัฒนาระบบบริหารงานแบบดิจิทัลใหม่ในภาคเกษตร ทำให้เกษตรกรเติบโตและดำรงชีพอย่างเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเกษตรกรอัจฉริยะได้ด้วยการสนับสนุนการศึกษา อบรม วิจัยและพัฒนา สร้างศูนย์การเรียนรู้ และเข้าถึงเทคโนโลยี โดยงานวิจัยของ Malinina and Gurieva (2024) สรุปการเปลี่ยนแปลงดิจิทัลทางการเกษตรนำมาซึ่งสภาพการทำงานใหม่ที่ช่วยลดต้นทุนการจัดซื้อวัตถุดิบ ลดเวลาหยุดทำงานของเครื่องจักรกลการเกษตร และเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บเกี่ยวได้อย่างมาก ซึ่งปัจจัยสำคัญคือ การมีผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีใหม่ไปประยุกต์ใช้ในธุรกิจการเกษตรได้ ที่เน้นความสามารถด้านเกษตรกรรมระดับสถาบันการศึกษาและความรู้ทางวิชาการที่ควรมุ่งเน้นความต้องการปฏิบัติการตลาดมากขึ้น สนับสนุนเกษตรกรได้เข้าถึงและใช้เทคโนโลยีที่จำเป็น ช่วยเพิ่มผลผลิตและความยั่งยืนทางการเกษตร ซึ่งการวิจัยของ Alekseeva et al. (2021) ค้นพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลแบบครบวงจรในศูนย์อุตสาหกรรมเกษตร ช่วยให้ชนะอุปสรรคที่มีอยู่ เป็นการเปลี่ยนไปสู่ระดับการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เรียกว่า “การเกษตรอัจฉริยะ” และ “ฟาร์มอัจฉริยะ” เพื่อพัฒนาธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ (Beluhova-Uzunova & Dunchev, 2020)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

ผลการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ นั่นคือ ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะมีความสามารถสูงแต่ไม่ได้หมายความว่าทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น ดังนั้น จึงควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากร เทคโนโลยี การประยุกต์ใช้ความรู้ การจัดการ และวางแผน การเข้าถึงตลาด การบริหารการเงินและบัญชี และการทำงานร่วมกัน เพื่อให้สมรรถนะที่มีอยู่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุงผลการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นได้อย่างเต็มที่และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่นำไปสร้างกลยุทธ์การยกระดับผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา เท่านั้น ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยที่เน้นการประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำกลยุทธ์ดังกล่าวไปใช้ เพื่อศึกษาเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานของเกษตรกรอัจฉริยะ เช่น การเปรียบเทียบรายได้ก่อนและหลัง การประเมินต้นทุนที่ใช้และผลประโยชน์ การวัดประสิทธิภาพการผลิตก่อนและหลัง การสำรวจความพึงพอใจและการยอมรับกลยุทธ์ที่นำไปใช้ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีแนวคิดและพัฒนาทักษะใหม่อย่างต่อเนื่อง สร้างรากฐานที่เข้มแข็งและเกิดเป็นชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- Aboul-Dahab, S., Agag, G., & Abdelmoety, Z. H. (2021). Examining the influence of cultural and ethical ideology on consumers' perceptions about the ethics of online retailers and its effects on their loyalty. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 61, 102559. <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2021.102559>
- Agag, G., Brown, A., Hassanein, A., & Shaalan, A. (2020). Decoding travelers' willingness to pay more for green travel products: Closing the intention-behavior gap. *Journal of Sustainable Tourism*, 28(10), 1551–1575. <https://doi.org/10.1080/09669582.2020.1745215>
- Agag, G., Durrani, B. A., Shehawy, Y. M., Alharthi, M., Alamoudi, H., El-Halaby, S., Hassanein, A., & Abdelmoety, Z. H. (2023). Understanding the link between customer feedback metrics and firm performance. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 73, 103301. <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2023.103301>
- Agritech and Innovation Center. (2022). *Manual for driving the Agricultural Technology and Innovation Center*. <https://aic.moac.go.th/downloads/document/66.pdf>
- Aidara, S., Mamun, A. A., Nasir, N. A. M., Mohiuddin, M., Nawli, N. C., & Zainol, N. R. (2021). Competitive advantages of the relationship between entrepreneurial competencies and economic sustainability performance. *Sustainability*, 13(2), 864. <https://doi.org/10.3390/su13020864>
- Alekseeva, S., Volkova, G., Sukhanova, O., & Fudina, E. (2021). Digital transformation of the agricultural industrial complex in the implementation of its development strategy. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*, 21(2), 19–25.
- Alshira'h, A. F., Alsqour, M. D., Lutfi, A., Alsyouf, A., & Alshirah, M. (2020). A socio-economic model of sales tax compliance. *Economies*, 8(4), 88. <https://doi.org/10.3390/economies8040088>
- Ang Thong Provincial Agriculture and Cooperatives Office. (2020). *Ang Thong Provincial Agricultural and Cooperative Development Plan 2018–2022, Review Edition 2020*. <https://www.opsmoac.go.th/angthong-strategic-preview-422791791844>
- Arshi, T., Burns, P., Ramanathan, U., & Zhang, M. (2020). Bringing back the discourse on entrepreneurial orientation construct: Further clarification on its dimensions. *Journal for International Business and Entrepreneurship Development*, 12(4), 235257. <http://dx.doi.org/10.13140/RG.2.2.24011.54568>
- Beluhova-Uzunova, R., & Dunchev, D. (2020). Precision technologies in soft fruit production. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*, 20(3), 131–137.

- Best, J. W., & Kahn, J. (2006). *Research in Education*. Prentice Hall of India.
- Bhatti, S. H., Hussain, W. M. H. W., Khan, J., Sultan, S., & Ferraris, A. (2024). Exploring data-driven innovation: what's missing in the relationship between big data analytics capabilities and supply chain innovation? *Annals of Operations Research*, 333(2), 799–824. <https://doi.org/10.1007/s10479-022-04772-7>
- Carvalho, A. M., Sampaio, P., Rebentisch, E., Carvalho, J. Á., & Saraiva, P. (2021). The influence of operational excellence on the culture and agility of organizations: Evidence from industry. *International Journal of Quality & Reliability Management*, 38, 1520–1549. <https://doi.org/10.1108/IJQRM-07-2020-0248>
- Chan-iam, R. (2021). How has modern agriculture changed? *Journal of Chemical Industry*, 63, 9–12.
- Chaudhuri, A., Subramanian, N., & Dora, M. (2022). Circular economy and digital capabilities of SMEs for providing value to customers: Combined resource-based view and ambidexterity perspective. *Journal of Business Research*, 142, 32–44. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.12.039>
- Chelliah, M. K., Aravindan, K. L., & Muthaiyah, S. (2022). Entrepreneurial orientation and open innovation promote the performance of services SMEs: The mediating role of cost leadership. *Administrative Sciences*, 13(1), 1. <https://doi.org/10.3390/admsci13010001>
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.
- Cukier, K. (2021). Commentary: How AI shapes consumer experiences and expectations. *Journal of Marketing*, 85(1), 152–155. <https://doi.org/10.1177/0022242920972932>
- Duangnirat, B. (n.d.). *Agriculture, is a choice, a way to survive*. Digital Economy Promotion Agency. <https://www.depa.or.th/en/article-view/agriculture-alternative-way-of-survival>
- Ferreira, J., Coelho, A., & Moutinho, L. (2020). Dynamic capabilities, creativity, and innovation capability and their impact on competitive advantage and firm performance: The moderating role of entrepreneurial orientation. *Technovation*, 92, 102061. <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2018.11.004>
- Gall, M. D., Borg, W. R., & Gall, J. P. (1996). *Educational Research: An Introduction* (6th ed.). Longman Publisher.
- Giannakis, M., Dubey, R., Yan, S., Spanaki, K., & Papadopoulos, T. (2022). Social media and sensemaking patterns in new product development: Demystifying the customer sentiment. *Annals of Operations Research*, 308(1), 145–175. <https://doi.org/10.1007/s10479-020-03775-6>
- Hair, J. F. JR., Anderson R. E., Tatham, R. L., & Black, W. C. (2010). *Multivariate Data Analysis*. Prentice hall.
- Hindasah, L., & Nuryakin, N. (2020). The Relationship between Organizational Capability, Organizational Learning, and Financial Performance. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 7(8), 625–633. <https://doi.org/10.13106/jafeb.2020.vol7.no8.625>

- Kamket, W. (2012). *Research methods in behavioral science* (3rd ed.). Chulalongkorn University Press.
- Kline, R. B. (2011). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling* (3rd ed.). The Guilford Press.
- Kozak, J., Kania, K., Juszczuk, P., & Mitreęga, M. (2021). Swarm intelligence goal-oriented approach to data-driven innovation in customer churn management. *International Journal of Information Management*, 60, 102357. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2021.102357>
- Kulovic, D., Celebic, N., & Omercevic, S. (2023). *Advanced Human Resource Management*. University Sarajevo School of Science and Technology.
- Lalicic, L., & Weismayer, C. (2021). Consumers' reasons and perceived value co-creation of using artificial intelligence-enabled travel service agents. *Journal of Business Research*, 129, 891–901. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.11.005>
- Lee, C. C., Yuan, Z., & Wang, Q. (2022). How does information and communication technology affect energy security? International evidence. *Energy Economics*, 109, 105969. <https://doi.org/10.1016/j.eneco.2022.105969>
- Maity, R., Sudhakar, K., Abdul Razak, A., Karthick, A., & Barbulescu, D. (2023). Agrivoltaic: A strategic assessment using SWOT and TOWS Matrix. *Energies*, 16(8), 3313. <https://doi.org/10.3390/en16083313>
- Malinina, O., & Gurieva, A. (2024). Methodological foundations for the application of the competency-based approach to personnel development in the context of agriculture digitalization. In *BIO Web of Conferences* (Vol. 103, p. 00052). EDP Sciences.
- Naguib, H. M., Kassem, H. M., & Naem, A. E. H. M. A. (2024). The impact of IT governance and data governance on financial and non-financial performance. *Future Business Journal*, 10(1), 1–22. <https://doi.org/10.1186/s43093-024-00300-0>
- Nakhon Ratchasima Provincial Agriculture and Cooperatives Office. (2022). *Nakhon Ratchasima Province Agricultural and Cooperative Development Plan 2023–2027*. <https://www.opsmoac.go.th/nakhonratchasima-strategic-files-442791791797>
- Nakhon Ratchasima Provincial Agriculture Office. (2020). *Annual Report 2020–Smart farmers* [Unpublished Data]. (n.p.)
- Nakhon Ratchasima Provincial Office. (2023). Nakhon Ratchasima Provincial Development Plan, 5-year period (2023–2027). https://www2.nakhonratchasima.go.th/files/com_ebook_strategy/2023-11_86d83e18dd2fc32.pdf
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2023). *Report on the economic and social development of the country Under the Development Plan No. 12*. <https://www.nesdc.go.th/download/document/Yearend/2023/yearend2023-02.pdf>

- Pallant, J. (2020). *SPSS survival manual: A step-by-step guide to data analysis using IBM SPSS*. Routledge.
- Rammal, H. G., Rose, E. L., & Ferreira, J. J. (2023). Managing cross-border knowledge transfer for innovation: An introduction to the special issue. *International Business Review*, 32(2), 102098. <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2022.102098>
- Rumondang, A., Sudirman, A., & Sitorus, S. (2020). *Pemasaran Digital dan Perilaku Konsumen*. Yayasan Kita Menulis.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2010). *A beginner's guide to structural equation modeling*. Routledge Taylor & Francis Group.
- Strategy and Information for Provincial Development Group, Nakhon Ratchasima Provincial Office. (2022). *Nakhon Ratchasima Provincial Development Plan (2023–2027), revised edition, year 2024*. https://pld.vu.ac.th/wp/wp-content/uploads/2023/01/แผนพัฒนาการ5ปี-65-70_230111_083511-1.pdf
- Sultana, S., Akter, S., & Kyriazis, E. (2022). How data-driven innovation capability is shaping the future of market agility and competitive performance? *Technological Forecasting and Social Change*, 174, 121260. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2021.121260>
- Tan, T. F., & Staats, B. R. (2020). Behavioral drivers of routing decisions: Evidence from restaurant table assignment. *Production and Operations Management*, 29(4), 1050–1070. <https://doi.org/10.1111/poms.13155>
- The working group was driving the policy of Smart Farmer and Smart Officer, Department of Agricultural Extension. (2013). *Guide to driving Smart Farmer and Smart Officer policies*. Nakhon Ratchasima Provincial Agriculture Office. <http://www.khorat.doe.go.th/WEB2012/Smartfarmer/book.pdf>
- Wijethilake, C., Upadhaya, B., & Lama, T. (2023). The role of organizational culture in organizational change towards sustainability: Evidence from the garment manufacturing industry. *Production Planning & Control*, 34(3), 275–294. <https://doi.org/10.1080/09537287.2021.1913524>

บทความวิจัย (ภาษาไทย)/ Research Article (Thai)

การฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืด
ที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้นในกีฬาวอลเลย์บอล

The Effects of Plyometric Training Combined with Weighted Sandbags and Elastic Resistance Bands on Leg Muscle Power and Blocking Skills in Volleyball

รัชนก ราชิต^{1*}, ชัญญิก คำพวง², ลักขมี ฉิมวงษ์³

Ratchanok Rachote^{1*}, Chankit Kumpuang², Luxamee Chimwong³

^{1*} นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

^{1*} Master's degree student, Master of Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

^{2,3} อาจารย์ ดร. คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

^{2,3} Lecturer Dr., Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

E-mail address (Corresponding author): ^{1*} Ratchanok.Rachote@g.swu.ac.th; (Authors): ²chankit@g.swu.ac.th, ³luxamee@g.swu.ac.th

รับบทความ: 30 เมษายน 2567/ แก้ไข: 28 พฤษภาคม 2567/ ตอรับบทความ: 31 พฤษภาคม 2567

Received: 30 April 2024/ Revised: 28 May 2024/ Accepted: 31 May 2024

Abstract

Background and Objective: Exercise training is important in helping to develop muscle strength and physical fitness in athletes. Especially in the sport of volleyball that requires high power and agility. Therefore, this research aims to evaluate and compare the results of plyometric training combined with the use of weighted sandbags and the use of resistance bands with elastic bands on leg muscle power and blocking skills in volleyball.

Methodology: Conduct research according to quantitative research methods. with Quasi-experimental design, two experimental groups were assigned, each group containing 15 people, totaling 30 people. There was no random sampling because the groups had already been arranged. The research tools consisted of two training programs and a test with concordance index values of 0.99, 0.98, and 0.96, respectively, which were used to collect data by testing before and after the 4th, 6th, and 8th weeks. For data analysis, statistics were used to find the average. Standard deviation and test the hypotheses using a one-way repeated-measures analysis of variance and two-way repeated-measures variance.

Results: 1) The experimental group had increased muscle power and blocking skills before training with a higher increase in blocking skill than leg muscle power. 2) Different training sessions had different effects on leg muscle power and blocking skill every week. Meanwhile, the duration of training affects leg muscle power and blocking skills. There is an interaction between the duration of training and the joint training program. Statistically significant at the 0.05 level, but different training programs had no effect on leg muscle power and blocking skills.

Discussion: The results of the study indicated that the effectiveness of both plyometric training programs was able to increase blocking skills higher than leg muscle power in volleyball. This shows the importance of selecting training methods that are appropriate and specific to the training objectives.

Suggestion: Further research should be conducted on the effects of implementing a training program with a larger sample and at different ages of volleyball players.

Keywords: Plyometric training; Using weighted sandbags; Using resistance bands; Leg muscle power; Blocking a volleyball

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์การวิจัย: การฝึกออกกำลังกายเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและสมรรถภาพทางกายของนักกีฬา โดยเฉพาะในกีฬาประเภทวอลเลย์บอลที่ต้องการพลังและความคล่องตัวสูง ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อผลและเปรียบเทียบผลการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืดที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้นในกีฬาวอลเลย์บอล

ระเบียบวิธีวิจัย (วิธีดำเนินการวิจัย): ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้การทดลองแบบกึ่งทดลอง กำหนดกลุ่มทดลอง จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน รวม 30 คน ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการจัดกลุ่มไว้แล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย โปรแกรมการฝึก 2 โปรแกรม และแบบทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.99, 0.98 และ 0.96 ตามลำดับ ซึ่งใช้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดสอบก่อนและหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4, 6 และ 8 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ และความแปรปรวนสองทางชนิดวัดซ้ำ

ผลการวิจัย: 1) กลุ่มทดลองมีพลังกล้ามเนื้อและทักษะการสกัดกั้นเพิ่มขึ้นก่อนการฝึก โดยมีทักษะการสกัดกั้นเพิ่มขึ้นสูงกว่าพลังกล้ามเนื้อขา 2) การฝึกที่แตกต่างกันส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้นแตกต่างกันทุกสัปดาห์ ขณะที่ระยะเวลาในการฝึกส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้น โดยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการฝึกกับโปรแกรมการฝึกร่วมกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่โปรแกรมการฝึกที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้น

อภิปรายผล: ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการฝึกพลัยโอเมตริกทั้ง 2 โปรแกรม สามารถเพิ่มทักษะการสกัดกั้นได้สูงขึ้นกว่าพลังกล้ามเนื้อขาในกีฬาวอลเลย์บอล ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของการเลือกใช้วิธีการฝึกที่เหมาะสมและเฉพาะเจาะจงต่อวัตถุประสงค์ของการฝึก

ข้อเสนอแนะ: ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของการนำโปรแกรมการฝึกไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่และในช่วงอายุที่แตกต่างกันของนักกีฬาวอลเลย์บอล

คำสำคัญ: การฝึกพลัยโอเมตริก; การใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก; การใช้แรงต้านด้วยยางยืด; พลังกล้ามเนื้อขา; การสกัดกั้นลูกบอลเลย์บอล

บทนำ

โลกปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้า ทุกสิ่งทุกอย่างต้องมีการพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง ทำนองเดียวกันกับกีฬาวอลเลย์บอลสมัยใหม่ ไม่ใช่เป็นการแข่งขันด้านเทคนิค แต่เป็นการแข่งขันด้านการบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์การกีฬาได้อย่างถูกต้อง ถูกวิธีเพื่อพัฒนาตนเองจากพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศและอาชีพต่อไป (Department of Physical Education, 2013) ดังนั้น บทบาทหน้าที่ควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย และมีผลต่อประสิทธิภาพการเคลื่อนไหว โดยเฉพาะการปฏิบัติเทคนิค ทักษะของแต่ละชนิดกีฬา นักกีฬาที่ได้รับการกระตุ้นอย่างถูกต้องเหมาะสมตามขั้นตอนจะส่งผลต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการออกแรงเคลื่อนไหวจะทำได้เต็มที่ เมื่อปฏิบัติอย่างถูกต้องจะมีผลต่อการตอบสนองของร่างกายในด้านร่างกาย ทำให้ระบบการทำงานของร่างกายได้รับการกระตุ้นให้มีความพร้อมที่จะทำงานหนักหรือสูงขึ้นไว้มองรับการทำงานด้วยความเร็วหรือหนักขึ้นในขณะที่เล่นกีฬา ปรับตัวได้อย่างรวดเร็วสอดคล้องกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวของร่างกายที่เกิดขึ้น และด้านจิตใจ ที่ปฏิบัติตามจังหวะเวลาและมีความสมบูรณ์ตามขั้นตอนเป็นผลทำให้นักกีฬามีความพร้อมทางด้านจิตใจ มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ช่วยกระตุ้นให้จิตใจมีความพร้อมที่จะออกกำลังกายลดเวลาปฏิบัติภารกิจของประสาทสั่งการ ระบบประสาทและกลไกการทำงานของร่างกาย กล้ามเนื้อเป็นไปอย่างราบรื่นเหมาะสม และผ่อนคลายความกดดันจากการฝึกซ้อมหรือแข่งขัน (Kamutsri, 2017)

กีฬาวอลเลย์บอลเป็นกีฬาที่เล่นได้ไม่ยากนัก สามารถเล่นเป็นกลุ่มได้และเล่นได้ทุกเพศทุกวัย ช่วยส่งเสริมให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และมีส่วนช่วยพัฒนาด้านความคิดและจิตใจ ซึ่งการวางแผนการเล่นและส่งเสริมทางด้านความแข็งแรง ความอดทน ความคล่องแคล่ว ว่องไวของร่างกาย กีฬาวอลเลย์บอลจึงได้รับความนิยมสูงในประเทศไทย โดยในการเล่นกีฬาวอลเลย์บอลนั้น มีองค์ประกอบสำคัญด้านหนึ่ง คือ ทักษะที่มีต่อกีฬาวอลเลย์บอล ดังนั้น การสอนทักษะวอลเลย์บอลจึงต้องมุ่งเน้นปลูกฝังสิ่งที่ถูกต้องให้กับตัวผู้เรียน และสามารถปฏิบัติได้ (Department of Physical Education, 2013) การถ่ายทอดและพัฒนาเทคนิคที่ถูกต้องให้กับนักกีฬาจะต้องเกิดจากความรู้ความสามารถและความเข้าใจเป็นอย่างดี สามารถอธิบายและบอกถึงวิธีที่ถูกต้องในการเล่นวอลเลย์บอลได้ ซึ่งทักษะที่สำคัญ เช่น การเลิฟบอล การส่งบอล การสกัดกั้น การตบลูกวอลเลย์บอล และทักษะการเคลื่อนไหว เป็นต้น (Sports Authority of Thailand, 2018)

การฝึกออกกำลังกายแบบแอโรบิก (การออกกำลังกายที่กระตุ้นให้ร่างกายต้องสร้างพลังงานแบบให้ออกซิเจน) และแบบแอนแอโรบิก (การออกแรงในช่วงสั้น ๆ นักกีฬาจะใช้พลังงานที่มีสำรองในกล้ามเนื้ออยู่แล้ว) ผสมผสานกันจะทำให้เกิดการกระตุ้นแอนาโกลิคอันตรงพลังที่ปรับปรุงคุณภาพกล้ามเนื้อและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ เพิ่มมวลกล้ามเนื้อ และเพิ่มสมรรถภาพทางกายและการทำงานประจำวันเพิ่มขึ้นที่นำไปสู่การเป็นสื่อกลางในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต (Yates et al., 2021) การออกกำลังกายหรือการฝึกที่มีการทำงานรวมกันทั้งกำลังความแข็งแรง และความรวดเร็วในการหดตัวของกล้ามเนื้อเพื่อการเคลื่อนไหวได้อย่างรวดเร็วและฉับพลัน ด้วยลักษณะของการฝึกพลัยโอเมตริก (Plyometric training) สามารถปฏิบัติได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การฝึกกระโดด (Jump training) และการเขย่ง (Hopping) ในรูปแบบที่แตกต่างกันเพื่อพัฒนาความแข็งแรงให้กับส่วนล่างของร่างกาย (Lower body) (Krabuanrat, 2005) ดังที่งานวิจัยของนิตินัย สงวนศรี (Sanguansri, 2021) สรุปว่าการฝึกพลัยโอเมตริกแบบมีน้ำหนักถ่วงช่วยส่งเสริมความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ การกระโดดแนวตั้ง การยิงลูกใต้ห่วงของนักกีฬาบาสเกตบอลได้ และงานวิจัยเกี่ยวกับผลของการตอบสนองฉับพลันของการผสมผสานการฝึกพลัยโอเมตริกและยางยืดที่มีต่อพลังความเร็ว และความคล่องแคล่วว่องไวขณะทำการอบอุ่นร่างกายในนักกีฬาฟุตบอลชาย ทำให้สามารถพัฒนาพลังจากความเร็วในการหดตัวของกล้ามเนื้อเหมาะกับการนำไปปรับใช้ระหว่างการอบอุ่นร่างกายสำหรับกีฬาที่ต้องการพลังและความเร็วในการหดตัวของกล้ามเนื้อกลุ่มสะโพก (Suktat, 2021) ซึ่งการวัดประเมินผลภายหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4, 6 และ 8 เป็นการติดตามความก้าวหน้าหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการฝึกซ้อม (Krabuanrat, 2021) โดยในการวิจัยของประทีป ปุณวัฒนา และคณะ (Poonwatana et al., 2023) สรุปว่าการฝึกพลัยโอเมตริก 8 สัปดาห์ มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านความเร็ว ความคล่องแคล่ว และพลังกล้ามเนื้อขาได้

อย่างไรก็ตาม การเตรียมตัวก่อนการฝึกพลัยโอเมตริก ควรทำการฝึกด้วยน้ำหนักเสียก่อนเพื่อลดความเสี่ยงของการบาดเจ็บ เพื่อพัฒนาความแข็งแรงพื้นฐาน พร้อมทั้งต้องเตรียมระบบกล้ามเนื้อและข้อต่อให้สามารถรับแรงกระแทกที่หนักได้ (Silamad, 2017) ดังนั้น ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสนใจศึกษา

การฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืด สำหรับนักกีฬาวอลเลย์บอล เนื่องจากการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักอาจช่วยให้กล้ามเนื้อขาของนักกีฬาพัฒนา และเติบโตอย่างเห็นได้ชัด และการใช้แรงต้านด้วยยางยืดยังช่วยในการเพิ่มความแข็งแรงและความยืดหยุ่น ของกล้ามเนื้อ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสกัดกั้นที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังช่วยให้เกิดความเข้าใจ ได้อย่างลึกซึ้งว่าการฝึกแต่ละประเภทมีผลต่อความสามารถในการแข่งขันและป้องกันการบาดเจ็บได้เพิ่มขึ้น และช่วยให้ผู้ฝึกสอนสามารถนำไปใช้ในการวางแผนโปรแกรมฝึกที่เหมาะสมต่อนักกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคู่กับการใช้แรงต้าน ด้วยยางยืดที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้นในกีฬาวอลเลย์บอล
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคู่กับ การใช้แรงต้านด้วยยางยืดที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้นในกีฬาวอลเลย์บอล

การทบทวนวรรณกรรม

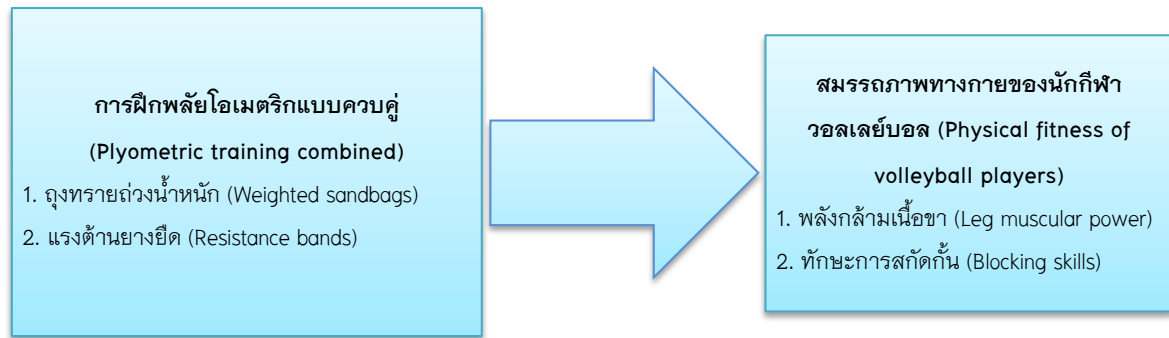
การฝึกพลัยโอเมตริก (Plyometric training) มีพื้นฐานมาจากวงจรการยืด-หดของกล้ามเนื้อ (Stretching-shortening Cycle) จะเป็นตัวกำหนดระดับการยืดของกล้ามเนื้อและจะป้องกันไม่ให้เกิดเส้นใยของกล้ามเนื้อเกิดการยืด ออกมากเกินไป ซึ่งกล้ามเนื้อจะมีการยืดออก (Eccentric) แล้วสะสมพลังงาน (Amortization) ตามด้วยการหดสั้นเข้า (Concentric) อย่างฉับพลัน และผลของการทำงานแบบยืดออกอย่างรวดเร็ว จะก่อให้เกิด รีเฟล็กซ์ยืดหรือวงจรการยืด-หด เป็นผลที่ทำให้กล้ามเนื้อเกิดการหดตัวแบบสั้นเข้าอย่างเต็มกำลัง (Silamad & Silamad, 2008) ซึ่งการฝึกพลัยโอเมตริกคือการเคลื่อนไหวทั้งหมด รวมถึงการผสมผสานระหว่าง ความแข็งแรงและความเร็วในการเคลื่อนที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของนักกีฬา (Chu, 2003) ดังนั้น จึงสามารถ ระบุได้ว่าการฝึกพลัยโอเมตริกมีส่วนช่วยรักษาสมาคมของนักกีฬาในทางบวก ซึ่งการฝึกวอลเลย์บอลไม่รวมถึง การฝึกการทรงตัวอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ค่าความสมดุลไม่แตกต่างกัน (Sitti & Koroğlu, 2023) การออกกำลังกาย แบบพลัยโอเมตริกถูกนำมาใช้ในช่วง 7 ทศวรรษที่ผ่านมา รูปแบบแรกของการจำแนกประเภทโดย Verkhoshansky (2018) ถูกจัดประเภทเป็นการกระแทก โดยมีภาระภายนอกเพิ่มเติมบางส่วน และไม่มีการกระแทก โดยไม่มีภาระ ภายนอกเพิ่มเติม ซึ่งที่ผ่านมานี้การฝึกพลัยโอเมตริกจัดอยู่ในประเภทแบบดั้งเดิม เช่น กระโดดเข้าที่ การกระโดดแบบยืน การกระโดดหลายครั้งและการกระโดด การกระโดดแบบ Bound และ Drop การช่วย เมื่อการออกกำลังกายได้รับความช่วยเหลือจากแถบยางยืด เป็นต้น และการต่อต้าน เมื่อดำเนินการภายใต้ สภาวะภายนอกที่หลากหลาย เช่น น้ำ ทราย และภาระภายนอกเพิ่มเติม เป็นต้น (Makaruk et al., 2020)

การฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก เป็นการฝึกแบบมีน้ำหนักถ่วงที่สามารถ ฝึกได้คล้ายคลึงกันกับการใช้แรงต้านด้วยน้ำหนักที่ใช้อุปกรณ์ด้วยการใช้แผ่นน้ำหนัก ซึ่งการฝึกในลักษณะ การทำงานพิเศษนี้ ทำให้เกิดการเผาผลาญมากขึ้นและร่างกายแข็งแรงขึ้น การฝึกด้วยถุงทรายมีจุดมุ่งหมาย

เพื่อรวมประโยชน์ของการฝึกยกน้ำหนักโดยตั้งใจ การรับน้ำหนักมาก และการใช้แรงงานคนในโลกความเป็นจริง (Ben, 2015) สำหรับหลักการฝึกหลักการออกกำลังกายด้วยยางยืด (Elastic Band) เป็นการฝึกเช่นกันกับวิธีการฝึกซ้อมที่ต้องออกแรงต้านกับแรงต้านภายนอกอื่น (Resistance Training) การถูกดึงให้ยืดออกแรงต้านของยางยืดจะเพิ่มขึ้นตามความยาวที่เพิ่มขึ้น ช่วยกระตุ้นระบบประสาทรับรู้และพลังงานของกล้ามเนื้อต่อแรงดึงของยางที่กำลังถูกยืด เป็นผลดีต่อการทำงานอย่างประสานกันระหว่างระบบประสาทกับกล้ามเนื้อ (Krubuanrat, 2006) ซึ่งยางยืดวงเล็ก (Mini-band) สามารถกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางให้ส่งกระแสประสาทมาที่กล้ามเนื้อกลุ่มสะโพกมากขึ้น ทั้งในท่าเดินที่เป็นการเพิ่มแรงต้านให้กล้ามเนื้อสะโพกจากยางยืดวงเล็กและท่าสควอท (Squat) ที่ยางยืดวงเล็กจะทำการดึงกระดูกต้นขาเข้าด้านในเป็นการทำให้ต้องใช้กล้ามเนื้อสะโพกในการออกแรงให้กระดูกต้นขาอยู่ในท่าสควอท (การใช้น้ำหนักของตัวเองเป็นแรงต้านเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขาทั้งหมด) ที่ถูกต้อง (Reece et al., 2020)

พลังกล้ามเนื้อ (Muscle Power) คือ ความสามารถในการทำงานของกล้ามเนื้อ (การยืดและหดตัวของกล้ามเนื้อ) ในการออกแรงสูงสุด โดยกล้ามเนื้อสามารถออกแรงเคลื่อนไหวกระทำกับแรงต้านได้อย่างรวดเร็ว คล้ายคุณสมบัติในการยืดหยุ่นตัวของยางหรือสปริง ความสามารถในการพยายามใช้แรงกล้ามเนื้อทำงานอย่างรวดเร็วและแรงในจังหวะของกล้ามเนื้อหดตัวหนึ่งครั้ง การทำงานผสมผสานกันระหว่างความสามารถในการยืดตัวและหดตัวของกล้ามเนื้อให้ได้แรงมากที่สุดในช่วงระยะเวลาที่จำกัด หรือในช่วงเวลาสั้น ๆ โดยมีสถานการณ์ของเกมการแข่งขันหรือกติกาเป็นตัวบังคับให้นักกีฬาต้องปฏิบัติหรือแสดงออก (Krubuanrat, 2015) และทักษะการสกัดกั้นในกีฬาบอลเลย์บอล เป็นการเคลื่อนที่สู่ตำแหน่งเพื่อสกัดกั้นการกระโดดให้ย่อเข้ากระโดดทำคู่ป้องกันในแนวตั้ง หากจากตาข่ายพอมประมาณ นิ้วมือเหยียดออกและให้เหยียดแขนทั้งสองขึ้นเหนือศีรษะในเวลาเดียวกับที่กระโดด การปะทะลูกบอลที่ต้องพยายามยกแขนทั้งสองชิดกัน เพื่อไม่ให้ลูกบอลหลุดทะลุเข้ามาให้ดักข้อมือไปข้างหน้า เพื่อเป็นการบังคับลูกบอลตกสะท้อนกลับไปในแดนของฝ่ายตรงข้าม ในเวลาเดียวกันก็สามารถยื่นมือข้ามเหนือตาข่ายในขณะที่สกัดกั้นได้ และการลงสู่พื้นทันทีทันใด แขนหรืออวัยวะทุกส่วนในร่างกายจะสัมผัสตาข่ายไม่ได้ ผู้เล่นต้องลงสู่พื้นสนามในทิศทางเดิมด้วยเท้าคู่ งอเข่า และอยู่ในท่าที่พร้อมจะเล่นต่อไป (Sports Authority of Thailand, 2016)

ทั้งนี้ การฝึกซ้อมเพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายนักกีฬา ควรใช้หลักการหรือแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการเสริมสร้างความแข็งแรงและความอดทนกล้ามเนื้อ (Muscular Strength/ Muscular Endurance) ด้วยยางยืด (Elastic Band) และถุงทราย (Sand Bag) จะยังเกิดผลต้องฝึกอย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 6 สัปดาห์ (McArdle et al., 2000)



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Figure 1. Research Conceptual Framework

สมมติฐานการวิจัย

1. ภายหลังการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืดของนักกีฬาวอลเลย์บอล ในสัปดาห์ที่ 4, 6 และ 8 มีผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้นเพิ่มขึ้น
2. ก่อนและหลังการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืดของนักกีฬาวอลเลย์บอล ในสัปดาห์ที่ 4, 6 และ 8 มีผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและการสกัดกั้นแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการทดลองแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Designs) เป็นการทดลองเพื่อเปรียบเทียบ ตามรูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มควบคุม ไม่มีการสุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลัง (Non-Randomized Control-Group Pretest Posttest Design) เป็นการเปรียบเทียบผลการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง ไม่มีการสุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีการจัดกลุ่มไว้แล้ว และมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Campbell & Stanley, 1969; Saiyot & Saiyot, 2010) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรเป็นนักกีฬาวอลเลย์บอลที่ไม่ทราบจำนวนแน่นอน แต่มีลักษณะเป็นเอกพันธ์ (Homogeneity) ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันและเป็นกลุ่มประชากรขนาดเล็กที่เป็นส่วนหนึ่งของประชากรตามสมมติฐานการวิจัย (Ritcharoon, 2011; Wiratchai, 2000) จึงกำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยไม่ใช้หลักการของความน่าจะเป็นด้วยวิธีการคัดเลือก (Selection) (Wongwanich & Wiratchai, 2003) ผู้ที่เป็นนักเรียนกีฬาวอลเลย์บอลของโรงเรียน Bangkok International Preparatory & Secondary School จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน คือ กลุ่มการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก 15 คน และกลุ่มการใช้แรงต้านด้วยยางยืด 15 คน ด้วยวิธีการแบ่งกลุ่มแบบจับคู่ (Matching group) ในลักษณะการจับคู่เก่งสลับอ่อน เพื่อให้ทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ย

ไม่แตกต่างกัน กำหนดเกณฑ์การคัดเลือก คือ 1) มีอายุอยู่ในช่วง 16–19 ปี 2) ไม่มีโรคประจำตัว และไม่มีอาการบาดเจ็บตรงบริเวณหัวเข่า ข้อเท้า สะโพกและหลัง ก่อนการเข้าร่วมการวิจัย 3) ต้องผ่านการฝึกฝนและแข่งขันเป็นเวลอย่างน้อย 2 ปี 4) ต้องพัฒนาทางด้านทักษะการกระโดดบล็อก เพื่อเข้ารับการพัฒนาทักษะด้านการกระโดดบล็อกที่ดีขึ้น 2) ผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางกาย คือ แรงเหวี่ยงขา และยืนกระโดดสูง (Kanchanarangsarn, 2005) และเกณฑ์การคัดออก คือ 1) ผู้เข้าร่วมวิจัยเกิดอาการบาดเจ็บบริเวณหัวเข่า ข้อเท้า สะโพกและหลัง หรือมีอาการป่วยร้ายแรงในระหว่างทำการวิจัย 2) ผู้เข้าร่วมการวิจัยขาดการฝึกตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป 3) ผู้เข้าร่วมวิจัยไม่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประยุกต์ใช้หลักสมรรถภาพที่สัมพันธ์กับทักษะ (Skill-Related Physical Fitness) หรือสมรรถภาพทางกลไก (Motor Fitness) (Aphawattanasakul, 2009) และองค์ประกอบสำคัญที่มีผลโดยตรงต่อเป้าหมายและคุณภาพในการฝึกซ้อม สมรรถภาพทางกาย และทักษะ ความสามารถของนักกีฬา ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเร็วหรือความบ่อยครั้งในการฝึกซ้อม (Frequency) ระดับความหนักที่ใช้ในการฝึกซ้อมแต่ละครั้ง (Intensity) ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อมแต่ละครั้ง (Duration/Time) และรูปแบบที่นำมาใช้ในการฝึกซ้อม (Pattern of Exercise) ร่วมกับแนวทางปฏิบัติโดยใช้หลักการของฟิต (Fitt Guidelines) ในการกำหนดปริมาณ (Quantity) และคุณภาพ (Quality) หรือความหนักเบาในการฝึกซ้อมหรือออกกำลังกาย และเป็นไปตามการจัดโครงสร้างการฝึกซ้อมแต่ละครั้ง (Training Session) (Krabuanrat, 2021) จำนวน 2 โปรแกรม และ 1 กิจกรรม ดังนี้

โปรแกรมการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก มีรายการดังนี้

1. วิ่งออกกำลังกายรอบสนาม 400 เมตร เป็นเวลา 6 นาที
2. บริหารร่างกายโดยการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบอยู่กับที่
 - 1) ยืนตรงและใช้มือด้านขวาจับบริเวณศรีษะแล้วดึงเข้าหาฝั่งตรงข้ามทั้งซ้ายและขวาค้างไว้ (ครั้งละ 30 วินาที)
 - 2) ยืนตรงและแอ่นตัวไปทางด้านซ้ายโดยที่ขาอยู่กับที่ทั้งด้านซ้าย ด้านขวา ด้านบนและล่าง (ครั้งละ 30 วินาที)
 - 3) ยืนตรงแยกขาและบิดตัวไปทางด้านซ้ายหรือขวา (ครั้งละ 30 วินาที)
 - 4) ยืดกล้ามเนื้อขาด้านหลังด้วยนั่งพับขาหนึ่งข้างและกดราบบนไปกับพื้นค้างไว้ทั้ง 2 ข้างสลับกัน (ครั้งละ 30 วินาที)
 - 5) เปิดเขาสองข้าง 160 องศาในท่าย่อเข่า และใช้แทนค้ำที่เป็นข้างในหัวเข่า และบิดตัวไปด้านซ้ายและขวา (ข้างละ 30 วินาที)
 - 6) ยืนชิดกำแพงตั้งปลายนิ้วเท้าขึ้นและออกแรงกดเข้ากับผนังและค้างไว้ทั้งสองข้าง (ข้างละ 30 วินาที)
3. บริหารร่างกายด้วยการกระโดด

1) กระโดดยืดมือขึ้นด้านบนและกางขาทั้งสองข้างหลังจากนั้นเอามือชิดลำตัวพร้อมเท้าชิด (ทำซ้ำ 10 ครั้งต่อ 1 รอบ จำนวน 3 รอบ)

2) วิ่งยกเข่าสูงไปด้านหน้าเข่าสูงเท่าที่ทำได้แต่ต้องเห็นได้ชัดเจน เช่น สูงกว่าระดับเอว เป็นต้น (ทำซ้ำ 30 ครั้งต่อ 1 รอบ จำนวน 3 รอบ)

กิจกรรมทั้งหมดจะเสร็จสิ้นเป็นเวลา 12-15 นาที (ในขณะทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อผู้ฝึกไม่ควรทำด้วยความเร่งรีบและค่อย ๆ ทำจนกว่าจะครบทุกกระบวนท่าที่ผู้วิจัยได้จัดโปรแกรม)

โปรแกรมการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืด มีรายการดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมการทดสอบต้องทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อก่อนทำการฝึกทุกครั้งก่อนเข้ารับการทดสอบ
2. ผู้เข้ารับการทดสอบจะต้องเข้ารับการทดสอบจะต้องเข้ารับฟังการชี้แจงการฝึกทุกคนโดยพร้อมกัน
3. ผู้เข้ารับการทดสอบจะต้องยืดเหยียดกล้ามเนื้อตามรายการที่ผู้วิจัยกำหนด
4. วิ่ง Jogging รอบสนาม 400 เมตร จำนวน 6 นาที
5. ยืนตรงและใช้มือด้านขวาจับบริเวณศรีษะแล้วดึงเข้าหาฝั่งตรงข้ามทั้งซ้ายและขวาค้างไว้ (ครั้งละ 30 วินาที)

6. ยืนตรงและแอ่นตัวไปทางด้านซ้ายโดยที่ขาอยู่กับที่ทั้งด้านซ้าย, ด้านขวา, ด้านบนและล่าง (ครั้งละ 30 วินาที)

7. ยืนตรงแยกขาและบิดตัวไปทางด้านซ้ายหรือขวา (ครั้งละ 30 วินาที)

8. เปิดเขาสองข้าง 160 องศาในท่าย่อเข่า และใช้แทนค้ำที่เป็นข้างในหัวเข่าและบิดตัวไปทั้งด้านซ้ายและขวา (ข้างละ 30 วินาที)

9. ยืนชิดกำแพงตั้งปลายนิ้วเท้าขึ้นและออกแรงกดเข้ากับผนังและค้างไว้ทั้งสองข้าง (ข้างละ 30 วินาที)

10. กระโดดยืดมือขึ้นด้านบนและกางขาทั้งสองข้างหลังจากนั้นเอามือชิดลำตัวพร้อมเท้าชิด (ทำซ้ำ 10 ครั้งต่อ 1 รอบ จำนวน 3 รอบ)

11. วิ่งยกเข่าสูงไปด้านหน้าเข่าสูงเท่าที่ทำได้แต่ต้องเห็นได้ชัดเจน เช่น สูงกว่าระดับเอว (ทำซ้ำ 30 ครั้งต่อ 1 รอบ จำนวน 3 รอบ)

12. กิจกรรมทั้งหมดจะเสร็จสิ้นเป็นเวลา 12-15 นาที

กิจกรรมหลังการฝึกเป็นเวลา 9 นาที โดยการค่อย ๆ ลดความเหนื่อยจากการออกกำลังกายลง (Cool down) โดยทำไปพร้อมกับการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ เพื่อลดความตึงและทำให้กล้ามเนื้อผ่อนคลาย ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เนื่องจากช่วยลดการบาดเจ็บของกล้ามเนื้อและเอ็นข้อต่อได้ช่วยลดการบาดเจ็บ ดังนี้

1. นั่งแยกขาทั้งสองข้างให้ได้มากที่สุดและมื่อยืนแตะพื้นและก้มลงไปให้ได้มากที่สุดบริเวณตรงกลาง (30 วินาที)

2. นั่งแยกเข่าและโน้มตัวไปด้านข้างจับข้อเท้าทางด้านขวายืดบริเวณช่วงข้างลำตัว (30 วินาที)

3. นั่งแยกเข่าและโน้มตัวไปด้านข้างจับข้อเท้าทางด้านซ้ายยืดบริเวณช่วงข้างลำตัว (30 วินาที)

4. นอนบนพื้นและยกขาต้านขาขึ้นแนวตั้งและดึงเข้าหาลำตัวให้ได้มากที่สุดขาเหยียดตรง (30 วินาที)
 5. นอนบนพื้นและยกขาต้านซ้ายขึ้นแนวตั้งและดึงเข้าหาลำตัวให้ได้มากที่สุดขาเหยียดตรง (30 วินาที)
 6. นอนบนพื้นและไขว่ขาขวาไปด้านขวาหนึ่งข้างโดยที่ลำตัวและหัวไหล่ติดพื้น ส่วนช่วงเอวถึงขาบิดไปด้านข้าง (30 วินาที)
 7. นอนบนพื้นและไขว่ขาซ้ายไปด้านขวาหนึ่งข้างโดยที่ลำตัวและหัวไหล่ติดพื้น ส่วนช่วงเอวถึงขาบิดไปด้านข้าง (30 วินาที)
 8. นอนบนพื้นกอดเข่าทั้งสองข้างเข้าหาตัวเอง (30 วินาที)
 9. นอนบนพื้นกอดเข่าข้างขวาเข้าหาตัวเองและขาอีกหนึ่งข้างเหยียดตรงราบกับพื้น (30 วินาที)
 10. นอนบนพื้นกอดเข่าข้างซ้ายเข้าหาตัวเองและขาอีกหนึ่งข้างเหยียดตรงราบกับพื้น (30 วินาที)
 11. นอนคว่ำราบไปกับพื้นและใช้แขนทั้งสองข้างดันลำตัวขึ้นมาโดยที่สะโพกยังติดอยู่กับพื้น (30 วินาที)
 12. นอนคว่ำราบไปกับพื้นหลังจากนั้นดำตัวกลับไปทางด้านหลังโดยที่เข่าและหน้าอกจะต้องชิดกันมือนียึดเหยียดตรง (30 วินาที)
 13. มือสองข้างวางบนพื้นและยกสะโพกขึ้นขาเหยียดตรงในลักษณะสามเหลี่ยม (30 วินาที)
 14. มือสองข้างวางบนพื้นและยกสะโพกขึ้นขาเหยียดตรงในลักษณะสามเหลี่ยมหลัง จากนั้นใช้เท้าเดินเข้าหามือให้อยู่ในลักษณะตั้งฉากหลังจากนั้นใช้มือจับข้อเท้าทั้งสองข้างแล้วก้มหน้าเข้าหาหัวเข่า (30 วินาที)
- สำหรับแบบทดสอบพลังกล้ามเนื้อและทักษะการสัดกัน โดยผู้วิจัยประยุกต์ใช้จากคู่มือการทดสอบสมรรถภาพทางกาย (Physical Fitness Testing) สำหรับการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 9-10 คะแนน อยู่ในระดับดี 6-8 คะแนน อยู่ในระดับผ่าน 3-5 คะแนน อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และต่ำกว่า 2 คะแนน อยู่ในระดับต้องปรับปรุง (Thailand National Sports University, 2019)
- ทั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สร้างและประยุกต์ขึ้น ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ในพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) กำหนดเกณฑ์การให้ความคิดเห็น คือ เห็นด้วยให้ 1 คะแนน ไม่เห็นด้วยให้ -1 คะแนน และไม่แน่ใจให้ 0 คะแนน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยสูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index: IOC) พิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (Phattiyathane, 2019) ปรากฏว่ามีค่าทั้งฉบับเท่ากับ 0.99, 0.98 และ 0.96 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อประสานงานผู้บริหารเพื่อขอความอนุเคราะห์จัดกิจกรรมตามโปรแกรมการฝึกพลัยโอเมตริกภายในโรงเรียน 1) สถานที่ คือ สนามวอลเลย์บอล และ 2) อุปกรณ์ ประกอบด้วย เบาะยิม บล็อกกระโดด ถูทรายถ่วงน้ำหนัก และยางยืด
2. ทำการทดสอบความสามารถในการกระโดดสูงและพลังกล้ามเนื้อขา ก่อนเริ่มการฝึก (Pre-test)
3. ทำการปฐมนิเทศกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้รับทราบจุดมุ่งหมายและวิธีการฝึก ตลอดจนปฏิบัติในการฝึกแต่ละครั้งตลอดระยะเวลาในการทดลอง

ทั้งนี้ ก่อนเริ่มการฝึกโปรแกรมทั้ง 2 กลุ่ม จะต้องเริ่มทำการอบอุ่นร่างกายก่อน 15 นาที เพื่อกระตุ้นร่างกายให้เกิดความพร้อมและเคลื่อนไหวได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและช่วยป้องกันอาการบาดเจ็บที่ขาจะเกิดขึ้นได้ในขณะการซ้อม

4. ทำการฝึกตามโปรแกรมการฝึกกับกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ชั่วโมง คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ในช่วงเวลา 16.00–17.00 นาฬิกา ซึ่งเจริญ กระบวนรัตน์ (Krabuanrat, 2021) และ Corbin et al. (2003) ได้แนะนำผลดีควรกระทำการฝึก 3–5 วันต่อสัปดาห์ โดยใช้ระยะเวลาในการฝึกซ้อมหรือออกกำลังกาย ประมาณ 20–60 นาที

5. ทำการทดสอบพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้นของกลุ่มทดลองหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4, 6 และ 8 (Post-test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลคะแนนพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

2. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการฝึกที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้น ก่อน-หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4, 6 และ 8 โดยการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ใน 2 วิธี (Vanichbuncha, 2023) ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการทดสอบภายในกลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ (One-way Repeated Measure Analysis of Variance) หรือการทดสอบเอฟ (F-test)

2.2 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์การฝึกด้วยโปรแกรมการฝึกกับระยะเวลาการฝึก ด้วยการทดสอบความแปรปรวนแบบสองทางชนิดวัดซ้ำ (Two-way Repeated ANOVA)

โดยนำเสนอข้อมูลแหล่งความแปรปรวน (Source of variation) ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square: SS) ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom: df) ค่าประมาณความแปรปรวน (Mean Squares: MS) ค่าสถิติ F (F-test) และค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significances: Sig.) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้วยสัญลักษณ์ “*” สำหรับกรณีพบความแตกต่างทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการหาผลต่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Differenve Test: LSD) และกำหนดสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

H_0 : ไม่มีอิทธิพล/ไม่แตกต่าง

H_1 : มีอิทธิพล/แตกต่าง

(เมื่อ Sig. น้อยกว่า 0.05: * $p < 0.05$ จะปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1)

ผลการวิจัย

การศึกษาผลการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืดที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและการสกัดกั้นบอลในกีฬาบอลเลย์บอล แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การฝึกพลัยโอเมตริกที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้นในกีฬาวอลเลย์บอล ก่อนและหลังการฝึก

Table 1. Effects of Plyometric Training on Leg Muscle Power and Blocking Skills in Volleyball Before and After Training

การฝึก (Training)	ก่อนการฝึก		หลังการฝึก (After Training)					
	(Before Training)		สัปดาห์ที่ 4		สัปดาห์ที่ 6		สัปดาห์ที่ 8	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
พลังกล้ามเนื้อขา (Leg Muscle Power)								
ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก (Weighted Sandbags)	47.20	9.36	48.37	9.20	50.83	7.77	53.33	7.94
แรงต้านด้วยยางยืด (Resistance Bands)	48.48	8.55	50.00	8.18	52.00	7.57	54.00	6.60
ทักษะการสกัดกั้น (Blocking Skills)								
ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก (Weighted Sandbags)	3.13	1.19	4.73	1.10	5.40	1.18	6.40	1.24
แรงต้านด้วยยางยืด (Resistance Bands)	3.33	1.45	5.00	0.65	5.93	0.59	6.60	0.83

จากตารางที่ 1 พบว่า ภายหลังจากการฝึกพลัยโอเมตริก สัปดาห์ที่ 4, 6 และ 8 มีพลังกล้ามเนื้อขาและทักษะการสกัดกั้นเพิ่มขึ้นก่อนการฝึก โดยสัปดาห์ที่ 8 พบว่า การฝึกควบคุมกับการใช้แรงต้านด้วยยางยืด ($\bar{X}=54.00$, S.D.=6.60) มีพลังกล้ามเนื้อขาเพิ่มขึ้นสูงกว่าการฝึกควบคุมกับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก ($\bar{X}=53.33$, S.D.=7.94) และการฝึกควบคุมกับการใช้แรงต้านด้วยยางยืด ($\bar{X}=6.60$, S.D.=0.83) มีทักษะการสกัดกั้นเพิ่มขึ้นสูงกว่าการฝึกควบคุมกับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก ($\bar{X}=6.40$, S.D.=1.24)

การเปรียบเทียบผลการฝึกพลัยโอเมตริกควบคุมกับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคุมกับการใช้แรงต้านด้วยยางยืดที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาและการสกัดกั้นในกีฬาวอลเลย์บอล แสดงดังตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 7

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการฝึกพลัยโอเมตริกที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขา ก่อนและหลังการฝึก

Table 2. Comparison of plyometric training effects on leg muscle power before and after training

แหล่งความแปรปรวน (Source of Variation)	SS	df	MS	F	Sig.
กลุ่มถุงทรายถ่วงน้ำหนัก (Weighted Sandbags Group)					
ระยะเวลาในการฝึก (Duration of Training)	334.43	1.20	277.88	24.62*	0.01
ความคลาดเคลื่อน (Tolerance)	190.19	16.85	11.29		
กลุ่มแรงต้านด้วยยางยืด (Resistance Bands Group)					
ระยะเวลาในการฝึก (Duration of Training)	232.81	1.84	126.48	47.41*	0.01
ความคลาดเคลื่อน (Tolerance)	68.75	25.77	2.67		

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 2 พบว่า การฝึกพลัยโอเมตริกควบคุมกับถุงทรายถ่วงน้ำหนัก ($F=24.62$) และควบคุมกับแรงต้านด้วยยางยืด ($F=47.41$) ในกีฬาวอลเลย์บอล ที่ใช้ระยะเวลาแตกต่างกัน ($\text{Sig.}=0.01$) ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบรายคู่ของระยะเวลาการฝึกพลัยโอเมตริกภายหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4, 6 และ 8 ที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาของนักกีฬาวอลเลย์บอล

Table 3. Pairwise comparison of plyometric training duration at weeks 4, 6, and 8 on leg muscle power of volleyball players

กลุ่มทดลอง/ระยะเวลา (Experimental Group/Period)	$\bar{X}$	หลังการฝึก (After Training)		
		สัปดาห์ที่ 4 (Week 4)	สัปดาห์ที่ 6 (Week 6)	สัปดาห์ที่ 8 (Week 8)
ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก (Weighted Sandbags)				
ก่อนฝึก (Befor Training)	47.20	-1.17*	-3.63*	-6.13*
สัปดาห์ที่ 4 (Week 4)	48.37	-	-2.47	-4.97*
สัปดาห์ที่ 6 (Week 6)	50.83		-	-2.50*
สัปดาห์ที่ 8 (Week 8)	53.33			-
แรงต้านด้วยยางยืด (Resistance Bands)				
ก่อนฝึก (Befor Training)	48.83	-1.17*	-3.17*	-5.17*
สัปดาห์ที่ 4 (Week 4)	50.00	-	-2.00*	-4.00*
สัปดาห์ที่ 6 (Week 6)	52.00		-	-2.00*
สัปดาห์ที่ 8 (Week 8)	54.00			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ก่อนการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก ($\bar{X} = 47.20$) นักกีฬาวอลเลย์บอลมีพลังกล้ามเนื้อขาแตกต่างกับหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 ($\bar{X} = 48.37$) สัปดาห์ที่ 6 ($\bar{X} = 50.83$) และสัปดาห์ที่ 8 ($\bar{X} = 53.33$) และก่อนการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืด ($\bar{X} = 48.83$) นักกีฬาวอลเลย์บอลมีพลังกล้ามเนื้อขาแตกต่างกับหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 ($\bar{X} = 50.00$) สัปดาห์ที่ 6 ($\bar{X} = 52.00$) และสัปดาห์ที่ 8 ($\bar{X} = 54.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการฝึกพลัยโอเมตริกที่ส่งผลต่อทักษะการสกัดกั้น ก่อนและหลังการฝึก

Table 4. Comparison of plyometric training effects on blocking skills before and after training

แหล่งความแปรปรวน (Source of Variation)	SS	df	MS	F	Sig.
กลุ่มถุงทรายถ่วงน้ำหนัก (Weighted Sandbags Group)					
ระยะเวลาในการฝึก (Duration of Training)	84.72	1.88	44.98	41.57*	0.01
ความคลาดเคลื่อน (Tolerance)	28.53	26.37	1.08		
กลุ่มแรงต้านด้วยยางยืด (Resistance Bands)					
ระยะเวลาในการฝึก (Duration of Training)	90.32	1.34	67.57	40.23*	0.01
ความคลาดเคลื่อน (Tolerance)	31.43	18.71	1.68		

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4 พบว่า การฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับถุงทรายถ่วงน้ำหนัก ($F = 41.51$) และควบคู่กับแรงต้านด้วยยางยืด ($F = 40.23$) ของนักกีฬาวอลเลย์บอล ที่ใช้ระยะเวลาแตกต่างกันส่งผลต่อการสกัดกั้นแตกต่างกัน ($\text{Sig.} = 0.01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบรายคู่ของระยะเวลาการฝึกพลัยโอเมตริกภายหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4, 6 และ 8 ที่ส่งผลต่อทักษะการสกัดกั้นของนักกีฬาวอลเลย์บอล

Table 5. Pairwise comparison of plyometric training duration at weeks 4, 6, and 8 on blocking skills of volleyball players

กลุ่มทดลอง/ระยะเวลา (Experimental Group/Period)	$\bar{X}$	หลังการฝึก (After Training)		
		สัปดาห์ที่ 4 (Week 4)	สัปดาห์ที่ 6 (Week 6)	สัปดาห์ที่ 8 (Week 8)
ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก (Weighted Sandbags)				
ก่อนฝึก (Before Training)	3.13	-1.60*	-2.27*	-3.27*
สัปดาห์ที่ 4 (Week 4)	4.73	-	-.67*	-1.67*
สัปดาห์ที่ 6 (Week 6)	5.40		-	-1.00*
สัปดาห์ที่ 8 (Week 8)	6.40			-
แรงต้านด้วยยางยืด (Resistance Bands)				
ก่อนฝึก (Before Training)	3.33	-1.67*	-2.60*	-3.27*
สัปดาห์ที่ 4 (Week 4)	5.00	-	-.93*	-1.60*
สัปดาห์ที่ 6 (Week 6)	5.93		-	-.67*
สัปดาห์ที่ 8 (Week 8)	6.60			-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 5 พบว่า ก่อนการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก ($\bar{X} = 3.13$) นักกีฬาวอลเลย์บอลมีทักษะการสกัดกั้นแตกต่างกับหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 ($\bar{X} = 4.73$) สัปดาห์ที่ 6 ($\bar{X} = 5.40$) และสัปดาห์ที่ 8 ($\bar{X} = 6.40$) และก่อนการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืด ($\bar{X} = 3.33$) นักกีฬาวอลเลย์บอลมีทักษะการสกัดกั้นแตกต่างกับหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 ($\bar{X} = 5.00$) สัปดาห์ที่ 6 ($\bar{X} = 5.93$) และสัปดาห์ที่ 8 ($\bar{X} = 6.60$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบระยะเวลาการฝึกกับโปรแกรมการฝึกพลัยโอเมตริกที่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาของนักกีฬาวอลเลย์บอล ก่อนและหลังการฝึก

Table 6. Comparison of training duration and plyometric training programs on leg muscle power of volleyball athletes before and after training

แหล่งความแปรปรวน (Source of Variation)	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะเวลาในการฝึก (Duration of Training)	562.46	3	187.49	60.82*	0.01
โปรแกรมการฝึก (Training Program)	48.77	1	48.77	0.19	0.67
โปรแกรมการฝึก (Training Program)	4.79	1.41	3.39	0.52	0.54
ความคลาดเคลื่อน (Tolerance)	258.94	39.52	6.55		

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 6 พบว่า ระยะเวลาในการฝึก ($F = 60.82$) ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการฝึกและโปรแกรมการฝึกร่วมกัน และโปรแกรมการฝึกที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อขาของนักกีฬาวอลเลย์บอล

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบระยะเวลาในการฝึกกับโปรแกรมการฝึกพลังไอเมตริกที่ส่งผลต่อทักษะการสกัดกั้นในกีฬาวอลเลย์บอล ก่อนและหลังการฝึก

Table 7. Comparison of training time and powerometric training programs on blocking skills in volleyball before and after training

แหล่งความแปรปรวน (Source of Variation)	SS	df	MS	F	Sig.
ระยะเวลาในการฝึก (Duration of Training)	174.47	1.61	108.12	81.46*	0.01
โปรแกรมการฝึก (Training Program)	2.70	1	2.70	1.12	0.30
โปรแกรมการฝึก (Training Program)	0.57	1.61	0.35	0.27	0.72
ความคลาดเคลื่อน (Tolerance)	59.97	45.18	1.33		

* p<0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า ระยะเวลาในการฝึกส่งผลต่อทักษะการสกัดกั้น ($F=81.46$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการฝึกและโปรแกรมการฝึกร่วมกัน และโปรแกรมการฝึกที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อทักษะการสกัดกั้นของนักกีฬาวอลเลย์บอล

อภิปรายผล

การฝึกพลังไอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืด สามารถเพิ่มความสามารถในทักษะการสกัดกั้นบอลได้สูงขึ้นกว่าพลังกล้ามเนื้อ ซึ่งกล่าวได้ว่า การฝึกด้วยถุงทรายถ่วงน้ำหนักช่วยให้กล้ามเนื้อและข้อเท้ามีความแข็งแรง ความทนทาน และการฝึกแรงต้านด้วยยางยืดช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นและกระชับของกล้ามเนื้อโดยเฉพาะในการเล่นที่ต้องมีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วและเปลี่ยนทิศทางอย่างกะทันหันเพื่อให้สามารถสกัดกั้นบอลได้มากกว่าการพัฒนากล้ามเนื้อเพียงอย่างเดียว จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักกีฬาวอลเลย์บอลสามารถแข่งขันได้ดียิ่งขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่นงานวิจัยของ Kayantas and Soyler (2020) ได้ศึกษาผลของการฝึกพลังไอเมตริกต่อความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ การฝึกศึกษาวิเคราะห์ห่อภิมาณ ระหว่างปี 2000-2020 ในประเทศตุรกีพบว่า มีประสิทธิภาพปานกลาง อย่างไรก็ตามในการวิจัยของเตชิต มานะพรชัย (Manapornchai, 2022) แสดงให้เห็นว่า การฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ส่งผลต่อความสามารถในการเคลื่อนไหว รวมทั้งระยะเวลาการฝึกที่นานขึ้น สามารถพัฒนาความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักกีฬาวอลเลย์บอลให้ดีขึ้น

ทั้งนี้ โปรแกรมการฝึกพลังไอเมตริกที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลต่อพลังกล้ามเนื้อและทักษะการสกัดกั้นบอลในกีฬาวอลเลย์บอล เนื่องจากโปรแกรมการฝึกในแต่ละโปรแกรมสามารถพัฒนาทักษะและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อในลักษณะที่ต่างกันได้ ดังนั้น ผลการฝึกจึงต้องพิจารณาโปรแกรมการฝึกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการพัฒนาพลังกล้ามเนื้อและทักษะในกีฬาวอลเลย์บอลอย่างเฉพาะเจาะจงตามความต้องการและวัตถุประสงค์ของนักกีฬาแต่ละคนด้วย ดังที่ Makaruk et al. (2020) ค้นพบที่น่าสนใจสำหรับทฤษฎีและการปฏิบัติในการฝึกพลังไอเมตริก ประการแรก วิธีการพลังไอเมตริกแบบดั้งเดิมรับประกันว่าการกระโดดจะเพิ่มประสิทธิภาพได้อย่างมากโดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์เพิ่มเติม เช่น เสื้อยกน้ำหนัก สายยางยืด หรือสภาพแวดล้อมเฉพาะ เช่น สระว่ายน้ำ ทRAY เป็นต้น และประการที่สอง ความจริงที่ว่า

ความสามารถในการกระโดดที่เพิ่มขึ้นที่เทียบเคียงได้นั้น เกิดขึ้นโดยวิธีการที่ใช้กลไกพื้นฐานที่แตกต่างกัน ซึ่ง Chu (1992) ได้อธิบายถึงการฝึกพลัยโอเมตริกที่มีจุดประสงค์ในการเชื่อมโยงระหว่างความแข็งแรงกับความเร็วของการเคลื่อนไหวเพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว นิยมใช้การกระโดดและการกระโดดแบบซ่อเข้าย่อตัวในแนวตั้ง รวมไปถึงการฝึกที่ใช้ปฏิกิริยาการสะท้อนรูปแบบยืดเหยียดเพื่อให้เกิดแรงโต้ตอบที่รวดเร็ว โดยมีรากฐานมาจากการเชื่อว่าการเหยียดออกที่รวดเร็วของกล้ามเนื้อก่อนแล้วตามด้วยการหดตัวจะมีผลการหดตัวของกล้ามเนื้อที่แรงมากขึ้น นอกจากนี้ Kwon et al. (2024) ได้สรุปว่าโปรแกรมการฝึกแบบผสมผสานความเข้มข้นสูงแบบใหม่คาดว่าจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการกีฬาได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายมีขนาดเล็กและมีจำนวนน้อยจำกัดความสามารถในการสรุปผลการวิจัยที่ชัดเจน ดังนั้น การออกแบบการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลต้องทำด้วยความระมัดระวัง ดังนั้น ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะตรงกับประชากรเป้าหมายมากที่สุด เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใช้กลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว (ไม่มีกลุ่มควบคุม) ซึ่งไม่แตกต่างจากการเข้าร่วมในโปรแกรมการฝึกเคลื่อนไหวร่างกายแบบปกติ และทำการทดสอบก่อนและหลังเท่านั้น ทำให้มีข้อจำกัดในการสรุปผลเนื่องจากไม่มีการเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการทดลอง ดังนั้น เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและความชัดเจนในการวิเคราะห์ข้อมูล จึงควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนหน้า (Prior Information) และข้อมูลจากการทดลอง (Likelihood) เพื่อปรับปรุงการประมาณค่าและเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลลัพธ์

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับขนาดตัวอย่างของนักกีฬาวอลเลย์บอลที่มีจำนวนมากขึ้นและหรือขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้อุปกรณ์สำหรับการเพิ่มพลังกล้ามเนื้อและพัฒนาทักษะการสกัดกั้นในกีฬาวอลเลย์บอล นอกจากนี้ ควรจำแนกเพศและช่วงวัยของนักกีฬาสำหรับการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ผลลัพธ์โปรแกรมการฝึกที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายลักษณะทางเพศและช่วงวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การนำไปใช้

นักกีฬาวอลเลย์บอลในช่วงอายุ 16-19 ปี สามารถนำโปรแกรมการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการใช้ถุงทรายถ่วงน้ำหนักและควบคู่กับการใช้แรงต้านด้วยยางยืดไปใช้ในการฝึกซ้อมเพื่อช่วยเพิ่มทักษะความสามารถสกัดกั้นบอลให้มีประสิทธิภาพในด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านการเพิ่มความหนักหรือการพุ่งเตะสำหรับการสกัดกั้นบอล
2. ด้านความยืดหยุ่นและความคล่องตัวของกล้ามเนื้อในการสกัดกั้นบอลที่ฉับไวตามสถานการณ์
3. ด้านความสมดุลของร่างกายสำหรับการสกัดกั้นบอล
4. ด้านการเคลื่อนไหวร่างกายร่วมกันสำหรับการสกัดกั้นบอล

เอกสารอ้างอิง

- Aphawattanasakul, T. (2009). *Principles of science in sports training*. Chulalongkorn University Press.
- Ben, H. (2015). *Sandbag Training Bible: Functional Workouts to Tone, Sculpt, and Strengthen Your Entire Body*. Ulysses Press.
- Campbell, D. T., & Stanley, J. C. (1969). *Experimental and Quasi-Experimental Designs for Research*. Houghton Mifflin.
- Chu, D. (2003). *Plyometric Exercises with the Medicine Ball* (2nd ed.). California Bittersweet Publishing.
- Chu, D. A. (1992). *Jumping into plyometrics*. Leisure Press.
- Corbin, C. B., Lindsey, R., Welk, G., & Corbin, W. R. (2003). *Concepts of Fitness and Wellness: A Comprehensive Lifestyle Approach* (5th ed.). McGraw-Hill.
- Department of Physical Education. (2013). *Volleyball Coach's Manual, T-Certificate*. Printing Business Office War Veterans Organization under Royal Patronage.
- Kamutsri, T. (2017). *Strengthening physical fitness = Physical fitness conditioning*. Media Press.
- Kanchanarangsarn, R. (2005). *Fitness testing*. College of Sports Science and Technology, Mahidol University.
- Kayantas, I., & Söyler, M. (2020). Effect of Plyometric Training on Back and Leg Muscle Strength: A Meta-Analysis Study. *African Educational Research Journal*, 8(2), 342–351.
- Krabuanrat, C. (2005). *Principles and techniques of athletics training* (2nd ed.). Kasetsart University Publishing House.
- Krabuanrat, C. (2006). *Muscle strength training*. Kasetsart University Publishing House.
- Krabuanrat, C. (2015). *Innovative agriculture Collection of innovative research works on the occasion of the 72nd anniversary of Kasetsart University*. Kasetsart University.
- Krabuanrat, C. (2021). Sports Physiology. In *Sports Science with Athletes and Coaches* (pp. 17–44). XIII SEA Games Foundation.
- Kwon, H., Lee, S., & Kim, D. (2024). The Effect of 4 week High-Intensity Mixed Training Program on the Physical Fitness and Isokinetic Muscle Function of Male Field Hockey Players. *Effects of 4 weeks of high-intensity combined training on physical strength and isokinetic muscle function in unemployed male field hockey players. Journal of the Korean Society of Sports Science*, 33 (1), 723–734. DOI: 10.35159/kjss.2024.2.33.1.723
- Makaruk, H., Starzak, M., Suchecki, B., Czaplicki, M., & Stojilković, N. (2020). The effects of assisted and resisted plyometric training programs on vertical jump performance in adults: a systematic review and meta-analysis. *Journal of sports science & medicine*, 19(2), 347.

- Manopornchai, T. (2022). *Effects of Leg Muscular Strength Training on Movement of Under-18 Male Volleyball Athletes of Suphan Buri Sports School* [Master's Thesis]. National Sports University Suphanburi Campus.
- McArdle, W. D., Katch, F. I., & Katch, V. L. (2000). *Essentials of Exercise Physiology* (2nd ed.). Lippincott Williams & Wilkins.
- Phattiyathanee, S. (2019). *Educational measurement* (13th ed.). Prasarn Printing.
- Poonwatana, P., Surumpai, K., Noppakal, P., Rattanaverapradit, C., & Srisung, S. (2023). The Effects of Plyometric Training on Speed, Agility, and Leg Muscle Power of Sepaktakraw Players. *Journal of Education Burapha University*, 34(2), 99–109.
- Reece, M. B., Arnold, G. P., Nasir, S., Wang, W. W., & Abboud, R. (2020). Barbell back squat: how do resistance bands affect muscle activation and knee kinematics? *BMJ Open Sport & Exercise Medicine*, 6(1), e000610.
- Ritcharoon, P. (2011). *Social science research methods* (5th ed.). House of Kernist.
- Saiyot, L., & Saiyot, A. (2010). *Educational research techniques* (11th ed.). Suwiriyasan.
- Sanguansri, N. (2021). The Effect of Plyometric training with Weight and without Weight on Leg Muscle Strength, Vertical Jumping and Lay-up Shooting Skills of Basketball Players. *MEDICAL JOURNAL OF SRISAKET SURIN BURIRAM HOSPITALS*, 36(3), 653–662.
- Silamad, S. (2017). *Principles of sports training for sports coaches* (5th ed.). Chulalongkorn University Press.
- Silamad, S., & Silamad, D. (2008). *Weight Training: Applying Anatomy and Physiology to Practice Techniques*. Chulalongkorn University Press.
- Sitti, S., & Koroğlu, Y. (2023). The effect of plyometric training on speed, agility and balance performance of adolescent volleyball players. *Journal of Education and Recreation Patterns (JERP)*, 4(2), 667–679. DOI: <https://doi.org/10.53016/jerp.v4i2.196>
- Sports Authority of Thailand. (2016). *Volleyball Coach's Manual*. Sports Academic Division, Sports Authority of Thailand.
- Sports Authority of Thailand. (2018). *Guide to enhancing beach volleyball skills*. (n.p.)
- Suktae, R. (2021). *Acute Response of Combined Plyometric and Elastic Training on Power, Speed, and Agility During Warm-Up in Male Futsal Players* [Master's Thesis]. Chulalongkorn University.
- Thailand National Sports University. (2019). *Physical Fitness Testing Manual for selecting individuals to study at the National Sports University*. Ministry of Tourism and Sports.
- Vanichbuncha, K. (2023). *Statistics for research* (14th ed.). Samlada.

- Verkhoshansky, Y. (2018). *Shock method*. Verkhoshansky SSTM.
- Wiratchai, N. (2000). *The frontier of knowledge in research and statistics*. College of Public Administration. Burapha University.
- Wongwanich, S., & Wiratchai, N. (2003). *Guidelines for thesis counseling*. Department of Educational Research, Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- Yates, T., Henson, J., Sargeant, J., King, J., Ahmad, E., Zaccardi, F., & Davies, M. (2021). *Exercise, pharmaceutical therapies, and type 2 diabetes: looking beyond glycemic control to whole body health and function*. Loughborough University.

บทความวิจัย (ภาษาไทย)/ Research Article (Thai)

แนวทางการบริหารความเสี่ยงหลังการระบาดใหญ่ของโควิด-19 ด้วยการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่า

สินค้าและบริการใหม่อย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนด่านเกวียน

Guidelines for risks management after the COVID-19 pandemic with sustainable development of value chains of new goods and services: A case study of Dan Kwian community

สุนิษา ธงจันทร์¹, นิลุบล วิโรจน์ฐิตยวงศ์^{2*}, บุษบงกช บุญกุล³, พรพิมล อัครรัตน์⁴, นภัสวัณ จิตติลาภานนท์⁵
Sunisa Thongchan¹, Nilubon Wirotthitayawong^{2*}, Busabongkot Boonkusol³, Pornpimon Ittarat⁴, Natsawan Kittilapanont⁵

^{1,5}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

^{1,5}Assistant Professor, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

²Assistant Professor Dr., Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

³อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

³Lecturer, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

⁴อาจารย์ ดร. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

⁴Lecturer Dr., Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

E-mail address (Corresponding author): ²nilubon.du@rmuti.ac.th; (Authors): ¹Sunisa.th@rmuti.ac.th, ³busa_br@hotmail.com,

⁴Pompimon.lo@rmuti.ac.th, ⁵natsawan@rmuti.ac.th

รับบทความ: 7 เมษายน 2567/ แก้ไข: 19 มิถุนายน 2567/ ตอบรับบทความ: 26 มิถุนายน 2567

Received: 7 April 2024/ Revised: 19 June 2024/ Accepted: 26 June 2024

Abstract

Background and Objective: A process that allows learning and adapting to continually changing situations according to appropriate measures for community businesses. Leading to research that aims to study risk management approaches after the COVID-19 pandemic by developing value chains of new goods and service, and suggesting guidelines for sustainable value chain development for the Dan Kwian community.

Methodology: The qualitative research methods using a semi-structured interview with a content validity index of 0.81, data was collected from a group of informants determined through purposive selection using a chain selection method. This interview starts with the first one then recommend the next informant with sufficiently similar characteristics for 12 people. The last informant recommends a group of 5 informants for organizing a group discussion, and using analysis of the content, SWOT analysis, Risk management, TOWS matrix, and analysis of resources towards creative tourism.

Results: Guidelines for managing risks at high to very high levels include; 1) Strategy, which is organizing training to promote a clear vision and way of thinking in marketing direction and consumer needs, marketing and target analysis, marketing strategy, and new technology for increasing public relations and marketing channels. 2) Work operation is to develop an online marketing system, establish a system for exchanging resources in the community, create stories, highlights, and attraction on Dan Kwian soil. 3) Finance is used to establish a community fund, create a membership system, support, and budget allocation by the government sector. The suggestion is a guideline for sustainable value chain development with a strategic plan in 3 areas, consisting of the entrepreneurial aspect, Product side, and marketing.

Discussion: Creating guidelines based on risk management principles for the Dan Kwian community, which is part of the internal control system and guidelines for strategic development focusing on proactive preparation, correcting, preventing, and supporting the emergence of uncertain situations, flexibly and appropriately.

Suggestion: Applying the guidelines for further research developing the new cultural value chain of the Dan Kwian pottery community used as research methods to create symbolic community pottery art and connect it with the local history, art, culture, and natural resources.

Keywords: Risk Management; The Sustainable Development of Value Chains; New Goods and Services; Dan Kwian Community

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์การวิจัย: กระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวรับมือกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตามมาตรการที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจชุมชน นำมาสู่การวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารความเสี่ยงหลังการระบาดใหญ่ของโควิด-19 ด้วยการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าสินค้าและบริการใหม่และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าอย่างยั่งยืนสำหรับชุมชนด้านကျေးရွာ

ระเบียบวิธีวิจัย (วิธีดำเนินการวิจัย): ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา 0.81 ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่กำหนดขึ้นโดยการคัดเลือกแบบเจาะจงด้วยวิธีเลือกแบบลูกโซ่ ซึ่งเริ่มจากการสัมภาษณ์รายแรก จากนั้นให้แนะนำผู้ให้ข้อมูลคนต่อไปที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกันจนเพียงพอ จำนวน 12 คน โดยผู้ให้ข้อมูลคนสุดท้ายแนะนำกลุ่มผู้ให้ข้อมูลอีก 5 คน สำหรับจัดการสนทนากลุ่ม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ การวิเคราะห์ความเสี่ยง การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์แบบเมตริก และการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว

ผลการวิจัย: แนวทางการบริหารความเสี่ยงในระดับสูงถึงสูงมาก ประกอบด้วย 1) ด้านกลยุทธ์ คือ การจัดฝึกอบรมส่งเสริมการมีวิสัยทัศน์และวิธีคิดที่ชัดเจนอย่างเข้าใจทิศทางการตลาดและความต้องการของผู้บริโภค การวิเคราะห์ตลาดและกลุ่มเป้าหมาย การสร้างกลยุทธ์การตลาด และใช้เทคโนโลยีใหม่เพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์และการตลาด 2) ด้านการดำเนินงาน คือ พัฒนาระบบการตลาดออนไลน์ จัดทำระบบศูนย์รวมแลกเปลี่ยนทรัพยากรในชุมชน สร้างเรื่องราว จุดเด่น และความน่าสนใจของดินแดนကျေးရွာ 3) ด้านการเงิน คือ จัดตั้งกองทุนชุมชน จัดทำระบบสมาชิก การสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณโดยภาครัฐ สำหรับการเสนอแนะ คือ แนวทางการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าอย่างยั่งยืนด้วยแผนกลยุทธ์ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านผู้ประกอบการ ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการตลาด

อภิปรายผล: การจัดทำแนวทางตามหลักการบริหารความเสี่ยงสำหรับชุมชนด้านကျေးရွာ เป็นส่วนหนึ่งของระบบการควบคุมภายใน และกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ โดยมุ่งเน้นไปที่การเตรียมความพร้อมเชิงรุก ทำการแก้ไข ป้องกัน และรองรับการเกิดสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนอย่างยืดหยุ่น เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ: การนำแนวทางไปใช้ศึกษาวิจัยต่อยอดการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าใหม่ทางวัฒนธรรมในชุมชนเครื่องปั้นดินเผาကျေးရွာ เพื่อสร้างงานศิลปะดินเผาเชิงสัญลักษณ์ชุมชนและเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง; การพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าอย่างยั่งยืน; สินค้าและบริการใหม่; ชุมชนด้านကျေးရွာ

บทนำ

โลกได้ก้าวเข้าสู่ปีที่ 5 นับจากการตรวจพบโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ครั้งแรก โดยภาพรวมการรายงานทั่วโลก ณ ปัจจุบัน มีผู้ติดเชื้อแล้วทั้งสิ้น 774 ล้านคน และมีรายงานผู้เสียชีวิต

จากโรคนี้กว่า 7 ล้านคน ถึงแม้ว่าจะผ่านระยะระบาดหนักของโรคนี้ไปแล้ว ประเทศไทยยังคงมีผู้ติดเชื้อโควิด 19 และยังมีผู้ป่วยจำเป็นต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล (World Health Organization, Thailand, 2024) ส่งผลให้ภาคการผลิตและภาคบริการเกิดการชะลอตัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในระยะยาว ซึ่งเป็นตัวเร่งรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใหม่ (Megatrend) โดยสิ่งที่น่าสนใจที่พบในประเทศไทย คือ การมีส่วนร่วมในห่วงโซ่มูลค่าการผลิตมากขึ้น แต่ตำแหน่งการผลิตจะไม่เปลี่ยนแปลง ภาคบริการจะมีส่วนร่วมในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นผ่านการถูกใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าของภาคอุตสาหกรรม และเชื่อมโยงทางการค้าภายในภูมิภาคเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น หากผู้ประกอบการของไทยเห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงภายหลังวิกฤตเช่นนี้แล้วเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมและปรับตัวต่อสถานการณ์ในอนาคตจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ภาคธุรกิจมีความยืดหยุ่น เพียงพอและสามารถก้าวข้ามความยากลำบากจากสถานการณ์ได้ (Leingchan, 2020)

เครื่องปั้นดินเผาของชุมชนด้านเกวียน ตำบลด้านเกวียน อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดนครราชสีมา เกิดจากภูมิปัญญาความรู้ ผักพื้นบ้านฝีมือการปั้นและผลิตเครื่องปั้นดินเผาตามวิถีชีวิตจนเกิดความชำนาญ สามารถยึดเป็นอาชีพหลักมาจนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงการผลิตเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของตลาดตามสมัยนิยม ทำให้มีรูปแบบ ลวดลาย สีล้น และกรรมวิธีการผลิตหลากหลาย แต่ยังคงไว้ด้วยเอกลักษณ์และความสวยงามในแบบเครื่องปั้นดินเผาด้านเกวียนที่เป็น 1 ใน 4 ของประเทศ โดยได้รับการคัดเลือกเป็นหมู่บ้านสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ต้นแบบ (Knowledge Based Village Cluster) และเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP (OTOP Tourism Village) ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านหัตถกรรมต้นแบบ และแหล่งเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมอีสานใต้ในกลุ่มจังหวัดให้มีมาตรฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวภูมิปัญญาท้องถิ่น (Nakhon Ratchasima Provincial Community Development Office, 2017) ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 เช่นเดียวกัน ทำให้เกิดผลเสียตามมาต่อการซื้อขาย การใช้สินค้า การขาดแคลนวัสดุที่จำเป็นสำหรับกระบวนการผลิต การผลิตหยุดชะงัก ถูกยกเลิกหรือเลื่อนการแสดงสินค้าและการโฆษณาออกไป ลูกค้าไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลสินค้าหรือบริการใหม่ได้ รวมถึงภาวะความไม่แน่นอนในตลาดและเศรษฐกิจที่ทำให้ผู้ประกอบการหยุดหรือชะลอการลงทุนและขยายกำลังการผลิตหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ และมีต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านเทคโนโลยีสำหรับการจัดการการผลิตและจำหน่ายเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับตัวและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานรองรับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อเป้าหมายการเพิ่มประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นในการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวในอนาคต

นอกจากนี้ ก่อนเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว ยังติดอยู่กับระบบเศรษฐกิจเส้นตรง (Linear Economy) เป็นระบบเศรษฐกิจที่นำทรัพยากรมาผลิตสินค้าตาม “ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)” อย่างไม่ยั้งคิด มุ่งสู่การสร้างกำไรสูงสุดเป็นสำคัญ ไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Thongphak, 2022) ซึ่งเป็นการสูญเสียโอกาสหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ภาวะคุกคาม ปัญหาอุปสรรคที่จะส่งผลกระทบทำให้วัตถุดิบ ประสงค์ หรือเป้าหมายเบี่ยงเบนไปต่อการบรรลุเป้าหมายทั้งทางด้านกลยุทธ์ การเงิน การดำเนินงาน และกฎระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือเรียกว่า “อัตราของความไม่แน่นอน” นั่นคือ การลงทุนใดมีความ

ไม่แน่นอนในอัตราผลตอบแทนสูง ความเสี่ยงก็จะสูง (Jiwamit, 1999) แสดงว่า ความเสี่ยงสามารถส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กรที่ยากจะคาดการณ์ล่วงหน้า ซึ่งเป็นอุปสรรคที่ทำให้องค์กรต้องเผชิญกับความเสียหาย ความเสียเปรียบในการแข่งขัน (Sansri, 2023)

ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Enterprise Risk Management: ERM) จึงเป็นกระบวนการที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการตั้งกลยุทธ์ทั่วทั้งองค์กร เพื่อจัดการความเสี่ยงให้อยู่ภายในระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) ทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้อย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO), 2017) และห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) เป็นการมองหาและสร้างโอกาสในการแข่งขัน ด้วยการวิเคราะห์กิจกรรมทุกขั้นตอนและกระบวนการที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ถึงปลายทาง ในการดำเนินงานของธุรกิจ เพื่อสร้างจุดแข็ง เพิ่มคุณค่าที่เกิดขึ้นภายในองค์กรเชื่อมโยงกิจกรรมภายนอกองค์กรและลูกค้า (Porter, 1985) ทำให้คณะวิจัยมีความสนใจสำรวจแนวทางการบริหารความเสี่ยงหลังการระบาดของโควิด 19 โดยใช้หลักการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าสินค้าและบริการใหม่สำหรับชุมชนด้านเกวียน ด้วยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เป็นเครื่องมือในการจัดการกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้ประกอบการเกิดการนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชนเพื่อการป้องกัน จัดการกับความเสี่ยง และสนับสนุนความยั่งยืนของธุรกิจในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารความเสี่ยงหลังการระบาดใหญ่ของโควิด-19 ด้วยการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าสินค้าและบริการใหม่อย่างยั่งยืนสำหรับชุมชนด้านเกวียน
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าสินค้าและบริการใหม่อย่างยั่งยืนสำหรับชุมชนด้านเกวียน

การทบทวนวรรณกรรม

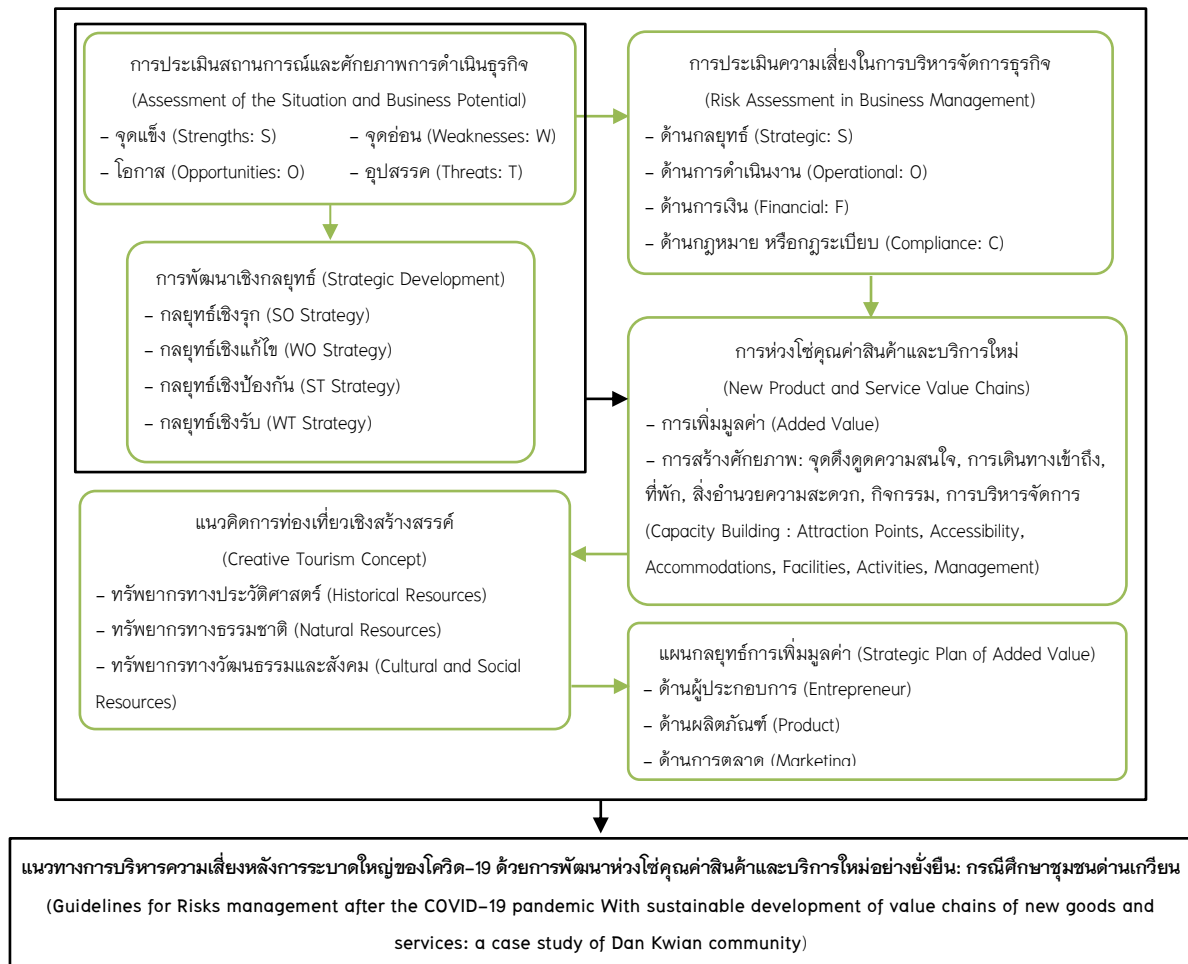
การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) ในการประเมินสถานการณ์ขององค์กร ช่วยให้ผู้บริหารได้ทราบปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน และปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรค (Suwan, 2011) เพื่อนำไปสู่การสร้างกรอบการบริหารความเสี่ยงแบบทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management: ERM) โดยการพิจารณาปัจจัยที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประกอบเข้าด้วยกันเกี่ยวกับความเหมาะสมและความสอดคล้องในด้านกลยุทธ์ ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติงานหรือการดำเนินงาน และด้านกฎหมาย หรือการปฏิบัติตามกฎระเบียบ รวมถึงการมีผลกระทบต่อดัชนีประสิทธิผลและความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียเป็นสำคัญ (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) & World Business Council for Sustainable Development (WBCSD), 2018; Sansri, 2023) และทฤษฎีความสัมพันธ์แบบเมตริก (TOWS Matrix) เป็นเครื่องมือที่ใช้กำหนดกลยุทธ์จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของธุรกิจ ด้วยการจับคู่ระหว่างปัจจัยจุดแข็งกับโอกาสเกิดเป็นกลยุทธ์เชิงรุก ปัจจัยจุดอ่อนกับโอกาสเกิดเป็นกลยุทธ์

เชิงแก้ไข ปัจจัยจุดแข็งกับอุปสรรคเกิดเป็นกลยุทธ์เชิงป้องกัน และปัจจัยจุดอ่อนกับอุปสรรคเกิดเป็นกลยุทธ์เชิงรับ (Phaewsakunphan, 2010)

การศึกษาแนวคิดส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) เป็นกลุ่มเครื่องมือกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดที่ถูกนำมาใช้บริหารงานทางการตลาดของธุรกิจ โดยทั่วไปประกอบด้วย 1) ผลิตภัณฑ์ (Product) 2) ราคา (Price) 3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Marketing Channel) 4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) (Serirat & Sererat, 2017) และทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของ Porter (1985) เป็นกิจกรรมการออกแบบการผลิต การตลาด การส่งมอบ รวมถึงกิจกรรมสนับสนุนผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างจุดแข็งในแต่ละกิจกรรมด้วยการเพิ่มคุณค่าที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอน สร้างความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน และเชื่อมโยงกับกิจกรรมภายนอกองค์กรและลูกค้า โดยจำแนกเป็นกิจกรรมหลักที่เกี่ยวข้องกับ 1) การจัดหาวัตถุดิบ 2) การดำเนินงาน 3) การกระจายสินค้า 4) การตลาดและการขาย 5) บริการ ส่วนกิจกรรมสนับสนุน จะส่งเสริมกิจกรรมหลักประกอบด้วย 1) การจัดซื้อจัดหา 2) การพัฒนาเทคโนโลยี 3) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ 4) การจัดการโครงสร้างพื้นฐานขององค์กร

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นไปสู่ความผูกพันและประสบการณ์อันแท้จริง ซึ่งได้มาจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้านศิลปะ มรดกทางวัฒนธรรม หรือคุณลักษณะเฉพาะพื้นที่ (Wurzburger, 2009) สำหรับแนวคิดการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Developoment) มุ่งเน้นการส่งเสริมการพัฒนา กิจกรรม สินค้า และบริการ การท่องเที่ยวมูลค่าเพิ่มสูง ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยวทั่วไป ยกระดับบริการและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดสากล สนับสนุนการพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากรในภาคการท่องเที่ยว รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ และขั้นตอนที่ล้าสมัยเป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจและการขอใบอนุญาตของผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพยั่งยืน และการพัฒนาระบบข้อมูลการท่องเที่ยวให้เป็นระบบการท่องเที่ยวอัจฉริยะที่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และภาครัฐ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ง่าย (Announcement on the National Economic and Social Development Plan No. 13 (2023–2027), 2022)

ทั้งนี้ คณะวิจัย ได้นำผลสรุปการศึกษาข้างต้นมาใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยซึ่งมีพื้นฐานทางแนวคิดทฤษฎีที่มีความสัมพันธ์กับงานวิจัยนี้ แสดงดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Figure 1. Research Conceptual Framework

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ชุมชนด่านเกวียน ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรการวิจัย เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลด่านเกวียน ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา (ข้อมูลเดือนกรกฎาคม 2564) จำนวน 9,802 คน (Dan Kwian Subdistrict Municipality Office Nakhon Ratchasima Province, 2022) กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Non Probability Sampling) ด้วยการคัดเลือกแบบมีจุดประสงค์ (Purposive Selection) เป็นผู้มีความรู้และคุณลักษณะเป็นผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้เครื่องปั้นดินเผา เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ราษฎรชาวบ้าน ผู้ประกอบการ และประชาชนที่ประกอบอาชีพหรือมีความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน ทำการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นรายแรกด้วยวิธีเลือกแบบลูกโซ่ (Snowball Selection) และใช้คำแนะนำของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรายแรกแนะนำคนต่อไปที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับตนเองต่อไปจนครบถ้วนและเพียงพอแล้วจึงยุติการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) กำหนดประเด็นแนวคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question) เพื่อแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและสามารถขยายความในเหตุการณ์เพื่อให้เกิดทางเลือกใหม่ และแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) ในลักษณะที่มีส่วนที่เป็นคำถามและส่วนที่เป็นคำตอบหลายตัวเลือก จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ด้านการผลิตเครื่องปั้นดินเผา ด้านการเที่ยวงาน ด้านการตลาด และด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการผลิต ซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพด้วยการเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและระเบียบวิธีวิจัย ด้านการจัดการและบริหารธุรกิจ จำนวน 3 คน พิจารณาให้คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) กำหนดระดับการแสดงความเห็นระดับ 1 คือ ไม่สอดคล้องเลย ระดับ 2 คือ จำเป็นต้องพิจารณาทบทวนและปรับปรุงอย่างมาก ระดับ 3 คือ พิจารณาทบทวนและปรับปรุงเล็กน้อย ระดับ 4 คือ มีความสอดคล้องทำการรวบรวมความคิดเห็นและนำมาหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) โดยกำหนดค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาที่ยอมรับได้ คือ 0.80 ขึ้นไป จากสูตรดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI) เท่ากับ จำนวนคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญทุกคนให้ความเห็นในระดับ 3 และระดับ 4 หารด้วย จำนวนคำถามทั้งหมด (Polit & Beck, 2004) เมื่อแทนค่าในสูตร $CVI = 27 \div 33$ พบว่า มีค่าความตรงตามเนื้อหา เท่ากับ 0.81

งานวิจัยนี้ ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี รหัสโครงการ HEC-01-66-040 เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2566

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยทำการประสานผู้นำในชุมชนด้านเกวียน ตำบลด้านเกวียน อำเภอโซคชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตลงพื้นที่ในวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นหยุดราชการเพื่ออำนวยความสะดวกและไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานและการประกอบกิจการของประชาชนในชุมชน จากนั้นลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคลกับผู้นำให้ข้อมูลเป็นรายแรก และขอให้แนะนำผู้ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อการสัมภาษณ์เป็นรายต่อไปจนครบทุกประเด็นตามแนวทางการสัมภาษณ์ ได้จำนวน 7 คน และขอให้ผู้ให้สัมภาษณ์รายสุดท้ายได้แนะนำกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกัน จำนวน 5 คน ในการจัดการสนทนากลุ่ม โดยมอบหมายหน้าที่ผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนผู้ดำเนินการสนทนา จัดบันทึกอำนวยความสะดวกทั่วไป และร่วมกันสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับผู้ร่วมสนทนากลุ่มตามประเด็นเดียวกับการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์และศักยภาพการดำเนินธุรกิจ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT Analysis ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงในการบริหารจัดการธุรกิจ ใช้การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Management) พิจารณาระดับความรุนแรงของความเสี่ยงจากความเสียหายจากความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับตามเกณฑ์การประเมิน การคำนวณระดับของความเสี่ยงที่เหลืออยู่ด้วยสูตรระดับความเสี่ยง = ระดับโอกาส X ระดับความรุนแรง และจัดลำดับความสำคัญในการจัดการความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผล

การประเมินความเสี่ยงโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบจากความเสี่ยง โดยสร้างแผนภูมิภาพและจัดระดับความเสี่ยงตามเขตสี (Zone) (Comptroller General's Department, 2013) แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ ผลกระทบ และระดับความเสี่ยงตามเขตสี

Table 1. Criteria for assessing the likelihood of an event, impact, and risk level by color zone

เกณฑ์ (Criteria Level)		โอกาสที่จะเกิด		ความเสี่ยง (Risk)		
ระดับ (Level)	ความหมาย (Mean)	(Chance of Happening)	ผลกระทบ (Impact)	ความหมาย (Mean)	เขตสี (Zone)	แนวทางการจัดการ (Management Guidelines)
1	น้อยมาก (Lowest)	ไม่มีเลย (Nothing)	ไม่ส่งผลกระทบหรือส่งผลกระทบระดับบุคคล (It does not affect at all or affect on an individual level)	น้อยมาก (Lowest)	ฟ้า (Blue)	ไม่จำเป็นต้องมีกิจกรรม (No activity required)
2	น้อย (Low)	น้อยมาก (Littlest)	ส่งผลกระทบหน่วยงานภายใต้สำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่ม (Submit results at the agency level under the Bureau/Division/Center/Group)	น้อย (Low)	เขียว (Green)	ไม่จำเป็นต้องมีกิจกรรม (No activity required)
3	ปานกลาง (Moderate)	ปานกลาง (Moderate)	ส่งผลกระทบสำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่ม (Submit results at the bureau/division/center/group level)	ปานกลาง (Moderate)	เหลือง (Yellow)	ไม่จำเป็นต้องมีกิจกรรม (No activity required)
4	สูง (High)	มาก (High)	ส่งผลกระทบกรม (Submit results at the department level)	มาก (High)	ส้ม (Orange)	จำเป็นต้องเพิ่มกิจกรรม (Need to add activity)
5	สูงมาก (Highest)	สูงมาก (Highest)	ส่งผลไปยังภายนอกกรม (Submission of results to outside the Department)	มากที่สุด (Highest)	แดง (Red)	จำเป็นต้องเพิ่มกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (There is a need to continually increase activity.)

ที่มา: ปรับปรุงจาก กรมบัญชีกลาง, 2556.

Source: Adjust from Comptroller General's Department, 2013.

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์แบบเมตริก (TOWS Matrix) ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาสินค้าเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผู้ประกอบการ และช่องทางการตลาดใหม่ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT Analysis ร่วมกับเทคนิคการวิเคราะห์ TOWS Matrix

ผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางการบริหารความเสี่ยงหลังการระบาดใหญ่ของโควิด-19 ด้วยการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าสินค้าและบริการใหม่อย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนด่านเกวียน แสดงผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สถานการณ์และศักยภาพของสภาพแวดล้อมในชุมชนด่านเกวียน มีดังนี้

จุดแข็ง (Strengths: S) จำนวน 8 ข้อ โดยมีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ S6 ดินด่านเกวียนเป็นจุดเด่นในคำขวัญของจังหวัดนครราชสีมา S4 มีการสืบทอดงานฝีมือเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนในครอบครัว และ S8 ช่างปั้นด่านเกวียนมีฝีมือที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน

จุดอ่อน (Weaknesses: W) จำนวน 14 ข้อ โดยมีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ W6 ขาดการส่งเสริมทางการตลาด ผลิตภัณฑ์หรือการบริการใหม่ W14 ขาดแหล่งเงินทุนในการทำเครื่องปั้นดินเผา และ W12 ขาดการรวมกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาที่เข้มแข็ง

โอกาส (Opportunities: O) จำนวน 9 ข้อ โดยมีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ O4 สร้างเรื่องราวประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ให้เป็นจุดขายกับผลิตภัณฑ์ด้านเกวียน O9 สร้างตลาดชุมชนหรือถนนคนเดินเป็นตลาดต้องชมของด้านเกวียน มีที่จอดรถ มีสิ่งอำนวยความสะดวก และ O1 หน่วยงานราชการที่จะช่วยส่งเสริมและสร้างการประชาสัมพันธ์ เช่น วัฒนธรรมจังหวัด พาณิชย์จังหวัด พัฒนาชุมชน เป็นต้น

อุปสรรค (Threats: T) จำนวน 9 ข้อ โดยมีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ T1 ยุคสมัยเปลี่ยนทำให้เครื่องปั้นดินเผาไม่เป็นที่นิยม T7 การชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจ และ T8 ความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ โรคระบาด ตามลำดับ

2. การประเมินโอกาส ความรุนแรง และจัดทำแนวทางการจัดการความเสี่ยง แสดงดังภาพที่ 2 และตารางที่ 2

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Chance of risk)	ความรุนแรงของผลกระทบจากความเสี่ยง (The severity of the impact from the risks)				
	1 = น้อยมาก (Lowest)	2 = น้อย (Low)	3 = ปานกลาง (Moderate)	4 = มาก (High)	5 = มากที่สุด (Highest)
5 = สูงมาก (Highest)				(O2)	(S1) (S3) (O1)
4 = สูง (High)			(O3) (F1)	(S2) (F2) (F3)	
3 = ปานกลาง (Moderate)			(C1)		
2 = น้อย (Low)					
1 = น้อยมาก (Lowest)					

ภาพที่ 2 ความรุนแรงของผลกระทบจากความเสี่ยงของชุมชนด้านเกวียน

Figure 2. The severity of the impact from the risks of the Dan Kwian community

ตารางที่ 2 ระดับโอกาส ผลกระทบ ความเสี่ยง และแนวทางการจัดการความเสี่ยงของชุมชนด้านเกวียน

Table 2. Level of opportunities, impacts, risks, and risk management guidelines of the Dan Kwian community

ด้าน/ประเด็น/แนวทางการจัดการความเสี่ยง (Aspect/ Issue/ Risk management guidelines)	ระดับ (Level)		
	โอกาส (Chance)	ผลกระทบ (Impact)	ความเสี่ยง (Risk)
ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S)			
S1: วิสัยทัศน์และวิธีคิดของช่างด้านเกวียนที่หลากหลาย (S1 : Various visions and ways of thinking of Dan Kwian technicians.)	5	5	25
แนวทาง: กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน สร้างการรวมกลุ่ม จัดอบรมส่งเสริมความเข้าใจทิศทางการตลาดและความต้องการของผู้บริโภค (Guidelines : clearly define roles and responsibilities Create a group Organize training to promote understanding of market directions and consumer needs)			
S2: ขาดการรวมองค์ความรู้ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเครื่องปั้นดินเผาของชุมชน (S2 : Lack of knowledge integration to become a community pottery learning center)	4	4	16
แนวทาง: จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบเวียนผู้ประกอบการในชุมชน สร้างความร่วมมือการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนา และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (Guidelines : Organize circular workshops for entrepreneurs in the community. Create collaborative learning research and development and develop effective learning centers in collaboration with higher education institutions)			
S3: ขาดการส่งเสริมทางการตลาด ผลิตภัณฑ์หรือการบริการใหม่ (S3: Lack of marketing promotion. New products or services)	5	5	25
แนวทาง: วิเคราะห์ตลาดและกลุ่มเป้าหมาย การวางแผนและสร้างกลยุทธ์การตลาด ใช้เทคโนโลยีใหม่เพิ่มช่องทางการตลาด และทำกิจกรรมสื่อสารประชาสัมพันธ์แบบออนไลน์และออฟไลน์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นอัตลักษณ์ชุมชน (Guidelines : analyze the market and target groups Planning and creating marketing strategies Use new technology to increase marketing channels and conduct public relations communications activities online and offline Develop new products that are unique to the community)			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

Table 2. (Conts.)

ด้าน/ประเด็น/แนวทางการจัดการความเสี่ยง (Aspect/ Issue/ Risk management guidelines)	ระดับ (Level)		
	โอกาส (Chance)	ผลกระทบ (Impact)	ความเสี่ยง (Risk)
ด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O)			
O1: ความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ โรคระบาด (O1: Risks related to natural disasters, epidemics) แนวทาง: พัฒนาระบบการตลาดออนไลน์ให้กับผู้ประกอบการ จัดทำระบบศูนย์รวมแลกเปลี่ยนทรัพยากรภายในชุมชน (Guidelines : Develop an online marketing system for entrepreneurs. Establish a central system for exchanging resources within the community)	5	5	25
O2: มีคู่แข่งที่เป็นผู้ผลิตสินค้าในลักษณะเดียวกัน (O2: There are competitors who produce similar products) แนวทาง: สร้างเรื่องราว จุดเด่น และความน่าสนใจของดินด้านเกรียน ยกกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชน (Guidelines : Create stories, highlights, and attractions of Dan Kwian soil. Raise the level of tourist attractions with the unique identity of the community)	5	4	20
O3: แนวโน้มต้นทุนการผลิตและการขนส่งสูงขึ้น (O3: The trend of production and transportation costs is increasing) แนวทาง: สร้างการรวมกลุ่มแบ่งปันทรัพยากร ควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ และจัดเส้นทางขนส่งร่วมกันของชุมชน (Guidelines : Create resource sharing groups. Product quality control and organize shared transportation routes for the community)	4	3	12
ด้านการเงิน (Financial: F)			
F1: ความผันผวนของราวัสดุ อุปกรณ์ (F1: Fluctuation in the prices of materials and equipment) แนวทาง: สำรวจตลาดและตรวจสอบแนวโน้มราคา สร้างการรวมกลุ่มแบ่งปันทรัพยากร (Guidelines : Survey the market and examine price trends. Create a resource sharing group)	4	3	12
F2: ขาดแหล่งเงินทุนในการทำเครื่องปั้นดินเผา (F2: Lack of financial resources for making pottery) แนวทาง: จัดตั้งกองทุนชุมชน จัดทำระบบสมาชิก ผู้ประกอบการร่วมกับธนาคารจัดกิจกรรมให้ความรู้และสิทธิพิเศษ (Guidelines : Establish a community fund. Create a membership system Entrepreneurs join with banks to organize educational activities and special privileges)	4	4	16
F3: การจัดสรรต้นทุน กำไรการจ่ายดอกเบี้ย ค่าปรับกรณีชำระหนี้หรือการขาดสภาพคล่อง (F3. Cost Allocation Interest payment profit Penalties for payment or lack of liquidity) แนวทาง: ภาครัฐสนับสนุนการให้เงินกูแบบไม่มีดอกเบี้ย จัดสรรปันส่วนกำไรให้กับสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน (Guidelines : The government sector supports interest-free loans. Allocate profits equally to members)	4	4	16
ด้านกฎระเบียบ หรือกฎหมาย (Compliance Risk: C)			
C1: กระบวนการทำงานไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือการทำผิดกฎระเบียบ (C1: The work process does not comply with the agreement or violates the rules) แนวทาง: จัดทำคู่มือและแนวทางปฏิบัติงาน จัดประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง และรายงานผลการดำเนินงาน (Guidelines : Prepare a manual and work guidelines. Organize a meeting with relevant people. and report operating results)	3	3	9

จากภาพที่ 2 และตารางที่ 2 พบว่า โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและมีความรุนแรงของผลกระทบจากความเสี่ยง ด้านกลยุทธ์ (S) ประเด็น S1: ช่างปั้นชุมชนด้านเกรียนมีวิสัยทัศน์และวิธีคิดที่หลากหลาย และ S3: ขาดการส่งเสริมทางการตลาด ผลผลิตภัณฑ์หรือการบริการใหม่ มีโอกาสและความรุนแรงสูงมาก ($5 \times 5 = 25$) ดังนั้น แนวทางจัดการความเสี่ยง คือ กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน สร้างการรวมกลุ่ม จัดอบรมส่งเสริมความเข้าใจทิศทางการตลาดและความต้องการของผู้บริโภค วิเคราะห์ตลาดและกลุ่มเป้าหมาย การวางแผนและสร้างกลยุทธ์การตลาด ใช้เทคโนโลยีใหม่เพิ่มช่องทางการตลาด และทำกิจกรรมสื่อสารประชาสัมพันธ์แบบออนไลน์และออฟไลน์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นอัตลักษณ์ชุมชน รองลงมาคือ S2: ขาดการรวมองค์ความรู้ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเครื่องปั้นดินเผาของชุมชน มีโอกาสและความรุนแรงสูง ($4 \times 4 = 16$) ดังนั้น แนวทางจัดการความเสี่ยง คือ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบเวียนผู้ประกอบการในชุมชน สร้างความร่วมมือการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนา และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ด้านการดำเนินงาน (O) ประเด็น O1: ความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ โรคระบาด และ O2: มีคู่แข่งที่เป็นผู้ผลิตสินค้าในลักษณะเดียวกัน มีโอกาสและมีความรุนแรงสูงมาก ($5 \times 5 = 25$, $5 \times 4 = 20$) ดังนั้นแนวทางจัดการความเสี่ยง คือ พัฒนาระบบการตลาดออนไลน์ให้กับผู้ประกอบการ จัดทำระบบศูนย์รวมแลกเปลี่ยนทรัพยากรภายในชุมชน สร้างเรื่องราว จุดเด่น และความน่าสนใจของดินแดนเกวียน ยกย่องแหล่งท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชน รองลงมาคือ O3: แนวโน้มต้นทุนการผลิตและการขนส่งสูงมากขึ้น มีโอกาสสูงและมีความรุนแรงปานกลาง ($4 \times 3 = 12$) ดังนั้น แนวทางจัดการความเสี่ยง คือ สร้างการรวมกลุ่มแบ่งปันทรัพยากร ควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ และจัดเส้นทางขนส่งร่วมกันของชุมชน

ด้านการเงิน (F) ประเด็น F2: มีคู่แข่งที่เป็นผู้ผลิตสินค้าในลักษณะเดียวกัน และ F3: ประเด็นการจัดสรรต้นทุน กำไรการจ่ายดอกเบี้ย ค่าปรับกรณีชำระเงินหรือการขาดสภาพคล่อง มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและมีความรุนแรงสูง ($4 \times 4 = 12$) ดังนั้น มาตรการจัดการความเสี่ยง คือ จัดตั้งกองทุนชุมชน จัดทำระบบสมาชิก ผู้ประกอบการร่วมกับธนาคารจัดกิจกรรมให้ความรู้และสิทธิพิเศษ และภาครัฐสนับสนุนการให้เงินกู้แบบไม่มีดอกเบี้ย จัดสรรปันส่วนกำไรให้กับสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน รองลงมาคือ F1: ความผันผวนของราคาวัสดุ อุปกรณ์ มีโอกาสสูงและมีความรุนแรงปานกลาง ($4 \times 3 = 12$) ดังนั้น แนวทางจัดการความเสี่ยง คือ สำรวจตลาดและตรวจสอบแนวโน้มราคา สร้างการรวมกลุ่มแบ่งปันทรัพยากร

ด้านกฎระเบียบ หรือกฎหมาย C1: กระบวนการทำงานไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือการทำผิดกฎระเบียบ มีโอกาสและมีความรุนแรงปานกลาง ($3 \times 3 = 9$) ดังนั้น แนวทางการจัดการความเสี่ยง คือ จัดทำคู่มือและแนวทางปฏิบัติงาน จัดประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง และรายงานผลการดำเนินงาน

3. การกำหนดแนวทางการพัฒนาเชิงกลยุทธ์สำหรับชุมชนด้านเกวียน มีดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก 4 ข้อ คือ 1) เข้าร่วมงานแสดงสินค้ากับหน่วยงานภาครัฐ 2) สร้างการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ประวัติศาสตร์ อัตลักษณ์ของชุมชนด้านเกวียน 3) สร้างจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ในตลาดให้เป็นที่รู้จัก 4) เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์โดยใช้เทคโนโลยีใหม่

กลยุทธ์เชิงแก้ไข 3 ข้อ คือ 1) พัฒนาระบบการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่โดยการมีส่วนร่วมจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก 2) พัฒนาความคิดสร้างสรรค์เชิงอัตลักษณ์และจัดอบรมและถ่ายทอดความรู้ใหม่ให้แก่ผู้ประกอบการ ช่างปั้น และคนในชุมชน 3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการตลาดประชาสัมพันธ์เชิงเอกลักษณ์สำหรับผลิตภัณฑ์กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

กลยุทธ์เชิงป้องกัน 2 ข้อ คือ 1) ค้นหาจุดเด่นของดินแดนเกวียนและสร้างรูปแบบเฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์ที่มาจากเรื่องราวความเป็นมาอันยาวนานของชุมชนด้านเกวียนที่น่าสนใจ 2) สร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวสำหรับการรับประสบการณ์ที่แตกต่างให้นักท่องเที่ยว

กลยุทธ์เชิงรับ 2 ข้อ คือ 1) จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติการที่น่าสนใจ มีการเรียนรู้และลงมือทำให้ความเพลิดเพลิน และริเริ่มการสร้างสรรค์ 2) พัฒนาการผลิต การจัดการคุณภาพและการขนส่ง

การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าสินค้าและบริการใหม่อย่างยั่งยืนสำหรับชุมชนด้านเกวียน มีดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาสินค้าเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) การใช้ทรัพยากรทางประวัติศาสตร์ ร่วมกับการออกแบบและจัดกิจกรรมสร้างสรรค์การเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนด้านเกวียนตามเส้นทางคาราคา-เขมร 2) การใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ คือ ดินจากริมฝั่งแม่น้ำมูลที่ไหลผ่านชุมชนด้านเกวียน ที่มีจุดเด่น คือ เนื้อละเอียด คุณภาพดี มีแร่ธาตุผสม ทำให้ง่ายต่อการขึ้นรูป ทนทานต่อการเผา ไม่บิดเบี้ยว เสียทรง หรือแตกหักง่ายเมื่อเผาด้วยความร้อนสูง และแร่ธาตุที่เป็นส่วนผสมในดินจะหลอมละลาย เคลือบผิวไปในตัวภาชนะ ทำให้ได้เอกลักษณ์เครื่องปั้นดินเผาที่มีสีเป็นธรรมชาติและมีลักษณะเป็นสีส้มฤทธิ์ มันวาว เมื่อเคาะจะมีเสียงดังกังวาน โดยยังคงลักษณะกรรมวิธีการปั้นตามภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมที่สืบทอด มาจนถึงปัจจุบัน จัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติการหมักดิน นวดดิน ปั้น ดาก และวาดลวดลาย โดยวิทยากรที่เป็น ช่างปั้นผู้เชี่ยวชาญ และ 3) การใช้ทรัพยากรทางวัฒนธรรมและสังคม โดยนำกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตเข้าร่วม ทำกิจกรรมในการจัดงานบุญเดือน 3 ทำบุญข้าว งาน เลี้ยงศาลดาปู่ด้านเกวียน รำไท่นถวายเป็น และสร้างที่พัก แบบวิถีชีวิตชุมชนให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษา เรียนรู้ กรรมวิธีการผลิตเครื่องปั้นดินเผา และได้รับประสบการณ์ แบบมีส่วนร่วมร่วมกับคนในชุมชนอย่างแท้จริง

2. การสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กับวิถีชุมชนด้านเกวียน ตามองค์ประกอบทรัพยากร การท่องเที่ยว จำนวน 6 ด้าน มีดังนี้

2.1 ศักยภาพด้านจุดดึงดูดความสนใจของแหล่งท่องเที่ยว



ภาพที่ 3 จุดดึงดูดความสนใจของแหล่งท่องเที่ยว: เครื่องปั้นดินเผาสีส้มฤทธิ์

Figure 3. Attraction point of tourist attraction : Bronze pottery

ที่มา: ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2566 ณ ตำบลด้านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

Source: Photo taken on August 27, 2023 at Dan Kwian Subdistrict, Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province

จากภาพที่ 3 พบว่า ด้านจุดดึงดูดความสนใจของแหล่งท่องเที่ยว มีความสามารถที่เป็นจุดแข็ง 4 ข้อ คือ 1) มีศูนย์การเรียนรู้ และจัดแสดงผลิตภัณฑ์ 2) ชาวบ้านมีอัธยาศัยที่เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว 3) เครื่องปั้นดินเผามีเอกลักษณ์เป็นสีส้มฤทธิ์มันวาวเฉพาะตัว 4) ผลิตภัณฑ์ของชุมชนเป็นที่รู้จักทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ และมีความเป็นไปได้ที่เป็นโอกาส 2 ข้อ คือ 1) นักท่องเที่ยวมีนิมิตที่ต้องการศึกษา เรียนรู้ ภูมิปัญญา ประเพณี ศิลปะของชุมชน ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก 2) องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้การสนับสนุนพัฒนาความรู้ พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า และจัดสรรงบประมาณส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน

2.2 ศักยภาพด้านการเดินทางเข้าถึงชุมชนด่านเกวียน



ภาพที่ 4 การเดินทางเข้าถึงชุมชนด่านเกวียน: ทางเข้าสู่ชุมชนเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน

Figure 4. Traveling to Dan Kwian Community: Entrance to Dan Kwian Pottery Community

ที่มา: ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2566 ณ ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

Source: Photo taken on August 27, 2023 at Dan Kwian Subdistrict, Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province

จากภาพที่ 4 พบว่า ด้านการเดินทางเข้าถึงชุมชนเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน มีความสามารถที่เป็นจุดแข็ง 5 ข้อ คือ 1) ถนนทางเข้าและภายในชุมชนมีความสะดวก 2) มีเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนไปยังแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่บริเวณใกล้เคียง 3) มีบริการรถจักรยานยนต์สำหรับนักท่องเที่ยว 4) สำนักงานเทศบาลในชุมชนมีบริการจองรถนำเที่ยวแบบกลุ่มสำหรับนักท่องเที่ยว 5) การเข้าถึงข้อมูลชุมชนด่านเกวียนผ่านเว็บเพจ และมีความเป็นไปได้ที่เป็นโอกาส 2 ข้อ คือ 1) หมู่บ้านตั้งอยู่บนถนนเส้นหลัก มีรถขนส่งสาธารณะวิ่งผ่าน 2) นักท่องเที่ยวสามารถใช้เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ใกล้เคียงด้วยเส้นทางเดียวกันได้

2.3 ศักยภาพด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว



ภาพที่ 5 ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว: ที่พักแบบวิถีชีวิตชุมชน

Figure 5. Stay in tourist attractions: community lifestyle accommodations

ที่มา: ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2566 ณ ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

Source: Photo taken on August 27, 2023 at Dan Kwian Subdistrict, Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province

จากภาพที่ 5 พบว่า ด้านที่พักในแหล่งท่องเที่ยว มีความสามารถที่เป็นจุดแข็ง 2 ข้อ คือ 1) มีบริการที่พักแบบสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน และบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงสำหรับนักท่องเที่ยวได้เลือกตามรูปแบบที่ต้องการ 2) มีสถานที่ในการจัดประชุมขนาดใหญ่ สามารถเข้ามาเรียนรู้วัฒนธรรมภูมิปัญญาที่เป็นจุดเด่นของชุมชนด้านเกวียน และมีความเป็นไปได้ที่เป็นโอกาส 1 ข้อ คือ 1) นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มความต้องการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนเพิ่มสูงขึ้น และนิยมเลือกที่พักแบบเปิดโอกาสให้สัมผัสวัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชน เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนผ่านการลงมือปฏิบัติกับเจ้าของภูมิปัญญา

2.4 ศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีความสามารถที่เป็นจุดแข็ง 3 ข้อ คือ 1) มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างครบถ้วน 2) มีร้านอาหาร สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว 3) มีศูนย์การเรียนรู้หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผาด้านเกวียน และมีความเป็นไปได้ที่เป็นโอกาส 1 ข้อ คือ 1) จังหวัดนครราชสีมา มีนโยบาย ส่งเสริม และพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐานของแต่ละอำเภอ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในพื้นที่ รวมถึงนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว

2.5 ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว



ภาพที่ 6 กิจกรรมการท่องเที่ยว: ร้านจำหน่ายและแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาด้านเกวียน

Figure 6. Tourism activities: Shop selling and producing Dan Kwian pottery

ที่มา: ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2566 ณ ตำบลด้านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

Source: Photo taken on August 27, 2023 at Dan Kwian Subdistrict, Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province

จากภาพที่ 6 พบว่า ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีความสามารถที่เป็นจุดแข็ง 2 ข้อ คือ 1) กิจกรรมการเรียนรู้ ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนด้านเกวียน และยังมีการออกแบบกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ทดลองปั้นภาชนะจากดินด้านเกวียน 2) กิจกรรมการเลือกซื้อสินค้าจากร้านค้าในชุมชน และมีความเป็นไปได้ที่เป็นโอกาส 1 ข้อ คือ 1) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบางส่วนต้องการที่จะศึกษาเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรับประสบการณ์ตรงจาก กิจกรรมการท่องเที่ยว และกิจกรรมที่มีอยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

2.6 ศักยภาพด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว พบว่า มีความสามารถที่เป็นจุดแข็ง 3 ข้อ คือ 1) ความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชนด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 2) การรวมกลุ่ม

ผู้ประกอบการเครื่องปั้นดินเผาในชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิต ร่วมกัน 3) ชุมชนมีการจัดการรวมกลุ่ม และส่งเสริมการขายสินค้าของที่ระลึก กำหนดระเบียบอย่างเป็นกลางให้กับผู้ประกอบการ และเข้ามาดูแล จัดสรรการผลิตให้เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ที่เป็นโอกาส 3 ข้อ คือ 1) นโยบายหน่วยงานภาครัฐบาล ระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศให้การสนับสนุน ส่งเสริมการเป็น ชุมชนท่องเที่ยวโดยมีการ จัดงานประจำปีขึ้นทุกปี 2) สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา มีศูนย์ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการผลิต เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน 3) นโยบาย 4.0 ของรัฐบาลให้ชุมชนเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นฐานการผลิต และเปิดโอกาสให้ประชาสัมพันธ์ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเพิ่มขึ้น

3. แนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มมูลค่าและเกิดการพัฒนาชุมชนด้านเกวียนอย่างยั่งยืน แสดงดังภาพที่ 7



ภาพที่ 7 แนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มมูลค่าและพัฒนาชุมชนด้านเกวียนอย่างยั่งยืน

Figure 7. Guidelines for preparing a strategic plan to add value and develop the Dan Kwian community sustainably

จากภาพที่ 7 พบว่า แนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มมูลค่าและเกิดการพัฒนาชุมชนด้านเกวียนอย่างยั่งยืนและได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือและจัดสรรงานประมาณจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถไปใช้ในการวางแผนและสร้างแผนการดำเนินธุรกิจ การปรับปรุงการดำเนินงาน และการเชื่อมโยงสินค้ากับการท่องเที่ยว 2) ด้านผลิตภัณฑ์ เพื่อให้สามารถมีการนำอัตลักษณ์ของดินด้านเกวียนกลับคืนมา และสามารถจัดอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการปั้นดิน ออกแบบ สอนการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และ 3) ด้านการตลาด เพื่อให้สามารถจัดอบรมการพัฒนาการตลาดออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการได้เข้าถึงความต้องการ เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย พร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่เรื่องราวและกิจกรรมของชุมชน

อภิปรายผล

แนวทางการบริหารความเสี่ยงหลังการระบาดใหญ่ของโควิด-19 ด้วยการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าสินค้าและบริการใหม่อย่างยั่งยืนสำหรับชุมชนด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ด้วยกระบวนการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม ค้นหาปัจจัยภายในและภายนอก เพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดทำแนวทางตามหลักการบริหารความเสี่ยง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการควบคุมภายใน และกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ โดยมุ่งเน้นไปที่การเตรียมความพร้อมในเชิงรุก ทำการแก้ไข ป้องกัน และรองรับการเกิดสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนอย่างยืดหยุ่น เหมาะสม เพื่อให้ธุรกิจและระบบหรือกระบวนการทั้งหมดซึ่งเกี่ยวกับการจัดหาวัตถุดิบหรือวัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือให้บริการ โดยมีกระบวนการแปลงวัตถุดิบหรือวัสดุเหล่านั้นเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีมูลค่าเพิ่ม มีการจัดจำหน่ายด้วยการจัดส่งสินค้า บริการจากสถานที่ผลิตไปยังผู้บริโภคหรือตลาด รวมทั้งการบริการหลังการขาย เช่น การซ่อมบำรุง การประกันสินค้า การให้คำแนะนำการใช้งาน เป็นต้น ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีความสำคัญต่อธุรกิจ การช่วยลดต้นทุนการผลิตและการจัดจำหน่าย พร้อมทั้งการเพิ่มมูลค่าและความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้อย่างเหมาะสม ธุรกิจมีความเสถียรภาพและยั่งยืนในตลาด รวมทั้งมีความสามารถรับมือและฟื้นตัวจากภัยหรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเต็มที่ ซึ่งโดยทั่วไป การวิจัยจะแบ่งความเสี่ยงในห่วงโซ่อุปทานออกเป็น ความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงทางการเงิน และความเสี่ยงจากการหยุดชะงัก และได้สร้างกรอบการประเมินความเสี่ยงการหยุดชะงักที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 และกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นด้วย (Ivanov, 2020; Jamalnia et al., 2022; Rajak et al., 2021) และในการวิจัยของนักثر ชัยธราโชต (Chaitarachote, 2022) ได้แนะนำแนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 คือ ต้องมีแผนการที่ดีในการรับมือ การตัดสินใจต้องกระทำบนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารต้องกระทำด้วยความรวดเร็วในช่วงเวลาที่เหมาะสม จัดสรรทรัพยากรทางการบริหารให้เพียงพอ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อทำหน้าที่เฉพาะ และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าสินค้าและบริการใหม่อย่างยั่งยืนที่ควรส่งเสริมมากที่สุด คือ การเชื่อมโยงสินค้าและบริการของชุมชนไปสู่การท่องเที่ยววิถีชุมชน โดยนำแนวทางการสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กับวิถีชุมชนมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มมูลค่า เกิดการพัฒนาสำหรับชุมชนด่านเกวียนให้ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และการจัดสรรจากเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนนำไปสู่แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาได้อย่างแท้จริง ซึ่งการจัดการห่วงโซ่อุปทานแบบองค์รวม ครอบคลุมเสาหลักสามประการของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Singh et al., 2023) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Zandbiglari et al. (2023) ได้อธิบายถึงหลักความยั่งยืนสามารถทำได้ผ่านการเพิ่มประสิทธิภาพของสถานที่ตั้ง การจัดสรร และกลยุทธ์การกำหนดเส้นทางซึ่งนำไปสู่การลดต้นทุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เช่น การขนส่งและลอจิสติกส์ การปรับปรุงระดับบริการ และประสิทธิภาพของห่วงโซ่อุปทานโดยรวมไปพร้อมกัน ส่วนในด้านสังคมให้ความสำคัญกับการบูรณาการ

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเข้ากับการตัดสินใจเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทานโดยเน้นที่หลักปฏิบัติ
ด้านแรงงานที่มีจริยธรรมและการมีส่วนร่วมของชุมชนในเชิงบวก ความสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม
ในวงกว้างช่วยส่งเสริมความยั่งยืนในระยะยาวและการยอมรับจากสาธารณะ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานใหม่ทางวัฒนธรรมในชุมชนเครื่องปั้นดินเผา
ด้านเกวียน เพื่อเป็นการสนับสนุนการสร้างงานศิลปะดินเผาโดยชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตดินเผาอย่างลึกซึ้ง
พัฒนาด้านสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและเชื่อมโยงกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
เช่น สินค้าจำลองประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งสามารถช่วยในการสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น
โดยสร้างโอกาสการทำงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน สร้างความยั่งยืนในการจัดการทรัพยากรภายในชุมชน
โดยใช้วัสดุท้องถิ่นและรักษาสืบสานภูมิปัญญาให้มีความประสิทธิภาพ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาการผลิตเครื่องปั้นดินเผาทางด้านเกวียน
แบบดั้งเดิมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการอนุรักษ์ในเชิงวัฒนธรรม
และส่งเสริมภูมิปัญญาเครื่องปั้นดินเผาของท้องถิ่นให้คงอยู่ยาวนานต่อไป

การนำไปใช้

การนำแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มมูลค่าและเกิดการพัฒนาสำหรับชุมชนด้านเกวียน
ไปใช้พัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนได้ จะช่วยสร้างผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาท้องถิ่นและเพิ่มความเข้มแข็ง
ให้กับชุมชนในระยะยาว ดังนี้

1. สร้างการพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจท้องถิ่นที่มีคุณค่าในชุมชนด้านเกวียน โดยนำแนวทางการจัดทำ
แผนกลยุทธ์ไปใช้ในการสนับสนุนการเริ่มต้นธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการใหม่และให้ความสำคัญกับการใช้
วัสดุท้องถิ่นในกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงประวัติความเป็นมาอันยาวนานของชุมชน
ในรูปแบบกิจกรรมสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนและภายนอก

2. สร้างงานและอาชีพใหม่ในชุมชน เช่น จัดการฝึกอบรมโดยวิทยากรซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ทางด้านเกวียน และแลกเปลี่ยนทักษะการปั้นดินด้านเกวียน ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการทำงาน สร้างรายได้
ให้กับประชาชนในชุมชนเพิ่มขึ้น เป็นต้น

3. สร้างช่องทางการเข้าถึงตลาดและตลาดใหม่สำหรับการส่งออกผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา
ด้านเกวียนเชิงสัญลักษณ์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเฉพาะชุมชนด้านเกวียน

4. สร้างการบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่น ด้วยการวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรในชุมชนที่มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามกิจกรรมที่จัดขึ้น
ของชุมชนร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรมที่ยั่งยืน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ ได้รับทุนสนับสนุนโครงการวิจัยจากงบประมาณรายได้ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

เอกสารอ้างอิง

- Announcement on the National Economic and Social Development Plan No. 13 (2023–2027). *Royal Gazette*. Volume 139, special section 258 D., pages 1–143.
- Chaitarachote, N. (2022). Crisis Management from the Situation of the COVID–19 Virus Pandemic. *Journal of MCU Buddhapanya Review*, 7(7), 278–291.
- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) & World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) (2018, October). *Enterprise Risk Management, Applying enterprise risk management to environmental, social, and governance–related risks*. ERM Guidance Documents. https://www.coso.org/_files/ugd/3059fc_671ed4466c0e423b93a9ef3d2e30b786.pdf
- Comptroller General's Department. (2013). *Risk management*. Comptroller General's Department.
- Dan Kwian Subdistrict Municipality Office Nakhon Ratchasima Province. (2022). *Report on the results of the service satisfaction survey. of Dan Kwian Subdistrict Municipality for the year 2022*. [Mimeographed].
- Ivanov, D. (2020). Predicting the impacts of epidemic outbreaks on global supply chains: A simulation–based analysis on the coronavirus outbreak (COVID–19/SARS–CoV–2) case. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, 136, 101922. <https://doi.org/10.1016/j.tre.2020.101922>
- Jamalnia, A., Gong, Y., & Govindan, K. (2022). Sub–supplier's sustainability management in multi–tier supply chains: A systematic literature review on the contingency variables, and a conceptual framework. *International Journal of Production Economics*, 255, 108671. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2022.108671>
- Jiwamit, S. (1999). *Financial Management (Volume 1)* (5th ed.). Chulalongkorn University Press.
- Leingchan, R. (2020, October 7). *A new look at global value chains after the COVID–19 pandemic*. Research Intelligence. https://www.krungsri.com/getmedia/f2a821bc-d863-4175-b495-b587417bf509/RI_Supply_Chain_201007_TH.pdf.aspx
- Nakhon Ratchasima Provincial Community Development Office. (2017, June 16). *OTOP village for tourism Ban Dan Kwian, Chok Chai Subdistrict, Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province*. Press release. <https://korat.cdd.go.th/services/หมู่บ้าน-otop-เพื่อการท่องเที่ยว>

- Phaewsakunphan, A. (2010). *Strategic management*. Academic Promotion Center.
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2004). *Nursing research: Principles and methods* (7th ed.). Williams & Wilkins.
- Porter, M. E. (1985). *Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance*. The Free.
- Rajak, S., Mathiyazhagan, K., Agarwal, V., Sivakumar, K., & Appolloni, A. (2021). Issues and analysis of critical success factors for the sustainable initiatives in the supply chain during COVID-19 pandemic outbreak in India: A case study. *Research in Transportation Economics*, 8, 101114. <https://doi.org/10.1016/j.retrec.2021.101114>
- Sansri, R. (2023). *Enterprise Risk Management*. Faculty of Humanities and Social Science, Khon Kaen University.
- Serirat, S., & Sererat, S. (2017). *Modern marketing management*. Thammasarn.
- Singh, J., Hamid, A. B. A., & Garza-Reyes, J. A. (2023). Supply chain resilience strategies and their impact on sustainability: an investigation from the automobile sector. *Supply Chain Management: An International Journal*, 28(4), 787–802.
- Suwan, S. (2011). *Strategy Formulation*. Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus.
- The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission. (2017). *Enterprise Risk Management–Integrating with Strategy and Performance*. [https://aaahq.org/portals/0/documents/coso/coso_erm_2017_-_appendices_\(vol_2\).pdf](https://aaahq.org/portals/0/documents/coso/coso_erm_2017_-_appendices_(vol_2).pdf)
- Thongphak, R. (2022). *Creative Pottery of Dan Kwian as the Environment-Friendly Product* [Doctoral Dissertation, Silpakorn University]. DSpace at Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4095/1/620430016.pdf>
- World Health Organization, Thailand. (2024, February 7). *The situation of coronavirus disease 2019 in Thailand*. World Health Organization. <https://www.who.int/thailand/news/detail/07-02-2024-update-on-covid-19-in-thailand--7-february-2024-THA>
- Wurzbarger, R., Aageson, T., Pattakos, A., & Pratt, S. (2009). *Creative Tourism: A Global Conversation: How to Provide Unique Creative Experiences for Travelers Worldwide*. Sunstone Press.
- Zandbiglari, K., Ameri, F., & Javadi, M. (2023). A Text Analytics Framework for Supplier Capability Scoring Supported by Normalized Google Distance and Semantic Similarity Measurement Methods. *Journal of Computing and Information Science in Engineering*, 23(5), 051011.

บทความวิจัย (ภาษาไทย)/ Research Article (Thai)

การพัฒนาแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วม

ฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง ตำบลสาริกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

Development of a Creative Tourism Learning Resources Management Model by Community Participation: Ban Kut Rang Dairy Buffalo Farm, Sarika Subdistrict, Mueang Nakhon Nayok District, Nakhon Nayok Provinceอภิศักดิ์ คู่กระสังข์¹, สุบัน บัวขาว^{2*}, กนกพิชญ์ วิชยวรนนท์³, สวัสดิ์ คุ่มทะยาย⁴Apisak Koograsang¹, Suban Buakhao², Kanokphit Vichayavoranan³, Savitri Kumthayai²^{1, 2*, 3, 4}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย^{1, 2*, 3, 4}Assistant Professor Dr., Faculty of Management Science, Phranakon Rajabhat University, Bangkok, ThailandE-mail address (Corresponding author): ^{2*}b_suban@hotmail.co.th; (Authors): ¹apisak2012@gmail.com, ³Vkanokpit@gmail.com,⁴k_amaly@yahoo.com

รับบทความ: 13 พฤศจิกายน 2566/ ปรับแก้ไข: 20 มิถุนายน 2567/ ตอรับบทความ: 28 มิถุนายน 2567

Received: 13 November 2023/ Revised: 20 June 2024/ Accepted: 28 June 2024

Abstract**Background and Objective:** Buffalo dairy farm tourism presents one of a promising opportunity for unique and educational tourism experiences, distinct from conventional forms of tourism. This study focuses on the Buffalo Dairy Farm in Ban Kut Rang, Sarika subdistrict, Mueang district, Nakhon Nayok Province, aiming: 1) to explore its potential, 2) to develop a model, and 3) to evaluate community-participatory creative tourism management.**Methology:** Employing a participatory action research approach, the study engaged 79 tourists and 12 key informants. Data collection included potential assessment surveys and satisfaction questionnaires, achieving research objective alignment indices of 0.89 and 0.82 respectively. Data were analyzed using descriptive methods, forming component tables and generating insights.**Results:** The findings indicate a positive reception of “the Community-Participatory Creative Tourism Learning Resource Management” model at Buffalo Dairy Farm in Ban Kut Rang. Tourists expressed high satisfaction, emphasizing eight key components (NOMKHWAI): networks, operation, management resources, learning base management, tourism resources, lifestyles, tourism potential, and innovations.**Discussion:** Under essential elements to achieve the key components contributing to community involvement in designing creative tourism learning activities enable tourists to engage in learning base activities leading to novel experiences. This is achieved through effective resource management and community-based tourism, enhancing valuable and sustainable tourism identities.**Suggestion:** The study highlights the role of community involvement in shaping creative tourism activities, enriching tourist experiences through effective resource management and community-driven tourism initiatives. Recommendations include promoting sustainable practices, cultural conservation, and innovative participatory activities to enhance tourism sustainability and minimize environmental impact.**Keywords:** Model development; Creative tourism; Community participation; Community learning resources**บทคัดย่อ****ที่มาและวัตถุประสงค์การวิจัย:** ฟาร์มควายนม เป็นหนึ่งในแหล่งเรียนรู้ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับประสบการณ์ที่มีคุณค่าและความแตกต่างจากรูปแบบการท่องเที่ยวทั่วไป ดังนั้น ในการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพ 2) พัฒนารูปแบบ และ 3) ประเมินผลรูปแบบ สำหรับรูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วม ฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง ตำบลสาริกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก**ระเบียบวิธีวิจัย (วิธีดำเนินการวิจัย):** ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กำหนดกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีเฉพาะเจาะจงเป็นนักท่องเที่ยว 79 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 12 คน โดยใช้แบบประเมินศักยภาพและแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

การวิจัย 0.89 และ 0.82 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และจัดการสนทนากลุ่ม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับรูปแบบใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบจำแนกชนิดข้อมูล สร้างตารางองค์ประกอบ และสรุปแบบอุปนัย

ผลการวิจัย: ภาพรวมของศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดี โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า “รูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ฟาร์มควายนมบ้านกุตรังโดยชุมชนมีส่วนร่วม “NOMKHWAI”” มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) เครือข่าย 2) สุนทรียสาธก 3) ทรัพยากรบริหารจัดการ 4) การจัดการฐานเรียนรู้ 5) ทรัพยากรการท่องเที่ยว 6) วิถีชีวิต 7) ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และ 8) นวัตกรรม

อภิปรายผล: ภายใต้องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และนักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับกิจกรรมฐานเรียนรู้นำไปสู่ประสบการณ์ใหม่ ด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้สัมฤทธิ์ผลอย่างมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการสร้างเอกลักษณ์และความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ: ควรส่งเสริมการใช้ทรัพยากร การอนุรักษ์วัฒนธรรม และวิถีชีวิตท้องถิ่น พัฒนากิจกรรมให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ และเน้นการมีส่วนร่วม โดยใช้นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาหนุนเสริม และหลีกเลี่ยงการใช้ทรัพยากรที่ทำลายสภาพแวดล้อม

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ; การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์; การมีส่วนร่วมของชุมชน; แหล่งเรียนรู้ชุมชน

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการเรียนรู้และสร้างสรรค์กิจกรรมร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ไม่เพียงสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าและน่าจดจำให้แก่นักท่องเที่ยว ยังเป็นช่องทางที่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน ดังนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจและตลาดทางเลือกใหม่หรือแนวโน้มที่มุ่งเน้นการเจริญเติบโตและกำไรเกินขอบเขต ในทางปฏิบัติมีแนวทางการฟื้นฟูโดยมองกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นมากกว่าธุรกิจตามปกติ อาจมีการวิเคราะห์แนวทางเศรษฐกิจในการท่องเที่ยว เลือกใช้การพัฒนาแบบองค์รวมแทนการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต้องเผชิญกับอนาคตอย่างไม่แน่นอน ต้องพึ่งพาตลาดใดตลาดหนึ่งน้อยลง และเลือกใช้เกณฑ์เชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณด้วยการพัฒนาแทนที่จะเป็นการเติบโต (Cave & Dredge, 2021; Romagosa, 2020) ทำให้สมาคมธุรกิจขนาดเล็กและเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย โดยเน้นบทบาทในฐานะเครือข่ายหลักสำหรับความร่วมมือและการทำงานร่วมกัน นำเสนอกิจกรรมภายใต้ผลิตภัณฑ์ที่มีต่อพลวัตชุมชนโดยรวม เช่น เสริมสร้างองค์ประกอบที่โดดเด่นของอัตลักษณ์ท้องถิ่น กระตุ้นให้เกิดกระแสและความเชื่อมโยงระหว่างท้องถิ่นและภายนอก การทำหน้าที่เป็นสื่ออำนวยความสะดวกแพร่หลายทางเทคโนโลยีในการทำงานร่วมกัน เป็นต้น (Duxbury et al., 2020; Henche, 2020) ซึ่งจากการวิเคราะห์กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการสร้างสถานที่ระดับประชากรและภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน ยืนยันว่า กลยุทธ์การพัฒนาเชิงสร้างสรรค์นั้นได้รับอิทธิพลมาจาก

บริบทเชิงพื้นที่ เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่นในพื้นที่ชนบทและหมู่บ้าน เน้นทรัพยากรและเครือข่ายสร้างสรรค์ที่ฝังตัวอยู่ โดยเน้นทักษะสร้างสรรค์และรูปแบบความคิดสร้างสรรค์ ในท้องถิ่น ขณะที่ความคิดริเริ่มด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มักเน้นลักษณะเฉพาะ เอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรม และลักษณะเฉพาะของสถานที่ในท้องถิ่น (Bakas et al., 2020; Richards, 2020)

ดังนั้น การสร้างสถานที่ จึงเป็นการมองหากระบวนการภายในระดับรากหญ้าเพื่อกระตุ้นการพัฒนา ท้องถิ่นที่ยั่งยืนและสร้างสรรค์ไปสู่การพัฒนารูปแบบการพัฒนาท้องถิ่นและการเข้าถึงบริบทท้องถิ่นมากขึ้น รวมถึงแนวทางการสร้างประสบการณ์ร่วมกัน (Richards, 2020) ดังเช่นชุมชนบ้านกุดรัง ตำบลสาธิตา อำเภอนครนายก จังหวัดนครนายก เป็นชุมชนที่มีการเลี้ยงกระบือมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ มีพัฒนาการ นับตั้งแต่แรกเริ่มโดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายกได้สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร ดำเนินการตามโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ ตั้งแต่ปี 2550 หลังจากนั้น จึงมีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจอนุรักษ์ควายไทยสาธิตา (ปัจจุบันเป็นแปลงใหญ่กระบือ) ปี 2561 ชุมชน บ้านกุดรังเข้าร่วมโครงการท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (โอทอปนวัตกรรม) โดยใช้ชื่อการท่องเที่ยว ว่า “มาชิมนมควายที่กุดรัง” ซึ่งผลิตภัณฑ์จากนมกระบือ เช่น นมกระบือพาสเจอร์ไรซ์ โยเกิร์ตนมควาย เต้าฮวยนมควาย ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ได้แก่ โปรแกรมการท่องเที่ยวตามรอยนมควายปลายทาง คลองมะเดื่อ การตกแต่งสถานที่เพื่อบริการการท่องเที่ยว ตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ สินค้าของที่ระลึก จัดงาน มหกรรมจำหน่ายสินค้าชุมชน การรวมกลุ่มการท่องเที่ยวโดยฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง เป็นต้น (KUDRUNG @nakornnayok, n.d.) นอกจากนี้ ฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง เป็นหนึ่งในโครงการยกระดับการบริหารจัดการ ทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์พัฒนาชุมชนสู่กลุ่มวิสาหกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชนสาธิตา ตำบลสาธิตา อำเภอนครนายก จังหวัดนครนายก (Phranakhon Rajabhat University, 2024)

โครงการริเริ่มด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สามารถทำหน้าที่เป็นจุดสำคัญสำหรับการแบ่งปัน ความรู้ แลกเปลี่ยน และเสวนาระหว่างวัฒนธรรม โดยมีกิจกรรมสร้างสรรค์กระตุ้นให้เกิดกระบวนการแบ่งปัน ที่สามารถเชื่อมโยงแง่มุมความผูกพันในสถานที่ กระตุ้นให้เกิดการแบ่งปันความทรงจำของผู้มาเยือน และคนท้องถิ่น (Castro et al., 2020) จำเป็นต้องปรับแนวทางใหม่เพื่อให้เกิดการรับรู้และส่งเสริมการเปลี่ยน จากยุคนักท่องเที่ยวมวลชน ไปสู่ยุคท้องถิ่นใหม่ต้องมาก่อน (Holowack, 2020) ซึ่งเป็นผลทำให้คณะวิจัย ได้มีความตระหนักถึงความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วมฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง ตำบลสาธิตา อำเภอนครนายก จังหวัด นครนายก เพื่อเป็นการพัฒนา ต่อยอด ยุกระดับและเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยวสำหรับท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง ตำบลสาธิตา อำเภอนครนายก จังหวัด นครนายก ในการเป็นแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วม ฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง ตำบลสาธิตา อำเภอนครนายก จังหวัดนครนายก

3. เพื่อประเมินผลรูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วม
ฟาร์มควายนมบ้านกุตรัง ตำบลสาริกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

การทบทวนวรรณกรรม

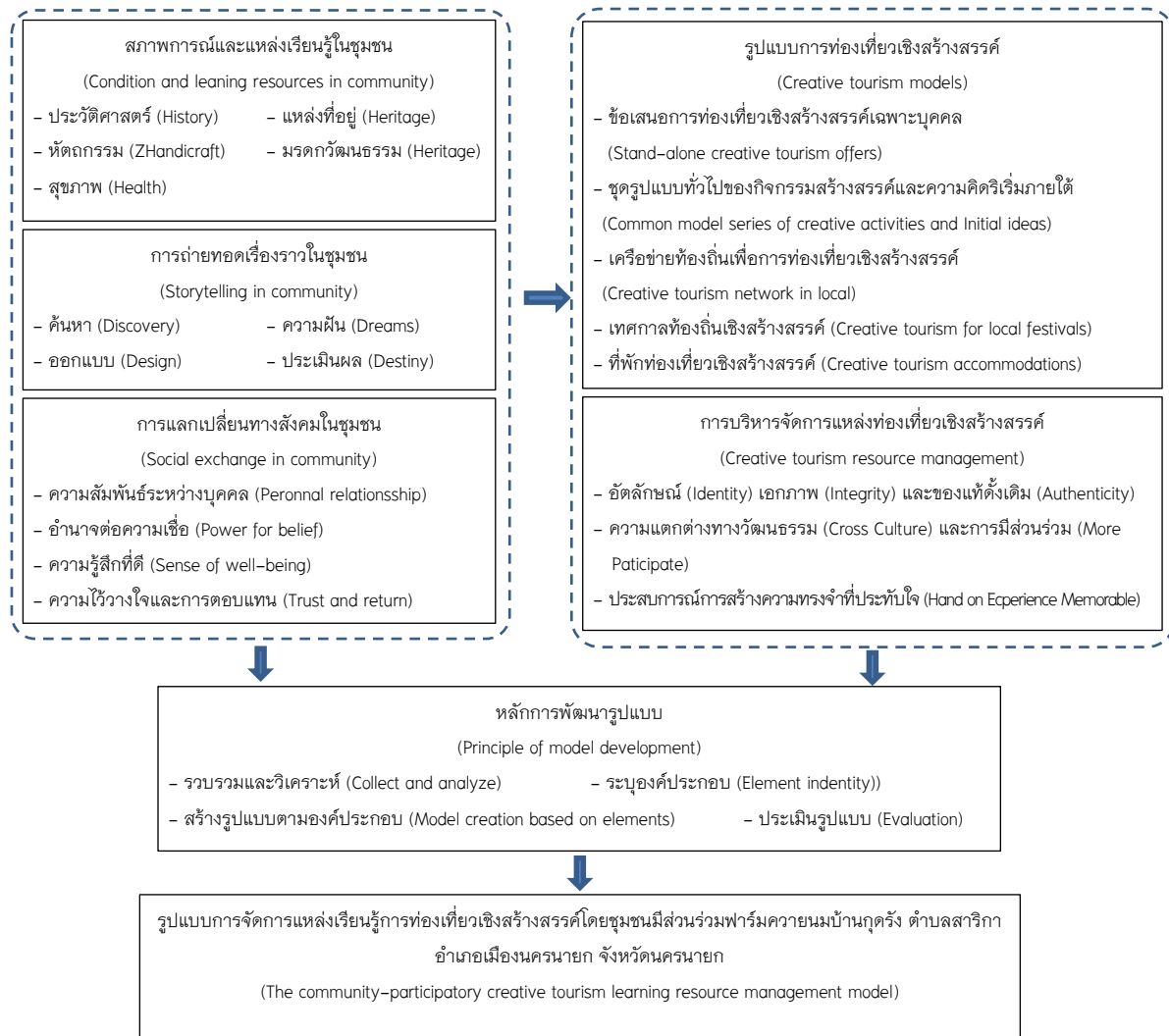
การศึกษาและสังเคราะห์การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประยุกต์ใช้สร้างกรอบแนวคิด
ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

แหล่งเรียนรู้ (Learning Resources) หมายถึง บุคคล สถานที่ ธรรมชาติและเทคโนโลยีที่ให้ความรู้
อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เช่น ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ปราชญ์ชาวบ้าน ห้องสมุด
เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศาสนสถาน องค์การในชุมชน สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เป็นต้น
(Royal Institute, 2013) และเครือข่ายการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต
เป็นการกระตุ้นความคิด ความใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และการถ่ายทอด กระจายความรู้ แลกเปลี่ยนกัน
(Teachers Council Secretariat, 2007) ดังนั้น แหล่งเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กัน
เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน เป็นศูนย์รวมความรู้ จัดเก็บ เผยแพร่ สื่อสาร แลกเปลี่ยนองค์ความรู้โดยมีจุดประสงค์
เดียวกัน คือ เพื่อส่งต่อความรู้พัฒนาผู้เรียนรู้ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ แหล่งเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ เป็นสถานที่
วิธีการ หรือกระบวนการในการศึกษา เรียนรู้ ตลอดชีวิตของบุคคล (Distaporn et al., 2020)

สุนทรียสาธก (Appreciative inquiry: AI) เป็นกระบวนการศึกษาค้นหาร่วมกันเพื่อค้นหาสิ่งที่ดีที่สุด
ในตัวคน องค์การหรือของโลกที่อยู่รอบตัวเรา 4 ประการ ประกอบด้วย 1) การค้นหา (Discovery) สิ่งที่ดีที่สุด
ที่ให้ชีวิตแก่ชุมชนนั้น เป็นกระบวนการค้นหาผ่านเครื่องมือ 5H' s of Tourism คือ ประวัติศาสตร์ (History)
แหล่งที่อยู่ (Heritage) มีประโยชน์ต่อความเข้าใจและระบุคุณค่าที่เป็นตัวแทน (United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization, 1972) หัตถกรรม (ZHandicraft) แสดงออกถึงวัฒนธรรมหรือชุมชน
เฉพาะอย่างมีเอกลักษณ์ (Mohamed & bin Matar Al, 2024) มรดกวัฒนธรรม (Heritage) สร้างมูลค่าเพิ่ม
และการใช้ประโยชน์ด้านการผลิต สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ (European Union, 2020) และสุขภาพ
(Health) ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รับผิดชอบ และเข้าถึงได้จะส่งผลให้ชุมชนดีขึ้นและมีสุขภาพดี
(Bhuiyan & Darda, 2021) 2) ความฝัน (Dreams) เป็นการจินตนาการถึงผลกระทบสิ่งนี้อาจเกิดขึ้นผ่านความฝัน
ของชุมชน โดยการกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT) และศักยภาพทางการท่องเที่ยว (5A's of
Buharis) นำไปสู่ความฝันด้านการจัดการท่องเที่ยวที่แท้จริงของชุมชน 3) การออกแบบ (Design) เพื่อร่วม
สร้างอนาคตที่ต้องการอุดมคติ โดยใช้ 4 แนวคิดห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เชิงเกษตร เชิงวัฒนธรรม
และเชิงสุขภาพ ผลลัพธ์ที่ได้ คือ โปรแกรมการท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว การตกแต่งสถานที่
ที่พัก สินค้าของที่ระลึก นักเล่าเรื่องชุมชน เรื่องเล่าชุมชน การเดินทางภายในชุมชน กระบวนการออกแบบ
บริการ กิจกรรมการท่องเที่ยววัฒนธรรม การแต่งกาย อัตลักษณ์วิถี การประชาสัมพันธ์บนฐานอัตลักษณ์
4) ประเมินผล (Destiny) เป็นการดำเนินการวิธีชีวิตตามสภาพความเป็นจริง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
การปรับปรุงปรับตัวตลอดเวลา การใช้สามัญสำนึกตามสถานการณ์ การวางแผนปฏิบัติ การปฏิบัติทดลอง
ในทันที (Cooperrider & Whitney, 2005)

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เป็นแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ยั่งยืน ตอบสนองต่อสถานที่และการมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างสมดุลระหว่างความสนใจของคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เสนอกิจกรรมที่เหมาะสมกับชุมชนขนาดเล็กที่เกิดจากความรู้ ความคิดริเริ่ม แรงบันดาลใจ เครือข่ายท้องถิ่น และพลวัตเชิงวิวัฒนาการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยได้รับการออกแบบ นำไปใช้ และจัดการในท้องถิ่น ส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบเสนอการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เฉพาะบุคคล (Stand-alone creative tourism offers) รูปแบบกิจกรรมสร้างสรรค์ภายใต้ความคิดริเริ่มทั่วไป (Common model series of creative activities and Initial ideas) เครือข่ายท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative tourism network in local) เทศกาลท้องถิ่นเชิงสร้างสรรค์ (Creative tourism for local festivals) ที่พักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative tourism accommodations) เป็นไปตามบริบทสำคัญที่มีคุณค่าสูงได้ คือ การจัดการผลกระทบเชิงลบของการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม และวิธีการท่องเที่ยวเพื่อฟื้นฟูภูมิทัศน์ ชุมชน และสถานที่ที่ถูกกลืนให้มิดีความภาพการท่องเที่ยวได้ (Bakas et al., 2020) สำหรับการบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวหรืออัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ (Identity) ความเป็นองค์รวมและเอกภาพ (Integrity) และความเป็นของแท้ดั้งเดิม (Authenticity) 2) ชุมชนกับการมีส่วนร่วมที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Cross Culture) และการมีส่วนร่วม (More Participate) 3) ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความทรงจำที่ประทับใจ (Hand on Eperience Memorable) (Ministry of Tourism and Sports, 2023)

การพัฒนารูปแบบ (Model development) เป็นกระบวนการใช้พัฒนารูปแบบใหม่หรือปรับปรุงรูปแบบ ที่มีอยู่เดิม โดยเริ่มต้นจากการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจรวมถึงแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความต้องการของผู้ใช้หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสภาพแวดล้อม เพื่อนำมาระบุ เป็นองค์ประกอบหลักสำคัญที่สุดของรูปแบบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบ และ องค์ประกอบย่อยจะช่วยสนับสนุนองค์ประกอบหลักให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น แล้วจึงเข้าสู่ กระบวนการพัฒนาโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่ได้ระบุไว้ สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การทดลองและทดสอบ การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น แล้วจึงนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้งานจริง (Thailand Productivity Institute, 2022) นอกจากนี้ ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange Theory) หรือทฤษฎีแลกเปลี่ยน เชิงบูรณาการ (Integration Exchange Theory) เป็นพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและมีอำนาจ ต่อความเชื่อและความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณของบุคคลโดยการแลกเปลี่ยนทางสังคมในประเด็นด้านสังคม คือ การที่บุคคลได้รับความช่วยเหลือ ความเอื้อเฟื้อจะนำไปสู่ความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณ รู้สึกนึกคิดในบุญคุณ ที่ได้รับ เกิดความไว้วางใจและตอบแทนองค์การในอนาคตโดยมีมีข้อต่อรอง (Blau, 1964)



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

Figure 1. Conceptual Framework of the Research

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research methods) เป็นกระบวนการที่ชุมชนหรือคนในชุมชน ผู้วิจัยกับนักพัฒนาหรือคนนอก มีส่วนร่วมในการวิจัยเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาหรือสถานการณ์แล้วมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดการวิจัยเพื่อชุมชน (Ramasutha, 1997) ดังต่อไปนี้

ประชากรการวิจัย คือ ประชาชนและเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนบ้านกุดรัง ตำบลสราธิกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ณ เดือนกรกฎาคม 2564 รวมทั้งสิ้น 872 คน (Policy and planning analysis work of Subdistrict, 2023) บุคลากรสังกัดสำนักงานปศุสัตว์ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เครือข่ายการท่องเที่ยวภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากร และและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครนายก จำนวน 1.67 ล้านคน (Ministry of Tourism and Sports, 2023) กำหนด

กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและเป็นตัวแทน ประกอบด้วย กลุ่มนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว มีอายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป และมีประสบการณ์ท่องเที่ยวชุมชนในประเทศไทยอย่างน้อย 1 ครั้ง จำนวน 79 คน และกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์จังหวัดนครนายก อย่างน้อย 5 ปี โดยพิจารณาจากประวัติและผลงาน จำนวน 12 คน

เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวและแบบประเมินความพึงพอใจ เป็นชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์ระดับ 1 คะแนน เท่ากับน้อยที่สุด 2 คะแนน เท่ากับน้อย 3 คะแนน เท่ากับปานกลาง 4 คะแนน เท่ากับมาก และ 5 คะแนน เท่ากับมากที่สุด (Likert, 1961) โดยทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการพิจารณาให้คะแนนความคิดเห็น +1 คะแนน เท่ากับมั่นใจว่ามีความสอดคล้อง 0 คะแนน เท่ากับไม่มั่นใจว่ามีความสอดคล้อง และ +1 คะแนน เท่ากับมั่นใจว่าไม่มีความสอดคล้อง (Sunthonsamai, 2009) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน นำผลคะแนนมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) มาแทนค่าในสูตรการคำนวณ $\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินในข้อนั้น N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ ที่ประเมินความสอดคล้องในข้อนั้น (Panya, 2015) พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.89 และ 0.82 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มจากคณะวิจัยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว “การท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ ฟาร์มควายนมอย่างสร้างสรรค์” ร่วมกับนักท่องเที่ยว เป็นเวลา 2 วัน ภายหลังจากจัดกิจกรรมคณะวิจัย ได้ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นนักท่องเที่ยวประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวและความพึงพอใจ จากนั้นนำผล ที่ได้ไปใช้ประกอบจัดทำ (ร่าง) การพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยชุมชนมีส่วนร่วม และนำเสนอพิจารณาในการจัดการสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำการประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยชุมชนมีส่วนร่วมที่พัฒนาขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) กำหนดเกณฑ์การแปลผลระดับศักยภาพและความพึงพอใจด้วยค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.00–1.80 อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1.81–2.60 อยู่ในระดับน้อย 2.61–3.40 อยู่ในระดับปานกลาง 3.41–4.20 อยู่ในระดับมาก และ 4.21–5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด (Best, 1983) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล การพัฒนาและประเมินผลรูปแบบ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบจำแนกชนิดข้อมูล (Typological analysis) และสรุปแบบอุปนัย (Chantawanich, 2011) โดยสร้างตารางวิเคราะห์องค์ประกอบ 4 ช่อง วิเคราะห์สรุป ภาพรวมและรายองค์ประกอบพร้อมแสดงภาพประกอบ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาศักยภาพของฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง ตำบลสาริกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ในการเป็นแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วม แสดงดัง ตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ฟาร์มควายนมบ้านกุตรัง จังหวัดนครนายก

Table 1. The potential of Ban Kut Rang buffalo dairy farm Nakhonnayok Province

ด้าน (Aspect)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับศักยภาพ (Potential level)
1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attractions)	4.21	0.75	ดีมาก (Excellent)
2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)	3.71	0.96	ดี (Good)
3. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities)	3.55	0.98	ดี (Good)
4. ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว (Accommodation)	3.88	0.97	ดี (Good)
5 กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)	4.06	0.91	ดี (Good)
6.รายการท่องเที่ยวที่พร้อมให้บริการ (Available package)	3.51	0.95	ดี (Good)
โดยรวม (Overall)	3.82	0.92	ดี (Good)

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของฟาร์มควายนมบ้านกุตรัง จังหวัดนครนายก อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.82$) โดยด้านที่มีศักยภาพสูงสุด คือ สิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว (Attraction) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.21$) รองลงมาอยู่ในระดับดี คือ กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) ($\bar{X}=4.06$) การบริการเสริมทางการท่องเที่ยว (Ancillary Services) ($\bar{X}=3.88$) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities) ($\bar{X}=3.71$) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) ($\bar{X}=3.55$) และรายการท่องเที่ยวที่พร้อมให้บริการ (Available packages) ($\bar{X}=3.51$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ฟาร์มควายนมบ้านกุตรัง จังหวัดนครนายก

Table 2. The satisfaction of the creative tourism learning resource, Buffalo dairy farm in Ban Kut Rang, Nakhonnayok Province

ประเด็น (Issue)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ (Satisfaction level)
1. จุดมุ่งหมายของการท่องเที่ยวที่ชัดเจนมากขึ้น (Clearer tourism objectives)	4.15	0.88	มาก (High)
2. ความต้องการพัฒนาทักษะด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับตนเอง (Desire to develop creative tourism skills)	4.23	0.89	มากที่สุด (Highest)
3. ความเคารพต่อภูมิปัญญาของคนในชุมชนท้องถิ่น (Respect for local community knowledge)	4.38	0.82	มากที่สุด (Highest)
4. ชอบกิจกรรมและอยากเรียนรู้เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ (Enjoy activities and seek new experiences)	4.27	0.85	มากที่สุด (Highest)
5. ต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม (Desire to participate in activities)	4.24	0.85	มากที่สุด (Highest)
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดโดยชุมชนสามารถตอบสนองความต้องการ (Community-led activities meeting needs)	4.20	0.88	มาก (High)
7. ชุมชนมีนวัตกรรมที่มีความโดดเด่น (Innovation community)	4.13	0.94	มาก (High)
8. ชุมชนมีวิถีชีวิตดั้งเดิมและมีเอกลักษณ์ (Traditional lifestyle and identity)	4.19	0.91	มาก (High)
9. คนในชุมชนพร้อมให้การต้อนรับนักท่องเที่ยว (Community readiness to welcome tourists)	4.37	0.89	มากที่สุด (Highest)
10. คนในชุมชนเต็มใจถ่ายทอดภูมิปัญญาผ่านกิจกรรม (Willingness of community to share knowledge)	4.34	0.93	มากที่สุด (Highest)
11. ชุมชนมีวัฒนธรรมสุขภาพที่อยู่ในการค้าณวิถีชีวิตประจำวัน (Everyday cultural health practices)	4.29	0.94	มากที่สุด (Highest)
12. ชุมชนสืบสานงานเทศกาลประเพณีที่มีเอกลักษณ์และมีความหลากหลาย (Preservation of unique festivals)	4.37	0.94	มากที่สุด (Highest)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

Table 2. (Conts.)

ประเด็น (Issue)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ (Satisfaction level)
13. ชุมชนมีการใช้ความคิดสร้างสรรค์ถ่ายทอดวัฒนธรรมสุขภาพให้นักท่องเที่ยว (Creative use of culture to educate tourists)	4.33	0.87	มากที่สุด (Highest)
14. เรื่องราวและความหลากหลายทางวัฒนธรรมสุขภาพ (Stories and cultural diversity in health)	4.38	0.90	มากที่สุด (Highest)
15. คนในชุมชนใช้ความสามารถถ่ายทอดภูมิปัญญา (Community's ability to transmit knowledge)	4.31	0.87	มากที่สุด (Highest)
16. ชุมชนมีประวัติความเป็นมาแสดงถึงรากเหง้าของบรรพบุรุษที่ตั้งถิ่นฐาน (Community history reflecting roots)	4.34	0.92	มากที่สุด (Highest)
17. กิจกรรมต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยความคิดสร้างสรรค์ในด้านสุขภาพ (Activities adding value through health creativity)	4.34	0.86	มากที่สุด (Highest)
18. การอนุรักษ์และฟื้นฟูด้านสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน (Conservation and health restoration through community involvement)	4.32	0.92	มากที่สุด (Highest)
19. การรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาดเรียบร้อย (Environmental cleanliness of tourist sites)	4.13	0.97	มาก (Hight)
20. ชุมชนมีการปรับตัวและส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ วัฒนธรรมของท้องถิ่น (Community adaption and promotion of environmental conservation)	4.27	0.90	มากที่สุด (Highest)
โดยรวม (Overall)	4.28	0.90	มากที่สุด (Highest)

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาพรวมความพึงพอใจแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง จังหวัดนครนายก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.28) โดยมีประเด็นอยู่ในระดับมากที่สุดอันดับแรก 2 ประเด็น คือ ความเคารพต่อภูมิปัญญาของคนในชุมชนท้องถิ่น เรื่องราวและความหลากหลายทางวัฒนธรรมสุขภาพ ($\bar{X}$ =4.38) มากที่สุด สำหรับประเด็นที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับสุดท้าย 2 ประเด็น คือ ชุมชนมีนวัตกรรมที่มีความโดดเด่น และการรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาดเรียบร้อย ($\bar{X}$ =4.13)

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วม ฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง ตำบลสาริกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 องค์ประกอบการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วม

Table 4. Components for Developing community-participatory creative tourism learning management model

องค์ประกอบ (Component)	ข้อค้นพบจากงานวิจัย (Research findings)	ขั้นตอนในงานวิจัย (Procedures)	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่รองรับข้อค้นพบ (Concept, theory, and literature supporting research findings)
1. เครือข่าย (Network)	ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders and their involvement, benefits, and drawbacks)	- กิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ (Crative tourism activities) - การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge exchange)	- ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social exchange theory) - แนวคิดแหล่งเรียนรู้ (Concept resources)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

Table 4. (Conts.)

องค์ประกอบ (Component)	ข้อค้นพบจากงานวิจัย (Research findings)	ขั้นตอนในงานวิจัย (Procedures)	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่รองรับข้อค้นพบ (Concept, theory, and literature supporting research findings)
2. สุนทรียสาธก (Appreciate inquiry)	ศักยภาพและความพึงพอใจ (Potential and astisfaction)	ค้นหา, ความฝัน, ออกแบบ และ ประเมินผล (Search, dreams, design, and evaluation)	แนวคิดสุนทรียสาธก 4 ประการ (4 principles of appreciate inquiry)
3. ทรัพยากรบริหารจัดการ (Resource management)	สภาพแวดล้อมการท่องเที่ยวใน ชุมชน (Community tourism environment)	- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)	หลักการวิเคราะห์ SWOT Analysis (Principles of SWOT analysis)
4. ฐานการเรียนรู้ (Learning base)	- ฐานกิจกรรม (Activities base) - องค์ความรู้การท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ (Creative tourism knowledge base)	- การฝัน (Dream) และการ ประเมินผล (Destiny) (Dream and destiny evaluation) - กิจกรรมฐานการเรียนรู้การท่องเที่ยว (Tourism learning activities)	- แนวคิดสุนทรียสาธก (Appreciate inquiry concept) - แนวคิดแหล่งเรียนรู้ (Learning resource concept)
5. ทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism resources)	ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism resources)	- การค้นหา (Discover) - การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Tourism resource management)	- แนวคิดสุนทรียสาธก (Appreciate inquiry concept) - 5H's of Tourism
6. วิถีชีวิต (Lifestyle)	ชุมชนวิถีเกษตรกรรม (Agricultural community lifestyle)	การค้นหา (Discover)	แนวคิดสุนทรียสาธก (Appreciate inquiry concept)
7. ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว (Tourism attractions)	สิ่งดึงดูดใจ, การเข้าถึง, สิ่งอำนวยความสะดวก, รายการท่องเที่ยว, กิจกรรมท่องเที่ยว, บริการเสริม การท่องเที่ยว และที่พัก (Accessibility, amenities, tours, activities, tourism services, and accommodations)	- การค้นหา (Discover) - การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	- แนวคิดสุนทรียสาธก (Appreciate inquiry concept) - รูปแบบการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ (Creative tourism model)
8. นวัตกรรม (Innovation)	- พัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลผลิต การเกษตรและวัตถุดิบในชุมชน (Agricultural product development and local raw materials) - ออกแบบสื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์แบบออฟไลน์ และออนไลน์ (Offline and online advertising media design)	การออกแบบ (Design) (Creative tourism Design)	- แนวคิดสุนทรียสาธก (Appreciate Inquiry concept) - หลักการพัฒนารูปแบบ (Development principles)

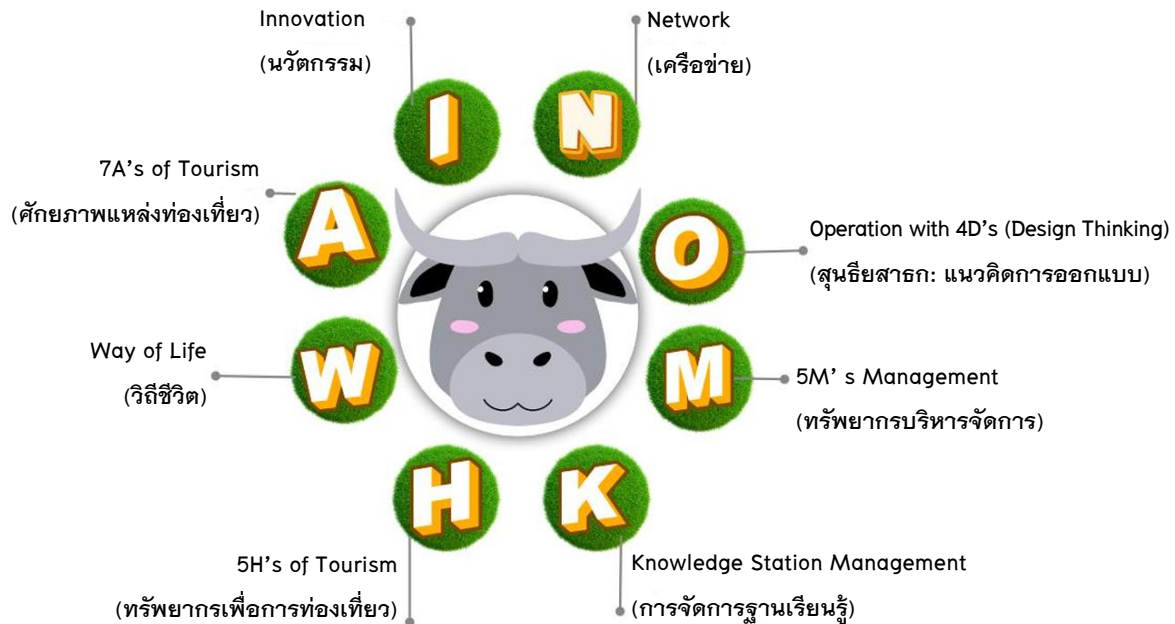
จากตารางที่ 4 พบว่า มีจำนวน 8 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) เครือข่าย 2) สุนทรียสาธก 3) ทรัพยากรบริหารจัดการ 4) ฐานการเรียนรู้ 5) ทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยว 6) วิถีชีวิต 7) ศักยภาพ

แหล่งท่องเที่ยว และ 8) นวัตกรรม มีข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยเป็นไปตามขั้นตอนการวิจัยที่รองรับด้วยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการจัดทำร่างรูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลสาริกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

การประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วม ฟาร์มควายนมบ้านกุตรัง ตำบลสาริกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก พบว่า มีข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแต่ละองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. เครือข่าย โดยการเพิ่มความ “มีการพัฒนาระบบกลไกการทำงานและแบ่งหน้าที่การทำงาน ในลักษณะการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์” ทำงานอย่างมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ มีค่าตอบแทน แบ่งผลประโยชน์ บนพื้นฐานของการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community based management: CBT)
2. สุนทรียสาธก โดยการเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับการค้นพบ ความฝัน การออกแบบ และการปฏิบัติ เริ่มต้นจากการค้นหาสิ่งที่ดีที่สุดในองค์กร จากนั้นฝันถึงความเป็นไปได้ แล้วออกแบบกลยุทธ์ เพื่อให้ฝันนั้นเป็นจริง และสุดท้ายมุ่งสู่โชคชะตาหรือสภาวะในอนาคตที่ต้องการ
3. ทรัพยากรบริหารจัดการ โดยการเพิ่มข้อมูลด้านการจัดการ การวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว และระบุการเชื่อมโยงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง
4. ฐานการเรียนรู้ โดยการปรับเป็น “Knowledge Station Management” การจัดการฐานเรียนรู้ และเพิ่มรายละเอียดขั้นตอนการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการเรียนรู้ในฐานการเรียนรู้เป็นลักษณะฐานกิจกรรม
5. ทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยว โดยการเพิ่มองค์ประกอบย่อยเกี่ยวกับสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Health and Wellness) และเทคโนโลยีขั้นสูง (High Technology)
6. วิถีชีวิต โดยการปรับปรุงเป็น “วิถีชีวิต” ที่มีรายละเอียดองค์ประกอบย่อย คือ ค่านิยม อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี จารีต ความเชื่อ ศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม และมีปฏิทินเวลา เนื้อหาหรือเรื่องราว
7. ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยการเพิ่มคำอธิบายของ 7A's of Tourism
8. นวัตกรรม โดยการเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับนวัตกรรม มีระดับการพัฒนาผู้ประกอบการสินค้า เป็น Technopreneur, Techno management นวัตกรรมการผลิต และนวัตกรรมสุขภาพ

รูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วมฟาร์มควายนม บ้านกุตรัง ตำบลสาริกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ที่เรียกว่า “รูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ฟาร์มควายนมบ้านกุตรังโดยชุมชนมีส่วนร่วม “NOMKHWAI”” แสดงดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 รูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ฟาร์มควายนมบ้านกุดรังโดยชุมชนมีส่วนร่วม “NOMKHWAI”

Figure 2. “NOMKHWAI” Development of a Creative Tourism Learning Resources Management Model

จากภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ฟาร์มควายนมบ้านกุดรังโดยชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งผ่านการปรับปรุงตามคำแนะนำของกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 องค์ประกอบ ดังนี้

N: Network (เครือข่าย) โดยผ่านระบบกลไกการทำงานและแบ่งหน้าที่ทำงานในลักษณะการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ และการแบ่งผลประโยชน์บนพื้นฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน

O: Operation with 4D's Management (สุนทรีย์สาธก: แนวคิดการออกแบบ) โดยกิจกรรมที่นำแนวคิดการออกแบบ (Design Thinking) เพื่อพัฒนากิจกรรมปฏิบัติการผ่านแนวคิดสุนทรีย์สาธก (Operation with 4D) ประกอบด้วย ค้นหา (Discovery) วิสัยทัศน์ (Dream) ออกแบบ (Design) และประเมินผล (Destiny) ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการมีส่วนร่วมเรียนรู้และเข้าใจวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

M: 5M's Management (ทรัพยากรบริหารจัดการ) โดยการจัดการบริหารทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Materials) การจัดการ (Management) เครื่องจักร (Machine) บนพื้นฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน

K: Knowledge Station Management (การจัดการฐานเรียนรู้) โดยผ่านฐานกิจกรรมสร้างสรรค์การเรียนรู้ ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันซึ่งมีตัวชี้วัดคือ นักท่องเที่ยวที่ได้รับการเรียนรู้จากฐานกิจกรรมที่อยู่บนพื้นฐานของทรัพยากรของชุมชน

H: 5H's of Tourism (ทรัพยากรการท่องเที่ยว) โดยการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพสำหรับการใช้ชีวิต การท่องเที่ยวบนพื้นฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Habitat's Health and Wellness) และปรับปรุงประสบการณ์ การท่องเที่ยวผ่านการใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality: VR) และเหมือนผสม (Augmented Reality: AR) สำหรับการเข้าชมและสำรวจประวัติศาสตร์ชุมชน (History) ศิลปหัตถกรรม (Handicraft) และมรดกวัฒนธรรม ของชุมชน

W: Way of Life (วิถีชีวิต) โดยการสร้าง “ลีลาชีวิตตามวิถีชีวิตชุมชน” เป็นวิธีการนำเอาวิถีชีวิตดั้งเดิม มาใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน รักษาวัฒนธรรม ประเพณี อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน สะท้อนถึงแนวทางการดำเนินชีวิตของผู้นในชุมชน จนกลายเป็นแบบแผนกฎเกณฑ์ที่สามารถร่วมกันปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเกิดเป็นอัตลักษณ์วิถีชุมชน

A: 7A's of Tourism (ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว) โดยการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว (Attraction) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) รายการ ท่องเที่ยวที่พร้อมให้บริการ (Available packages) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) การบริการเสริมทางการ ท่องเที่ยว (Ancillary Services) และที่พักแรม (Accommodation)

I: Innovation (นวัตกรรม) โดยการยกระดับนวัตกรรมจากผลผลิตทางการเกษตรในชุมชนให้เป็น ผลิตภัณฑ์ที่สามารถจำหน่าย เพิ่มมูลค่าทางการตลาด การออกแบบสื่อดิจิทัล โดยคำนึงถึงการสร้าง ประสบการณ์ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งเรียนรู้บนพื้นฐานการท่องเที่ยว โดยชุมชน

อภิปรายผล

ฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง ตำบลสาริกา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก มีศักยภาพ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวดีมาก ทำให้นักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์เรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จากฟาร์มมีความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของ CREATOUR เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นกิจกรรมสร้างสรรค์เชิงรุกที่ส่งเสริมการแสดงออกส่วนบุคคลและการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้มาเยือนและผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่น ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากทรัพยากรภายในท้องถิ่นด้านสถานที่ และผู้คน ได้รับการออกแบบและดำเนินการโดยผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของชุมชน แสดงให้เห็นถึง ความเชื่อมั่นอย่างลึกซึ้งซึ่งว่าองค์ประกอบที่โดดเด่นและประโยชน์ของชุมชน ปกป้องวัฒนธรรมและมรดกท้องถิ่น (Duxbury et al., 2020) เช่นเดียวกับชุมชนโลกที่ตระหนักถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ ด้านการท่องเที่ยวจึงเริ่มใช้ความรู้ในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเติบโตของการท่องเที่ยวภายในชุมชนผ่านแนวทาง สร้างสรรค์สำหรับธุรกิจ (Talukder et al., 2024) ดังเช่นผู้ที่ชื่นชอบศิลปะและวัฒนธรรมจะพบว่าการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ตอบสนองความสนใจและความต้องการ ลูกค้านักท่องเที่ยวต้องการมีส่วนร่วมในการ สร้างสรรค์จินตนาการด้วยตนเอง ลูกค้านักท่องเที่ยวต้องการไปในที่ที่ความคิด สร้างสรรค์อยู่และลงมือทำและแบ่งปัน (Kumar et al., 2024)

การพัฒนาารูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วม ฟาร์มควายนมบ้านกุดรัง มีองค์ประกอบสำคัญที่ประกอบไปด้วยเครือข่าย สุนทรียสาธก ทรัพยากร บริหารจัดการ การจัดการฐานเรียนรู้ ทรัพยากรการท่องเที่ยว วิถีชีวิต ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และนวัตกรรม อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเพิ่มความเข้าใจที่เชื่อมโยงความต้องการและการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ทำให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพสำหรับผู้บริโภคและผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ การเข้าร่วมหรือสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวได้อย่างมั่นใจ มีความเหมาะสมกับการให้บริการทางการตลาดชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว เจ้าของธุรกิจ ตัวแทนภาครัฐบาลท้องถิ่น และ กลุ่มพันธมิตรจะช่วยให้ผู้คนได้รับความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและประเพณีที่ใช้ความรู้ท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Talukder et al., 2024)

รูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ฟาร์มควายนมบ้านกุดรังโดยชุมชนมีส่วนร่วมที่เรียกว่า “NOMKHAI” เป็นรูปแบบที่ดำเนินการภายใต้องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ออกแบบกิจกรรมด้วยการบริหารทรัพยากร ฐานเรียนรู้ ทรัพยากรการท่องเที่ยว และนวัตกรรม เพื่อส่งผลกระทบเชิงบวกต่อศักยภาพของชุมชนที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้มีประสบการณ์ด้านวิถีชีวิตตามวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งแหล่งเรียนรู้บนพื้นฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนความสนใจไปที่ระดับรากหญ้า กระบวนการจากภายนอก แนวทางจากล่างขึ้นบน รูปแบบการพัฒนาที่ฝังอยู่ในท้องถิ่นและตามบริบท เพื่อกระตุ้นการพัฒนาท้องถิ่นที่สร้างสรรค์และยั่งยืน (Duxbury et al., 2020) อย่างไรก็ตาม วิธีการดึงดูดผู้คนมีความเชื่อมโยงกับการปรับปรุงท้องถิ่นแบบต่อเนื่อง ล้วนนำไปสู่การสูญเสียลักษณะเฉพาะตัวของสถานที่ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการภายในระดับรากหญ้าที่ยังคงผู้คนและคงความเป็นเอกลักษณ์ สร้างแรงบันดาลใจที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ถึงแม้ว่ากิจกรรมการวางแผนบนลงล่างอาจช่วยกำหนดทิศทางกระบวนการออกแบบที่ถูกต้องก็ตาม (Kumar et al., 2024)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่อยู่ในอันดับสุดท้าย 2 ประเด็น คือ ชุมชน มีนวัตกรรมที่มีความโดดเด่นและการรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาดเรียบร้อย ดังนั้น เพื่อให้เกิดความพึงพอใจมากขึ้น จึงควรมีการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวจากการใช้ประโยชน์ นวัตกรรมที่ชุมชนคิดค้นขึ้นในกิจกรรมการท่องเที่ยวและสามารถนำสินค้าที่ระลึกกลับไปเป็นของฝาก สำหรับครอบครัวหรือกลุ่มบุคคลได้จริง ซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสาร การตลาด และประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ และแหล่งท่องเที่ยวได้อีกช่องทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ ควรมีการตรวจสอบและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีความสะอาด และปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสร้างช่องทางการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากนักท่องเที่ยวสำหรับการนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ควรมีการสร้างกลุ่มการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อหาแนวทางการจัดการการกระจายรายได้และผลประโยชน์ให้สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นการพัฒนากลุ่มให้เข้มแข็งสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม บนพื้นฐานกฎเกณฑ์ ระเบียบ ความโปร่งใส เสมอภาค เป็นการบริการจัดการบนพื้นฐานการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ภายใต้ชื่อการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความเข้มแข็งสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคมบนพื้นฐานการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ”

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ประจำปีงบประมาณ 2565

เอกสารอ้างอิง

- Bakas, F. E., Duxbury, N., Silva, S., & Castro, T. V. D. (2020). *Connecting to place through creative tourism. Creative tourism dynamics: Connecting travelers, communities, cultures, and places*. <https://hdl.handle.net/10316/89503>
- Best, J. W. (1983). *Research in Education* (4th ed.). Prentice–Hall.
- Bhuiyan, M. A. H. B., & Darda, M. A. (2021). Tourism for sustainable development goals (SDGs) achievement in Bangladesh. *Bangladesh Journal of Public Administration*, 29(2), 53–63. <https://doi.org/10.36609/bjpa.v29i2.224>
- Blau, P. M. (1964). *Exchange and Power in Social Life*. Wiley.
- Castro, T. V. D., Duxbury, N., Silva, S., Bakas, F., Carvalho, C., Sancho Querol, L. S., Borges, R., Albino, S., Goncalves, A., Remoaldo, P., & Matos, O. (2020). *Creative Tourism: Guide for Practitioners. How do you regenerate communities and places by combining culture, tourism and creativity?* Centre for Social Studies of the University of Coimbra.
- Cave, J., & Dredge, D. (2021). *Regenerative tourism needs diverse economic practices. In Global Tourism and COVID–19* (pp. 49–59). Routledge.
- Chantawanich, S. (2011). *Data analysis in qualitative research* (10th ed.). Chulalongkorn University Press.
- Cooperrider, D., & Whitney, D. (2007). A Positive Revolution in Change: Appreciative Inquiry. In Holman, P., Devane, T., & Cady, S. (Eds.), *The change handbook: The definitive resource on today's best methods for engaging whole systems* (pp. 73–88). Berrett–Koehler.
- Distaporn, C., Kerdnoonwong, S., Boriboon, K., Kongcharoen, M., & Areekul, C. (2020). *Teaching materials, Course 431, Development of learning resources and learning networks*. Faculty of Education Srinakharinwirot University.

- Duxbury, N., Bakas, F. E., Vinagre de Castro, T., & Silva, S. (2020). Creative tourism development models towards sustainable and regenerative tourism. *Sustainability*, 13(1), 2. <https://doi.org/10.3390/su13010002>
- European Union. (2020). *Interreg Central Europe. Forget Heritage. Linee Guida per il Coinvolgimento dei Cittadini nei Percorsi di Valorizzazione dei beni Appartenenti al Patrimonio Storico Culturale*. European Union.
- Henche, B. G., Salvaj, E., & Cuesta-Valiño, P. (2020). A sustainable management model for cultural creative tourism ecosystems. *Sustainability*, 12(22), 9554. <https://doi.org/10.3390/su12229554>
- Holowack, D. (2020). Keynote address: Vital steps to building a local-first tourism economy. *Skift.com*, 23. SkiftX. <https://skift.com/2020/11/23/crowdriff-keynote-vital-steps-building-local-first-tourism-economy/>
- KUDRUNG@nakornnayok. (n.d.). *Community enterprise of the Thai Salika Conservation Group Creative tourism learning center, Ban Kud Rang dairy buffalo farm* [Public relations brochure].
- Kumar, P., Gupta, S. K., Korstanje, M. E., & Rout, P. C. (Eds.). (2024). *Achieving Sustainable Transformation in Tourism and Hospitality Sectors*. IGI Global.
- Likert, R. (1961). *New Pattern of Management*. McGraw-Hill.
- Ministry of Tourism and Sports. (2023). *Handbook for managing creative tourist attractions*. https://www.dot.go.th/storage/3_01_2562/JilBmnsOzmzCAgfOM9h83hZ1RoJkUmlPFJA8ITMG.pdf
- Mohamed, K. M., & bin Matar Al, M. B. Q. (2024). Saudi Identity In 2030 Vision From The Perspective Of Arts And Crafts Of Saudi Society. *Journal of Namibian Studies: History Politics Culture*, 40, 46–64. <https://doi.org/10.59670/081dp058>
- Panya, P. (2015). *Group-based measurement and testing*. Taksila Printing.
- Phranakhon Rajabhat University. (2024, June 18). Project to enhance sustainable community resource management Raising the level of community development to a tourism enterprise group by the Sarika community, Salika Subdistrict, Mueang Nakhon Nayok District. Nakhon Nayok Province. *PNRU NEWS*, 717(11).
- Policy and planning analysis work of Subdistrict. (2023). *Local Development Plan (2023–2027)*. Office of the Permanent Secretary of the Subdistrict Administrative Organization, Sa Ri Ka, Mueang Nakhon Nayok District, Nakhon Nayok Province. <https://www.sarika.go.th/public/list/data/detail/id/1283/menu/1196/page/1/catid/2>
- Ramasutha, P. (1997). *Participatory action research*. ASEAN Institute for Public Health Development Mahidol University.

- Richards, G. (2020). Designing creative places: The role of creative tourism. *Annals of tourism research*, 85, 102922. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2020.102922>
- Romagosa, F. (2020). The COVID–19 crisis: Opportunities for sustainable and proximity tourism. *Tourism Geographies*, 22(3), 690–694. <https://doi.org/10.1080/14616688.2020.1763447>
- Royal Institute. (2013). *Royal Institute Dictionary, 2011* (2nd ed.). Aksorn Charoen Tas.
- Sunthonsamai, W. (2009). *Marketing research and marketing information systems*. Technology Promotion Association (Thai–Japan).
- Talukder, M. B., Kumar, S., Kaiser, F., & Mia, M. N. (2024). Pilgrimage Creative Tourism: A Gateway to Sustainable Development Goals in Bangladesh. In *Global Trends in Governance and Policy Paradigms* (pp. 285–300). IGI Global.
- Teachers Council Secretariat. (2007). *Encyclopedia of the teaching profession Honoring His Majesty the King On the occasion of celebrating the 60th anniversary of His Majesty's accession to the throne*. Office of the Secretary–General of the Teachers Council.
- Thailand Productivity Institute. (2022). *Manual for developing service models*. (n.p.).
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (1972). *Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO).

บทความวิจัย (ภาษาไทย) // Research Article (Thai)

การจัดการทุนทางวัฒนธรรมด้วยกลไกความร่วมมือเพื่อยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ของกลุ่มชาติพันธุ์ญวนคนเลี้ยงช้าง จังหวัดสุรินทร์

Cultural Capital Management with Collaborative Mechanism for Sustainable Elevate Economic Value of Kui Ethnic Group who Herdered Elephant in Surin Province

ฉลอง สุขทอง¹, อัษฎพร สุขทอง^{2*}, วิจิตรา โพธิสาร^{3*}, พีรวัส อินทวิ⁴, ศิวาพร พยัคฆนันท์⁵, วาฤทธิ์ นวลนาง⁶,
สมบัติ สมัครสมาน⁷, พาดล สมบรรณ⁸

Chalong Sukthong¹, Autcharaporn Sukthong², Wijitra Potisarn^{3*}, Peerawas Intawee⁴, Siwaporn Phayakkanant⁵,
Warit Nualnang⁶, Sombat Samaksamarn⁷, Pahdol Somban⁸

¹รองศาสตราจารย์ ดร. อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย

¹Associate Professor, Dr., President of Surindra Rajabhat University, Surin Province, Thailand

^{2*}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย

^{2*}Assistant Professor, Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University, Surin Province, Thailand

^{3*}อาจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย

^{3*}Lecturer, Dr., Faculty of Science and Technology, Surindra Rajabhat University, Surin Province, Thailand

⁴ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย

⁴Assistant Professor, Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University, Surin Province, Thailand

⁵อาจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย

⁵Lecturer, Dr., Faculty of Management Sciences, Surindra Rajabhat University, Surin Province, Thailand

⁶ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย

⁶Assistant Professor, Dr., Faculty of Science and Technology, Surindra Rajabhat University, Surin Province, Thailand

⁷ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย

⁷Assistant Professor, Faculty of Industrial Technology, Surindra Rajabhat University, Surin Province, Thailand

⁸สำนักวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย

⁸Surin Cultural Office, Surin Province, Thailand

E-mail address (Corresponding author): ^{2*}autcharaporn2510@gmail.com; ^{3*}wijitrapo@sru.ac.th; (Authors): ¹chalongsuktong@gmail.com,
⁴peerawasint@gmail.com, ⁵siwapom@sru.ac.th, ⁶w.nualnang@sru.ac.th, ⁷phsombat@gmail.com, ⁸railroses2514@gmail.com

รับบทความ: 30 เมษายน 2567/ ปรับแก้ไข: 24 มิถุนายน 2567/ ตอบรับบทความ: 28 มิถุนายน 2567

Received: 30 April 2024/ Revised: 24 June 2024/ Accepted: 28 June 2024

Abstract

Background and Objective: Managing cultural capital within communities requires collaboration across sectors and understanding the local context. This research aims to study models for managing cultural capital and develop cooperative mechanisms for sustainable elevate the economic value of the Kui ethnic who herdered elephant life in Surin Province.

Methodology: A mixed-methods approach targeted 30 individuals using surveys, interviews, observation logs, and perception questionnaires with content validity ranging from 0.67 to 1.00. Data were collected through field activities organizing with the target group and stakeholders. Analysis was conducted using descriptive analysis and statistics to determine frequency and percentage.

Results: The model for managing the cultural capital of the Kui ethnic's elephant herders consists of six steps: 1) Surveying and creating a digital map of cultural capital, 2) Developing digital media, 3) Developing creative cultural routes for elephant herders' households, 4) Designing creative performance sets, 5) Design creative products and enhancing community product standards, and 6) Promoting cultural value awareness. Seven mechanisms for sustainable economic enhancement were identified to: 1) Create and collect resources, 2) Share resources, 3) Build relationships, 4) raise a creative performance development mechanism, 5) Conduct local cultural research and development, 6) Enhance skills and facilitate knowledge exchange, and 7) Engage in participatory communication and public relations. These mechanisms significantly increased community awareness and involvement.

Discussion: The models for managing cultural capital and cooperative mechanisms for sustainable economic value enhancement serve as a sustainable development process for the Kui ethnic's elephant herders community in Surin Province. These models create cultural value, elevate long-term economic prosperity, and ensure community sustainability by meeting the expectations and needs of community members.

Suggestion: Effective operations require collaboration among all stakeholders and the community to provide budgetary support, training in project management and administration skills, and the development of sustainable cultural activity plans.

Keywords: Cultural Capital Management; Collaborative Mechanism; Sustainable Elevate Economic Value; Kui Ethnic Group; Herdered Elephant in Surin Province

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์การวิจัย: การจัดการทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนจำเป็นต้องอาศัยเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนและการศึกษาบริบทท้องถิ่น ซึ่งในการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมและสร้างกลไกความร่วมมือยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของวิถีคนเลี้ยงช้างกลุ่มชาติพันธุ์กูย จังหวัดสุรินทร์

ระเบียบวิธีวิจัย (วิธีดำเนินการวิจัย): ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กำหนดกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง 30 คน โดยใช้แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกต และแบบสอบถามการรับรู้ ที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการลงพื้นที่ภาคสนามจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ร่วมกับการใช้สถิติเชิงพรรณนาหาค่าความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัย: รูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมวิถีคนเลี้ยงช้างกลุ่มชาติพันธุ์กูยมี 6 ขั้นตอน คือ 1) สำรวจและจัดทำแผนที่ดิจิทัลทุนวัฒนธรรม 2) พัฒนาสื่อดิจิทัล 3) พัฒนาเส้นทางวัฒนธรรมครัวเรือนช้าง 4) ออกแบบสร้างสรรค์ชุดการแสดง 5) ออกแบบสร้างสรรค์สินค้าและการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน 6) ส่งเสริมการรับรู้คุณค่าและสร้างมูลค่าวัฒนธรรม สำหรับกลไกกลไกความร่วมมือยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของกลุ่มชาติพันธุ์กูยคนเลี้ยงช้าง 7 กลไก คือ 1) การสร้างและรวบรวมทรัพยากร 2) การแบ่งปันทรัพยากร 3) การสร้างความสัมพันธ์ 4) กลไกการสร้างสรรคการแสดง 5) การวิจัยและพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น 6) การพัฒนาทักษะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 7) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม ซึ่งทำให้เกิดการรับรู้อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล: รูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมและกลไกความร่วมมือยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ถือได้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาความยั่งยืนสำหรับชุมชนคนเลี้ยงช้างกลุ่มชาติพันธุ์กูย จังหวัดสุรินทร์ สามารถสร้างคุณค่าทางวัฒนธรรม ยกระดับเศรษฐกิจในระยะยาว และสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนได้อย่างครบถ้วน ครอบคลุมความคาดหวังและความต้องการของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะ: การดำเนินงานที่สำคัญ จำเป็นต้องอาศัยการสร้างความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนกับชุมชน เพื่อส่งเสริมและให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ การอบรมความรู้และทักษะการบริหารจัดการโครงการและพัฒนาแผนกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมอย่างยั่งยืนและมีผลสัมฤทธิ์สูง

คำสำคัญ: การจัดการทุนทางวัฒนธรรม; กลไกความร่วมมือ; มูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน; กลุ่มชาติพันธุ์กูย; คนเลี้ยงช้าง จังหวัดสุรินทร์

บทนำ

ยุคแห่งความเจริญทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีได้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดชีวิตของมนุษย์ ทำให้ผู้คนที่ย้ายถิ่นฐานไปอยู่ตามเมืองจำเป็นต้องตระหนัก ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และจัดการทุนทางวัฒนธรรม

เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิต เช่นเดียวกับชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์กุ่ม ซึ่งปัจจุบันตั้งถิ่นฐานปะปนอยู่กับกลุ่มชาติพันธุ์เขมรและลาว มีการติดต่อแลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์กันระหว่างชาติพันธุ์ด้านวัฒนธรรม จึงเกิดมีการผสมผสาน กลมกลืน และยอมรับวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน กลุ่มชาติพันธุ์กุ่มมีการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกับกลุ่มอื่นได้อย่างดี ซึ่งพบได้จากข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการตั้งเมืองสุรินทร์ใหม่ มีกลุ่มชาติพันธุ์กุ่มทั้งเมืองเข้ามามีอิทธิพลเหนือวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร และปรับตัวเข้ากับกลุ่มชาติพันธุ์เขมรซึ่งเป็นผู้อาศัยอยู่ก่อนและเป็นกลุ่มใหญ่ โดยมีกลุ่มชาติพันธุ์กุ่มอาศัยอยู่บริเวณพื้นที่แม่น้ำมูลกับเทือกเขาพนมดงรัก ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ จนถึงอุบลราชธานี (Sriwiset, 1978)

จังหวัดสุรินทร์ มีอัตลักษณ์ชุมชนท้องถิ่นมาแต่สมัยโบราณ เนื่องจากเป็นเมืองโบราณมีประวัติความเป็นมาหลายร้อยปี ตั้งแต่ยุคการอพยพย้ายถิ่นฐาน จนกระทั่งการมาตั้งรกราก สร้างบ้านสร้างเมือง ดังนั้นแต่ละท้องถิ่นจึงมีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่โดดเด่น จนกระทั่งมาจนถึงปัจจุบัน อัตลักษณ์ท้องถิ่นชุมชนมีทั้งจับต้องได้และจับต้องไม่ได้ (Nilrit et al., 2023) โดยมีพิธีกรรมและความเชื่อที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กุ่ม คือ พิธีกรรมไหว้ครูปะกำและความเชื่อในการเลี้ยงช้าง โดยกลุ่มชาติพันธุ์กุ่มคนเลี้ยงช้างส่วนใหญ่อยู่เขตพื้นที่เดิม คือ ตำบลกะโป อำเภอนาทม จังหวัดสุรินทร์ โดยจากการศึกษาการคงอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์กุ่ม พบว่า ชุมชนที่เลี้ยงช้างที่ในเขตตำบลกะโป อำเภอนาทม จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วยชุมชนบ้านกะโป บ้านจินดา บ้านตากกลาง บ้านตาทิตย์ บ้านหนองบัว และบ้านศาลา ได้มีการสืบทอดวิธีการเลี้ยงช้างมาจากบรรพบุรุษ กลุ่มชาติพันธุ์กุ่มในเขตจังหวัดสุรินทร์ จะเรียกว่า “กุ่มอาจึง” หรือ “กุ่มอาเจียง” ส่วนเขมรสุรินทร์ เรียกว่า “กุ่มดำเรียม” กลุ่มชาติพันธุ์กุ่มนับถือผีปะกำ ถือว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ผีปะกำ คือ วิญญาณที่สถิตอยู่ในปะกำซึ่งสามารถช่วยพรมนุษย์และยังสามารถให้โทษแก่มนุษย์ที่ล่วงเกินผีปะกำ สำหรับหมอช้าง เป็นหัวหน้ากลุ่มในการออกจับช้างป่า หมอช้างใหญ่เรียกอีกอย่างว่า ประกำหลวง หรือ หมอเฒ่า จะทำหน้าที่เป็นผู้นำในพิธีเช่นผีปะกำและในขณะเดินป่าก็จะเป็นผู้ตัดสินใจ หมอช้างใหญ่จะมีคาถาอาคมสูงซึ่งสามารถป้องกันภัยจากภูตผีและสัตว์ป่าได้ (Kanlayano, 2020)

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันไม่มีการจับช้างป่าแล้วเนื่องจากกฎหมายคุ้มครองสัตว์ป่า ส่งผลให้พิธีกรรมจับช้างกำลังจะเลือนหายไปจากชุมชน เนื่องจากอายุที่เพิ่มขึ้นของหมอช้าง หากไม่ได้รับการสืบทอดไว้เยาวชนรุ่นหลังก็จะไม่ทราบถึงพิธีกรรมจับช้างจังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้ ความแตกต่างของกลุ่มชาติพันธุ์กุ่มในจังหวัดสุรินทร์ คือ วิถีชีวิตการเลี้ยงช้าง ความเชื่อและประเพณีที่เกี่ยวกับการเลี้ยงช้าง รวมถึงการเลี้ยงช้างที่สร้างเศรษฐกิจให้กับชุมชน (Kanlayano, 2020) ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและเจ้าของช้าง ดังนี้

“...ถึงแม้แต่ละหมู่บ้านจะสามารถจัดการท่องเที่ยวโดยคนในชุมชนได้ แต่ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของคนที่จะดึงนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชุมชน...การทำผลิตภัณฑ์ชุมชนยังต้องการนวัตกรรมมาช่วย หรือใช้บรรพบุรุษที่หาวัตถุดิบได้ง่ายในชุมชน เช่น กรอบรูปที่ใช้วัสดุชุมชน การแปรรูปผ้าไหมเป็นของที่ระลึก เป็นต้น...” (A001, personal communication, December 7, 2023)

“...จังหวัดสุรินทร์มีช่างประมาณ 600 เชือก การให้บริการนักท่องเที่ยว
ด้านการแสดงโดยชุมชน ยังขาดเครื่องดนตรีมาช่วยจัดการแสดง ด้านพิธีกรรม
การจับช้าง ปัจจุบันก็อยู่ในลักษณะการจำลอง การสาธิตเพื่อให้เกิดการสืบทอด
และช่างก็เป็นช่างบ้าน ไม่ใช่ช่างป่า...ยังมีปัญหาเรื่องการเลี้ยง และควาญช้าง
ยังขาดการพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี...” (A002, personal communication,
August 14, 2023)

ดังนั้น ช่างของกลุ่มชาติพันธุ์ญจึงเป็นทุนทางวัฒนธรรมหนึ่งที่โดดเด่น และสามารถต่อยอด
พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้กับชุมชนได้ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับช่าง
หรือการพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนครอบคลุมทุกด้าน เป็นต้น เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมวิถีคนเลี้ยงช้างกลุ่มชาติพันธุ์ญ จังหวัดสุรินทร์
อย่างเป็นระบบ
2. เพื่อสร้างกลไกความร่วมมือยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของกลุ่มชาติพันธุ์ญ
คนเลี้ยงช้าง จังหวัดสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม

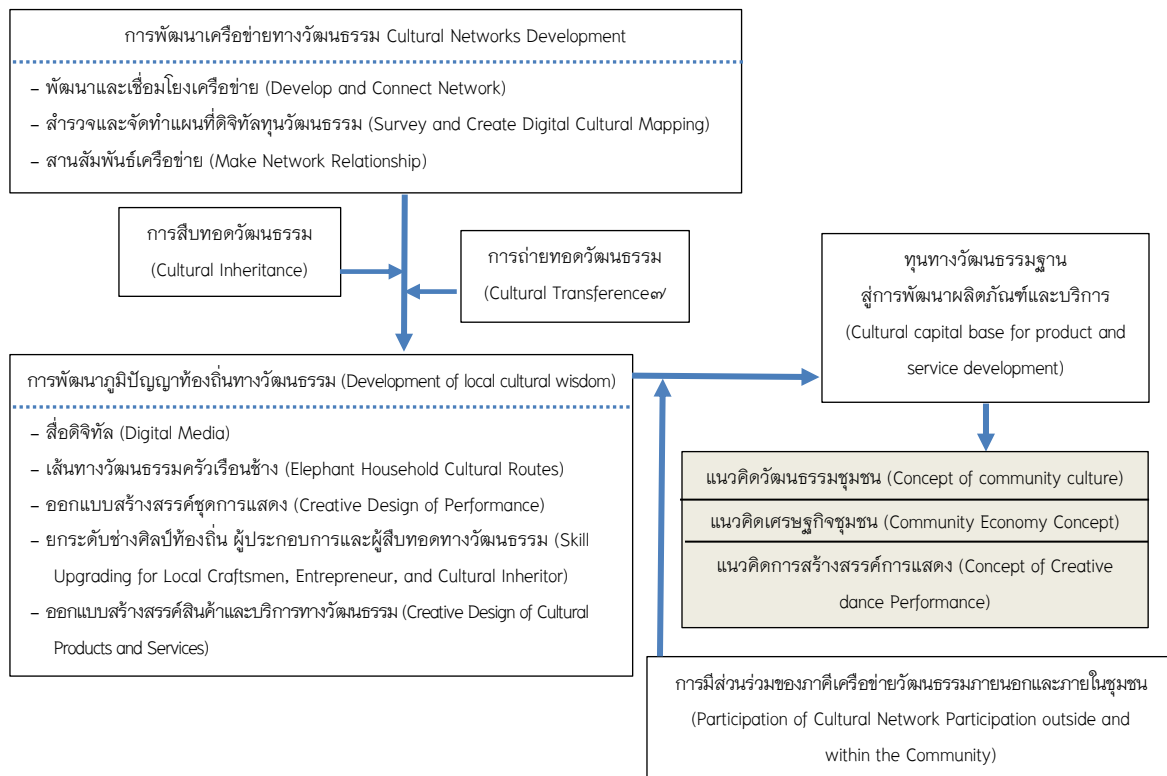
แนวคิดวัฒนธรรมชุมชน (Concept of community Culture) มุ่งเน้นวิถีการดำเนินชีวิต (The Way of Life)
ของคนในสังคม นับตั้งแต่วิถีกิน วิถีอยู่ วิถีแต่งกาย วิถีทำงาน วิถีพักผ่อน วิถีแสดงอารมณ์ วิถีสื่อความ
วิถีจรรยา และขนบ วิถีอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ วิถีแสดงความสุขทางใจ และหลักเกณฑ์การดำเนินชีวิต
โดยแนวทางการแสดงถึงวิถีชีวิตนั้นอาจมาจากเอกชน หรือคณะบุคคลทำเป็นตัวแบบ แล้วต่อมาคนส่วนใหญ่
ก็ปฏิบัติสืบทอดกันมา วัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขและกาลเวลา เมื่อมีการประดิษฐ์หรือค้นพบ
สิ่งใหม่ วิธีใหม่ที่ใช้แก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของสังคมได้ดีกว่า อาจทำให้สมาชิกของสังคม
เกิดความนิยม และในที่สุดอาจเลิกใช้วัฒนธรรมเดิม ดังนั้น การรักษาหรือธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมเดิม จึงต้อง
มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาวัฒนธรรมให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพตามยุคสมัย (Boonmee,
2022) แนวคิดทุนทางวัฒนธรรม ถูกมองได้ 2 รูปแบบ คือ มีตัวตน (จับต้องได้) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในรูปแบบ
งานศิลปะและสิ่งประดิษฐ์ เช่น ภาพวาด ประติมากรรม อาคารบ้านเรือนที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม เป็นต้น
และ ไม่มีตัวตน (จับต้องไม่ได้) ประกอบด้วยงานศิลปะ เช่น ดนตรี วรรณกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี
ค่านิยม ความเชื่อที่สืบทอดกันมาและประกอบขึ้นเป็นวัฒนธรรมของกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่ถูกกำหนด
ในระดับชาติ ระดับภูมิภาค ศาสนา ชาติพันธุ์ เป็นต้น รวมถึงเครือข่ายวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ที่สนับสนุน
มนุษย์ (Kaewkamon et al., 2021) กอปรกับการเชื่อมโยงกับแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดง (Concept of
Creative dance Performance) เน้นการแสดงออกและรูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เป็นตัวตนและกระตุ้นการพัฒนา
วิธีการใหม่สำหรับการออกแบบปฏิสัมพันธ์ตามการเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าในการออกแบบปฏิสัมพันธ์

มีนัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการเล่นร่าของชุมชน (Françoise et al., 2022) กำหนดให้นักแสดงต้องจัดการกระบวนการไปพร้อมกัน ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและปัจจัยต่าง ๆ เช่น ทักษะ อารมณ์ สถานะทางกายภาพ และองค์ประกอบแวดล้อม เช่น การกระทำของเพื่อนนักแสดง การวางตำแหน่งสิ่งของ และพื้นที่โดยรวม เป็นต้น เป็นการเคลื่อนไหวในช่วงเวลาที่เกิดขึ้น คือ การสร้างสรรค์แบบตลอดเวลา และประสิทธิภาพของการเคลื่อนไหวที่ไม่ได้วางแผนไว้ต้องดำเนินการและโต้ตอบทันที ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความซับซ้อน การประสานงาน การจัดแนวทางการแสดง (Albright & Gere, 2003; Blom & Chaplin, 1988; Roche & Burrige, 2022) ดังนั้น สิ่งสำคัญในการแสดงนาฏศิลป์ คือ การสำรวจทางศิลปะ การอนุรักษ์ วัฒนธรรม และนวัตกรรมการแสดง ที่ช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ สามารถสำรวจการเคลื่อนไหว และส่งเสริมการแสดงออกส่วนบุคคล (Albright, 2015)

แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน (Community Economy Concept) ตั้งอยู่บนหลักการของการให้สมาชิกทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงทรัพยากรและเข้าถึงผลของกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างอิสระและเท่าเทียมกัน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการส่งเสริมความเสมอภาค การรวมสังคม และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ถูกนำมาพิจารณาตัดสินใจทางเศรษฐกิจ การเอาชนะอุปสรรคระหว่างการค้า การลงทุน ความช่วยเหลือ และทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างสภาพแวดล้อม ทักษะการปฏิบัติ การจัดการโดยการลงทุนเพื่อผลกำไร การริเริ่มโครงการที่ช่วยลดความยากจน การตอบสนองความต้องการ และบูรณาการเข้ากับห่วงโซ่อุปทาน ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน เป็นประโยชน์ และเอื้ออำนวยการเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกัน โดยมีแนวคิดแบบครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 1) การสร้างกลไกใหม่เพื่อบรรเทาและขจัดความหยาบคายทางเศรษฐกิจที่เกิดจากโลกาภิวัตน์ (การกำหนดคำศัพท์สำคัญ) 2) การสร้างแบบจำลองทางปัญญาการพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคม (Buriak, 2022) (สร้างหลักการพื้นฐาน) 3) การคิดทางเศรษฐกิจแบบพหุนิยมเข้ากับวิทยาศาสตร์ (Brand-Correa, 2022) (การระบุองค์ประกอบเฉพาะ) 4) การนำเทคโนโลยีไปใช้ (การประยุกต์และใช้งานจริง) สามารถเกิดขึ้นได้จากหลักการที่แตกต่างกัน (Krysovaty et al., 2024) ซึ่งในส่วนของการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายวัฒนธรรมภายนอกและภายในชุมชน เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมกับชีวิตผู้คนและชุมชนมากขึ้น โดยเน้นการใช้วัฒนธรรมและศิลปะเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการดึงดูดผู้อยู่อาศัยในพื้นที่และผลักดันริเริ่มการออกแบบโครงการใหม่ในท้องถิ่นร่วมกัน เป็นแนวทางสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้มีส่วนร่วมในท้องถิ่น เพิ่มมูลค่าให้กับทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มองเห็นได้และมองไม่เห็นในชุมชนของตนเอง รวมทั้งเป็นวิธีการนำวัฒนธรรมและศิลปะไปใช้แก้ปัญหาด้านการรวมกลุ่มทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย (Duxbury et al., 2024)

แนวคิดการพัฒนาเครือข่ายทางวัฒนธรรม (Cultural Networks Development) บ่งชี้ว่าการสร้างความเชื่อมโยงและส่งเสริมความรู้สึก เป็นส่วนหนึ่งภายในชุมชนท้องถิ่นที่สำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การใช้เครื่องมือดิจิทัลและเครื่องมือสร้างสรรค์เปิดโอกาสในการส่งเสริมด้านการเรียนรู้ การผลิตอาหาร การท่องเที่ยว และการวิจัยพื้นที่ชนบท นำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพและโอกาส รวมถึงความมีศักยภาพที่จะส่งเสริมความยืดหยุ่น ความเท่าเทียม และโครงสร้างทางสังคมในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น (Del Soldato &

Massari, 2024) สำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการทางวัฒนธรรม มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ชุมชนสามารถประกอบอาชีพด้วยการพึ่งพาตนเอง นำทรัพยากรที่มีในชุมชนหรือใกล้เคียงมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สร้างขีดความสามารถด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างความโดดเด่นน่าสนใจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางสินค้า สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (Swangkong, 2020) ด้วยหลักเศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ (Economic Analysis or Positive Economics) ทูทางวัฒนธรรมฐานสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้วยวงล้อห่วงโซ่คุณค่า โดยผ่านเครื่องมือ Ansoff's Matrix หรือตารางการขยายสินค้า/ตลาด (Product/Market Expansion Grid) ซึ่งถูกคิดค้นโดย Mr. Harry Igor Ansoff และฐานข้อมูลทางสถิติด้านเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์ เป็นตัวเลือกที่ช่วยให้สามารถจัดหมวดหมู่ทางกลยุทธ์ที่ใช้ในแง่ของการเจาะตลาด การพัฒนาตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกระจายความเสี่ยง สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ความสามารถในการทำกำไร และมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าสูงสุด (Askar & Do, 2024)



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

Figure 1. Conceptual Framework

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) (Phothisita, 2016) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) (Naiyapat, 2008)

ประชากร กลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในพื้นที่ 6 ชุมชน ประกอบด้วย บ้านกระโพ บ้านจินดา บ้านตากกลาง บ้านตาতিตย์ บ้านหนองบัว และบ้านศาลา ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ในปี พ.ศ. 2564 รวมทั้งสิ้น 15,738 คน (Krapho Subdistrict Administrative Organization, 2022) และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาร่วมงานนิทรรศการเยือนถิ่นชมเมืองกุย คนเลี้ยงช้าง จังหวัดสุรินทร์

กลุ่มเป้าหมาย กำหนดโดยการจำแนกตามกิจกรรม ซึ่งไม่ใช่หลักความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) จะคำนึงถึงความสะดวกในการเก็บข้อมูลผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 เป็นการเลือกแบบอิงบุคคลที่เป็นผู้นำชุมชน 6 คน พระสงฆ์ 1 รูป นักวิชาการวิจัยและเชิงพื้นที่ 4 คน หมอช้าง 1 คน ตัวแทนผู้เคยร่วมพิธีกรรม 5 คน ผู้ประกอบการ 5 คน หน่วยงานภาครัฐ 5 คน ปราชญ์ชาวบ้าน 3 คน รวม 30 คน กลุ่มที่ 2 เป็นการเลือกแบบเจาะจงผู้ที่เป็นเยาวชนลูกหลานชุมชนคนเลี้ยงช้าง 4 โรงเรียน โรงเรียนละ 6 คน รวม 24 คน หมอช้าง 1 คน ความรู้ช้าง 3 คน และผู้นำชุมชน 2 คน รวม 30 คน กลุ่มที่ 3 เป็นการเลือกแบบเจาะจงผู้ประกอบการและชุมชนคนเลี้ยงช้างใน 6 พื้นที่ พื้นที่ละ 5 คน รวม 30 คน กลุ่มที่ 4 เป็นการเลือกแบบแบ่งกลุ่ม คือ เยาวชนลูกหลานชุมชนคนเลี้ยงช้างและชุมชนคนเลี้ยงช้าง จำนวน 30 คน กลุ่มที่ 5 เป็นการเลือกแบบอิงบุคคลผู้ที่เป็นความรู้อาชีพ 10 คน ผู้นำชุมชน 2 คน และชุมชนคนเลี้ยงช้าง 18 คน รวม 30 คน กลุ่มที่ 6 เป็นการเลือกแบบเจาะจงเป็นผู้หญิงที่อยู่ใน 6 พื้นที่ พื้นที่ละ 5 คน รวม 30 คน กลุ่มที่ 7 เป็นการเลือกแบบเจาะจงผู้ประกอบการผลิตสินค้าและบริการใน 6 พื้นที่ พื้นที่ละ 5 คน รวม 30 คน กลุ่มที่ 8 เป็นการเลือกแบบเจาะจงเป็นนักวิชาการวิจัยและพัฒนาพื้นที่ หมอช้าง พระสงฆ์ ผู้เคยร่วมพิธีกรรม ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และปราชญ์ชาวบ้าน 6 ชุมชน ชุมชนละ 5 คน รวม 30 คน

สำหรับการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ 9 คือ นักท่องเที่ยว กรณีประชากรมีจำนวนไม่แน่นอน (Infinite Population) โดยทราบเพียงว่ามีจำนวนมาก ใช้สูตรการคำนวณ $N = (Z_c \sigma / e_M)^2$ เมื่อ N เท่ากับจำนวนตัวอย่างประชากร Z_c เท่ากับคะแนน Z ตามระดับความมีนัยสำคัญที่คณะวิจัยกำหนดให้ (α) ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้ (e_M) เป็น 1/10 ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ) Z เท่ากับ 1.96 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\alpha=0.05$) (Roscoe, 1975) ได้เท่ากับ 384 ตัวอย่าง ซึ่งตามหลักการประชากรที่มีขนาดไม่แน่นอนจะใช้กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 30 หน่วย ถึง 500 หน่วย (Kamasuta, 1995) ดังนั้น คณะวิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง และทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญกับนักท่องเที่ยวที่สามารถให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจอย่างครบถ้วน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการจัดการทุนทางวัฒนธรรมและการสร้างกลไกความร่วมมือยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน จำนวน 8 กิจกรรม ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีในการทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย (ภาพที่ 1) 2) แบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรม 3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กำหนดประเด็นเกี่ยวกับเรื่องราวการจับช้าง

วิถีชีวิต ความเชื่อ การสืบทอด แนวทางการพัฒนาแบบองค์รวม เศรษฐกิจชุมชน วัฒนธรรม เทคโนโลยี และนวัตกรรม และปัญหาอุปสรรค 4) แบบสังเกตกิจกรรมลักษณะมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับ พิธีกรรมการจับช้าง พฤติกรรมบริบทรอบข้าง และภาพรวมการเข้าร่วมและแต่ละกิจกรรม 5) แบบสอบถาม การรับรู้ชนิดปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน คือ 1 คะแนน เท่ากับน้อยที่สุด 2 คะแนน เท่ากับน้อย 3 คะแนน เท่ากับปานกลาง 4 คะแนน เท่ากับมาก และ 5 คะแนน เท่ากับมากที่สุด (Srisa-ard et al., 2018) ทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาให้คะแนนความคิดเห็น +1 คะแนน คือ มั่นใจว่ามีความสอดคล้อง 0 คะแนน คือ ไม่มั่นใจว่ามีความ สอดคล้อง และ -1 คะแนน คือ มั่นใจว่าไม่มีความสอดคล้อง วิเคราะห์ผลคะแนนด้วยการหาความสอดคล้อง ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า ข้อคำถามในแต่ละชุดมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (Srisa-ard et al., 2018)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามใน 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ดำเนินกิจกรรมที่ 1 สร้างเครือข่าย สสำรวจ และจัดทำแผนที่ทุนทางวัฒนธรรม กับกลุ่มที่ 1 โดยการตอบแบบสำรวจและให้สัมภาษณ์ กิจกรรมที่ 2 ถ่ายทอด ถอดบทเรียน และสืบทอดเรื่องราววิถีชีวิต กลุ่มชาติพันธุ์กวนคนเลี้ยวช้าง จังหวัดสุรินทร์ กับกลุ่มที่ 2 โดยการสัมภาษณ์ร่วมกับการบันทึกข้อมูล การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แนะนำผู้ให้ข้อมูลคนต่อไปจนครบหรือได้ข้อมูล อิ่มตัวเพียงพอแล้ว

ระยะที่ 2 ดำเนินกิจกรรมที่ 3 ออกแบบสร้างสรรค์สินค้าและบริการทางวัฒนธรรมชุมชน กิจกรรมที่ 4 พัฒนาสื่อดิจิทัลทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์กวนคนเลี้ยวช้าง จังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมที่ 5 พัฒนาโปรแกรมเรียนรู้วัฒนธรรมครัวเรือนช้าง โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับกลุ่มที่ 4 กลุ่มที่ 7 และกลุ่มที่ 8 กิจกรรมที่ 6 ออกแบบสร้างสรรค์ชุดการแสดงวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์กวนคนเลี้ยวช้าง จังหวัดสุรินทร์ ร่วมกับกลุ่มที่ 6 กลุ่มที่ 8 และกิจกรรมที่ 7 ยกระดับช่างศิลป์ท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และผู้สืบทอดทางวัฒนธรรม ร่วมกับกลุ่มที่ 5 กลุ่มที่ 7 กลุ่มที่ 8 พร้อมกับบันทึกข้อมูลการสังเกตกิจกรรม

ระยะที่ 3 ดำเนินกิจกรรมที่ 8 จัดงานนิทรรศการเยือนถิ่นชมเมืองกวนคนเลี้ยวช้าง จังหวัดสุรินทร์ โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 8 เป็นรายบุคคล และแนะนำผู้ให้สัมภาษณ์คนต่อไปจนครบหรือได้ข้อมูลอิ่มตัว เพียงพอแล้ว พร้อมกับโดยให้กลุ่มที่ 9 ซึ่งเป็นผู้ที่เข้าร่วมงานทำการตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ ครบ 400 ตัวอย่าง เป็นไปตามจำนวนที่กำหนดไว้

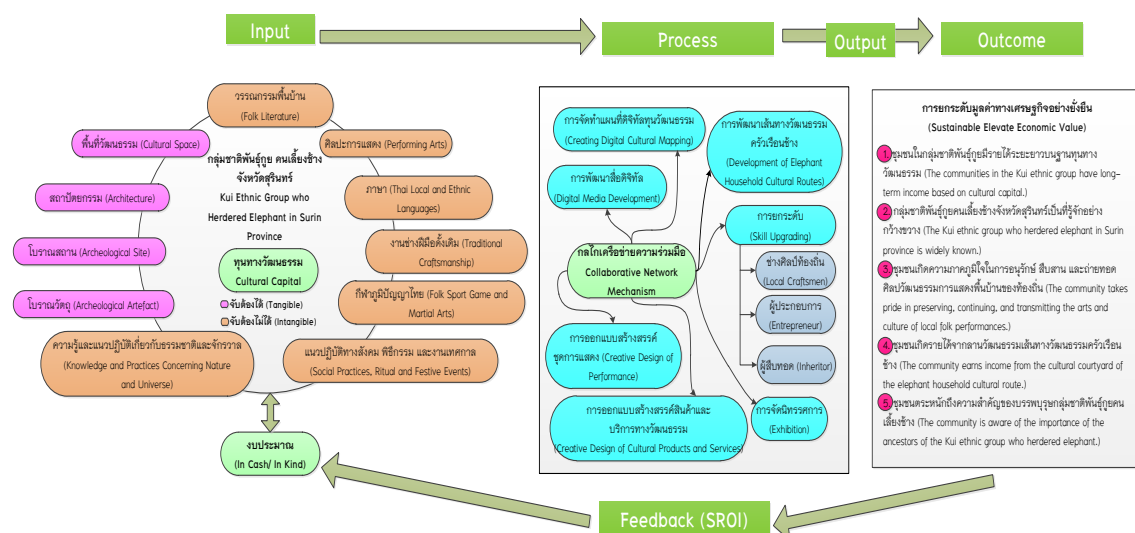
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ การสัมภาษณ์ และการสังเกต เป็นการรวบรวมข้อมูลจริงแล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาความสัมพันธ์และรูปแบบที่เกิดขึ้น โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การจำแนก และจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) และการวิเคราะห์สาเหตุและผล (Cause and Effect Analysis) ด้วยวิธีทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory Method) พยายามสร้างมโนทัศน์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรม

โดยอาศัยข้อมูลในลักษณะอุปนัย (Inductive) (Phothisita, 2016) โดยมีจุดเน้นทางกระบวนการและวิธีการ ที่ให้ความสำคัญกับความใกล้ชิดระหว่างผู้วิจัยกับสภาพปรากฏการณ์ (Chaiyamporn, 2013) สำหรับ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีวิทยาศาสตร์โดยใช้เครื่องมือวัดปรากฏการณ์และใช้ข้อมูล วิเคราะห์ทางสถิติเป็นตัวเลขแสดงผลการวัด (Naiyapat, 2008) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาหาค่าเฉลี่ย (Mean: M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) กำหนดเกณฑ์การแปลผลระดับ การรับรู้ด้วยค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.49 อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1.50–2.49 อยู่ในระดับน้อย 2.50–3.49 อยู่ในระดับปานกลาง 3.50–4.49 อยู่ในระดับมาก และ 4.50–5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด (Best, 1981) และใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์วิซิโอ (Microsoft Visio Program) ในการวาดภาพประกอบ (Mahidol University, 2020)

ผลการวิจัย

การศึกษารูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมวิถีคนเลี้ยงช้างกลุ่มชาติพันธุ์กูย จังหวัดสุรินทร์ อย่างเป็นระบบ



ภาพที่ 3 รูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมวิถีคนเลี้ยงช้างกลุ่มชาติพันธุ์กูย จังหวัดสุรินทร์

Figure 3. Cultural Capital Management Model of Kui Ethnic Group who Herdered Elephant in Surin Province province

จากภาพที่ 3 แสดงรูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมวิถีคนเลี้ยงช้างกลุ่มชาติพันธุ์กูย จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจและจัดทำแผนที่ดิจิทัลทุนวัฒนธรรม โดยมีทุนทางวัฒนธรรมหลากหลาย ทั้งจับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ จะมีการกระจายตัวของทุนทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับช้างทุกชุมชน ไม่ว่าจะเป็นสถาปัตยกรรมที่มีสัญลักษณ์ของช้างอยู่ด้วย ร้านค้า ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับช้าง เช่น

แหวน กำไล สร้อยคอ ตุ้มหู ที่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากงาช้างหรือหางช้าง เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้ชุมชนเกิดจุดเด่นของการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีสินค้าและบริการที่ชัดเจนเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

2. การถ่ายทอดและสืบทอดเรื่องราว พบว่า เด็กรุ่นใหม่มีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับช้างจากครอบครัวตนเองและเพื่อนบ้านที่เลี้ยงช้างมีความห่วงใยในเศรษฐกิจของครอบครัวและเปิดรับสื่อดิจิทัลที่ทันสมัยส่งผลให้งานวิจัยนี้ได้พัฒนาสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน คือช่องทางยูทูบและสติ๊กเกอร์ไลน์ ซึ่งเนื้อหาที่ควรนำเสนอ (Digital Content) เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวของการจับช้างในอดีตได้ดี คือ ภาพเคลื่อนไหว 3 มิติ (3D Animation) เรื่อง ปราปราโพนช้าง โดยรับชมได้ที่ <https://www.youtube.com/watch?v=Gt84Z261TbE> นอกจากนี้การสื่อสารด้วยสติ๊กเกอร์ไลน์ ยังคงเป็นความนิยมในปัจจุบัน ซึ่งตัวละครที่ออกแบบจะต้องสื่อถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กุ่มได้เป็นอย่างดี สติ๊กเกอร์ไลน์ชื่อ กุ่มอาเจียงสุรินทร์ สามารถดาวน์โหลดได้ที่ <https://line.me/S/sticker/25349840>

3. การพัฒนาเส้นทางวัฒนธรรมครัวเรือนช้าง พบว่า เป็นการให้บริการโปรแกรมเส้นทางท่องเที่ยววิถีครัวเรือนช้าง ที่แสดงให้เห็นเส้นทางการดำเนินชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์กุ่มคนเลี้ยงช้างจังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย 1) วิถีความเป็นอยู่ 2) ภูมิปัญญาการเลี้ยงช้าง 3) เศรษฐกิจครัวเรือนช้าง 4) ความเชื่อครัวเรือนช้าง 5) วัฒนธรรมประเพณีครัวเรือนช้าง 6) งานสร้างสรรค์ครัวเรือนช้าง และ 7) การสืบทอดภูมิปัญญาครัวเรือนช้าง โดยรับชมได้ที่ <https://www.facebook.com/profile.php?id=61556268080287>

4. การออกแบบสร้างสรรค์ชุดการแสดง พบว่า ทูทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์กุ่ม มีหลายมิติที่สามารถหยิบยกมาพัฒนาเป็นชุดการแสดงเพื่อส่งเสริมกิจกรรมภายในชุมชนได้ตลอดทั้งปี ทั้งงานประเพณีงานท่องเที่ยว หรืองานรับรองแขกบ้านแขกเมือง ซึ่งด้านการไหว้ศาลประจำ โดยมีชุดการแสดงประกอบด้วย รำวงสรวงครูประกำช้างชาวกุ่มอาเจียง มีท่าร่ำที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตภูมิปัญญา พิธีกรรมไหว้ศาลประจำ 17 ท่าร่ำ และดนตรี ชื่อ ลายบายศรีอาเจียง รับชมที่ https://www.youtube.com/watch?v=2Rx_LdomQik

5. การออกแบบสร้างสรรค์สินค้าและการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ประกอบไปด้วย 1) เสื้อแขวนขั้วชาวกุ่มกระโป 2) ผลิตภัณฑ์งานแกะสลักเครื่องประดับงาช้าง 3) การผลิตปุ๋ยมูลช้างตำบลกระโป 4) ผลิตภัณฑ์กำไล และแหวนหางช้าง 5) กระถางช้างปูนปั้น 6) หมวกกกจักสานบ้านกระโป 7) เครื่องเป่าซังเขาควาย และ 8) ผ้ากระบูลตื้นขึ้น “ปลออาเจียง” โดยการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้ดำเนินการทดสอบมาตรฐานของปุ๋ยให้แก่ปุ๋ยช้างตำบลกระโป พบว่า ค่าไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโปตัสเซียม ผ่านเกณฑ์ทวนสอบแต่อยู่นอกขอบข่ายที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO/IEC 17025:2017

6. การส่งเสริมการรับรู้คุณค่าและสร้างมูลค่าวัฒนธรรม โดยจัดนิทรรศการเยือนถิ่นชมเมืองกุ่มคนเลี้ยงช้าง จังหวัดสุรินทร์ มีกิจกรรม ดังนี้ การแสดงดนตรีพื้นบ้าน การแสดงรำวงสรวงครูประกำช้างชาวกุ่มอาเจียง เรื่องเล่าปราปราโพนช้าง ชมสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น ชมวิถีชีวิตครัวเรือนช้าง และอาหารพื้นบ้านชาวกุ่ม เกิดการรับรู้คุณค่าและสร้างมูลค่าของสินค้าและบริการ โดยรับชมได้ที่ <https://www.facebook.com/kuisurin>

การสร้างกลไกความร่วมมือยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของกลุ่มชาติพันธุ์กวย คนเลียงซ้าง จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 1 กลไกความร่วมมือยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของกลุ่มชาติพันธุ์กวยคนเลียงซ้าง
จังหวัดสุรินทร์

Table 1. A cooperation mechanism to raise the sustainable economic value of the Kui Elephant Herders ethnic group. Surin Province

กิจกรรม (Activity)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Related agencies)	ผลที่เกิดขึ้น (The Results)
1. วางแผน กำกับ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงาน (Plan, supervise, follow up, summarize operational results.)  ที่มา: ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2566 ณ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ Source: March 14th, 2023 at Office of the President, Surindra Rajabhat University in Surin Province	1. หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย ราชภัฏสุรินทร์ (Departments within the university Surin Rajabhat)  ที่มา: ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2566 ณ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ Source: May 8th, 2023 at Office of Arts and Culture, Surindra Rajabhat University in Surin Province	1. เครือข่ายความร่วมมือการจัดการทุนทางวัฒนธรรมภายใน 1 เครือข่าย (One internal cultural capital management cooperation network)
2. แผนที่ทุนทางวัฒนธรรม (Cultural capital map)  ที่มา: ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2566 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลกระโพ จังหวัดสุรินทร์ Source: April 20th, 2023 at Krapo Subdistrict Administrative Organization in Surin Province	1. วัดป่าอาเจียง (Ah Chiang Forest Temple) 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (Surindra Rajabhat University) 3. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ (Surin Provincial Cultural Office) 4. องค์การบริหารส่วนตำบลกระโพ (Krapo Subdistrict Administrative Organization) 5. กำนันกระโพ ผู้ใหญ่บ้านจินดา ผู้ใหญ่บ้านตากกลาง ผู้ใหญ่บ้านหนองบัว ผู้ใหญ่บ้านศาลา ผู้ใหญ่บ้านดาตติย์ (Kamnan Krapo, headman of Chinda village Village Headman Ta Klang Nong Bua Village Headman Sala Village Headman Village headman Tathit) 6. ผู้ประกอบการร้านค้าชุมชน (Community store operators) 7. ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ (Homestay operators) 8. หมอช้าง (Doctor Chang)	1. เครือข่ายความร่วมมือการจัดการทุนทางวัฒนธรรม 2 เครือข่าย (เครือข่ายภายนอกและเครือข่ายภายในมหาวิทยาลัย) (Two cultural capital management cooperation networks (external networks and networks within the university)) 2. ข้อมูลทุนทางวัฒนธรรม อย่างน้อย 50 รายการ (Information on cultural capital, at least 50 items) 3. อินโฟกราฟิกแผนที่ทุนทางวัฒนธรรม 1 รายการ (1 Cultural Capital Map Infographic)
3. ประชุม : ศิลปะ บทกวี ดนตรี ลีลา เล่าขานตำนาน สืบสานภูมิปัญญา (Activities: art, poetry, music, style, telling legends, passing on wisdom) 	1. วัดป่าอาเจียง (Ah Chiang Forest Temple) 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (Surindra Rajabhat University) 3. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ (Surin Provincial Cultural Office) 4. องค์การบริหารส่วนตำบลกระโพ (Krapo Subdistrict Administrative Organization)	1. เครือข่ายความร่วมมือการจัดการทุนทางวัฒนธรรม 2 เครือข่าย (เครือข่ายภายนอกและเครือข่ายภายในมหาวิทยาลัย) (Two cultural capital management cooperation networks (external networks and networks within the university)) 2. การแสดง “รำวงสรวงครูประจำซ้าง ชาวกวยอาเจียง” (Dance to worship “Kru Pakamchang of Kui Arjiang people”) 3. เยาวชนต้นกล้ากิจกรรมแสดงดนตรีพื้นบ้าน (Youth Tonkla folk music performance activity)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

Table 1. (Conts.)

กิจกรรม (Activity)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Related agencies)	ผลที่เกิดขึ้น (The Results)
 ที่มา: ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2566 ณ วัดป่าอาเจียง ตำบลกระโพ จังหวัดสุรินทร์ Source: July 12th, 2023 at Pa Ar Jiang Temple, Krapo Subdistrict in Surin Province		4. โน้ตเพลง “ลายบายศรีอาเจียง” (Sheet music “Lai Bai Sri Ah Chiang”)4. นักเล่าเรื่องราวท้องถิ่น (Community travel story teller)
4. เทศกาลงานบุญไหมเจียง (Bunrom Chiang Festival)  ที่มา: ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2566 ณ วัดป่าอาเจียง ตำบลกระโพ จังหวัดสุรินทร์ Source: July 23th, 2023 at Pa Ar Jiang Temple, Krapo Subdistrict in Surin Province	1. วัดป่าอาเจียง (Ah Chiang Forest Temple) 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (Surindra Rajabhat University) 3. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ (Surin Provincial Cultural Office) 4. องค์การบริหารส่วนตำบลกระโพ (Krapo Subdistrict Administrative Organization)	1. เครือข่ายความร่วมมือการจัดการทุนทางวัฒนธรรม 2 เครือข่าย (เครือข่ายภายนอกและเครือข่ายภายในมหาวิทยาลัย) (Two cultural capital management cooperation networks (external networks and networks within the university)) 2. ชุดการแสดง “รำวงสรวงครูประจำช้าง ชาวกุยอาเจียง” นำขบวนแห่คณหลังช้าง (The performance set “Kru Pakamchang of Kui Arjiang people” leading a riding elephant ordination ceremony)
5. นิทรรศการ: ศิลปะ บทกวี ดนตรี ลีลา เล่าขาน ตำนาน สืบสานภูมิปัญญา (Exhibition: Art, poem, music, movement, legendary telling, inheriting wisdoms)  ที่มา: ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2566 ณ วัดป่าอาเจียง ตำบลกระโพ จังหวัดสุรินทร์ Source: October 7th, 2023 at Pa Ar Jiang Temple, Krapo Subdistrict in Surin Province	1. วัดป่าอาเจียง (Ah Chiang Forest Temple) 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (Surindra Rajabhat University) 3. องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองสิงห์ (Mueang Ling Subdistrict Administrative Organization) 4. องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองที (Mueang Tee Subdistrict Administrative Organization) 5. องค์การบริหารส่วนตำบลกระโพ (Krapo Subdistrict Administrative Organization) 6. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ (Surin Provincial Cultural Office) 7. สภาวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ (Surin Provincial Cultural Council) 8. สภาวัฒนธรรมอำเภอท่าตูม (Tha Tum District Cultural Council) 9. เครือข่ายชุมชนในพื้นที่ตำบลกระโพ (Community Network in Krapo Subdistrict Area) 10. เครือข่ายโรงเรียน (School Network in Krapo Subdistrict Area)	1. เวทีการสืบทอดเรื่องราววิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์กุยคนเลี้ยงช้าง (A stage for inheriting stories of the way of life of the Kui ethnic group, elephant farmers) 2. โรงทานจากเครือข่ายความร่วมมือ (Almshouse from the cooperation network)

จากตารางที่ 1 แสดงกลไกเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ซึ่งเกิดจากการจัดการและประสานงานเพื่อสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงบุคคล องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันทำงาน นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่มีร่วมกัน 7 กลไก ดังนี้

1. กลไกการสร้างและรวบรวมทรัพยากร โดยแผนที่ดิจิทัลทุนวัฒนธรรม (Digital Cultural Capital Mapping) โดยการทำแผนที่ในรูปแบบดิจิทัลเพื่อให้ชุมชนได้ค้นหาทุนทางวัฒนธรรมของตนเอง สามารถรวบรวม จัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ ทำให้การเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายผ่านเทคโนโลยีและระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

2. กลไกการแบ่งปันทรัพยากร โดยสื่อดิจิทัล (Digital Media) ทำให้เกิดการรับรู้คุณค่าและมูลค่าของทุนทางวัฒนธรรมได้รวดเร็วและง่ายยิ่งขึ้น

3. กลไกการสร้างความสัมพันธ์ โดยใช้เส้นทางวัฒนธรรมครัวเรือนช้าง (Cultural Route of Elephant Households) เกิดการส่งเสริมชุมชนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทำให้ได้รับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่เดิมและพัฒนาพื้นที่ใหม่อย่างต่อเนื่อง

4. กลไกการสร้างสรรค์การแสดง โดยออกแบบสร้างสรรค์ชุดการแสดงอัตลักษณ์ชุมชน (Creative Design of Community Identity Display Dets) ด้วยทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ภายในชุมชน ที่สะท้อนให้เห็นถึงสัญลักษณ์ทางคุณค่าของกลุ่มชาติพันธุ์ของคนเลี้ยงช้างในพื้นที่ เป็นการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่คู่ชุมชนต่อไป

5. กลไกการวิจัยและพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการสร้างสรรค์สินค้าและบริการทางวัฒนธรรม (Cultural Products and Services Creation) การออกแบบสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ให้เป็นนวัตกรรมใหม่ ทำให้ลูกค้ามีช่องทางการเลือกสินค้าได้หลากหลายและสร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ให้กับชุมชนมากขึ้น

6. กลไกการพัฒนาทักษะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการยกระดับช่างศิลป์ท้องถิ่น (Elevating Local Artisans) ผู้ประกอบการ และผู้สืบทอด เป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องและสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับชุมชน (Long Life Learning)

7. กลไกการสื่อสารและประชาสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม โดยการจัดนิทรรศการ หรือกิจกรรมชุมชน (Exhibitions or Community Activities) ทำให้เกิดการสร้างการรับรู้และสร้างรายได้ให้ชุมชน ซึ่งอาจจะเป็นกิจกรรมเดิมจัดขึ้นทุกปี หรือเป็นกิจกรรมใหม่ตามสถานการณ์ปัจจุบัน ด้วยการรวมตัวของชุมชนและเครือข่ายทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ตารางที่ 2 การรับรู้วัฒนธรรมชาติพันธุ์ของคนเลี้ยงช้าง จังหวัดสุรินทร์ ด้วยเครือข่ายวัฒนธรรม

Table 2. Overall perception among participants in exhibitions and activities regarding the cultural heritage of the Kui elephant-keeping ethnic group in Surin Province through cultural networks

รายการ (Items)	M	S.D.	ระดับการรับรู้ (Level of awareness)
1. ทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ของคนเลี้ยงช้าง จังหวัดสุรินทร์มีความหลากหลาย (Cultural diversity of the Kui elephant herders group's funding, Surin Province)	4.58	0.56	มากที่สุด (Highest)
2. การอนุรักษ์ สืบสาน และถ่ายทอดการจับช้างมีความต่อเนื่อง (Continuity in the conservation, revival, and transmission of elephant-catching practice)	4.16	0.73	มาก (High)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

Table 2. (Conts.)

รายการ (Items)	M	S.D.	ระดับการรับรู้ (Level of awareness)
3. พิธีกรรมสำคัญในกลุ่มชาติพันธุ์กุยคนเลี้ยงช้างเป็นที่รู้จักในวงกว้าง (Significant ceremonies known widely among the Kui elephant herders ethnic group)	4.11	0.83	มาก (High)
4. ประชาชนชาวบ้านมีความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาการเล่าเรื่องวิถีช้าง (Villagers' pride in the cultural wisdom of elephant-related storytelling)	4.04	0.65	มาก (High)
5. ชุมชนมีความภาคภูมิใจในการอนุรักษ์ สืบสาน และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านของท้องถิ่น (Community pride in the conservation, revival, and transmission of local traditional performing arts)	4.51	0.53	มากที่สุด (Highest)
6. การแสดงศิลปวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์กุยคนเลี้ยงช้างจังหวัดสุรินทร์เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง (Widely recognized cultural performances of the Kui elephant-herders ethnic group, Surin Province)	4.14	0.67	มาก (High)
7. การรับรู้คุณค่าลานวัฒนธรรมการแสดงของวิถีชาวกุย (Recognition of the cultural performance value of the Kui way of life)	3.83	0.70	มาก (High)
8. การรับรู้คุณค่ามีความภาคภูมิใจในทุนวัฒนธรรมชุมชน (Community pride in cultural heritage funds)	4.07	0.78	มาก (High)
9. เส้นทางวัฒนธรรมครัวเรือนช้างมีความสำคัญต่อชุมชน (The importance of the elephant household cultural route to the community)	4.11	0.73	มาก (High)
10. เส้นทางวัฒนธรรมครัวเรือนช้างเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง (The widely recognized elephant household cultural route)	3.98	0.58	มาก (High)
11. สินค้าและบริการทางวัฒนธรรมมีมูลค่าและทันสมัย (The value and modernity of cultural goods and services)	4.15	0.66	มาก (High)
12. ผู้ประกอบการเห็นคุณค่าในการขายสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กุย (Entrepreneurs value the sale of cultural goods and services of the Kui ethnic group)	4.20	0.66	มาก (High)
13. ชุมชนมีภาพลักษณ์ที่ดีในความเป็นเมืองศิลปวัฒนธรรม (Communities have a good image in urban cultural art)	4.38	0.59	มาก (High)
14. เครือข่ายท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการจัดการทุนทางวัฒนธรรม (Local networks value cultural capital management)	4.39	0.64	มาก (High)
15. ความสนใจในการมาท่องเที่ยววัฒนธรรมชาติพันธุ์กุยคนเลี้ยงช้าง จังหวัดสุรินทร์ในอนาคต (Interest in future cultural tourism of the Kui elephant herders ethnic group, Surin Province)	4.44	0.50	มาก (High)
โดยรวม (Overall)	4.20	0.27	มาก (High)

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมของผู้เข้าร่วมนิทรรศการและกิจกรรมมีการรับรู้วัฒนธรรมชาติพันธุ์กุยคนเลี้ยงช้าง จังหวัดสุรินทร์ ด้วยเครือข่ายวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ($M=4.20$, $S.D.=0.27$) โดยมี 2 รายการ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์กุยคนเลี้ยงช้าง จังหวัดสุรินทร์ มีความหลากหลาย ($M=4.58$, $S.D.=0.56$) และชุมชนมีความภาคภูมิใจในการอนุรักษ์ สืบสาน และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านของท้องถิ่น ($M=4.51$, $S.D.=0.53$) ขณะที่รายการที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับสุดท้าย คือ การรับรู้คุณค่าลานวัฒนธรรมการแสดงของวิถีชาวกุย ($M=3.83$, $S.D.=0.70$)

อภิปรายผล

รูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมวิถีคนเลี้ยงช้างกลุ่มชาติพันธุ์ญังหวัดสุรินทร์อย่างเป็นระบบ ด้วยการจัดทำแผนที่ดิจิทัลทุนวัฒนธรรม พัฒนาสื่อดิจิทัล พัฒนาเส้นทางวัฒนธรรมครัวเรือนช้าง ออกแบบสร้างสรรค์ชุดการแสดงอัตลักษณ์ชุมชน สินค้าและบริการทางวัฒนธรรม ยกกระต่าช่างศิลป์ท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และผู้สืบทอด และจัดนิทรรศการ สามารถพัฒนาให้เกิดเศรษฐกิจวัฒนธรรมให้กับชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์ญเกิดรายได้ระยะยาวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมทำให้ชุมชนได้รู้จักชุมชนและเห็นช่องทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ นอกจากนี้ยังทำให้ชุมชนเกิดความหวงแหน ตระหนัก และภาคภูมิใจ ในการอนุรักษ์ สืบสาน และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านของท้องถิ่นของตน เมื่อมีผู้มาเยี่ยมชม ก็จะสร้างรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์อันเกิดจากทุนวัฒนธรรมที่เกิดจากงานช่างฝีมือดั้งเดิม ซึ่งหากชุมชนเป็นผู้ให้บริการด้วยตนเองอย่างครบวงจรแล้ว รายได้ก็จะหมุนเวียนอยู่ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ชุมชนมีอาชีพมั่นคง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา สายทองคำ และคณะ (Saitongkum et al. 2023) กรวิภา เลาคศิริรัตนชัย และธนสิทธิ์ ชมชิด (Laosrirattanachai & Chomchit, 2023 : 53) (Swangkong, 2020) ด้านสังคมและวัฒนธรรม สามารถส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของบรรพบุรุษ กลุ่มชาติพันธุ์ญคนเลี้ยงช้างผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยและสื่อสังคมออนไลน์ โดยพบว่า การทำ ภาพเคลื่อนไหว 3 มิติ สามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้สมจริงและนำเสนอวิถีชีวิตของคนออกไปจับข้างในอดีต ได้เข้าใจง่ายอย่างครบถ้วน และเข้าถึงผู้ชมได้มากขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากแอนิเมชันได้ถูกเผยแพร่ผ่านสื่อ สังคมยูทูบ (YouTube) ที่มีผู้รับชมทั่วโลกทำให้เรื่องราวปราณีาพจนานุกรมได้เผยแพร่สู่สาธารณะมากขึ้นด้วย หากแอนิเมชันได้รับความนิยมยังสามารถสร้างรายได้ไปพร้อมกับการส่งเสริมการรับรู้คุณค่าวัฒนธรรม ท้องถิ่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Li (2021) เกี่ยวกับงานแอนิเมชันเป็นสื่อใหม่ที่ใช้ในการนำเสนอ วัฒนธรรมสมัยใหม่ มีส่วนช่วยส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมอันโดดเด่นอย่างมากในประเทศญี่ปุ่น ทำให้ แอนิเมชันมีผู้ชมไม่เพียงแต่ในเอเชียและมีผู้ชมทั่วโลก

กลไกเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนที่เกิดขึ้นจากการนำรูปแบบ การจัดการทุนทางวัฒนธรรมวิถีคนเลี้ยงช้างกลุ่มชาติพันธุ์ญจังหวัดสุรินทร์อย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้เข้าร่วม นิทรรศการและกิจกรรมได้รับรู้วัฒนธรรมชาติพันธุ์ญคเป็นอย่างมาก ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นวิธีการทำให้เกิด การพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพทั้งในทางด้านการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทักษะและความรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของชุมชน โดย Haferkamp and Smelser (1992) นำเสนอแนวคิดเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ได้รับการยอมรับและมีความสำคัญในทางทฤษฎี ช่วยทำนาย แนวโน้มและข้อบกพร่องในอนาคตที่เป็นประโยชน์ทั้งปัจจุบันและอนาคต โดยหนึ่งในผลลัพธ์ของการพัฒนา อย่างยั่งยืนคือการกำหนดและน่านโยบายระดับชาติไปปฏิบัติเพื่อจัดการกับองค์ประกอบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Molinario et al., 2020; Santander et al., 2022) ด้วยการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ภารกิจ และแผนการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องในอนาคต (D'Adamo, et al., 2022) ดังนั้น การถ่ายโอนความรู้และการทำงานร่วมกันเป็นประเด็นพื้นฐานของการศึกษา การวิจัย และการเป็นผู้ประกอบการที่ยั่งยืน เป็นการอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีระหว่างสถาบันการศึกษา อุตสาหกรรม และชุมชน จะสร้างการทำงานร่วมกันที่ขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนไปข้างหน้า (Nousheen et al., 2020) โดยผู้ประกอบการและนวัตกรรมทางสังคมเป็นส่วนสำคัญในการจัดการกับความท้าทายด้านความยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ (Terán-Yépez et al., 2020) การส่งเสริมความร่วมมือแบบสหวิทยาการและการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการสนับสนุนความพยายามด้านการวิจัยที่จัดการกับความท้าทายและแก้ปัญหาด้วยนวัตกรรม การปลูกฝังวัฒนธรรม การเป็นผู้ประกอบการส่งเสริมให้บุคคลสร้างแนวคิดและพัฒนาแนวทางแก้ไขที่สอดคล้องกับเป้าหมายความยั่งยืน (Hummels & Argyrou, 2021) การสนับสนุน ทรัพยากร และการให้คำปรึกษาที่จำเป็นแก่ผู้ประกอบการที่มีความมุ่งมั่นในภาคธุรกิจที่ยั่งยืนสามารถแปลงแนวคิดเป็นกิจกรรมทางธุรกิจได้ การผสมผสานเทคโนโลยี ระบบอัจฉริยะและอัตโนมัติ ช่วยขยายศักยภาพของการศึกษา การวิจัย และความเป็นผู้ประกอบการที่ยั่งยืนยิ่งขึ้น (Hariram et al., 2023)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ประโยชน์

การประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมวิถีคนเลี้ยงช้างกลุ่มชาติพันธุ์ญ้อ จังหวัดสุรินทร์ ในชุมชน สามารถทำได้โดยการปรับให้เหมาะสมกับบริบทและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ดังนั้น ควรมีการศึกษา วิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของชุมชนที่ต้องการประยุกต์ใช้ เพื่อให้เข้าใจถึงจุดเด่นและความเป็นเอกลักษณ์ชุมชนของตนเอง สามารถนำไปใช้พัฒนาและสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนอย่างยั่งยืนได้

ข้อเสนอแนะการวิจัยต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้กลไกความร่วมมือในชุมชนต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ การสำรวจและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับโครงสร้างและกระบวนการความสำเร็จ การศึกษาความเป็นไปได้และข้อจำกัด รวมไปถึงการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชุมชนที่มีวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง สามารถนำไปพัฒนาวิธีการส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจที่เหมาะสมสำหรับชุมชนในแต่ละชุมชนให้สัมฤทธิ์ผลต่อไป

การนำไปใช้

ลิขสิทธิ์ผลงานที่เกิดจากการวิจัย จำนวน 5 ประเภท ประกอบด้วย 1) ประเภทวรรณกรรม ลักษณะงานนิพนธ์ จำนวน 2 รายการ คือ เลขทะเบียน ว.052022 คู่มืออธิบายทำรำบวงสรวงครูปะกำช้าง ชาวภูยอาเจียง และเลขทะเบียน ว.051923 ภูมิปัญญาคชศาสตร์กลุ่มชาติพันธุ์ญ้ออาเจียง จังหวัดสุรินทร์ 2) ประเภทดนตรีกรรม จำนวน 1 รายการ เลขทะเบียน ด.289639 ลายบายศรีอาเจียง 3) ประเภทโสตทัศนวัสดุ จำนวน 1 รายการ เลขทะเบียน ส.019045 ชุดการแสดงรำบวงสรวงครูปะกำช้าง ชาวภูย

อาเซียน 4) ประเภท: ภาพยนตร์ จำนวน 1 รายการ เลขทะเบียน ภ.000934 แอนิเมชันสามมิติ เรื่อง
ปราปราโพนช้าง และ 5) ประเภท: ศิลปกรรม ลักษณะงาน: จิตรกรรม จำนวน 1 รายการ เลขทะเบียน
ศ1.057034 กุญแจอาเซียนสุรินทร์

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัยและนวัตกรรม (ววน.) และหน่วยบริหาร
และจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ประจำปีงบประมาณ 2566

เอกสารอ้างอิง

- Abright, A. C. (2015). Split Intimacies: Corporeality in Contemporary Theater and Dance. In *The Oxford Handbook of Dance and Theater* (pp. 19–34). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199917495.013.53>
- Albright, A. C., & Gere, D. (Eds.). (2003). *Taken by surprise: A dance improvisation reader*. Wesleyan University Press.
- Askar, M. F., & Do, A. D. (2024). Strategic Management Practices to Increase Profitability in Real Estate Development: A Case Study of the Amani in Bogor City. *International Research Journal of Economics and Management Studies IRJEMS*, 3(3), 197–206. Doi: 10.56472/25835238/IRJEMS-V3I3P127
- Best, J. W. (1993). *Research in Education* (7th ed.). Allyn and Bacon.
- Blom, L. A., & Chaplin, L. T. (1988). *The moment of movement: Dance improvisation*. University of Pittsburgh Press.
- Boonmee, S. (2022). *Taboo and Health Behavior of the Elephant Charmers in Elephant Biosphere, the Kingdom of Thailand and Lao People's Democratic Republic* [Doctoral dissertation, Surindra Rajabhat University].
- Brand–Correa, L., Brook, A., Büchs, M., Meier, P., Naik, Y., & O'Neill, D. W. (2022). Economics for people and planet—moving beyond the neoclassical paradigm. *The Lancet Planetary Health*, 6(4), e371–e379. [https://doi.org/10.1016/S2542-5196\(22\)00063-8](https://doi.org/10.1016/S2542-5196(22)00063-8)
- Buriak, Y., Redko, K., Chornovol, A., & Orlenko, O. (2022). Sotsialno–ekonomichni aspekty staloho rozvytku Ukrainy v umovakh viyny (yevrointegratsiyni aspekty) [Socio–economic Aspects of Sustainable Development of Ukraine in the Conditions of War (Eurointegration Aspects)]. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava. Seriya ekonomichna*, 34, 135–143.
- Chaiyamporn, S. (2013). *Qualitative research for development: concepts, methods, and applications*. National Institute of Development Administration (NIDA).

- D'Adamo, I., Gastaldi, M., & Morone, P. (2022). Economic sustainable development goals: Assessments and perspectives in Europe. *Journal of Cleaner Production*, 354, 131730. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2022.131730>
- Del Soldato, E., & Massari, S. (2024). Creativity and digital strategies to support food cultural heritage in Mediterranean rural areas. *EuroMed Journal of Business*, 19(1), 113–137. DOI 10.1108/EMJB-05-2023-0152
- Duxbury, N., Bakas, F. E., & Carvalho, C. P. (2024). Participatory knowledge co-production to activate culture in the development of small cities and rural areas in Portugal. *Social Enterprise Journal*, 20(2), 159–180. DOI 10.1108/SEJ-12-2022-0116
- Françoise, J., Fdili Alaoui, S., & Candau, Y. (2022, April). Co/da: Live-coding movement-sound interactions for dance improvisation. In *Proceedings of the 2022 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 1–13). Association for Computing Machinery. <https://doi.org/10.1145/3491102.3501916>
- Haferkamp, H., & Smelser, N. J. (1992). *Social Change and Modernity*. University of California Press.
- Hariram, N. P., Mekha, K. B., Suganthan, V., & Sudhakar, K. (2023). Sustainalism: An integrated socio-economic-environmental model to address sustainable development and sustainability. *Sustainability*, 15(13), 10682. <https://doi.org/10.3390/su151310682>
- Hummels, H., & Argyrou, A. (2021). Planetary demands: Redefining sustainable development and sustainable entrepreneurship. *Journal of Cleaner Production*, 278, 123804. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.123804>
- Kaewkamon, K., Thaonthong, N., Rosruen, S., Petchchen, A., Rattanasupa, A., & Phutiariyawat, C. (2021). The use of cultural capital for sustainable community development. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 11(1), 77–93.
- Kanlayano, P. (2020). Conservation Ritual Saenpakam Chang of Chao Kui in Tha Tum District, Surin Province. *Journal of MCU Peace Studies*, 8(2), 711–725.
- Karnasuta, P. (1995). *Statistics for Behavioral Research* (2nd ed.). Chulalongkorn University.
- Krapho Subdistrict Administrative Organization. (2022). *Local Development Plan (2023–2027) Krapho Subdistrict Administrative Organization, Tha Tum District, Surin Province*. Local Development Plan. <https://krapho.go.th/planlos/fe5f84c7912da25a7cce025a36f5e102.pdf>
- Krysovatty, A., Ptashchenko, O., Kurtsev, O., & Ovagim, A. (2024). The Concept of Inclusive Economy as a Component of Sustainable Development. *Problemy Ekorozwoju*, 19(1), 164–172. <https://doi.org/10.35784/preko.5755>

- Laosrirattanachai, K., & Chomchit, T. (2023). Development of Performances by the Community to Manage the Cultural Tourism Cities on Local Products and Local Performances: Case Study Chet Samian Community in Ratchaburi Province. *Research and Development Institute Journal of Chaiyaphum Rajabhat University*, 5(3), 42–57.
- Li, C. (2021). Influence of Hayao Miyazaki's Animation on the Cross-Cultural Spread of Japanese Traditional Culture under the Background of 5G and Wireless Communication. *Wireless Communications and Mobile Computing*, 1–5. <https://doi.org/10.1155/2021/1640983>
- Mahidol University. (2020). *Handbook Manual of Microsoft Visio Basic*. PubHTML5. <https://pubhtml5.com/tqbx/yifc/basic/>
- Mohd Hasri, U. H., Md Syed, M. A., & Runnel, C. (2022). Transmedia Storytelling in the Malaysian Animation Industry: Embedding Local Culture into Commercially Developed Products. *Atlantic Journal of Communication*, 30(2), 115–131. <https://doi.org/10.1080/15456870.2020.1835909>
- Molinario, E., Kruglanski, A. W., Bonaiuto, F., Bonnes, M., Cicero, L., Fornara, F., ... & Bonaiuto, M. (2020). Motivations to act for the protection of nature biodiversity and the environment: A matter of “Significance”. *Environment and Behavior*, 52(10), 1133–1163. <https://doi.org/10.1177/001391651882437>
- Mongliko, P. A., Apichano, P. A., Somjai, T., Siriphaphagon, Y., Kanthiang, K., & Klaungrit, S. (2022). A Study of Elephant Healer Belief Ritual of Thai Kui in Surin Province. *Arts and Culture Journal of the Lower Moon River*, 11(2), 58–69. <https://doi.org/10.14456/acj.2022.12>
- Naiyapat, O. (2008). *Quantitative and qualitative research methods in behavioral and social sciences* (3rd ed.). Samlada.
- Nilrit, T., Potisarn, W., Inthawee, P., Pisawong, S., & Potisarn, N. (2023). The Designing of Hand-Woven Silk Pattern from Local Identity in Surin Province to Community Products. *Journal of Isan Arts and Culture*, 3(1), 1–20.
- Nousheen, A., Zai, S. A. Y., Waseem, M., & Khan, S. A. (2020). Education for sustainable development (ESD): Effects of sustainability education on pre-service teachers' attitude towards sustainable development (SD). *Journal of Cleaner Production*, 250, 119537. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.119537>
- Phothisita, C. (2016). *The Science and Art of Qualitative Research* (7th ed.). Amarin Printing and Publishing.
- Roche, J., & Burridge, S. (2022). *Choreography: The Basics*. Routledge.

- Roscoe, J. T. (1975). *Fundamental Research Statistics for the Behavioral Sciences*. Holt Rinehart and Winston.
- Saitongkum, J., Chaokam, N., & Mahamart, P. (2023). Research and Innovation in Performing Arts to Raise the Quality of Society Sustainably in Nakhon Pathom Province. *Journal of SaengKhomKham Buddhist Studies*, 8(3), 498–518.
- Santander, P., Sanchez, F. A. C., Boudaoud, H., & Camargo, M. (2022). Social, political, and technological dimensions of the sustainability evaluation of a recycling network. A literature review. *Cleaner Engineering and Technology*, 6, 100397. <https://doi.org/10.1016/j.clet.2022.100397>
- Srisa-ard, B., Pattiyathane, S., Srisa-ard, Tayraukham, S., Erawan, P., Phusee-orn, S., Ruannakarn, P., Seehamongkon, Y., Erawan, W., & Sawangboon, T. (2018). *Basic Research in Education* (8th ed.). Taksila Karnpim.
- Sriwiset, P. (1978). *Kui Dictionary (Suai)-Thai-English*. Language Institute, Chulalongkorn University.
- Swangkong, K. (2020). The Management of Cultural Capital to Increase Competitiveness: Khongkong Market, Phranakhon Si Ayutthaya Province. *Journal of Ayutthaya Studies*, 12(2), 80–95.
- Terán-Yépez, E., Marín-Carrillo, G. M., del Pilar Casado-Belmonte, M., & de las Mercedes Capobianco-Uriarte, M. (2020). Sustainable entrepreneurship: Review of its evolution and new trends. *Journal of Cleaner Production*, 252, 119742. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.119742>

Research Article (English)/ บทความวิจัย (ภาษาอังกฤษ)

Effects of Teaching English Using Phonics with Storybooks on Oral Reading Fluency of sixth Graders

ผลของการสอนภาษาอังกฤษผ่านการใช้เทคนิคเชื่อมโยงเสียงตัวอักษร (Phonics)

และหนังสือนิทานที่มีต่อการอ่านคล่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Thoopthong Worratao^{1*}, Waewalee Waewchimplee²

ธูปทอง วรท่า^{1*}, แววลี แววchimlee²

^{1*} Master's Degree Student, Teaching English as a Foreign Language Program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

^{1*} นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

² Lecturer Dr., Faculty of Humanities and Social Science, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima Province, Thailand

² อาจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย

E-mail address (Corresponding author): ^{1*}61d0302105@nrmu.ac.th; (Authors): ²waewalee.w@nrmu.ac.th

รับบทความ: 4 เมษายน 2567/ ปรับแก้ไข: 25 มิถุนายน 2567/ ตอรับบทความ: 29 มิถุนายน 2567

Received: 4 April 2024/ Revised: 25 June 2024/ Accepted: 29 June 2024

Abstract

Background and Objective: The method of learning to read English through systematic phonics has been widely accepted and popular for enhancing students' reading skills. This research aims to: 1) study the average oral reading fluency scores of sixth-graders after learning with phonics and storybooks on reading fluency, and 2) examine the opinions of sixth-graders regarding the use of phonics and storybooks on reading fluency

Methodology: This study utilizes a Quantitative Research. The sample is specifically chosen through non-probability cluster random sampling, consisting of one classroom of 28 sixth-grade students. The instructional plans used in the study have been reviewed and approved by thesis advisors. Data collection instruments include a oral reading fluency test adapted from Mulei et al. (2023) and Onuorah (2021), and an opinion survey adapted from Alamri and Adawi (2021). Data collection follows these steps: conducting a pre-test, implementing the lesson plans, conducting a post-test, and assessing opinions. Inferential statistics, specifically the t-test, are used to compare pre-test and post-test results. Descriptive statistics, including mean and standard deviation, are used to analyze opinion data.

Results: Results showed that 1) the average English oral reading fluency scores of students after the test ($\bar{X}=9.79$) were significantly higher than before the test ($\bar{X}=7.32$) at the 0.05 level, and 2) students strongly agreed on two points: learning with phonics and storybooks stimulated their interest in the topics and enjoyment of learning English, and using phonics and storybooks increased their confidence in reading fluency ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.46).

Discussion: The learning plan, which integrates pronunciation exercises with the reading of created English storybooks, resulted in the students improving their reading aloud, listening, speaking, and writing skills. It also boosted their confidence and sustained their interest in learning English over the long term.

Suggestion: Teachers should include evaluation and continuous improvement of the learning plans by incorporating new methods, along with the use of appropriate technology and online learning resources. This approach aims to enhance and diversify the learning experience in an engaging and continuous manner.

Keywords: Storybooks; Reading Fluency; Phonics

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์การวิจัย: วิธีการเรียนอ่านเขียนภาษาอังกฤษด้วยการเชื่อมหน่วยเสียงอย่างมีหลักการ ได้รับการยอมรับและนิยมใช้เสริมสร้างทักษะความสามารถด้านการอ่านให้กับผู้เรียน ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลคะแนนเฉลี่ยความสามารถการอ่านของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากการเรียนด้วยการใช้โฟนิกส์และหนังสือนิทานที่มีต่อการอ่านคล่อง 2) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการใช้โฟนิกส์และหนังสือนิทานที่มีต่อการอ่านคล่อง

ระเบียบวิธีวิจัย (วิธีดำเนินการวิจัย): การวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็นวิธีแบ่งกลุ่มเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 28 คน โดยใช้แผนการสอนที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบบทดสอบความสามารถทางการอ่านที่ดัดแปลงมาจาก Mulei et al. (2023) และ Onuorah (2021) และแบบสอบถามความคิดเห็นที่ดัดแปลงมาจาก Alamri and Adawi (2021) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการทดสอบก่อนเรียน ดำเนินการสอนตามแผน จากนั้นทดสอบหลังเรียน และประเมินความคิดเห็น โดยใช้สถิติเชิงอนุมานด้วยการทดสอบทีหาค่าเปรียบเทียบกับก่อน-หลัง สำหรับข้อมูลความคิดเห็นใช้สถิติเชิงพรรณนาหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย: คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการทดสอบ ($\bar{X}=9.79$) สูงกว่าก่อนการทดสอบ ($\bar{X}=7.32$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งเท่ากัน 2 ข้อ คือ การเรียนรู้โดยใช้โฟนิกส์กับหนังสือนิทานช่วยกระตุ้นความสนใจในหัวข้อการเรียนรู้และความเพลิดเพลินในการเรียนภาษาอังกฤษ และการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้การออกเสียงกับหนังสือนิทานทำให้ฉันมีความมั่นใจในการอ่านคล่อง ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.46)

อภิปรายผล: แผนการเรียนรู้ที่มีการผสมผสานการออกเสียงกับการอ่านหนังสือนิทานภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นส่งผลให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียง การฟัง การพูด และการเขียนได้ดีขึ้น ช่วยเพิ่มความมั่นใจและกระตุ้นความสนใจต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ: ผู้สอนควรมีการประเมินผลและปรับปรุงแผนการเรียนรู้ด้วยวิธีการใหม่ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่น่าสนใจและหลากหลายอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: หนังสือนิทาน; การอ่านคล่อง; โฟนิกส์

Introduction

Learning basic English through collaborative activities is a way to prepare students for using English vocabulary, grammar, and communication. This approach utilizes media and technology aligned with the fundamental components of listening, speaking, writing, and reading for learners worldwide. Incorporating this understanding into classroom instruction, educators can design collaborative activities that immerse students in practical English usage, making the learning process engaging and effective. One such approach is to integrate media and technology into lessons, ensuring that students can practice listening, speaking, writing, and reading skills in a dynamic and interactive environment. These activities could range from group discussions and role-plays to multimedia projects and interactive games, all tailored to reinforce vocabulary, grammar, and communication skills. In Thailand's educational landscape, the goal of improving literacy skills is essential. Enhancing reading fluency is particularly important as it underpins cognitive development and fosters a foundation for lifelong learning (Hamilton et al., 2021). Among the various methods employed in literacy instruction, phonics is a key technique that focuses on the systematic relationship between sounds and letters. This approach helps students decode words more effectively, leading to better reading comprehension and overall literacy. Therefore, in crafting a comprehensive literacy program, it is crucial to blend traditional methods like phonics with modern, technology-enhanced strategies. This combination not only supports the development of fundamental reading skills but also prepares students to navigate the complexities of the English language in diverse contexts. The continued enhancement of literacy skills through innovative and evidence-based instructional methods will ensure that students are well-equipped to succeed academically and beyond.

In the diverse toolkit of literacy instruction methods, phonics emphasizing the systematic correlation between sounds and their corresponding letters stands as a long-standing and pivotal approach. Despite its well-

established role, the effectiveness of phonics instruction in isolation has been debated, prompting educational strategists to explore more integrative and engaging methods. Recent educational trends in Thailand have seen an emerging preference for combining phonics with storybooks (Wannakam & Patamadilok, 2022; Wilairat & Pianchana, 2022). This integrated approach not only reinforces phonetic skills but also enhances students' reading comprehension and enjoyment of learning. By incorporating storybooks, students are exposed to contextual vocabulary and diverse sentence structures, making the learning process more meaningful and relatable. The narrative context provided by storybooks helps in anchoring phonetic rules within a broader linguistic framework, thereby facilitating a more holistic development of literacy skills. Additionally, the use of engaging stories can foster a love for reading, encouraging students to explore books independently and build a lifelong habit of reading.

Furthermore, teachers can leverage multimedia resources to animate storybook content, making lessons more interactive and visually stimulating. Interactive digital storybooks, for instance, can combine text, sound, and animation, providing a multi-sensory learning experience that can cater to diverse learning styles. By doing so, educators can create a rich, engaging, and supportive environment that not only addresses the phonetic aspects of reading but also promotes overall language development and cognitive growth. This approach not only maintains the structural benefits of phonics but also introduces the motivational and contextual richness of narrative texts, making the learning experience more holistic and enjoyable (Kittichartchaowalit, 2023). The integration of phonics with storybooks is anticipated to offer a dual advantage; it enhances phonemic awareness while simultaneously fostering a deeper connection with the reading material through engaging narratives (Bellon-Harn & John, 2023). This method is particularly appealing as it aligns with the psychological and developmental needs of children at this age, potentially increasing their motivation to learn and practice new reading skills (Savva et al., 2022).

Therefore, the fundamental basis of English language teaching for upper elementary students, integrating tools that emphasize phonics and the use of storybooks as learning media is crucial for developing students' reading fluency. This approach is essential along the educational path of students in Thailand, transforming students from 'learning to read' to 'reading to learn.' It shifts the focus from developing basic reading skills to using reading skills to access and apply a diverse range of knowledge (National Reading Panel, 2000). This instructional practice enhances the value and development of learning by allowing educators to select complex, challenging content that connects learning across various contexts. Furthermore, it promotes strong reading skills, analytical thinking, problem-solving abilities, new perspectives, and independent learning among students, which are essential skills for lifelong learning. the incorporation of storybooks enriches the learning experience by weaving in cultural, emotional, and ethical lessons, thereby not only advancing technical reading skills but also fostering a deeper emotional and cultural understanding. The cumulative effect of these benefits suggests that this educational approach could have profound long-term academic and personal impacts on sixth graders.

Research Objectives

1. To examine the students' post-test mean score of sixth graders after using phonics with storybooks on oral reading fluency.
2. To explore the students' opinions on using phonics with storybooks on oral reading fluency.

Literature Review

By integrating phonics instruction with engaging storybooks, this approach may significantly improve oral reading fluency. Students are likely to experience better word recognition skills, allowing them to read more quickly and accurately. This fluency facilitates higher comprehension levels as students can focus more on the meaning of texts rather than decoding words. Moreover, using storybooks makes the learning process enjoyable and engaging, which could increase student motivation and make reading a more attractive activity (Suhardiana & Lestari, 2020). As students notice their reading skills improving, their confidence may also grow, encouraging more active participation in class and a greater interest in reading outside the classroom setting (Prachumchai & Anghirun, 2020; Wannakam & Patamadilok, 2022). This method could prove especially beneficial in addressing the needs of diverse learners, providing various ways to engage with the material that suits different learning styles (Robinson et al., 2021). In the study related to this research, there are three key points as follows:

Phonics for Young Learners

Phonics instruction serves as a foundational element in early literacy education, particularly for young learners (Adnyana et al., 2023; Kittichartchaowalit, 2023). This systematic approach to teaching the relationship between sounds and letters provides essential skills for decoding words and building fluency in reading (National Reading Panel, 2000). Here's an overview of the significance of phonics for young learners:

1. Building Blocks of Literacy: Phonics lays the groundwork for literacy acquisition by introducing young learners to the alphabetic principle the understanding that letters represent sounds in spoken language (Bellon-Harn & John, 2023). Through explicit instruction in phonemic awareness and letter-sound correspondence, students develop the essential skills needed to decode and encode words.

2. **Decoding Skills:** Phonics instruction equips young learners with the tools to decode unfamiliar words independently (Campbell, 2021). By teaching phonetic rules and patterns, students learn to sound out words phonetically, enabling them to tackle new words with confidence as they progress in their reading abilities.

3. **Spelling and Writing Proficiency:** Phonics instruction not only enhances reading skills but also supports spelling and writing development (Mulei et al., 2023). By understanding the relationship between sounds and letters, young learners can apply phonetic principles in spelling words phonetically and in constructing sentences with greater accuracy.

4. **Reading Fluency:** Proficiency in phonics contributes to the development of reading fluency—the ability to read with accuracy, speed, and expression (Campbell, 2021). As young learners master phonetic decoding skills, they become more fluent readers, navigating texts with greater ease and comprehension.

5. **Early Intervention:** Phonics instruction is particularly beneficial for early intervention with struggling readers (Hafizha et al., 2023). By providing targeted support in phonemic awareness and phonics skills, educators can prevent reading difficulties and intervene early to support students who may be at risk for reading failure.

6. **Cognitive Benefits:** Engaging in phonics benefits are associated with choosing to read regularly (Kennewell et al. 2022). Additionally, evidences a longitudinal association between early reading for pleasure and better mental health, as well as higher levels of cognitive performance in adolescence (Sun et al. 2023). By actively manipulating sounds and letters, students enhance their phonological processing abilities, which are crucial for overall language development.

Incorporating phonics instruction into early literacy curricula lays a solid foundation for reading success and academic achievement (Hamilton et al., 2022). By providing young learners with the essential skills and strategies needed to decode and comprehend text, phonics empowers students to become proficient and confident readers from the outset of their educational journey.

Integrating phonics instruction with storybooks represents a promising approach to enhancing students' oral reading fluency (Khairunnisa & Masykuroh, 2023). Since reading is a fundamental skill that forms the basis for academic success and lifelong learning, in elementary education, the challenge is to teach young students to read fluently while ensuring that they enjoy the process. By combining systematic phonics instruction with engaging narratives, educators can create a powerful and effective approach to teaching reading. This method not only reinforces phonetic principles but also promotes fluency development in a way that captivates students' interest and imagination. Phonics instruction provides students with a solid foundation in understanding how language works (Kittichartchaowalit, 2023). It helps them to decode unfamiliar words, thus boosting their confidence and ability to read independently. By mastering phonics, students can tackle more complex texts and expand their vocabulary, paving the way for advanced reading skills.

While phonics instruction is crucial, it must be complemented by engaging narratives to make the learning experience enjoyable and meaningful. Storytelling is a powerful tool that captures students' attention and stimulates their imagination. When students are immersed in captivating stories, they are more motivated to read and comprehend the text. Engaging narratives provide context and meaning to the phonetic principles students are learning. By encountering words and sounds in the context of a story, students can see how phonics applies to real-world reading. This contextual learning helps to reinforce phonetic concepts and makes them more memorable. Additionally, stories often introduce students to new ideas, cultures, and perspectives, enriching their overall educational experience. The integration of phonics instruction with engaging narratives creates a cohesive learning experience that reinforces phonetic principles. As students read and listen to stories, they encounter words that contain the phonemes they have learned. This repetition and reinforcement help solidify their understanding of how sounds and letters work together. For example, a story about a cat named Sam who loves to play with mats and hats can reinforce the short vowel sound "a." As students read about Sam's adventures, they repeatedly encounter the sound in different contexts, which helps them internalize it. This method of reinforcing phonetic principles through storytelling ensures that students are not just learning in isolation but are applying their knowledge in meaningful ways.

Furthermore, because it can be seen that fluency is the ability to read text accurately, quickly, and with proper expression, it is a critical component of reading proficiency that allows students to focus on comprehension rather than decoding each word. By combining systematic phonics instruction with engaging narratives, educators can promote fluency development effectively. When students read stories that interest them, they are more likely to practice reading regularly. This practice is essential for developing fluency. Engaging narratives provide opportunities for repeated readings, which help students improve their speed, accuracy, and expression. Moreover, stories with rich, descriptive language and dialogue encourage students to read with emotion and intonation, further enhancing their fluency skills.

Thus, the combination of systematic phonics instruction and engaging narratives offers a powerful approach to elementary reading instruction. By providing students with the tools to decode words and the motivation to read through captivating stories, educators can create a dynamic and effective learning experience. This method not only reinforces phonetic principles but also promotes fluency development, ensuring that

students become confident and proficient readers. As educators continue to explore innovative ways to teach reading, the integration of phonics and storytelling remains a cornerstone of effective literacy education. By combining systematic phonics instruction with engaging narratives, this method harnesses the power of storytelling to reinforce phonetic principles and promote fluency development (Melzi et al., 2023). Here are some key ways in which phonics with storybooks can positively influence oral reading fluency:

1. **Contextual Learning:** Storybooks provide meaningful context for phonics instruction, allowing students to encounter phonetic patterns in the context of engaging narratives (Snow, 2002). This contextual learning aids comprehension and retention of phonics concepts, facilitating their application in oral reading.
2. **Motivation and Engagement:** Storybooks capture students' interest and imagination, fostering intrinsic motivation to read (Maa & Mooduto, 2023). Integrating phonics instruction within the context of captivating stories enhances student engagement with reading activities, motivating them to practice and improve their oral reading fluency.
3. **Decoding Skills:** Phonics instruction equips students with essential decoding skills, enabling them to accurately and efficiently decode unfamiliar words during oral reading (Grolig, 2020). By reinforcing phonetic principles through storybooks, students develop a strong foundation in decoding, which enhances their reading fluency and comprehension.
4. **Fluency Modeling:** Exposure to fluent reading models through storybooks helps students internalize prosody, intonation, and expression (Wyse & Bradbur, 2022). As students engage with well-crafted narratives, they emulate fluent reading patterns, improving their oral reading fluency over time.
5. **Vocabulary Expansion:** Storybooks expose students to rich and varied vocabulary, expanding their word knowledge and comprehension skills (Yang et al., 2023). Phonics instruction within the context of storybooks enhances students' ability to decode and comprehend complex words, further facilitating oral reading fluency development.
6. **Differentiation and Inclusivity:** Phonics with storybooks accommodates diverse learning needs by providing multiple entry points for students with varying levels of proficiency (Trihastutie, 2023). Through scaffolded instruction and differentiated reading materials, all students can access phonics concepts at their instructional levels, promoting inclusivity and equitable learning outcomes.
7. **Long-Term Benefits:** The integration of phonics with storybooks fosters a love for reading that extends beyond the classroom (Robinson et al., 2021; Suhardiana & Lestari, 2020). By nurturing positive reading experiences and improving oral reading fluency, this approach lays the foundation for lifelong literacy skills and a lifelong appreciation for the power of storytelling.

In conclusion, phonics instruction integrated with storybooks offers a holistic approach to developing oral reading fluency among students. Reading fluency among students is a crucial aspect of literacy that involves the ability to read text accurately, quickly, and with proper expression. By combining the systematicity of phonics with the richness of narrative experiences, educators can cultivate proficient and confident readers who are equipped to navigate the complexities of text with fluency and comprehension. Systematic phonics instruction provides students with the foundational skills needed to decode words, while engaging narratives immerse them in meaningful and enjoyable reading experiences. This dual approach not only reinforces phonetic principles but also promotes a love for reading, making students more motivated to practice and improve their skills. As a result, students develop the ability to read smoothly and with understanding, allowing them to tackle more advanced texts and enjoy the full benefits of literacy. By integrating these methods, educators can ensure that students become fluent readers who are prepared for academic success and lifelong learning.

Fostering Reading Fluency

Phonics instruction plays a pivotal role in enhancing reading fluency among young learners (Campbell, 2021). By systematically teaching the relationship between sounds and letters, phonics equips students with the foundational skills necessary to decode words accurately and efficiently, thereby facilitating the development of reading fluency. Fostering reading fluency is essential for developing competent readers. Fluency, the ability to read text smoothly, accurately, and with proper expression, is a crucial bridge between recognizing words and understanding what they mean. This skill impacts not only how students interpret written material but also their ability to engage with and enjoy reading.

Phonics instruction encompasses several key components that collectively contribute to the improvement of reading fluency. First, it provides students with the ability to recognize and produce the sounds associated with each letter and letter combination. This foundational knowledge is critical for decoding unfamiliar words, enabling students to read more fluidly. Additionally, phonics instruction often involves exercises that promote phonemic awareness, helping students to identify and manipulate the individual sounds within words. This heightened awareness of sounds enhances their ability to decode words rapidly and accurately, a skill that is indispensable for fluent reading.

To foster reading fluency effectively, several interconnected strategies are employed. Repeated reading is a core technique, where students read the same text multiple times to gain familiarity and reduce reading

hesitations, which improves both speed and accuracy. Alongside this, guided oral reading sessions provide an opportunity for students to read aloud under the supervision of a more proficient reader, such as a teacher, who offers immediate feedback and models fluent reading (Robinson et al., 2021). This guidance helps students adjust their pacing and expression, essential components of fluency. Moreover, teachers often use performance-based activities such as reader's theater, where students practice reading scripts and perform them for an audience, which further reinforces fluent reading through repeated practice and engagement with the text.

Systematic phonics instruction is integral, enhancing students' ability to decode words quickly and accurately, thereby smoothing the path to fluent reading. Integrating vocabulary and comprehension training ensures that fluency goes beyond mere speed to include a deep understanding of the text (Trihastutie, 2023). For instance, vocabulary instruction helps students to recognize and understand a wider range of words, which in turn facilitates smoother and more expressive reading. Comprehension training, on the other hand, encourages students to think critically about the text, ask questions, and make connections, all of which are essential for developing holistic reading fluency.

Lastly, encouraging independent reading in students promotes regular practice of these skills in varied contexts, helping to solidify fluency while also instilling a love for reading. Independent reading allows students to choose texts that interest them, fostering a positive attitude toward reading and motivating them to practice regularly. Additionally, it provides opportunities for students to apply the skills they have learned in phonics instruction and guided reading sessions, thereby reinforcing their fluency and comprehension abilities. To further support independent reading, educators often create a rich literacy environment with a diverse selection of books, interactive reading activities, and opportunities for students to discuss and share their reading experiences (Prachumchai & Anghirun, 2020).

Together, these strategies create a comprehensive approach to developing reading fluency, enabling students to not only read more fluidly but also to engage more deeply with texts. In summary, phonics instruction serves as a cornerstone for developing reading fluency among young learners. By equipping students with the necessary skills and strategies to decode words accurately and efficiently, phonics paves the way for fluent, expressive, and enjoyable reading experiences, laying a solid foundation for lifelong literacy success. As students become more fluent readers, they gain confidence in their reading abilities, which encourages them to read more frequently and explore a wider range of texts, further enhancing their literacy development.

The Benefits of Using Storybooks

The use of storybooks in education offers a range of benefits, particularly in enhancing reading skills among young children. Storybooks serve as powerful tools in fostering language acquisition, cognitive development, social and emotional learning, and cultural awareness. These benefits collectively contribute to a comprehensive educational experience that prepares children for future academic and personal success. Storybooks provide a rich and diverse vocabulary, which is crucial for robust language acquisition. By encountering new words and phrases within the context of engaging narratives, children can expand their vocabulary and improve their language comprehension. According to Groliq (2020), the structured narrative elements within storybooks create an enriched linguistic environment, enabling children to understand and use complex vocabulary in meaningful ways. This exposure helps children develop a deeper understanding of language, making them more proficient and confident readers.

Cognitive development is another significant benefit of using storybooks in education. The act of following a story helps children develop essential thought processes such as memory retention and reasoning. Campbell (2021) asserts that storybooks enhance children's ability to remember details, anticipate outcomes, and make logical connections, which are critical cognitive skills. The repetition and predictability of storybook structures reinforce comprehension and analytical abilities, further supporting cognitive development. Storybooks also play a crucial role in social and emotional learning. They present scenarios through which children can explore and understand their feelings and relationships. Bellon-Harn and John (2023) highlight that the experiences of characters within storybooks provide safe and relatable contexts for children to learn about handling emotions and developing empathy. This emotional engagement helps children navigate their social interactions and build emotional resilience, which is essential for their overall well-being.

In addition to these benefits, storybooks introduce young readers to a variety of cultures, promoting inclusivity and broadening their perspectives. Kim and Wong (2021) note that by presenting different traditions and viewpoints, storybooks help children appreciate diversity and develop an open-minded approach to cultural differences. This exposure to multicultural narratives is vital in preparing children to thrive in an increasingly globalized world. Understanding and respecting different cultures through storybooks fosters a sense of inclusivity and global awareness from an early age (Promluan & Sukying, 2021). The practice of reading storybooks aloud significantly enhances children's reading fluency and pronunciation skills. Through repeated practice, children learn to articulate words correctly and develop a sense of rhythm and expression in their reading. This repeated engagement with text helps solidify phonetic and phonological awareness, which are foundational for fluent reading. Melzi et al. (2023) emphasizes that this practice not only improves pronunciation but also builds confidence in reading aloud, making children more proficient and expressive readers.

The engaging nature of storybooks makes learning enjoyable and motivates children to read more. Trihastutie (2023) stresses that the captivating stories and illustrations in storybooks capture children's interest and imagination, making reading a pleasurable activity. This intrinsic motivation is crucial for fostering a love for reading and encouraging regular reading practice, which in turn enhances overall reading proficiency. When children enjoy what they read, they are more likely to continue reading, thereby continuously improving their skills.

In conclusion, the integration of storybooks into educational practices offers numerous benefits for developing reading skills in young children. By enhancing language acquisition, cognitive development, social and emotional learning, cultural awareness, reading fluency, and motivation, storybooks provide a comprehensive and enriching educational experience. Empirical evidence supports the use of storybooks as effective tools for fostering literacy and preparing children for future academic and personal success. As educators continue to seek innovative methods to improve reading skills, the role of storybooks in education remains a cornerstone of effective literacy instruction.

Reading Fluency Using Storybooks

Storybooks are fundamental to the educational development of young learners, serving as more than mere tools for reading practice. These books significantly enhance language skills by exposing children to rich and diverse vocabulary, which is crucial for robust language acquisition (Grolig, 2020). For example, in a classroom in Thailand, students might encounter storybooks that introduce them to a wide range of English words and phrases that they would not typically hear in everyday conversation. This exposure helps Thai students expand their vocabulary and improve their language proficiency.

The structured narrative elements within storybooks foster cognitive development by encouraging essential thought processes such as memory retention and reasoning (Campbell, 2021). In the context of a Thai classroom, a teacher might use a storybook with a clear beginning, middle, and end to help students understand the sequence of events. This method aids in developing students' ability to remember details, predict outcomes, and make connections between different parts of the narrative, which are critical cognitive skills.

Moreover, storybooks play a crucial role in social and emotional learning, offering scenarios through which children can explore and understand their feelings and relationships (Promluan & Sukying, 2021). For instance, a storybook featuring a character who overcomes a fear of speaking in front of the class can help Thai students relate to and manage their anxieties about public speaking. The experiences of characters within these books provide safe, relatable contexts for children to learn about handling emotions and developing empathy (Bellon-Harn & John, 2023). Additionally, storybooks introduce young readers to a variety of cultures, promoting inclusivity and broadening their perspectives by presenting different traditions and viewpoints (Kim & Wong, 2021). In a diverse country like Thailand, storybooks that depict various cultural practices and beliefs can help students appreciate and respect the cultural backgrounds of their peers. For example, reading a storybook about a festival from another part of Asia can make Thai students more open-minded and inclusive.

This multifaceted educational tool not only aids in academic skills but also enriches the personal growth and social awareness of young learners. For example, a student in Thailand who reads storybooks regularly may not only improve in reading fluency and comprehension but also develop a greater understanding of empathy and cultural diversity. This holistic development is essential for preparing students to navigate the diverse and interconnected world they will encounter in the future. They consisted of 1) Enhancing Language Skills: The rich and diverse vocabulary found in storybooks is integral to developing a child's language abilities. Exposure to varied words and sentence structures enhances their understanding and use of language in different contexts. As children encounter new words in the narrative, they learn to infer meanings from the context, which strengthens their vocabulary and comprehension skills. This exposure is critical during the formative years when language acquisition is most rapid and effective (Grolig, 2020). Furthermore, repeated reading of favorite storybooks allows children to become familiar with the language patterns, boosting their confidence and fluency in using the language. 2) Cognitive Development: Storybooks are powerful tools for cognitive development. The narrative structure, with its beginning, middle, and end, helps children understand the concept of sequencing and logical progression. This understanding is crucial for developing memory retention and reasoning skills. When children follow a story, they learn to remember details, anticipate outcomes, and make connections between different parts of the narrative (Maa & Mooduto, 2023). These cognitive processes are essential for academic success as they form the foundation for problem-solving and critical-thinking skills. Additionally, the imaginative worlds within storybooks encourage creativity and abstract thinking, allowing children to explore ideas beyond their immediate experiences. 3) Social and Emotional Learning: Storybooks offer a unique opportunity for social and emotional learning. By presenting characters in various situations, these books help children understand and navigate their own emotions. The safe and relatable contexts provided by the stories enable children to identify with the characters, learn from their experiences, and apply these lessons to their own lives (Maa & Mooduto, 2023). For example, a story about a character overcoming a fear can help a child deal with similar anxieties. Additionally, the emotional journeys of the characters teach children about empathy, showing them how to understand and share the feelings of others. This aspect of storybooks is

particularly important for young learners, as it lays the groundwork for developing healthy relationships and emotional resilience, and 4) Cultural Awareness and Inclusivity: Introducing young readers to different cultures through storybooks is another significant benefit. These books provide windows into the lives, traditions, and perspectives of people from diverse backgrounds, promoting inclusivity and broadening children's worldviews (Ratminingsih et al., 2020). By reading about various cultural practices and beliefs, children learn to appreciate diversity and become more open-minded. This cultural awareness is essential in our increasingly globalized world, where understanding and respecting differences is crucial for fostering harmony and cooperation.

Thus, storybooks are invaluable educational tools that go beyond teaching reading fluency. They serve multiple roles in a child's education, significantly enhancing language skills by exposing students to a rich and varied vocabulary and complex sentence structures. This exposure aids in the development of better comprehension skills, allowing children to understand and use language more effectively in different contexts. Storybooks also foster cognitive development by helping children understand narrative structures, which in turn improves their memory retention and logical reasoning abilities. As children follow stories, they learn to anticipate outcomes, make connections between different parts of the narrative, and understand the sequence of events, all of which are crucial cognitive skills.

In addition to cognitive benefits, storybooks play a critical role in social and emotional learning. They introduce children to a variety of characters and scenarios, helping them navigate their own emotions and develop empathy. Through the experiences of characters in the stories, children learn how to manage their feelings, understand others' perspectives, and build stronger interpersonal relationships. This aspect of storybooks supports emotional resilience and healthy social development. Moreover, storybooks promote cultural awareness and inclusivity. By presenting diverse cultures, traditions, and viewpoints, they broaden children's understanding of the world, fostering an appreciation for diversity and encouraging open-mindedness. This cultural exposure is essential in preparing children to thrive in a globalized world where cross-cultural communication and understanding are increasingly important.

By integrating storybooks into the learning process, educators can provide young learners with a comprehensive and enriching educational experience. These books not only aid in academic development but also contribute significantly to the personal growth and social awareness of children. They prepare students to navigate the diverse and interconnected world of the future by equipping them with the necessary skills, knowledge, and attitudes. The study of Kittichartchaowalit (2023) revealed the use of storybooks to foster understanding and empathy among elementary students at a primary school in Surat Thani. Using a qualitative approach, the study involved interviews with teachers and students, as well as classroom observations. The results showed that storybooks featuring themes of cultural diversity and emotional management significantly enhanced students' understanding and empathy. Students who read stories about children from different cultural backgrounds showed greater interest and openness toward peers from diverse backgrounds. Additionally, storybooks that dealt with managing fears and anger helped students learn appropriate ways to handle their own emotions. This study highlights the role of storybooks in promoting social and emotional learning (Bellon-Harn & John, 2023; Kim & Wong, 2021).

Also, this study by Suhardiana and Lestari (2020) examined the impact of using digital storybooks on reading skill development among middle school students at a secondary school. Employing a pre- and post-experimental design, the research found significant improvements in students' reading fluency and comprehension. Students who engaged with digital storybooks showed enhanced pronunciation skills and a better understanding of the stories. Additionally, the use of modern technology and engaging illustrations increased students' interest in reading. These findings support the effectiveness of digital storybooks as a tool for developing reading skills in middle school students (Grolig, 2020).

In conclusion, these case studies demonstrate the multifaceted benefits of using storybooks in educational settings. They show how storybooks can enhance reading skills, foster understanding and empathy, and leverage technology to promote learning. Integrating storybooks into teaching practices offers a comprehensive approach to developing essential skills and fostering a love for reading in children. The multifaceted benefits of storybooks make learners an essential component of early education. They enhance language proficiency, cognitive development, social and emotional learning, and cultural awareness, making them powerful tools for holistic education. By using storybooks effectively, educators can foster a love for reading, promote lifelong learning, and support the overall development of their students, ensuring they are well-prepared for the challenges and opportunities of the future.

Enhancing Reading Skills with Storybooks and Video Clips

Using storybooks in conjunction with video clips provides a multifaceted approach to language learning that significantly aids in the development of listening and speaking skills. Video clips offer the advantage of presenting correct pronunciation, which learners can listen to multiple times, thereby enhancing their auditory training and enabling them to practice speaking accurately. This repeated exposure to accurate pronunciation is particularly beneficial for language learners at all proficiency levels, as it caters to their individual learning needs and paces (Rao et al., 2020).

Incorporating video clips into research and educational practices promotes frequent exposure to accurate sounds, which is essential for developing both listening and speaking skills. Lee (2021) highlights that frequent auditory exposure helps learners distinguish between similar sounds, recognize word boundaries, and understand intonation patterns, all of which are critical components of effective communication. By listening to the correct pronunciation multiple times, learners can develop a more refined ear for the language, which in turn supports their overall language acquisition.

Moreover, the use of video clips in conjunction with storybooks engages learners more effectively than traditional reading methods alone. Rao et al. (2020) emphasizes that multimedia tools, such as video clips, can capture learners' attention and maintain their interest, making the learning process more enjoyable and interactive. This increased engagement is particularly important in a classroom setting, where maintaining student interest is crucial for effective teaching and learning. Thus, teachers can also benefit from using video clips as a teaching tool. The visual and auditory elements provided by video clips can serve as a valuable resource for educators, helping them to illustrate pronunciation and listening concepts more clearly. By incorporating video clips into their lessons, teachers can create a more dynamic and interactive learning environment, which can lead to better student outcomes.

In conclusion, using storybooks in conjunction with video clips offers a comprehensive approach to enhancing reading skills. By providing accurate pronunciation and allowing for repeated listening, video clips help learners improve their listening and speaking abilities. This method not only supports the development of correct pronunciation but also engages learners and serves as a valuable tool for teachers. Incorporating video clips into language learning practices can significantly enhance the effectiveness of reading activities and contribute to better language proficiency.

Conceptual framework

This study aims to examine the effects of teaching English using phonics with storybooks on the oral reading fluency of sixth graders, considering three principles of this approach. First, the principles of phonics pronunciation include understanding grapheme correspondences, phoneme correspondences, and blending phonemes. Grapheme correspondences involve recognizing the relationship between written letters and their associated sounds. Phoneme correspondences require understanding how sounds correspond to letters or groups of letters. Blending phonemes involves combining individual sounds to form words, which is essential for decoding and reading fluency. The phonics instruction, which builds the foundational blocks of literacy. This includes developing decoding skills to read new words and enhancing spelling and writing proficiency through the correct use of phoneme-grapheme correspondences. Additionally, phonics instruction aims to improve reading fluency, enabling students to read text accurately, quickly, and with proper expression. Early intervention through phonics addresses reading difficulties at an early stage, preventing future literacy problems. Furthermore, phonics instruction provides cognitive benefits such as improved memory, attention, and auditory processing. Next, the principles of reading storybooks provide contextual learning by teaching words and concepts within the narrative of a story, aiding comprehension. Storybooks foster imagination and creativity, model fluent reading, and introduce new vocabulary in context. They also support differentiation and inclusivity by adapting stories to meet diverse learner needs. The integration of phonics with storybooks reinforces learning by combining explicit phonics instruction with engaging story content. Lastly, the principles of reading fluency focus on teaching the relationship between sounds and letters through explicit phonics instruction. This highlights the importance of recognizing words for comprehension, interpreting and making sense of text, and practicing reading through repeated reading to build fluency and confidence. By integrating these principles, the framework aims to enhance oral reading fluency among sixth graders. Combining phonics instruction with storybooks helps improve decoding skills, expand vocabulary, enhance reading comprehension, and increase reading fluency. Additionally, this approach supports better spelling and writing proficiency and provides cognitive benefits. It was expected that after students learned English by using phonics with storybook on oral reading fluency, they higher scores on the post-test than pre-test. The conceptual framework used in this study is shown in Figure 1.

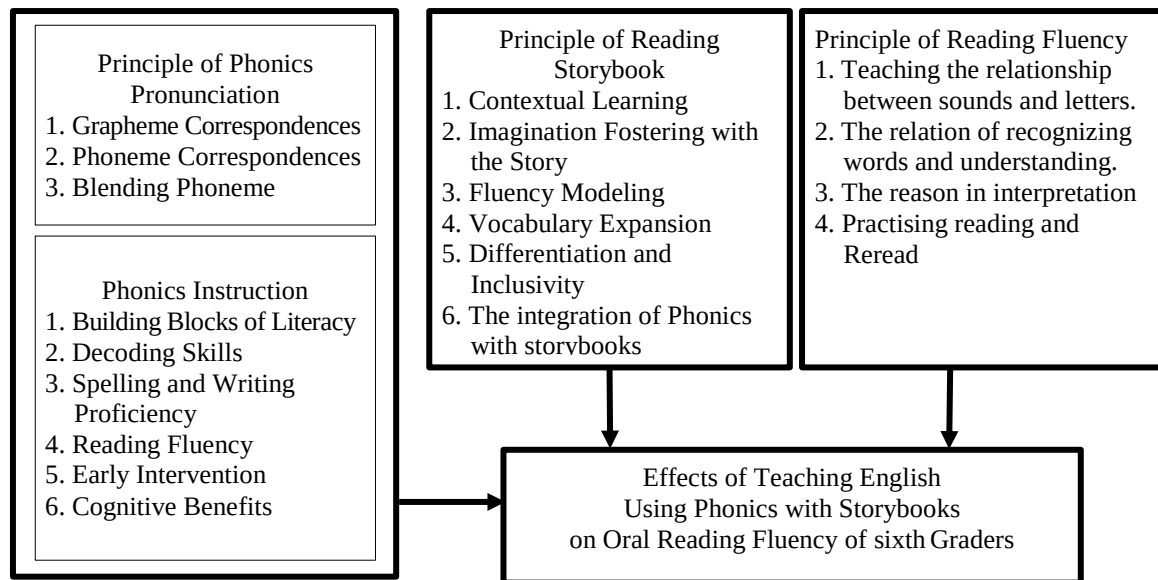


Figure 1. Conceptual Framework

Figure 1 shows the conceptual frameworks of Effects of Using Phonics with Storybooks on Oral Reading Fluency of sixth Graders. It is divided into three primary sections: Principles of Phonics Pronunciation, Principles of Reading Storybook, and Principles of Reading Fluency. Each section contributes to the overall objective of improving reading fluency.

Research Hypothesis

After the implementation of phonics and storybook learning, the sixth-grade students showed improved reading fluency compared to before the instruction.

Research Questions

By examining the intersection of phonics and storybooks, this research seeks to address several key questions:

1. Impact on Oral Reading Fluency: How does integrating phonics instruction with storybooks affect the oral reading fluency of sixth-grade students?
2. Engagement and Motivation: What are the effects of this integrated approach on students' engagement with reading and their motivation to improve their literacy skills?
3. Comprehension and Retention: Does the integration of phonics and storybooks influence students' comprehension of the text and their ability to retain phonics concepts?

Research Methodology

Research methods selected for the research

The selected research methodology is a mixed-method approach, combining qualitative research through document analysis and quantitative research using a one-group pretest-posttest quasi-experimental design (One-Group Pretest-Posttest Design) adapted from Mulei et al. (2023) and Onuorah (2021). This approach provides a clear and effective overview of the experimental impact and measures changes within the same sample group.

T1 X T2

Symbols used in the one-group pretest-posttest quasi-experimental design:

T1: represents the measurement of the students' oral reading fluency before learning English using phonics with storybooks.

X: represents the treatment of teaching English using phonics with storybooks.

T2: represents the measurement of the students' oral reading fluency after learning English using phonics with storybooks lessons and students' opinion towards learning English using phonics with storybooks

Population

The population in this study was 180 students from five elementary schools in Rareong sub-district, Wang Nam Khiao district, a school under the Center of Educational Networks of Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area Office 3 including 30 students at Banraroeng school, 42 students at Ban Sai Ngam school, 39 students at Ban Khlonghinrong school, 41 students at Bannongmaisak school and 28 students at Ban Khlong Kum School.

Samples

The sample size was determined using a non-probability cluster random sampling method, selecting one elementary school, Ban Khlong Kum School, located in Ranong Subdistrict, Wang Nam Khiao District, Nakhon Ratchasima Province. The sample consisted of one sixth-grade classroom with 28 students enrolled in English during the first semester of the 2023 academic year.

Research Instruments

The research tools used to answer research objective number 1 include:

1. A learning plan for using phonics and storybooks for sixth-grade students on the topic "Reading and Teaching Choir Singing" consists of three steps, as shown in Table 2.

Table 1. Pre-experimental design

Stages of choral reading	Teaching procedure
Stage 1: Learning vocabulary, alphabets sound (phonics)	Period 1 (60 minutes) Teaching how to pronounce the words
	Period 2 (60 minutes) model the reading to the group
Stage 2: Learning phrasing and how to reading fluency	Period 3 (60 minutes) survey the text-point out the clues you are using
	Period 4 (60 minutes) re-read the text to the group
Stage 3: Learning about re-read the text with the group for example echo and choral reading and improve students' pronunciation, and reading fluency by using storybook.	Period 5 (60 minutes) re-read the text with the group for echo reading
	Period 6 (60 minutes) re-read the text with the group for choral reading

2. An English oral reading fluency test

The English oral reading fluency test was used for both pretest and posttest assessments. Its purpose was to evaluate the English oral reading proficiency of sixth graders before and after their learning the lesson plan using phonics techniques with storybook lessons, specifically focusing on oral reading fluency. The scoring criteria; the total score was 16, and the passing score was 8 and above in 4 dimensions, including Volume, Phrasing, Smoothness, and Pace. These were adapted from 'Training Teachers to Attend to Their Students' Oral Reading Fluency' by Mulei et al. (2023) and Onuorah (2021).

The research tool used to answer research objective number 2 that The opinions questionnaire about learning English using phonics with storybooks. It consisted of part one, five closed-end questions adapted from Alamri and Adawi (2021). The test is a 5-point Likert scale, with the following scoring criteria: 1 point = Strongly Disagree, 2 points = Disagree, 3 points = Neutral, 4 points = Agree, 5 points = Strongly Agree (Creswell & Creswell, 2017), and second part included one open-ended question (Creswell & Creswell, 2017) asking for students' opinions about learning English using phonics with storybooks, and the second part included one open-ended question asking for students' opinions about learning English using phonics with storybooks.

Data Collection

The stages of choral reading and teaching procedure followed by stages of choral reading

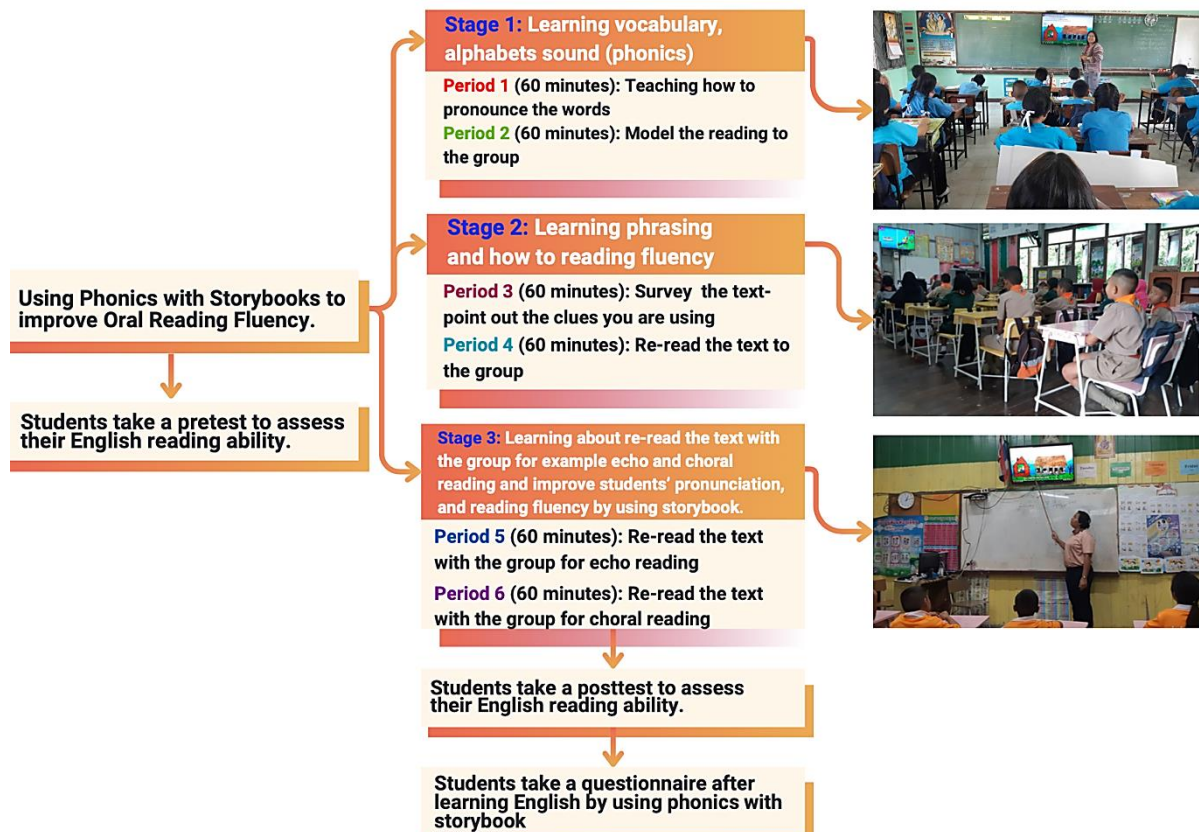


Figure 2: The Teaching Process Using Phonics with Storybooks to Improve Oral Reading Fluency
Source: Stage 1 (21st June 2023); Stage 2 (26th July 2023); Stage 3 (13th Sep 2023), Ban Khlong Kum School, Ranong Subdistrict, Wang Nam Khiao District, Nakhon Ratchasima Province

The research data was collected in the first semester of the academic year 2023. Initially, 28 students were selected to participate in the study. These students underwent a pre-test designed to evaluate their baseline levels of English oral reading fluency. The pre-test provided a critical initial assessment, capturing data on their ability to read English text aloud accurately and fluently. This baseline measurement was essential for comparing subsequent improvements following the instructional intervention. Following the pre-test, the instructional phase commenced with the implementation of three carefully planned lesson sessions. Each lesson plan was designed to integrate phonics techniques with engaging storybook lessons, aiming to enhance the student's reading fluency. These lessons were conducted for two hours each, providing ample time for the students to engage with the material and practice their reading skills.

After completing the instructional sessions, the students were administered a post-test to measure any improvements in their English oral reading fluency. This post-test was identical to the pre-test, ensuring consistency and allowing for a direct comparison of the student's performance before and after the intervention. To complement the quantitative data from the pre-and post-tests, a questionnaire was also administered to the students. This questionnaire aimed to gather qualitative data on the student's perceptions of the instructional approach. It included questions designed to elicit feedback on their engagement with the phonics techniques and storybook lessons, as well as their self-reported improvements in reading fluency. The combination of pre-tests, post-tests, and questionnaires provided a comprehensive dataset, enabling a thorough analysis of the instructional approach's effectiveness. By triangulating the quantitative and qualitative data, the study aimed to gain a holistic understanding of the impact of phonics techniques and storybook lessons on English oral reading fluency.

Data Analysis

1. The data from students' post-test was analyzed using inferential statistics to test the hypothesis. An independent t-test, mean score, and standard deviation (S.D.) was used to compare the differences between the pre-test and post-test mean scores, with the statistical significance level set at 0.05.

2. The data from the first part of the questionnaire, which consists of closed questions, was analyzed using descriptive statistics, specifically the mean and standard deviation (S.D.). The interpretation criteria for the results are as follows: a mean of 5 indicates "strongly agree," 4 indicates "agree," 3 indicates "neutral undecided," 2 indicates "disagree," and 1 indicates "strongly disagree," based on the Likert scale. (Creswell & Creswell, 2017)

3. The data from the second part of the questionnaire, which consists of open-ended questions, was analyzed using content analysis.

Research Results

1. The results of examining the students' post-test mean score of sixth graders after using phonics with storybooks on oral reading fluency.

Table 2 The Comparison of mean scores from the pretest and posttest of English oral reading fluency of the sixth graders.

Mode of assessment	n	$\bar{x}$	S.D.	t	p
Pre-test (16)	28	7.32	1.38	11.46*	0.00
Post-test (16)	28	9.79	1.81		

*p<0.05

From Table 2, the mean post-test score was 9.79, significantly higher than the pre-test mean score of 7.32 at the .05 level. This indicates that the participants' English oral reading fluency improved after learning English using phonics with storybooks. The results showed that the posttest mean score of English oral reading fluency of the sixth graders who had learned by using phonics with storybooks on oral reading fluency was significantly higher than the pretest mean score of English oral reading fluency at the 0.05 level. This indicated that the student's English oral reading fluency had improved after learning by using phonics with storybooks on oral reading fluency. And indicated that the student's English oral reading fluency had improved after learning by using phonics with storybooks on oral reading fluency.

Table 3 The Comparison of the Post-test Mean scores of the sixth-grade students' English oral reading fluency with the pre-test mean score in 4 dimensions.

Reading aspects	Total scores	Pre-test		Post-test		t	p
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
Expression and Volume	4	1.71	0.60	2.82	0.55	9.32*	0.00
Phrasing	4	1.79	0.57	2.43	0.69	5.47*	0.00
Smoothness	4	1.96	0.43	2.29	0.53	3.10*	0.00
Pace	4	1.86	0.45	2.25	0.44	4.18*	0.00
Overall	16	7.32	1.38	9.79	1.81	11.46*	0.00

*p<0.05

Table 3 above shows that the post-test mean score for each reading dimension—including Expression and Volume, Phrasing, Smoothness, and Pace—was significantly higher than the pre-test mean score at the .05 level. Furthermore, the total mean score of the post-test was significantly higher than that of the pre-test at the .05 level. Therefore, the hypothesis in this study, which stated that the post-test mean score of the sixth-grade students who learned English reading by using phonics with storybooks would be significantly higher than the pre-test, was accepted.

2. The results of exploring the students' opinions on using phonics with storybooks on oral reading fluency

Table 4 Students' opinion towards learning English by using phonics with storybooks on oral reading fluency.

Statement	$\bar{x}$	S.D.	Meaning
1. The steps of learning English by using phonics with a storybook are easy to understand and can be learned step-by-step.	4.29	0.46	Agree
2. Learning by using phonics with a storybook helped to stimulate my interest in the topics and enjoyment of learning English.	4.71	0.46	Strongly agree
3. Learning English by using phonics with a storybook promotes my oral reading fluency.	4.25	0.52	Agree
4. Learning English by using phonics with a storybook gave me the confidence to read fluently.	4.71	0.46	Strongly agree
5. Learning English by using phonics with a storybook helped me to learn vocabulary, words, and intonation in English more easily.	4.04	0.19	Agree
Total	4.4	0.54	Agree

From Table 4, it was found that the research results were presented in an overall view and arranged in descending order for all items.

The responses to open-ended questions were categorized into two points, including

1. The Advantages of learning English using phonics with storybooks.

The students' responses to the questionnaire revealed some advantages

“...Reading storybooks helped my reading better...” (Student A, personal communication, October 14th, 2023)

“...Storybooks helped my reading skills and develop my talent better...”
(Student B, personal communication, October 14th, 2023)

“...The storybooks were fun to read and made me enjoy when I read it, and Storybook helped me improve reading fluency...” (Student C, personal communication, October 14th, 2023)

“...I love storybooks because I can read fluently and It was fun...” (Student D, personal communication, October 14th, 2023)

“...I love storybooks that make me improve my reading skills...” (Student E, personal communication, October 14th, 2023)

“...I love storybooks because I can read faster...” (Student F, personal communication, October 14th, 2023)

“...I love reading storybooks because storybooks make my reading skills fluent and storybooks are fun...” (Student G, personal communication, October 15th, 2023)

“...The storybook made reading to be funny more and made reading skills fluent...” (Student H, personal communication, October 15th, 2023)

2. The difficulty of learning English using phonics with storybooks

Some students expressed an opinion. They noted that the video clips were too fast and more difficult to listen to and repeat after the video but when the teacher repeated the story that made the students listen clearly. According to the students' opinions, it could be concluded that the lessons were interesting, fun, and useful. They have gained more knowledge and learned a lot of new words from lesson plans. They had the opportunity to read the storybook and read with their friends.

Discussion

The findings were discussed based on the objectives, as described below.

According to the comparison of the score and mean scores of the pre-test and post-test of the participants' oral reading fluency, it is suggested that learning English using phonics with storybooks can promote oral reading fluency because most of the participants got a higher score in the post-test than in the pre-test, and the mean score of the post-test was significantly higher than the pre-test on the English oral reading fluency to examine the effects of teaching English using phonics with storybooks on students' oral reading fluency. The advantages of teaching English using phonics with storybooks to improve learners' oral reading fluency are discussed as the following aspects.

Firstly, teaching English using phonics with storybooks is an appropriate approach to teaching English. This process includes several elements: phonemic awareness, phonics, vocabulary, fluency, and comprehension. Therefore, teachers must choose an appropriate approach to enhance students' understanding of reading activities. One effective approach is phonics. The study results showed that the phonics approach effectively improved students' reading abilities, as evidenced by their progress following the phonics instruction. Moreover, storybooks provide a rich source of vocabulary and varied sentence structures, offering students opportunities to apply their phonics knowledge to new and diverse words. The engaging nature of storybooks keeps students motivated and interested, making the learning process enjoyable and effective. Wannakam and Patamadilok (2022) also claimed that the process of reading storybooks combined with phonics instruction enhances students' skills in using phonics for reading.

As aforementioned, the finding was consistent with the findings revealed in the studies of Wannakam and Patamadilok (2022) (in regard that Phonics instruction within storybooks also allows for repeated exposure to phonetic patterns and sounds, reinforcing learning through repetition and context. Teachers can guide students to focus on specific phonics elements within the stories, making connections between the sounds and their written forms, which enhances their reading fluency.

Moreover, English reading skill was the aspect of oral reading fluency that students demonstrated improvement in after the implementation of the instruction. This could be the result of one strategy that contributes to oral reading fluency is choral reading, which encompasses four aspects: expression and volume, phrasing, smoothness, and pace, as stated by Khasawneh and Fallatah (2022). The choral reading strategy increases students' motivation to learn by enabling them to listen to each other during the activity, which helps them master reading fluency skills. This approach involves learning through repeated and synchronized reading, allowing students to focus on multiple language skills simultaneously. By engaging in choral reading, students enhance their fluency, pronunciation, and comprehension. This practice allows them to demonstrate and improve their ability to read texts fluently. As students engage in choral reading, they repeatedly encounter the same text, which builds their confidence and familiarity with the words and sentence structures. This repetition is key to developing fluency, as it allows students to practice and internalize the rhythm and flow of fluent reading.

In conclusion, the combination of phonics instruction with storybooks and choral reading strategies offers a holistic approach to enhancing students' reading skills, motivation, and fluency. It provides opportunities for meaningful practice, supports language development, and fosters a positive classroom atmosphere where students can thrive as confident readers.

One more research result, according to the results of the learners' opinions towards learning English using phonics with storybooks, the participants strongly agreed that this method helped stimulate their interest in the topics and increased their enjoyment of learning English to study students' opinions on learning English using phonics with storybooks. Wilairat and Pianchana (2022) stated that phonics instruction models were well-received by students. They were enthusiastic about the program, especially due to the abundance of storybooks, engaging songs, and diverse activities. Students found the instructional methods easy to follow and the materials interactive. Their active participation in classroom activities demonstrated the program's effectiveness in enhancing student engagement in the learning process. This enjoyable environment enhances motivation and encourages participation, which is crucial for effective language learning. Storybooks, by making the learning process more enjoyable and relatable, help young learners become more invested in understanding and using the language, thereby improving their overall language proficiency.

In contrast, Pressley et al. (2023) suggests that while phonics is beneficial, a balanced approach that includes whole-language strategies may be more effective for developing reading skills in diverse student populations. Plus, the National Reading Panel (2000) emphasizes the importance of systematic phonics instruction in early reading programs, which aligns with the approach used in this research. Most students strongly agree that learning English by using phonics with storybooks on oral reading fluency. Also, using phonics with a storybook helped to stimulate interest in topics, enjoyment of learning English and gave the confidence to read fluently.

Moreover, the researcher observed that the participants who joined the experiment demonstrated significant motivation throughout each step of the activities. This enthusiasm was evident in their engagement and willingness to participate actively in the tasks assigned to them. In addition to the noticeable improvement in their test scores, the participants also shared positive feedback through the questionnaire. Several participants highlighted that this method boosted their confidence in reading fluently. They felt more assured and capable when reading aloud. Additionally, many participants reported that learning phonics through storybooks enhanced their overall reading skills. They found that the structured approach of phonics, combined with the engaging and contextual nature of storybooks, made reading more enjoyable and effective. One participant specifically noted that using storybooks helped them read faster, indicating an improvement in reading speed and fluency.

To sum up, integrating phonics with storybooks in English learning not only enhances students' oral reading fluency but also significantly boosts their motivation and interest in learning. This method provides a structured yet engaging way to improve reading skills, making the learning process both effective and enjoyable for students. According to Ehri (2020), phonics instruction has been shown to significantly improve reading fluency and comprehension in young learners, supporting the findings of this study.

Recommendations

Recommendations from the Research

To maintain and enhance the effectiveness of the phonics and storybook approach, it is crucial to continuously assess and improve learning plans by incorporating new methods and appropriate technology. This ongoing improvement can help create more engaging and diverse learning experiences for students. Notably, the assessment issue with the lowest mean score revealed that most students agree that learning English by using phonics with storybooks significantly impacts oral reading fluency, with a mean score of $\bar{x} = 4.04$. Additionally, exploring the impact of parental involvement and integrating digital literacy tools can further enhance student engagement and learning outcomes. These elements provide additional support and motivation for students outside the classroom.

Recommendations for Future Research

Future research should consider expanding the sample size and diversity to generalize the findings across different educational contexts. This broader validation would confirm the method's effectiveness in a wider range of settings. Conducting longitudinal studies is also recommended, as it would provide insights into the long-term effects of the phonics and storybook approach on reading fluency and academic performance. Understanding these long-term impacts is crucial for developing sustainable educational practices. Moreover, focusing on differentiated instruction can ensure that all students benefit from the approach by catering to their diverse learning needs, thereby achieving more equitable learning outcomes. Investigating the impact of teacher training on the effectiveness of phonics and storybook methodologies is essential, as proper training equips teachers with the necessary skills and knowledge to implement this approach effectively.

Impact

The study demonstrates that integrating phonics with storybooks significantly enhances students' oral reading fluency and overall English proficiency. This method provides a structured approach that can be adapted to various educational settings, supporting the adoption of phonics and storybooks in primary education. By combining phonics' systematic approach with the engaging narratives of storybooks, students can develop a

stronger foundation in reading skills. The results indicate a marked improvement in reading fluency, suggesting that this integrated method is effective in elevating English proficiency among primary school students.

Moreover, the positive feedback from students regarding their increased interest and confidence in learning English indicates that this method effectively engages students. This engagement is critical for fostering a love for reading and a lifelong interest in learning. The study's findings contribute to the broader theoretical frameworks within literacy education, aligning with and expanding upon existing theories of reading development. The empirical evidence supports the integration of phonics and storybooks, suggesting that this approach could be beneficial for improving literacy rates and preparing students for lifelong learning. By enhancing both academic performance and student engagement, the study underscores the potential of this method to make a lasting impact on literacy education.

In conclusion, the student's English oral reading fluency had improved after learning by using phonics with storybooks on oral reading fluency and had the highest average score in the dimension of Expression and Volume, followed by Phrasing, Smoothness, and Pace, respectively. This may be due to the learning plan developed in this research, which encompasses principles of phonics-based oral reading aligned with the phonics instruction method connected to storybook reading principles. Additionally, the researcher's experience in classroom teaching contributed to the effectiveness of the teaching plan. The study contributes to broader theoretical frameworks within literacy education by aligning with and expanding upon existing theories of reading development.

The findings of this study can be applied in various educational settings to enhance literacy education by integrating phonics with storybooks. In classroom instruction, teachers can incorporate daily storybook reading sessions where phonics instruction is seamlessly embedded, selecting texts that highlight specific phonetic patterns. Interactive activities like choral reading can be used to practice fluency and reinforce phonics skills in an engaging manner. Literacy programs should balance phonics instruction with whole-language approaches to develop both technical reading skills and comprehension, while also incorporating digital literacy tools such as e-books and educational apps to make learning interactive. Professional development and resources for teachers are crucial, providing training on integrating phonics with storybooks and supplying necessary materials. Regular formative assessments and student feedback can help monitor progress and adjust instruction to meet students' needs. Parental involvement can be encouraged through home reading programs and workshops that educate parents on supporting their children's literacy development. Additionally, phonics and storybook activities should be tailored to accommodate diverse learners, including English Language Learners and students with reading difficulties, using differentiated instruction and culturally relevant texts. By applying these strategies, educators can leverage the study's findings to improve literacy outcomes, foster a motivation for reading, and support lifelong learning in students.

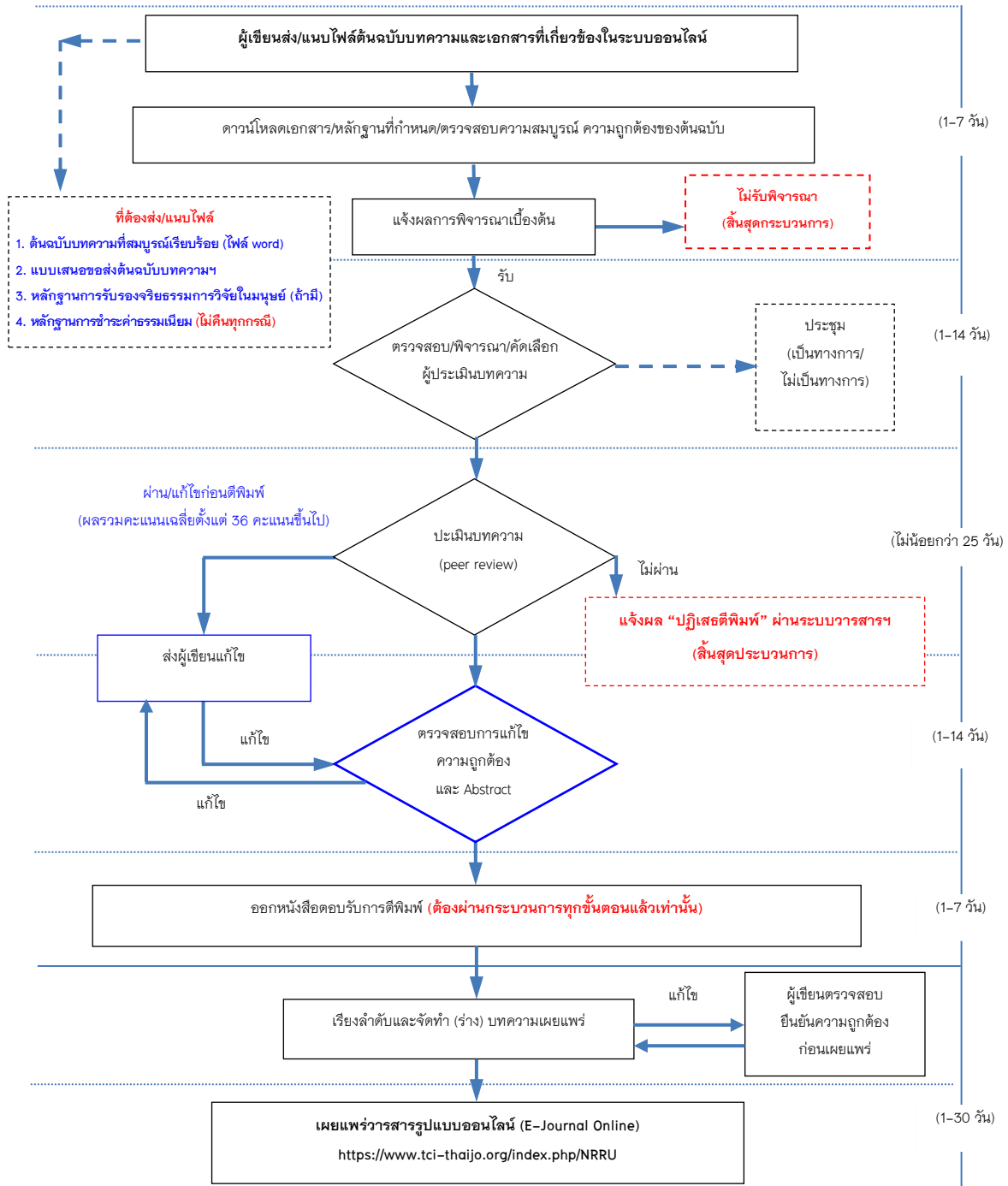
References

- Adnyana, I. M., Arnyana, I. B. P., & Margunayasa, I. G. (2023). Digital Phonics Literacy Media to Support the Initial Reading Skills of First-Grade Students in Multicultural Bilingual Schools. *Journal Pendidikan Multikultural Indonesia*, 6(1), 14-25. <https://doi.org/10.23887/jpmu.v6i1.58838>
- Alamri, H. R., & Adawi, R. D. (2021). The importance of writing scoring rubrics for Saudi EFL teachers. *International Linguistics Research*, 4(4), 16-16.
- Bellon-Harn, M. L., & John, S. (2023). Clinical utility of shared book reading on YouTube: An analysis of metadata, evidence-based content, understandability, and actionability. *International Journal of Speech-Language Pathology*, 1-10. <https://doi.org/10.1080/17549507.2023.2237703>
- Campbell, S. (2021). Phonics and play-literacy: Parental expectations of an early childhood literacy program. *The Australian Journal of Language and Literacy*, 44(3), 60-73. <https://doi.org/10.1007/BF03652081>
- Campbell, S. (2021). What's Happening to Shared Picture Book Reading in an Era of Phonics First?. *The Reading Teacher*, 74(6), 757-767. <https://doi.org/10.1002/trtr.2004>
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). Sage.
- Ehri, L. C. (2020). The science of learning to read words: A case for systematic phonics instruction. *Reading Research Quarterly*, 55, S45-S60. <https://doi.org/10.1002/rrq.334>
- Grolig, L. (2020). Shared storybook reading and oral language development: A bioecological perspective. *Frontiers in Psychology*, 11, 555603. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01818>
- Hafizha, R. A., Silvhiyany, S., & Mirizon, S. (2023). Exploring parental language ideology and language enrichment in Indonesian children's translanguaging practices. *JOALL (Journal of Applied Linguistics and Literature)*, 8(2), 227-244. <https://doi.org/10.33369/joall.v8i2.24934>
- Hamilton, L. G., Hayiou-Thomas, M. E., & Snowling, M. J. (2021). Shared storybook reading with children at family risk of dyslexia. *Journal of Research in Reading*, 44(4), 859-881. <https://doi.org/10.1111/1467-9817.12375>
- Kennewell, E., Curtis, R. G., Maher, C., Luddy, S., & Virgara, R. (2022). The relationships between schoolchildren's wellbeing, socio-economic disadvantage and after-school activities: a cross-sectional study. *BMC Pediatr*, 22(1), 297. <https://doi.org/10.1186/s12887-022-03322-1>

- Khairunnisa, J. K., & Masykuroh, K. (2023). Illustrated Storybooks in Mitigating Early Childhood Device Usage. *EDUTEC: Journal of Education And Technology*, 7(1), 113-122. <https://doi.org/10.29062/edu.v7i1.650>
- Khasawneh, N. A. S., & Fallatah, R. H. M. (2022). The Effectiveness Of A Proposed Strategy Based On Repeated And Choral Reading In Developing The Reading Fluency Skills Of Primary School Students. *Journal of Positive School Psychology*, 1394-1404.
- Kim, J., & Wong, P. (2021). *Multicultural Education Through Children's Literature*. Global Insights Press.
- Kittichartchaawalit, K. (2023). The Development of English Reading Skill with Phonics for the Lower Primary Students in Surat Thani Province. *Education Journal Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University*, 6(2), 50–59. <https://doi.org/10.2774.EDU2023.2.260168>
- Lee, C. (2021). The Benefits of Auditory Exposure in Language Acquisition. *International Journal of Linguistics*, 30(1), 101-114.
- Maa, I., & Mooduto, Y. S. (2023). Improving Students' Reading Ability Using Picture Story Books in Indonesian Courses. *Journal of Education Review Provision*, 3(1), 18-25. <https://doi.org/10.55885/jerp.v3i1.179>
- Melzi, G., Schick, A. R., & Wuest, C. (2023). Stories beyond books: Teacher storytelling supports children's literacy skills. *Early Education and Development*, 34(2), 485-505. <https://doi.org/10.1080/10409289.2021.2024749>
- Mulei, H. N., Kebaya, C., & Ndivo, L. (2023). Improving learners' literacy competencies in early years education through children's storybooks. *Journal of Education, Curriculum and Teaching Studies*, 4(1), 16-28. <https://doi.org/10.58256/ects.v4i1.1086>
- National Reading Panel. (2000). *Teaching children to read: An evidence-based assessment of the scientific research literature on reading and its implications for reading instruction*. Reports of the subgroups. <https://www.nichd.nih.gov/sites/default/files/publications/pubs/nrp/Documents/report.pdf>
- Onuorah, A. R. (2021). Influence of story books at children's library on reading culture of pupils in public primary schools. *Library Philosophy and Practice (e-Journal)*, 6387. <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/6387>
- Prachumchai, S., & Anghirun, H. (2020). The Jolly Phonics Camp to Enhance Lower Elementary Students' English Pronunciation at the Highland Schools in Phetchabun Province. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 3(2), 273–286.
- Pressley, T., Allington, R. L., & Pressley, M. (2023). *Reading instruction that works: The case for balanced teaching*. Guilford Publications.
- Promluan, Y., & Sukying, A. (2021). *Enhancing Thai Primary School Students' Reading Strategies, Comprehension, and Vocabulary Knowledge through Reading* [Doctoral dissertation, Mahasarakham University].
- Rao, K., Torres, C., & Smith, S. J. (2021). Digital tools and UDL-based instructional strategies to support students with disabilities online. *Journal of Special Education Technology*, 36(2), 105-112. <https://doi.org/10.1177/01626434219983>
- Ratminingsih, N. M., Budasi, I. G., & Kurnia, W. D. A. (2020). Local Culture-Based Storybook and Its Effect on Reading Competence. *International Journal of Instruction*, 13(2), 253-268.
- Robinson, A., Shore, B. M., & Enersen, D. (2021). *Best practices in gifted education: An evidence-based guide*. Routledge.
- Savva, M., Higgins, S., & Beckmann, N. (2022). Meta-analysis examining the effects of electronic storybooks on language and literacy outcomes for children in grades Pre-K to grade 2. *Journal of Computer Assisted Learning*, 38(2), 526-564. <https://doi.org/10.1111/jcal.12623>
- Snow, C. (2002). *Reading for understanding: Toward an R&D program in reading comprehension*. Rand Corporation.
- Suhardiana, I. P. A., & Lestari, N. L. G. W. (2020). Enhancing Students' Literacy Skills through the use of English Storybooks. *Yavana Bhasha: Journal of English Language Education*, 1(1), 80-87.
- Sun, Y. J., Sahakian, B. J., Langley, C., Yang, A., Jiang, Y., Kang, J., Zhao, K. X., Li, C., Cheng, W., & Feng, J. (2024). Early-initiated childhood reading for pleasure: associations with better cognitive performance, mental well-being and brain structure in young adolescence. *Psychological Medicine*, 54(2), 359-373. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0033291723001381>
- Trihastutie, N. (2023). Interpreting Children'S Appreciation of Children'S Literature in the Visual Literacy Era. *Linguistics and Literature Journal*, 4(1), 14-20.
- Wannakam, P., & Patamadilok, S. (2022). The Effects of Phonics Teaching Method To Enhance Communication Skills Of Grade 4. *Journal of Buddhist Education and Research*, 8(1), 192–203.
- Wilairat, J., & Pianchana, T. (2022). The Development Of Grade 1 Students' English Pronunciation Proficiency Through Phonics Instruction. *Journal of Educational Review Faculty of Education in MCU*, 9(3), 502–513.
- Wyse, D., & Bradbury, A. (2022). Reading wars or reading reconciliation? A critical examination of robust research evidence, curriculum policy and teachers' practices for teaching phonics and reading. *Review of education*, 10(1), e3314. <https://doi.org/10.1002/rev3.3314>
- Yang, J., Sun, B., Kuang, X., & Thomas, M. S. (2023). Enhancing the auditory usage of L2 e-storybooks by precedingly providing learners with perceptual intervention. *Interactive Learning Environments*, 31(10), 7320-7334. <https://doi.org/10.1080/10494820.2022.2067185>

คำชี้แจงการเขียนต้นฉบับบทความ เพื่อขอรับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม

ขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม



หมายเหตุ : - วารสารฯ เปิดรับพิจารณาต้นฉบับบทความอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

- ต้นฉบับบทความไฟล์ word และเอกสารที่เกี่ยวข้องจะต้องส่งเข้าระบบวารสารออนไลน์ เท่านั้น
- กรณีผ่านแบบมีแก้ไขจะทำการออกหนังสือตอบรับและจัดเรียงลำดับตามฉบับการเผยแพร่ต่อไป
- กรณีผ่านแบบมีการแก้ไข สามารถออกใบตอบรับการตีพิมพ์ได้ ใช้ระยะเวลาโดยประมาณ 60 วัน (เริ่มนับจากวันที่รับพิจารณา)
- จำนวนวันที่ปรากฏในขั้นตอน อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

วารสารฯ รับต้นฉบับบทความที่เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนเท่านั้น ดังนั้น ก่อนส่งเพื่อขอรับการพิจารณาตามกระบวนการ ***ผู้เขียน ต้องระบุข้อมูลที่สามารถติดต่อประสานงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขการแจ้งผล และอื่น ๆ ตามขั้นตอนได้จริงอย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุดกระบวนการ และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่เรียบร้อยแล้ว ขอสงวนสิทธิ์การปฏิเสธรับบทความ กรณีไม่สามารถติดต่อผู้เขียนได้***

เกณฑ์การประเมิน/พิจารณาบทความ

โดยผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) ไม่น้อยกว่า 2-3 คนขึ้นไป ต่อ 1 บทความ ในรูปแบบ Double blinded ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กำหนดผลการพิจารณา 4 ระดับ ดังนี้

- | | |
|---------------|---|
| 41 – 50 คะแนน | แก้ไขน้อยก่อนตีพิมพ์เผยแพร่ |
| 31 – 40 คะแนน | แก้ไขปานกลางก่อนตีพิมพ์เผยแพร่ |
| 21 – 30 คะแนน | แก้ไขมาก โดยให้แก้ไขใหม่และส่งประเมินอีกครั้ง |
| 1 – 20 คะแนน | ไม่เหมาะสมที่จะตีพิมพ์เผยแพร่ |

ต้องมีผลรวมคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 36 คะแนนขึ้นไปเท่านั้น จึงจะผ่านเข้าสู่กระบวนการแก้ไข

และหรือบรรณาธิการพิจารณาผลการประเมินประกอบการพิจารณาตามความเหมาะสม

กรณีไม่ผ่านการประเมิน โดยผู้เขียนยินดีแก้ไขและประสงค์ที่จะส่งพิจารณาอีกครั้ง จะต้องเข้าสู่กระบวนการ/ขั้นตอนการส่งบทความเพื่อรับการพิจารณาเริ่มต้นใหม่ทั้งหมด

ผู้เขียนต้องปรับแก้บทความตามคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะของผู้ประเมินบทความ (Peer Review) พร้อมส่งบันทึกชี้แจงการแก้ไขต้นฉบับบทความ เพื่อให้บรรณาธิการตรวจสอบการแก้ไขอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้อีกครั้ง ซึ่งจะดำเนินการจัดส่งเข้าสู่กระบวนการจัดทำบทความ (ฉบับร่าง) ไปยังผู้เขียนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนตีพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

การจัดเตรียมและจัดทำต้นฉบับบทความ

ต้นฉบับ: ต้องพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด (Microsoft Word) บนกระดาษขาว A4 หนึ่งหน้าเดียว (1 คอลัมน์) เว้นระยะขอบกระดาษ (Margin) ทุกด้าน 1 นิ้ว พิมพ์เว้นวรรคและหรือช่องว่าง 1 เคาะ และระยะห่างบรรทัด 1 เท่า (Single spaced)

ความยาว: บทความวิจัย ต้องอยู่ระหว่าง 15-20 หน้า และบทความวิชาการ ต้องอยู่ระหว่าง 10-20 หน้า โดยรวมรูปภาพ ตาราง และอื่น ๆ ทั้งฉบับ ที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง เหมาะสม **โดยจะทำการตรวจสอบต้นฉบับบทความไฟล์ Word จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการดำเนินงานวารสารฯ เท่านั้น (Microsoft Windows 10 Pro)** สำหรับรูปภาพประกอบที่ไม่ได้ใช้โปรแกรมวาดขึ้น ต้องส่งไฟล์รูปภาพจริงที่ชัดเจนเพิ่มเติมมาพร้อมกับต้นฉบับ

ส่วนประกอบหลักที่ต้องมีในต้นฉบับบทความ

บทความวิจัย/Research Article	บทความวิชาการ/Academic Article
ชื่อเรื่องภาษาไทย (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา))	
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ (Times New Roman regular font size 12 and Bold)	
ชื่อ-นามสกุลผู้แต่งภาษาไทย (TH Niramit AS ขนาด 14" (ตัวอักษรปกติ))	
ชื่อ-นามสกุลผู้แต่งภาษาอังกฤษ (Times New Roman regular font size 10)	
สถานะ/หน่วยงาน/สังกัด/จังหวัด/ประเทศ ภาษาไทย (TH Niramit AS ขนาด 12" (ตัวอักษรเอียง)) เรียงตามลำดับชื่อ	
ภาษาอังกฤษ: Status/Agency/Affiliation/Province/Country (Times New Roman regular font Size 8 and Italic)...Sorted by name	
Abstract (Times New Roman regular font size 12 and Bold).	
For an abstract, 10-point Times New Roman regular font and 250-350 words must be included and contain.	
Keywords: (Times New Roman regular font size 10, 3-5 keywords)	
บทคัดย่อ (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา))	
คำสำคัญ: (TH Niramit AS ขนาด 14" (ตัวอักษรปกติ) 3-5 คำ เท่านั้น)	
บทนำ/Introduction (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)	

บทความวิจัย/Research Article	บทความวิชาการ/Academic Article
วัตถุประสงค์การวิจัย/Research Objectives (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)	เนื้อเรื่อง/Subject (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)
การทบทวนวรรณกรรม/Literature Review (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)	ส่วนสรุป/Conclusion (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)
กรอบแนวคิดในการวิจัย สมมติฐานการวิจัย คำถามการวิจัย ปัญหาการวิจัย และอื่น ๆ อาจรวมการตรวจสอบเอกสารด้วยก็ได้ (ให้กำหนดเป็นหัวข้อรอง (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)	องค์ความรู้หรือการนำไปใช้ประโยชน์/Benefit, Utilizaion (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)
วิธีดำเนินการวิจัย/Research Methodology (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา ระบุวิธีดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยที่เลือกใช้ในงานวิจัย โดยต้องประกอบไปด้วย ประชากร, กลุ่มตัวอย่างและวิธีการได้มา, เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการหาคุณภาพและผลคุณภาพเครื่องมือ, การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ถ้ามี), วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล, วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่เลือกใช้ และหรือวิธีดำเนินการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน (ให้กำหนดเป็นหัวข้อรอง) (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)	เอกสารอ้างอิง/References (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) โดยอ้างอิงบทความและงานวิจัยไม่เกิน 5 ปี (ระบุเลข doi (ถ้ามี)) และอนุญาตอ้างอิงเฉพาะเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับฐานข้อมูลรายงานทางสถิติ เท่านั้น) การอ้างอิงรูปแบบ American Psychological Association–APA (7th Edition)
ผลการวิจัย/Research Results (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) แสดงผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ))	
อภิปรายผล/Discussion (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)	
ข้อเสนอแนะ/Suggestion (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)	
การนำไปใช้ (ถ้ามี)/Output/Outcome/Impact (If any) (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)	
กิตติกรรมประกาศ/Acknowledgements (กรณีได้รับทุนสนับสนุน) (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)	
เอกสารอ้างอิง/References (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรหนา) เนื้อหา (TH Niramit AS ขนาด 16" (ตัวอักษรปกติ)	

หมายเหตุ: บทความที่เป็นภาษาอังกฤษทั้งฉบับ ใช้ตัวอักษร Times New Roman regular font โดยหัวข้อหลักใช้ขนาด 12" (หนา) สำหรับเนื้อหา ตาราง และภาพ ใช้ขนาด 10" (ปกติ) ยกเว้นหน้าแรก (ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน สถานะและสังกัด บทคัดย่อ คำสำคัญ) ใช้รูปแบบดังระบุในตารางข้างต้นนี้

การเขียนเนื้อหา (Text) ที่มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ควรแปลเป็นภาษาไทยให้มากที่สุด ในกรณีที่คำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นคำเฉพาะที่แปลไม่ได้หรือแปลแล้วไม่ได้ความหมายชัดเจนให้ทับศัพท์ได้ และควรใช้ภาษาที่ผู้อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน หากใช้คำย่อต้องเขียนคำเต็มไว้ครั้งแรกก่อน และแสดงตัวเลขในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วย **ทศนิยมไม่เกิน 4 ตำแหน่ง ในบทความทั้งฉบับ** ตัวอย่างเช่น 0.0, 0.00, 0.000, 0.0000 (กรณี .0, .00, .000, .0000 ให้ใส่ 0.0, 0.00, 0.000, 0.0000)

– การอ้างอิงถึงชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์แทรกปนเนื้อหาในบทความ (Citation) ใช้ระบบนาม-ปี (APA 7th) โดย “อ้างถึงใน และหรืออ้างถึงใน” ไม่ได้รับอนุญาตให้นำมาใช้อ้างอิง, การอ้างอิงบทสัมภาษณ์เฉพาะในเนื้อหาเท่านั้น, บทความและงานวิจัยที่นำมาใช้อ้างอิงต้องไม่เกิน 5 ปี, เว็บไซต์สามารถอ้างอิงได้เฉพาะรายงานข้อมูลตัวเลขทางสถิติจากฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้และสามารถสืบค้นเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ถูกต้องเท่านั้น

– การแสดงตารางในบทความ ให้เรียงลำดับด้วยตัวเลข พิมพ์คำอธิบายตารางจัดวางไว้ชิดซ้าย โดยทุกตารางต้องพิมพ์ชื่อตารางและคำบรรยายตารางแบบสองภาษา (Bilingual) เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 1 ชื่อตาราง (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16” (ปกติ) English: Times New Roman regular font size 10)

Table 1. Table Name (TH Niramit AS ขนาด 16” (ปกติ))

คอลัมน์ 1	คอลัมน์ 2	คอลัมน์ 3	คอลัมน์ 4	คอลัมน์ 5
(Column name)	(Column name)	(Column name)	(Column name)	(Column name)
เนื้อหาในตาราง: บทความภาษาไทยแบบสองภาษา (Bilingual) (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ: TH Niramit AS ขนาด 10-16” (ปกติ)) บทความภาษาอังกฤษ (English: Times New Roman regular font size 8-10)				

แสดงสัญลักษณ์ทางสถิติและหรือความหมายทางสถิติ (ถ้ามี)

ที่มา: (ถ้ามีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลสารสนเทศ) (TH Niramit AS ขนาด 14” (ปกติ))

(ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16” (ปกติ) English: Times New Roman regular font size 10)

คำอธิบายใต้ตาราง เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16” (ปกติ) English: Times New Roman regular font size 10)

– การแสดงภาพในบทความ ให้เรียงลำดับด้วยตัวเลข และพิมพ์คำอธิบายภาพไว้กลางหน้ากระดาษด้านล่างของภาพ โดยทุกภาพต้องพิมพ์ชื่อภาพและคำบรรยายภาพแบบสองภาษา (Bilingual) เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

เนื้อหาในภาพ

บทความภาษาไทย: เป็นแบบสองภาษา (Bilingual) (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ:
TH Niramit AS ขนาด 10-16” (ปกติ))
บทความภาษาอังกฤษ (English: Times New Roman regular font size 8-10)

ภาพที่ 1 ชื่อภาพ (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16” (ปกติ) English: Times New Roman regular font size 10)

Figure 1. Picture name (TH Niramit AS ขนาด 16” (ปกติ))

ให้เพิ่มเติม กรณีเป็นภาพถ่าย (In case of using computer software technology or engineering technology system)

ที่มา: ถ่ายภาพเมื่อวันที่ เดือน ปี ณ จังหวัด

Source: Photo recorded on date, month, year at Province

และกรณีเป็นภาพที่วาดขึ้นโดยใช้โปรแกรมและหรือระบบทางเทคโนโลยีทางวิศวกรรม/คอมพิวเตอร์ (In case of photography: Add more detail)

ที่มา: อ้างอิงแบบ นาม-ปี

Source: APA7th Education

คำอธิบายใต้ตาราง เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด ((ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16” (ปกติ) English: Times New Roman regular font size 10)

รูปแบบและการเขียนเอกสารอ้างอิงในเนื้อหา การอ้างอิงท้ายบทความ การอธิบายเพิ่มเติมและการอ้างอิงสารสนเทศใต้ตารางและภาพ: ให้เป็นไปตามการอ้างอิงแบบ APA 7th Edition (คู่มือบัณฑิตกรรมทางการศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564, หน้า 5-18) ตัวอย่างเช่น

การอ้างอิงในเนื้อหา (In-Text Citation) ใช้ระบบนาม-ปี (แล้วแต่กรณีและการอ้างอิงหน้าข้อความและหรืออ้างอิงหลังข้อความ) โดยแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ (Translated Thai to English) ตัวอย่างเช่น

กรณีผู้แต่ง 1 คน: รุจิรา วิศวกรมย์ (Rikharom, 2023) หรือ (Rikharom, 2023) หรือ Rikharom (2023)

กรณีผู้แต่ง 2 คน: รุจิรา วิศวกรมย์ และ วิศวมาศ ภักดีกุล (Rikharom & Bhaktikul, 2023) หรือ (Rikharom & Bhaktikul, 2023)

กรณีผู้แต่ง 3 คนขึ้นไป: รุจิรา วิศวกรมย์ และคณะ (Rikharom et al., 2023) หรือ (Rikharom et al., 2023)

กรณีหน่วยงาน/องค์กร: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (Nakhon Ratchasima Rajabhat University, 2023) หรือ (Nakhon Ratchasima Rajabhat University, 2023) หรือ (Nakhon Ratchasima Rajabhat University, 2023)

กรณีการอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์: ชื่อ-นามสกุลหรือชื่อแทนหรือรหัสแทนชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ (personal communication, June 19, 2023) หรือ (A001, personal communication, June 19, 2023) โดยไม่ต้องใส่เป็นรายการหรือเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

การอ้างอิงราชกิจจานุเบกษา: ราชกิจจานุเบกษา (Royal Gazette, 2023) หรือ (Royal Gazette, 2023)

หมายเหตุ: กรณีภาษาอังกฤษอยู่แล้วไม่ต้องแปลและให้อ้างอิงในรูปแบบดังที่ได้ยกตัวอย่างไว้

การอ้างอิงท้ายบทความ (Reference) (ต้นฉบับบทความที่ส่งเข้าและอยู่ในกระบวนการพิจารณา):
ให้แปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ตามรูปแบบ APA 7th Edition พร้อมภาษาไทยกำกับไว้ด้วย การเรียงบรรณานุกรมใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หรือ Dictionary ที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป โดยคำที่มีตัวสะกดจัดเรียงไว้ก่อนคำที่มีรูปสระตามลำดับตั้งแต่ ก-กข และหรือภาษาอังกฤษ A-Z ตัวอย่างเช่น

หนังสือในรูปแบบเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ (เลข DOI ถ้ามี ให้ใส่ไว้ท้ายสุด และอ้างอิงไทยไว้ก่อน (In Thai))

กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2559). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows* (พิมพ์ครั้งที่ 11). พิมพ์ลักษณ์.

Wanichbancha, K. (2016). *Advanced statistical analysis with SPSS for Windows* (11th ed.). Pimluk. [http://doi.org/xx.xxxx/xxxxx/\(In Thai\)](http://doi.org/xx.xxxx/xxxxx/(In Thai))

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (3th ed.). Harper & Collings. <http://doi.org/xx.xxxx/xxxxx>

วารสาร

รุจิรา วิศวกรมย์. (2566). ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 15(2), 181–202. <http://doi.org/xx.xxxx/xxxxx>

Rikharom, R. (2023). Handbook Guideline for Writing Research Articles in Social Sciences for Academic Journal. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 15(2), 181–202. <http://doi.org/xx.xxxx/xxxxx> (In Thai)

Rikharom, R., & Chansanam, W. (2023). Essential Competencies for Digital Workforce of Provincial Office in Thailand Using Delphi Technique. *JOURNAL OF INFORMATION SCIENCE THEORY AND PRACTICE*, 11(4), 51–81, <https://doi.org/10.1633/JISTaP.2023.11.4.4>

รายงานวิจัย

รุจิรา วิศวกรมย์. (2563). ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความสำหรับวารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. *รายงานการวิจัย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

Rikharom, R. (2020). Model Guide for Writing Research Articles for Community Journals, Nakhon Ratchasima Rajabhat University. *Research Report*. Nakhon Ratchasima Rajabhat University. (In Thai)

วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์

(ไม่ได้ตีพิมพ์)

รุจิรา ริดการมย์. (2566). *สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับกำลังคนดิจิทัลของสำนักงานจังหวัดในประเทศไทย: การศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟาย*. [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Rikharom, R. (2023). *Essential Competencies for Digital Workforce of Provincial Office in Thailand: Using Delphi Technique*. [Unpublished doctoral dissertation]. Khon Kaen University. (In Thai)

(จากเว็บไซต์ ไม่อยู่ในฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

รุจิรา ริดการมย์. (2566). *สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับกำลังคนดิจิทัลของสำนักงานจังหวัดในประเทศไทย: การศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟาย*. [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น]. ระบุชื่อเว็บไซต์. URL

Rikharom, R. (2023). *Essential Competencies for Digital Workforce of Provincial Office in Thailand: Using Delphi Technique*. [Doctoral dissertation, Khon Kaen University]. วิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Thesis). <https://app.gs.kku.ac.th/gs/th/page/e-Thesis/> (In Thai)

(จากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

รุจิรา ริดการมย์. (2566). *สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับกำลังคนดิจิทัลของสำนักงานจังหวัดในประเทศไทย: การศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟาย*. [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น]. ระบุชื่อฐานข้อมูล.

Rikharom, R. (2023). *Essential Competencies for Digital Workforce of Provincial Office in Thailand: Using Delphi Technique*. [Doctoral dissertation, Khon Kaen University]. วิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Thesis). (In Thai)

รายงาน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2561). *รายงานประจำปี 2561*. 21 เซ็นจูรี. http://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc_annual_report_2561.pdf

Office of the Civil Service Commission. (2018). *Annual report 2018*. 21 Century. http://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc_annual_report_2561.pdf (In Thai)

National Cancer Institute. (2019). *Taking time: Support for people with cancer* (NIH Publication No. 18–2059). U. S. Department of Health and Human Services, National Institutes of Health. <http://www.cancer.gov/publications/patient-education/takingtime.pdf>

กรณีรายงานที่จัดทำโดยผู้เขียนรายบุคคล

รุจิรา ริดการมย์, สุตวรัตน์ ม่วงกลาง, วิศวมาศ รักดีกุล. (2567). *การสร้างคู่มือปฏิบัติงาน: แนวปฏิบัติที่ดีในกลุ่มงานเผยแพร่และบริการการวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*.

Rikharom, R., Muangklang, S., & Bhaktikul, W. (2024). *Creating Work Manuals: Best Practices in Dissemination and Research Service Subdivision within the Research and Development Institute at Nakhon Ratchasima Rajabhat University*. Research and Development Institute at Nakhon Ratchasima Rajabhat University. (In Thai)

เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมวิชาการ ที่ไม่มี Proceeding (Symposium)/การนำเสนองานวิจัย หรือการนำเสนอโปสเตอร์ (Paper/Poster Presentation)/รายงานการประชุมเชิงวิชาการที่มี Proceeding ในรูปแบบเล่มหนังสือ รูปแบบวารสาร เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์ (เอกสารประกอบการเรียน) สารสนเทศที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง เว็บไซต์ (เฉพาะรายงานตัวเลขทางสถิติ) และอื่น ๆ ให้เป็นไปตามการอ้างอิงแบบ APA 7th Edition (ศูนย์นวัตกรรมการศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564, 15–18)

หมายเหตุ กรณีผู้แต่ง 2 คน ผู้แต่ง 3-20 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน ผู้แต่ง 21 คนขึ้นไป ให้ใส่ชื่อและสกุลของผู้แต่งคนที่ 1-19 ตามด้วยเครื่องหมาย , ... ก่อนชื่อคนสุดท้าย

กรณีอ้างอิงข้อมูลสารสนเทศจากประเทศไทย ให้ระบุ (In Thai) ต่อท้ายจากการแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

กรณีต่างประเทศไม่ต้องระบุ (In Thai)

กรณีชื่อเว็บไซต์มีภาษาไทยให้คงไว้โดยไม่ต้องแก้ไขเป็นภาษาอังกฤษ

กรณีไม่ปรากฏปี พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ระบุ ม.ป.ป. หรือ n.d.

****บทความที่ผ่านกระบวนการและได้รับการเผยแพร่ลงตีพิมพ์ จะแสดงเอกสารอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น****

สำหรับแบบฟอร์มต้นฉบับบทความวิจัย และบทความวิชาการ/ปริทัศน์ ดำเนินการตามรายละเอียดข้างต้น และสามารถดาวน์โหลดได้ที่ <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NRRU/announcement>

การส่งต้นฉบับ : ส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NRRU/about/submissions> และกรอกข้อมูลตามที่ระบุไว้ในเอกสารที่ต้องส่ง/แนบไฟล์ ให้ครบถ้วน ในขั้นตอนการดำเนินงาน พร้อมลงนามให้ครบถ้วน โดยกำหนดให้ **ส่งไฟล์ต้นฉบับบทความเป็น Word อย่างเดียวเท่านั้น ผ่านระบบออนไลน์ที่แจ้งไว้ข้างต้น** สำหรับเอกสารประกอบอื่น ๆ ตามที่ระบุไว้ สามารถส่งไฟล์เป็น PDF หรือไฟล์นามสกุลรูปภาพได้ทางอีเมล (E-mail: journl-rdi@nrru.ac.th) และให้พิมพ์ข้อความแจ้งในระบบออนไลน์ หรือโทรศัพท์แจ้งผู้ประสานงานวารสารฯ และเมื่อผู้เขียนย้ายที่อยู่หรือเดินทางไปจากสถานที่อยู่เดิมเป็นเวลานาน ควรแจ้งประสานให้วารสารฯ ได้ทราบด้วย

การปรับแก้ต้นฉบับก่อนเข้าสู่กระบวนการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและหลังผลการพิจารณา : โดยทั่วไป ผู้อ่านบทความ (Reviewer) จะตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนด้านวิชาการแล้วส่งให้ผู้เขียนปรับแก้ สิทธิในการปรับแก้ต้นฉบับเป็นของผู้เขียน แต่กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตีพิมพ์เฉพาะที่ผ่านความเห็นชอบตามรูปแบบที่เรียบร้อยและสาระของวารสารฯ ที่ครบถ้วนเท่านั้น โดยบทความที่อยู่ระหว่างดำเนินการทั้งหมด ซึ่งยังไม่ได้มีการเผยแพร่ตีพิมพ์ สามารถยกเลิกการตีพิมพ์ได้หากผู้เขียนและบทความไม่เป็นไปตามเกณฑ์ **คำชี้แจงและหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ โดยบรรณาธิการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีสิทธิ์ยกเลิกการตีพิมพ์ได้ทุกกรณี** ทั้งนี้ ต้องสามารถประสานงาน ติดต่อผู้เขียนได้อย่างต่อเนื่องจนกว่าบทความจะได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่

การตรวจทานต้นฉบับก่อนตีพิมพ์ (Final Proof): ผู้เขียนต้องตรวจทานพิสูจน์อักษรในลำดับสุดท้าย เพื่อให้ความเห็นชอบในความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา ก่อนตีพิมพ์

ลิขสิทธิ์ในบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร: บทความที่ได้ลงตีพิมพ์ในวารสารเป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาลงตีพิมพ์ หากเกิดปัญหาบรรณาธิการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีสิทธิ์ในการยกเลิกตีพิมพ์บทความได้ทันที



ค่าธรรมเนียมการส่งต้นฉบับบทความเข้าสู่กระบวนการพิจารณา เป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ 1772/2565 ประกาศ ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ดังนี้

- | | |
|-------------------------------------|--|
| 1. บทความภาษาไทย บทความละ 1,500 บาท | 2. บทความภาษาอังกฤษ บทความละ 3,000 บาท |
|-------------------------------------|--|

อัตราค่าบริการตีพิมพ์ (หลังผ่านการประเมินฯ และตอบรับตีพิมพ์)

- | | |
|-------------------------------------|--|
| 1. บทความภาษาไทย บทความละ 3,500 บาท | 2. บทความภาษาอังกฤษ บทความละ 4,000 บาท |
|-------------------------------------|--|

โดยชำระเงินผ่าน ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ชื่อบัญชี วารสารชุมชนวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ประเภทออมทรัพย์ สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เลขที่บัญชี 419-1-76208-0 ****ไม่สามารถคืนเงินทุกกรณี****

ติดต่อสอบถามบรรณาธิการวารสารชุมชนวิจัย ได้ที่ สถาบันวิจัยและพัฒนา อาคารเฉลิมพระเกียรติ (อาคาร 9) ชั้น 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เลขที่ 340 ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทรศัพท์ 0-4400-9009 ต่อ 9462 โทรสาร 0-4427-2941

E-mail: journl-rdi@nrru.ac.th



แบบเสนอขอส่งต้นฉบับบทความเพื่อขอรับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม

บทความ: ☐ ภาษาไทย ☐ ภาษาอังกฤษ วันที่

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย):

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ):

(เพิ่มเติมข้อมูลผู้เขียนให้ครบทุกคน)

ผู้เขียนหลัก 1:

สถานะ/หน่วยงาน/สังกัด/จังหวัด/ประเทศ:

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อได้จริง: E-mail :

ผู้เขียนร่วม 2:

สถานะ/หน่วยงาน/สังกัด/จังหวัด/ประเทศ:

E-mail:

ขอส่งต้นฉบับ: ☐ บทความวิจัย 15-20 หน้าตอบบทความ ☐ บทความวิชาการ 10-20 หน้าตอบบทความ

ศาสตร์ด้าน: ☐ สหวิทยาการสังคมศาสตร์ (องค์ความรู้จากศาสตร์สาขาเศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และที่เกี่ยวข้อง)

☐ บริหารธุรกิจ (การจัดการ การเงิน การธนาคาร การตลาด การบัญชี การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ และที่เกี่ยวข้อง)

☐ สารสนเทศศึกษา (ระบบและบริการสารสนเทศดิจิทัล การจัดการสารสนเทศดิจิทัลเพื่อสังคม เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดการสารสนเทศ และที่เกี่ยวข้อง)

☐ ศึกษาศาสตร์ (การวัดผลการศึกษา หลักสูตรและการสอน การบริหารการศึกษา พลศึกษา การพัฒนาวิชาชีพ และที่เกี่ยวข้อง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย: ☐ หลักฐานการชำระค่าธรรมเนียมส่งบทความ (ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ชื่อบัญชี วารสารชุมชนวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ประเภทออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 419-1-76208-0

☐ หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ถ้ามี)

ประสงค์จะให้ประเมินคุณภาพ/พิจารณาบทความ: โดย ☐ ผู้ประเมินบทความ 2 คน ☐ ผู้ประเมินบทความ 3 คน

ผู้เขียน (หลักและร่วมทุกคน) ขอรับรองว่า

☐ ผู้เขียนปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม

☐ บทความนี้ยังไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาจากวารสารอื่น

☐ บทความนี้มีค่าความซ้ำซ้อน (Plagiarism checking report) ไม่เกินร้อยละ 20

☐ เป็นผลงานของผู้เขียนตามที่ระบุในบทความจริง

☐ บรรณาธิการวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม มีสิทธิคัดเลือกผู้ประเมินบทความนี้

☐ เมื่อบทความสามารถเข้าสู่กระบวนการตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว ผู้เขียนจะชำระค่าตีพิมพ์เผยแพร่บทความตามที่ประกาศไว้

☐ ผู้เขียนขอถอนบทความระหว่างดำเนินการไม่ว่ากรณีใด วารสารมีสิทธิ์ไม่คืนค่าธรรมเนียมใด ๆ ทั้งสิ้น

☐ เมื่อบทความได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว ผู้เขียนตกลงที่จะโอนสิทธิ์ทั้งหมดให้กับสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ที่มีอยู่

☐ ตัวระบุวัตถุดิจิทัล (DOI) จะถูกกำหนดให้กับบทความหลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว

ลายมือชื่อผู้เขียนทุกคน

บทความวิจัย (ภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ)/ Research Article (Thai, English)

(ชื่อเรื่องภาษาไทย)...(TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา)).....

(Times New Roman regular font size 12 and Bold)(ชื่อ-นามสกุล ผู้แต่ง ภาษาไทย)^{1*}, ...², ...³, ...^x...(TH Niramit AS ขนาด 14" (ปกติ)).....(Author Names)^{1*}, ...², ...³, ...^x (Times New Roman regular font size 10)....^{1*}, 2, 3, x(สถานะ/หน่วยงาน/สังกัด/จังหวัด/ประเทศ)...(TH Niramit AS ขนาด 12" (เอียง))...เรียงตามลำดับชื่อ..^{1*}, 2, 3, x(Status/Agency/Affiliation/Province/Country) ... (Times New Roman regular font Size 8 and Italic)...Sorted by name..E-mail address (Corresponding author): ^{1*}....; (Author/Translator): ²..., ³..., ^x...(Times New Roman regular font Size 8)..

-----50 เคาะ----- (TH Niramit AS ขนาด 10" ปกติ)

รับบทความ: / ปรับแก้ไข: / ตอบรับบทความ: (TH Niramit AS ขนาด 10" (หนา))

Received: / Revised: / Accepted: (Times New Roman regular font size 8)....

(ให้คงไว้ โดยวารสารฯ จะระบุให้เมื่อได้รับการเผยแพร่)

Abstract (Times New Roman regular font size 12 and Bold)

(An abstract of 250-350 words must be included and contain the following points)

Background and Objective:.....(Use 10-point Times New Roman regular font).....**Methodology:**(Use 10-point Times New Roman regular font).....**Results:**(Use 10-point Times New Roman regular font).....**Discussion:**.....(Use 10-point Times New Roman regular font).....**Suggestion:**(Use 10-point Times New Roman regular font).....**Keywords:** (Times New Roman regular font size 10, 3-5 keywords)..1.; ..2.; ..3.; ..4.; ..5..

บทคัดย่อ (TH Niramit AS ขนาด 16" หนา)

ที่มาและวัตถุประสงค์การวิจัย:(TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ).....

ระเบียบวิธีวิจัย (วิธีดำเนินการวิจัย): (TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ).....

ผลการวิจัย: (TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ).....

อภิปรายผล: (TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ).....

ข้อเสนอแนะ: (TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ).....

คำสำคัญ: (TH Niramit AS ขนาด 14" (ปกติ) 3-5 คำ เท่านั้น) ..1.; ..2.; ..3.; ..4.; ..5..

บทนำ/Introduction (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

วัตถุประสงค์การวิจัย/Research Objectives (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

การทบทวนวรรณกรรม/Literature Review (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

กรอบแนวคิดในการวิจัย สมมติฐานการวิจัย คำถามการวิจัย ปัญหาการวิจัย และอื่น ๆ อาจรวมการตรวจสอบเอกสารด้วยก็ได้ (ให้กำหนดเป็นหัวข้อรอง (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 10 and Bold))

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

วิธีดำเนินการวิจัย/Research Methodology (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10) ระบุวิธีดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยที่เลือกใช้ในงานวิจัยโดยต้องประกอบไปด้วย ประชากร, กลุ่มตัวอย่างและวิธีการได้มา, เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการหาคุณภาพและผลคุณภาพเครื่องมือฯ, การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ถ้ามี), วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล, วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้เลือกใช้ และหรือวิธีดำเนินการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน (ให้กำหนดเป็นหัวข้อรอง)

ผลการวิจัย/Research Results (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

แสดงผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

อภิปรายผล/Discussion (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

ข้อเสนอแนะ/Suggestion (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

การนำไปใช้ (ถ้ามี)/Output/Outcome/Impact (If any) (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

กิตติกรรมประกาศ/Acknowledgements (กรณีได้รับทุนสนับสนุน) (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

เอกสารอ้างอิง/References (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold) โดยอ้างอิงบทความและงานวิจัยไม่เกิน 5 ปี (ระบุเลข doi (ถ้ามี)) และ

อนุญาตอ้างอิงเฉพาะเว็บไซต์เท่าที่จำเป็น เท่านั้น) กำหนดการอ้างอิงรูปแบบ American Psychological Association-APA (7th Edition)

..(ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (ปกติ) English: Times New Roman regular font size 10).....

..(แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ: TH Niramit AS ขนาด 16" (ปกติ)).....

บทความวิชาการ (ภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ) /Academic Article (Thai, English)

(ชื่อเรื่องภาษาไทย)...(TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา)).....

(Times New Roman regular font size 12 and Bold)

(ชื่อ-นามสกุล ผู้แต่ง ภาษาไทย)^{1*}, ...², ...³, ...^x...(TH Niramit AS ขนาด 14" (ปกติ)).....

(Author Names)^{1*}, ...², ...³, ...^x (Times New Roman regular font size 10)....

^{1*, 2, 3, x}(สถานะ/หน่วยงาน/สังกัด/จังหวัด/ประเทศ)...(TH Niramit AS ขนาด 12" (เอียง))...เรียงตามลำดับชื่อ..

^{1*, 2, 3, x}(Status/Agency/Affiliation/Province/Country) ... (Times New Roman regular font Size 8 and Italic)...Sorted by name..

E-mail address (Corresponding author) : ^{1*}...; (Author/Translator): ²..., ³..., ^x... (Times New Roman regular font Size 8)..

-----50 เคาะ----- (TH Niramit AS ขนาด 10" ปกติ)

รับบทความ: / ปรับแก้ไข: / ตอบรับบทความ: (TH Niramit AS ขนาด 10" (ปกติ))

Received: / Revised: / Accepted: (Times New Roman regular font size 8)....

(ให้คงไว้ โดยวารสารฯ จะระบุให้เมื่อได้รับการเผยแพร่)

Abstract (Times New Roman regular font size 12 and Bold)

(An abstract of 250-350 words must be included and contain the following points)

Introduction:.....(Use 10-point Times New Roman regular font).....

Subject:(Use 10-point Times New Roman regular font).....

Conclusion:(Use 10-point Times New Roman regular font).....

Benefit, Utilizaion:(Use 10-point Times New Roman regular font).....

Keywords: (Times New Roman regular font size 10, 3-5 keywords)..1.; ..2.; ..3.; ..4.; ..5..

บทคัดย่อ (TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา))

บทนำ:(TH Niramit AS ขนาด 16" (ปกติ)).....

เนื้อเรื่อง:(TH Niramit AS ขนาด 16" (ปกติ)).....

ส่วนสรุป:(TH Niramit AS ขนาด 16" (ปกติ)).....

องค์ความรู้:(TH Niramit AS ขนาด 16" (ปกติ)).....

คำสำคัญ: (TH Niramit AS ขนาด 14" (ปกติ)) 3-5 คำ เท่านั้น) ..1.; ..2.; ..3.; ..4.; ..5..

บทนำ/Introduction (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

หลักการและเหตุผล, วัตถุประสงค์, ขอบเขตของเรื่อง, คำจำกัดความหรือคำนิยาม

เนื้อเรื่อง/Subject (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

การจัดลำดับเนื้อหาสาระสำคัญ, การเรียบเรียงเนื้อหา, การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์, การใช้ภาษา, วิธีการนำเสนอ

ส่วนสรุป/Conclusion (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

เลือกเก็บประเด็นสำคัญในบทความ, แสดงผลลัพธ์ความสำคัญของประเด็นที่กล่าวถึงในบทความ

องค์ความรู้หรือการนำไปใช้ประโยชน์/Benefit or Utilizaion (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold)

เนื้อหา (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" ปกติ; English: Times New Roman regular font size 10)

แสดงการเสาะแสวงหาความรู้ และหรือคิดค้นพัฒนาเรื่องหรือประเด็นของบทความ

เอกสารอ้างอิง/References (ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (หนา) English: Times New Roman regular font size 12 and Bold) โดยอ้างอิงบทความและงานวิจัยไม่เกิน 5

ปี (ระบุเลข doi (ถ้ามี)) และอนุญาตอ้างอิงเฉพาะเว็บไซต์เฉพาะเท่านั้นที่กำหนดการอ้างอิงรูปแบบ American Psychological Association-APA (7th Edition)

...(ภาษาไทย: TH Niramit AS ขนาด 16" (ปกติ) English: Times New Roman regular font size 10).....

...(แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ: TH Niramit AS ขนาด 16" (ปกติ)).....

มาตรฐานทางจริยธรรมของวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม
สำหรับบรรณาธิการ (Editor) ผู้ประเมินคุณภาพบทความ (Peer Review/Reviewer)
และผู้เขียน/ผู้แต่ง/ผู้พิมพ์ (Author)

ภายใต้ขอบเขตของจริยธรรมและไม่ขัดต่อศีลธรรม บรรณาธิการ ผู้ประเมินคุณภาพบทความ และผู้เขียน/ผู้แต่ง/ผู้พิมพ์ มีหน้าที่และบทบาทเป็นไปตามวารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคมแสดงไว้ ดังต่อไปนี้

หน้าที่ของบรรณาธิการต่อการทำงานวารสาร

1. ดำเนินการให้ตรงตามขอบเขต เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสาขาการรับบทความของวารสาร และตามมาตรฐานทางวิชาการที่กำหนดไว้
2. ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของวารสารอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. สนับสนุนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเชิงวิชาการของผู้เขียน และคงไว้ซึ่งความถูกต้องของผลงานทางวิชาการ
4. พิจารณาทบทวนด้วยความเป็นกลาง ปราศจากอคติ และไม่นำความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาทางวิชาการมาตัดสินใจรับหรือปฏิเสธบทความ ยกเว้นมีการพิสูจน์ถึงปัญหาร้ายแรงที่เกิดขึ้น และหรือผู้เขียน/ผู้แต่ง ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานที่วารสารกำหนดไว้
5. ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้แต่งและผู้ประเมิน เว้นแต่บทความได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่เรียบร้อยแล้ว
6. เผยแพร่เนื้อหาบทความด้วยความถูกต้องตามหลักทางวิชาการ ปกป้องมาตรฐานทรัพย์สินทางปัญญาจากความต้องการทางธุรกิจ และไม่แสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจกับผู้แต่ง ผู้อ่าน หรือผู้ประเมิน
7. เต็มใจที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดการตีพิมพ์เพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง และขออภัยหากมีความจำเป็น ต้องถอด-ถอนบทความ
8. ไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจตอบรับบทความที่ถูกปฏิเสธการตีพิมพ์ไปแล้ว ยกเว้นมีปัญหาร้ายแรงเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการส่ง การพิจารณา และยังไม่สิ้นสุดกระบวนการสู่การตีพิมพ์เผยแพร่

บทบาทหน้าที่ของผู้เขียน/ผู้แต่ง/ผู้พิมพ์

1. บทความที่ส่งเข้าสู่กระบวนการพิจารณาที่วารสาร ต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณชนและวารสารอื่นใดมาก่อน หรืออยู่ระหว่างพิจารณา หรือรอการตีพิมพ์เผยแพร่ ในทุกช่องทาง
2. ต้องดำเนินการตามมาตรฐานและคำชี้แจงที่วารสารกำหนดไว้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ เรียบร้อย และยินดีปรับแก้ไขบทความตามคำแนะนำจากผู้ประเมินและบรรณาธิการด้วยความเต็มใจ
3. บทความที่ส่งเข้าสู่กระบวนการพิจารณาที่วารสาร ต้องมีการคัดลอกผลงาน (Plagiarism) ไม่เกินร้อยละ 20 โดยเนื้อหาของกระบวนการวิจัยต้องครอบคลุมองค์ประกอบทางวิชาการและมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลอย่างครบถ้วน ปราศจากการจัดการ ยกย่าย้าย (Manipulate) เปลี่ยนแปลง ปิดบัง หรือละเลยผลการศึกษาวิจัยโดยไม่มีคำอธิบายที่ถูกต้อง และผลการวิจัยต้องปราศจากการเสกสรรปั้นแต่งขึ้นเอง (Fabrication) หรือนำเสนอข้อมูลอันเป็นเท็จ
4. การนำเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้องในบทความต้องอ้างอิงผลงานของผู้อื่นอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และต้องไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของข้อมูล เนื้อหา และรูปภาพ ภายในบทความของตนเอง
5. ผู้ร่วมวิจัย/ผู้เขียนที่มีชื่อปรากฏในบทความทุกคน ต้องให้ความยินยอมและลงชื่อรับทราบการส่งบทความกับวารสารครบถ้วน
6. กรณีได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ควรแสดงเอกสารรับรองกับทางวารสาร

บทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินคุณภาพบทความ

1. ต้องพิจารณาบทความด้วยความเต็มใจตามศาสตร์ความรู้และความเชี่ยวชาญของตนเอง
2. หากพบว่าเนื้อหาบทความมีความเกี่ยวข้องกับตนเองไม่ว่าจะเป็นทางใดทางหนึ่ง ต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ เพื่อการลดยอคติในการพิจารณาบทความ
3. ต้องไม่นำบทความที่ได้รับมอบหมายให้พิจารณา หรือนำผลที่พบไปเขียนเป็นบทความเรื่องใหม่ของตนเอง
4. ต้องพิจารณาบทความตามหลักคุณภาพทางวิชาการทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พร้อมระบุผลการพิจารณาและแสดงเหตุผลประกอบเป็นลายลักษณ์อักษรให้กับบรรณาธิการทราบ
5. ต้องทำการประเมินให้แล้วเสร็จและส่งผลการประเมินกลับภายในระยะเวลาที่บรรณาธิการกำหนดไว้